

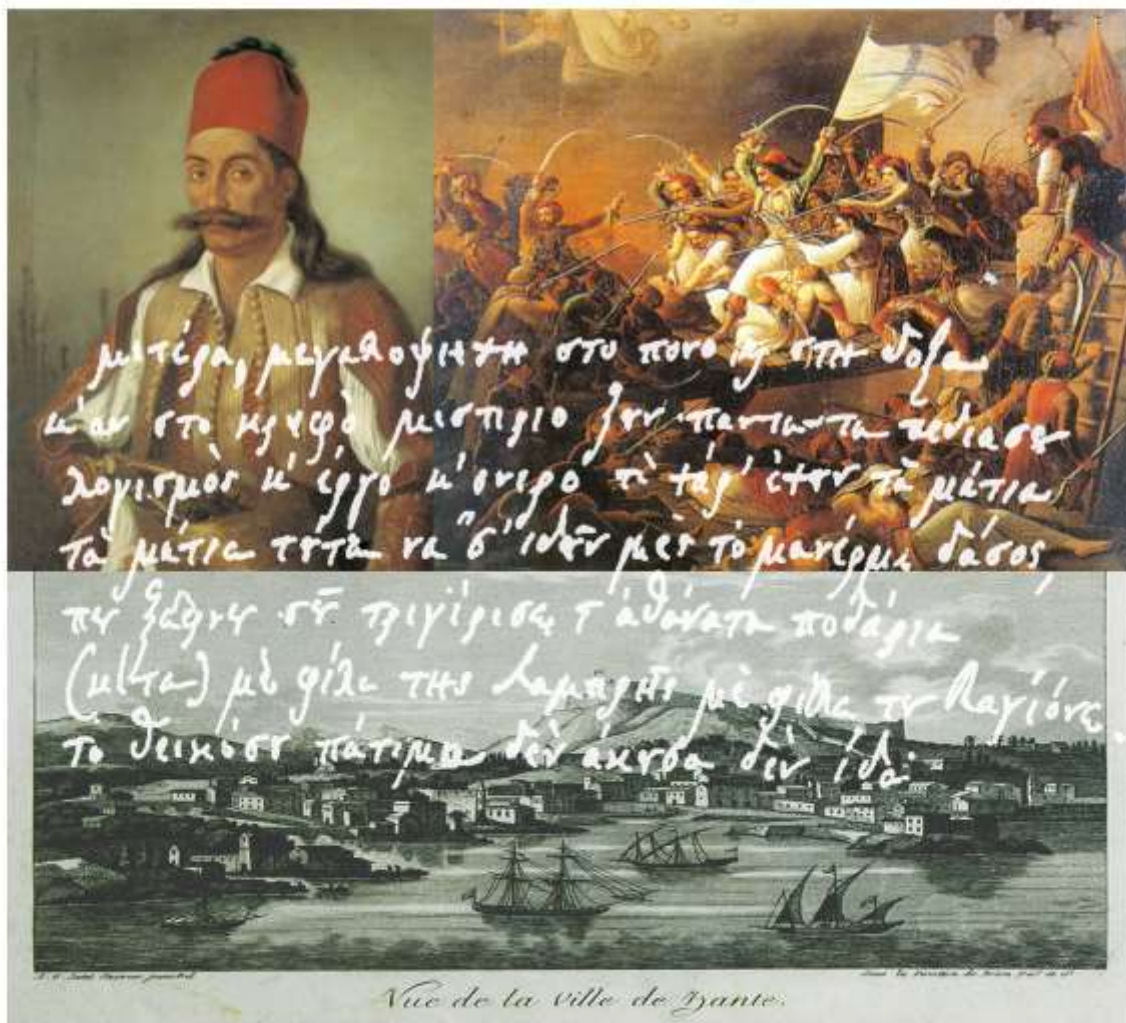


ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ  
Εθνικόν και Καποδιστριακόν  
Πανεπιστήμιον Αθηνών  
— ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΟ 1837 —

ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΣΧΟΛΗ

ΟΔΗΓΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ  
ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ

2020-2021



ΑΘΗΝΑ 2020

**Επιμέλεια έκδοσης:**

Μαρία Παπαθανασίου

Κατερίνα Κωνσταντινίδου

Χρυσάνθος Κανελλόπουλος

*Εικόνα εξωφύλλου:* Γεώργιος Καραϊσκάκης, ελαιογραφία, © Μουσείο Μπενάκη, Έξοδος Μεσολογγίου, Θεόδωρου Βρυζάκη, λάδι σε μουσαμά, © Εθνική Πινακοθήκη-Μουσείο Αλεξάνδρου Σούτσου, Άποψη της Ζακύνθου από André Grasset De Saint-Sauveur, Voyage historique, littéraire et pittoresque dans les isles et possessions ci-devant vénitiennes du Levant, Paris: Tavernier 1800, Χειρόγραφο Διονυσίου Σολωμού, Οι Ελεύθεροι Πολιορκημένοι, Σχεδιάσμα Γ', © Μουσείο Σολωμού και επιφανών Ζακυνθίων.

## Περιεχόμενα

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ.....	5
ΜΕΛΗ ΔΕΠ .....	9
ΓΝΩΣΤΙΚΑ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΑ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ .....	11
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ.....	14
<b>I. ΣΤΟΧΟΙ .....</b>	<b>14</b>
ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ .....	14
ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΚΛΑΔΩΝ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ .....	15
<b>II. ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ .....</b>	<b>18</b>
<b>A. ΓΕΝΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ.....</b>	<b>18</b>
<b>B. ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ .....</b>	<b>18</b>
<b>Γ. ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΠΑΡΚΕΙΑ .....</b>	<b>19</b>
<b>Δ. ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ/ΦΟΙΤΗΤΡΙΩΝ (ΕΣΠΑ 2014-2020).....</b>	<b>20</b>
<b>E. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ .....</b>	<b>21</b>
i. ΠΡΟΣΦΕΡΟΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ 2019-2020 .....	21
ii. ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΕΙΣΑΧΘΕΝΤΕΣ/ΕΙΣΕΣ ΠΑΛΑΙΟΤΕΡΩΝ ΕΤΩΝ.....	32
1. ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ/ΤΙΣ ΦΟΙΤΗΤΕΣ/ΤΡΙΕΣ ΜΕ ΕΤΟΣ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ ΠΡΟ ΤΟΥ 2011 .....	32
2. ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ/ΤΙΣ ΦΟΙΤΗΤΕΣ/ΤΡΙΕΣ ΜΕ ΕΤΟΣ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ 2011-12 ΚΑΙ 2012-13.....	35
3. ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ/ΤΙΣ ΦΟΙΤΗΤΕΣ/ΤΡΙΕΣ ΜΕ ΕΤΗ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ ΑΠΟ ΤΟ 2013-14 ΕΩΣ ΚΑΙ ΤΟ 2018-2019 .....	45
<b>ΣΤ. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ .....</b>	<b>57</b>
1. ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ .....	57
2. ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ.....	75
3. ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΒΑΣΗΣ ΑΠΟ ΑΛΛΑ ΤΜΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΘΑ ΔΙΔΑΧΘΟΥΝ ΚΑΤΑ ΤΟ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ ΕΤΟΣ 2020-21 .....	94
<b>Z. ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ/ΤΡΙΩΝ.....</b>	<b>95</b>
- ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ/ΤΡΙΩΝ ΤΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ (ΣΥΝΟΔΕΥΕΙ ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ "ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ") .....	95
- ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ/ΤΡΙΩΝ ΤΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ «ΑΝΑΣΚΑΦΙΚΗ ΚΑΙ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ- ΜΟΥΣΕΙΟΛΟΓΙΑ» .....	97
- ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΕΛΕΥΘΕΡΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΚΑΙ ΕΛΕΥΘΕΡΑ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ.....	98
<b>H. ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ &amp; ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ ΠΟΥ ΠΡΟΣΦΕΡΟΝΤΑΙ ΣΕ ΑΛΛΑ ΤΜΗΜΑΤΑ .....</b>	<b>100</b>
<b>ΥΠΟΤΡΟΦΙΕΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ERASMUS.....</b>	<b>113</b>
<b>ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ.....</b>	<b>116</b>
<b>ΥΠΟΤΡΟΦΙΕΣ .....</b>	<b>117</b>
<b>ΜΟΝΑΔΑ ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑΣ ΓΙΑ ΦΟΙΤΗΤΕΣ/-ΤΡΙΕΣ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ .....</b>	<b>120</b>
<b>ΤΑΜΕΙΟ ΑΡΩΓΗΣ ΦΟΙΤΗΤΩΝ.....</b>	<b>121</b>
<b>ΔΙΕΥΚΡΙΝΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΔΟΑΤΑΠ ΚΑΙ ΤΙΣ ΣΥΣΤΑΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ .....</b>	<b>122</b>
<b>ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΤΟΜΕΑ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ .....</b>	<b>123</b>

**ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟ  
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ**

**ΠΡΥΤΑΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ**

*Πρύτανης*

Μελέτιος-Αθανάσιος Δημόπουλος

*Αναπληρωτές Πρύτανη*

Αθανάσιος Τσακρής  
Νικόλαος Βούλγαρης  
Δημήτριος Τούσουλης  
Δημήτριος Καραδήμας

**ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΣΧΟΛΗ**

*Κοσμήτωρ*

Αχιλλέας Χαλδαιάκης

# ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ - ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ

## Διεύθυνση

Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών  
Φιλοσοφική Σχολή - Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας  
Πανεπιστημιόπολη Ζωγράφου - Αθήνα 157 84  
[www.arch.uoa.gr](http://www.arch.uoa.gr)

## Ιστοσελίδα

Η ιστοσελίδα του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας βρίσκεται στη διεύθυνση: [www.arch.uoa.gr](http://www.arch.uoa.gr). Οι φοιτητές/-τριες μπορούν να συμβουλευτούν την ιστοσελίδα για το περιεχόμενο και την εξεταστέα ύλη των μαθημάτων και για ανακοινώσεις που τους αφορούν. Επιπλέον, στον μεγαλύτερο αριθμό μαθημάτων προσφέρεται η δυνατότητα πρόσβασης στην ηλεκτρονική τάξη (<http://eclass.uoa.gr>).

Πληροφορίες για τις ώρες υποδοχής των φοιτητών/-τριών από τα μέλη ΔΕΠ και Ε.ΔΙ.Π. παρέχονται από τους αντίστοιχους Τομείς, καθώς και στην ιστοσελίδα του Τμήματος:

<http://www.arch.uoa.gr/didaktiko-proswpiko/ores-ypodoxis-koinoy.html>

Τομέας Ιστορίας: 210 7277400 Τομέας Αρχαιολογίας & Ιστορίας της Τέχνης: 210 7277432

## Γενικά

Το Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας είναι ένα από τα 13 Τμήματα της Φιλοσοφικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών. Το Τμήμα αποτελείται από δύο Τομείς:

**α. Τομέας Ιστορίας**

**β. Τομέας Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης.**

## 1. Διοίκηση του Τμήματος

Πρόεδρος Δημήτρης Παυλόπουλος

Αναπληρωτής Πρόεδρος Μαρία Ευθυμίου

Γραμματέας Ειρήνη Κατσικαρέλη

Αντώνιος Ταχμιτζής  
Ελπίδα Χριστοδούλου

Προσωπικό Γραμματείας  
Αγγελική Μπερερή  
Νικόλαος Τρυφιάτης  
Παναγιώτης Μήτσης

### Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος

**A.** Αρχαιολογία και Ιστορία του Αρχαίου Κόσμου: από την Απώτατη Προϊστορία έως την Ύστερη Αρχαιότητα  
Διευθύντρια: Σελήνη Ψωμά  
Αναπλ. Διευθυντής: Γιώργος Βαβουρανάκης

**B.** Βυζαντινός Κόσμος: Ιστορία και Αρχαιολογία  
Διευθυντής: Πλάτων Πετρίδης  
Αναπλ. Διευθύντρια: Νικολέττα Γιαντσή

Γ. Νεότερη και Σύγχρονη Ιστορία  
και Ιστορία της Τέχνης

Διευθύντρια: Νικολέττα Γιαντσή  
Αναπλ. Διευθύντρια: Μαρία  
Παπαθανασίου

Δ. Πρόγραμμα μεταπτυχιακών  
σπουδών του Τμήματος έως ακαδ.  
έτος 2019-2020

Διευθυντής: Κων/νος Ράπτης

Γραμματείς:  
Χριστίνα Κούκου  
Δήμητρα Τσιώτα

E. MA in Greek and Eastern  
Mediterranean Archaeology:  
from the Bronze Age Palaces  
to the Hellenistic Kingdoms

Διευθύντρια: Ελένη Μαντζουράνη  
Ανάπλ. Διευθυντής: Δημήτρης  
Πλάντζος

ΣΤ. Διαχείριση Μνημείων:  
Αρχαιολογία, Πόλη  
και Αρχιτεκτονική  
(διδρυματικό)

Διευθυντής: Δημήτρης Πλάντζος  
Ανάπλ. Διευθυντής: Ελευθέριος  
Πλάτων

Z. Μουσειακές Σπουδές  
(διατμηματικό - διδρυματικό)

Διευθύντρια: Χαρίκλεια Ντρίνια

## 2. Διοίκηση των Τομέων

### ΤΟΜΕΑΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Διευθυντής  
Γραμματέας

Κων/νος Γαγανάκης  
Μικέλα Σκούντζου

### ΤΟΜΕΑΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

Διευθυντής  
Ε.Τ.Ε.Π.

Δημήτρης Πλάντζος  
Μαρία Γκιώνη

## 3. Μουσείο Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης

Διευθυντής:  
Υπεύθυνοι Συλλογών  
Προϊστορικής Αρχαιολογίας

Πλάτων Πετρούδης  
Αφροδίτη Χασιακού-Αργυράκη

Κλασικής Αρχαιολογίας	(σε άδεια κατά το χειμερινό εξάμηνο) Ευρυδίκη Κεφαλίδου
Αρχαίας Γλυπτικής, Επιγραφικής και Εκμαγείων	Δημήτρης Πλάντζος Στυλιανός Κατάκης (σε άδεια κατά το χειμερινό εξάμηνο)
Βυζαντινής Ζωγραφικής	Γιώργος Πάλλης
Βυζαντινής Κεραμικής και Μικροτεχνίας	Πλάτων Πετρίδης
Διαμεσογειακής και Διαχρονικής Συλλογής Κεραμικής	Ελευθέριος Πλάτων
Ανασκαφικής Έρευνας	Γιώργος Βαβουρανάκης
Περιβαλλοντικής Αρχαιολογίας	Γιάννης Παπαδάτος
Πετρωμάτων, Μεταλλευμάτων και Αρχαίας Τεχνολογίας	Στυλιανός Κατάκης
Νεότερης Τέχνης	Δημήτρης Παυλόπουλος
Λαϊκής Αιθιοπικής Τέχνης	Δημήτρης Παυλόπουλος
Ε.ΔΙ.Π.	Λάμπρος Αραχωβίτης (Αρχαιολογικό Πάρκο) Μισέλ Ρογκενμπούκε (σε άδεια κατά το χειμερινό εξάμηνο) (Μονάδα Συντήρησης) Αλεξάνδρα Σφυρόερα (Μουσείο) Φωτεινή Μπαλλά (Εργαστήριο Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης)
Επιμελητές Μουσείων - Π.Ε.	Θεόδωρος Ζυγούρης (Μουσείο)
Επιστάτης Δ.Ε.	Μαρίνα Λεοντάρη
Φύλακες Δ.Ε. και Υ.Ε.	Χρήστος Τραγουδάρας Μιχάλης Χουλιάρας Νίκος Αγγέλης

#### **4. Μονάδα Ψηφιακών Φωτογραφικών Εφαρμογών**

Υπεύθυνος	Πλάτων Πετρίδης
Ε.Τ.Ε.Π.	Νίνα Μπάκα

## 5. Εργαστήριο Ιστορικής Έρευνας και Τεκμηρίωσης

Διευθυντής	Βαγγέλης Καραμανωλάκης
Ε.ΔΙ.Π.	Ανδρέας Αντωνόπουλος Χαρίκλεια Μπαλή (σε άδεια κατά το εαρινό εξάμηνο)
Διοικητικός Π.Ε.	Απόστολος Ζαφειρόπουλος (Μονάδα Πληροφορικής)

## 6. Εργαστήριο Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης

Διευθυντής	Γιώργος Βαβουρανάκης
Διοικητικός Π.Ε.	Απόστολος Ζαφειρόπουλος (Μονάδα Πληροφορικής)
Ε.Δ.Ι.Π.	Φωτεινή Μπαλλά

## 7. Αίθουσα Ψηφιακής Διδασκαλίας

Υπεύθυνος	Πλάτων Πετρίδης
Αναπληρωτής υπεύθυνος	Σπυρίδων Πλουμίδης

## 8. Σύμβουλοι Σπουδών

<b>ΤΟΜΕΑΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ</b>	<b>Μαρία Παπαθανασίου</b> <b>Κατερίνα Κωνσταντινίδου</b>
<b>ΤΟΜΕΑΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ</b> <b>ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ</b>	<b>Ευρυδίκη Κεφαλίδου</b> <b>Χρυσάνθος Κανελλόπουλος</b> (σε άδεια στο εαρινό εξάμηνο)

## 9. Σύμβουλοι για Φοιτητές/τριες ΑΜΕΑ

<b>ΤΟΜΕΑΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ</b>	<b>Κατερίνα Νικολάου (σε άδεια</b> <b>κατά το χειμερινό εξάμηνο)</b>
<b>ΤΟΜΕΑΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ</b> <b>ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ</b>	<b>Γιώργος Πάλλης</b>

## 10. Σύμβουλοι προγράμματος Erasmus

<b>ΤΟΜΕΑΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ</b>	<b>Βασιλική Σειρηνίδου</b>
------------------------	----------------------------

<b>ΤΟΜΕΑΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ</b> <b>ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ</b>	<b>Μαρία Μούλιου</b>
--	----------------------



**ΜΕΛΗ ΔΕΠ**  
**ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ**

Α/Α	ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ	ΓΡΑΦΕΙΟ	ΟΡΟΦΟΣ
1.	ΑΝΕΖΙΡΗ ΣΟΦΙΑ	403	4ος
2.	ΒΑΒΟΥΡΑΝΑΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	720	7ος
3.	ΓΑΓΑΝΑΚΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ	408	4ος
4.	ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ ΝΙΚΟΣ	401	4ος
5.	ΓΙΑΝΤΣΗ-ΜΕΛΕΤΙΑΔΗ ΝΙΚΟΛΕΤΤΑ	646	6ος
6.	ΔΡΑΝΔΑΚΗ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ	406	4ος
7.	ΕΥΘΥΜΙΟΥ ΜΑΡΙΑ	408	4ος
8.	ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΣ ΧΡΥΣΑΝΘΟΣ	406	4ος
9.	ΚΑΡΑΜΑΝΩΛΑΚΗΣ ΒΑΓΓΕΛΗΣ	403	4ος
10.	ΚΑΤΑΚΗΣ ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ	404	4ος
11.	ΚΕΦΑΛΙΔΟΥ ΕΥΡΥΔΙΚΗ	405	4ος
12.	ΚΙΟΥΣΟΠΟΥΛΟΥ ΑΝΤΩΝΙΑ	401	4ος
13.	ΚΟΝΟΡΤΑΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣ	409	4ος
14.	ΚΟΠΑΝΙΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ	404	4ος
15.	ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΟΥ ΚΑΤΕΡΙΝΑ	401	4ος
16.	ΛΑΜΠΡΟΠΟΥΛΟΥ ΔΗΜΗΤΡΑ	403	4ος
17.	ΜΑΝΤΖΟΥΡΑΝΗ ΕΛΕΝΗ	422	4ος
18.	ΜΑΥΡΟΜΙΧΑΛΗ ΕΥΘΥΜΙΑ	613	6ος
19.	ΜΕΡΓΙΑΛΗ-ΣΑΧΑ ΣΟΦΙΑ	408	4ος
20.	ΜΟΥΛΙΟΥ ΜΑΡΙΑ (ΜΑΡΛΕΝ)	406	4ος
21.	ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΚΑΤΕΡΙΝΑ	401	4ος
22.	ΠΑΛΛΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	406	4ος
23.	ΠΑΠΑΔΑΤΟΣ ΓΙΑΝΝΗΣ	405	4ος
24.	ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΜΑΡΙΑ	409	4ος
25.	ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ	613	6ος
26.	ΠΕΤΡΙΔΗΣ ΠΛΑΤΩΝ	406	4ος

27.	ΠΛΑΝΤΖΟΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ	404	4ος
28.	ΠΛΑΤΩΝ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ	419	4ος
29.	ΠΛΟΥΜΙΔΗΣ ΣΠΥΡΙΔΩΝ	403	4ος
30.	ΡΑΠΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ	408	4ος
31.	ΣΕΙΡΗΝΙΔΟΥ ΒΑΣΩ	409	4ος
32.	ΧΑΣΙΑΚΟΥ-ΑΡΓΥΡΑΚΗ ΑΦΡΟΔΙΤΗ	405	4ος
33.	ΧΑΤΖΗΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΕΥΑΝΘΗΣ	403	4ος
34.	ΨΩΜΑ ΣΕΛΗΝΗ	403	4ος
	<b>ΜΕΛΗ Ε.ΔΙ.Π.</b>		
<b>Α/Α</b>	<b>ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ</b>	<b>ΓΡΑΦΕΙΟ</b>	
1.	ΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΣ ΑΝΔΡΕΑΣ	Εργαστήριο Ιστορικής Έρευνας & τεκμηρίωσης	
2.	ΑΡΑΧΩΒΙΤΗΣ ΛΑΜΠΡΟΣ	Αρχαιολογικό Πάρκο	
3.	ΜΠΑΛΗ ΧΑΡΙΚΛΕΙΑ	Εργαστήριο Ιστορικής Έρευνας & Τεκμηρίωσης	
4.	ΡΟΓΚΕΝΜΠΟΥΚΕ ΜΙΣΕΛ	Μονάδα Συντήρησης (σε άδεια όλο το έτος)	
5.	ΣΦΥΡΟΕΡΑ ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ	Μουσείο Αρχαιολογίας & Ιστορίας της Τέχνης	
6.	ΜΠΑΛΛΑ ΦΩΤΕΙΝΗ	Εργαστήριο Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης	

## ΓΝΩΣΤΙΚΑ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΑ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ

### A. ΤΟΜΕΑΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

#### **Αρχαία Ιστορία**

<i>Καθηγήτρια</i>	Σελήνη Ψωμά
<i>Αναπληρωτής Καθηγητής</i>	Νικόλαος Γιαννακόπουλος
<i>Επίκουρος Καθηγήτρια</i>	Σοφία Ανεζίζη

#### **Μεσαιωνική Ιστορία της Δύσεως**

<i>Καθηγήτρια</i>	Νικολέττα Γιαντοσή-Μελετιάδη
-------------------	------------------------------

#### **Ιστορία του Βυζαντινού Κράτους**

<i>Καθηγήτρια</i>	Αντωνία Κιουσοπούλου
<i>Αναπληρώτριες Καθηγήτριες</i>	Σοφία Μεργιαλή-Σαχά (σε άδεια κατά το χειμερινό εξάμηνο) Κατερίνα Νικολάου (σε άδεια κατά το χειμερινό εξάμηνο)

#### **Ιστορία Πρώιμων Νεότερων Χρόνων**

#### **Ιστορία Νέου Ελληνισμού (από τον 13ο αι. έως την Ελληνική Επανάσταση)**

<i>Καθηγήτρια</i>	Μαρία Ευθυμίου
<i>Αναπληρώτρια Καθηγήτρια</i> <i>Επίκουροι Καθηγήτριες</i>	Κατερίνα Κωνσταντινίδου Βάσω Σειρηνίδου

#### **Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία (16ος - 18ος αι.)**

<i>Αναπληρωτής Καθηγητής</i>	Κωνσταντίνος Γαγανάκης
------------------------------	------------------------

#### **Ιστορία της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας**

<i>Αναπληρωτής Καθηγητής</i>	Παρασκευάς Κονόρτας
------------------------------	---------------------

#### **Νεότερη και Σύγχρονη Ιστορία, 19ος - 21ος αι. (Ελλάδα, Ευρώπη, Κόσμος)**

**Νεότερη Ελληνική Ιστορία  
(από την Ελληνική Επανάσταση έως σήμερα)**

<i>Αναπληρωτής Καθηγητής</i>	Βαγγέλης Καραμανωλάκης
<i>Επίκουροι Καθηγητές</i>	Σπυρίδων Πλουμίδης
<i>Επικύρη Καθηγήτρια</i>	Δήμητρα Λαμπροπούλου (σε άδεια κατά το χειμερινό εξάμηνο)
<i>Ε.ΔΙ.Π.:</i>	Ανδρέας Αντωνόπουλος Χαρίκλεια Μπαλή (σε άδεια κατά το εαρινό εξάμηνο)

**Ιστορία του Μεταπολεμικού Κόσμου**

<i>Καθηγητής</i>	Ευάνθης Χατζηβασιλείου
------------------	------------------------

**Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία**

<i>Αναπληρωτής Καθηγητής</i>	Κωνσταντίνος Ράπτης
<i>Αναπληρώτρια Καθηγήτρια</i>	Μαρία Παπαθανασίου

**B. ΤΟΜΕΑΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ**

**Προϊστορική Αρχαιολογία**

<i>Καθηγήτρια</i>	Ελένη Μαντζουράνη
<i>Αναπληρωτές Καθηγητές</i>	Ελευθέριος Πλάτων Γιάννης Παπαδάτος Γιώργος Βαβουρανάκης Κωνσταντίνος Κοπανιάς
<i>Λέκτορας</i>	Αφροδίτη Χασιακού-Αργυράκη (σε άδεια κατά το χειμερινό εξάμηνο)

**Κλασική Αρχαιολογία**

<i>Αναπληρωτές καθηγητές</i>	Δημήτρης Πλάντζος Χρυσάνθος Κανελλόπουλος (σε άδεια κατά το εαρινό εξάμηνο)
<i>Επίκουρος καθηγήτρια</i> <i>Επίκουρος καθηγητής</i>	Ευρυδίκη Κεφαλίδου Στυλιανός Κατάκης (σε άδεια κατά το χειμερινό εξάμηνο)

Ε.ΔΙ.Π.

Αλεξάνδρα Σφυρόερα

Φωτεινή Μπαλλά (Εργαστήριο  
Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης)

**Βυζαντινή Αρχαιολογία**

*Αναπληρωτής Καθηγητής*

Πλάτων Πετρίδης

*Επίκουροι καθηγητές*

Αναστασία Δρανδάκη  
Γεώργιος Πάλλης

**Ιστορία της Τέχνης**

*Αναπληρωτής Καθηγητής*

Δημήτρης Παυλόπουλος

*Επίκουρος Καθηγήτρια*

Ευθυμία Μαυρομιχάλη

**Μουσειολογία**

*Επίκουρος Καθηγήτρια*

Μαρία (Μάρλεν) Μούλιου

## ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

### I. ΣΤΟΧΟΙ

#### ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Αντικείμενο της επιστήμης της ιστορίας είναι η μελέτη του παρελθόντος. Μελέτη, η οποία αγκαλιάζει κάθε τομέα της ανθρώπινης δράσης, όπως την πολιτική, την κοινωνική ζωή, την οικονομία, τον πολιτισμό, την καθημερινότητα, τη σχέση με το φυσικό περιβάλλον, σε οποιαδήποτε στιγμή του παρελθόντα χρόνου. Η μελέτη αυτή εξαρτάται από την ποσότητα, την ποιότητα και το είδος των πηγών (γραπτές, προφορικές, οπτικοακουστικές κ.ά.), τις οποίες διαθέτει ο/η ιστορικός, καθώς και από τις μεθόδους και τις τεχνικές ανάλυσης που θα χρησιμοποιήσει στην προσέγγισή τους. Ο στόχος είναι η κριτική εξέταση, καθώς και η σφαιρική και πολυεπίπεδη κατανόηση των όσων έχουν συμβεί στο παρελθόν με βάση τα ερωτήματα και τους προβληματισμούς που γεννά η εκάστοτε συγκυρία. Η ιστορική γνώση που παράγεται, κρίνεται και αξιολογείται στο πλαίσιο ενός ανοιχτού και γόνιμου διαλόγου εντός της ιστορικής κοινότητας αλλά και με το ευρύτερο κοινό.

Ο Τομέας Ιστορίας του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας του ΕΚΠΑ έχει ως στόχο την κατάρτιση ιστορικών σε όλο το χρονικό και θεματικό φάσμα της ελληνικής και παγκόσμιας ιστορίας, από την αρχαιότητα στη συγχρονία. Στο επίκεντρο των παρεχόμενων σπουδών έχει τεθεί καταρχάς η εξοικείωση των φοιτητών και των φοιτητριών με τη σύγχρονη ιστορική θεωρητική σκέψη και την επιστημονική έρευνα. Η μελέτη διαφορετικών περιόδων αποτελεί έναν ακόμη στόχο του προγράμματος, το οποίο δεν περιορίζεται μόνο στην Ιστορία. Συμπληρώνεται και με μαθήματα τόσο από τον Τομέα Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης όσο και από άλλα Τμήματα της Φιλοσοφικής κυρίως Σχολής, με επιδίωξη την πολύπλευρη ανάπτυξη του φοιτητή και της φοιτήτριας, -ιδιαίτερα για όσους και όσες θα διδάξουν στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση-, καθώς και τη γνωριμία τους με διαφορετικές προσεγγίσεις από τις ανθρωπιστικές και κοινωνικές επιστήμες.

Τα τελευταία χρόνια έχει σημειωθεί στον Τομέα Ιστορίας ιδιαίτερη ανάπτυξη του προγράμματος ιστορικών μαθημάτων, το οποίο καλύπτει με σημαντική επάρκεια μια σειρά από περιόδους και γνωστικά αντικείμενα και παρέχει στους/στις φοιτητές-τριες στέρεα μεθοδολογικά εργαλεία και ουσιαστική γνώση της ελληνικής και παγκόσμιας ιστορίας. Πιο συγκεκριμένα τα ιστορικά μαθήματα εκτείνονται στα παρακάτω πεδία:

#### **Θεωρία και Μεθοδολογία της Ιστορίας**

Εισαγωγή στις Ιστορικές Σπουδές

Μεθοδολογικά προβλήματα της Ιστορίας

#### **Εισαγωγή στην Παγκόσμια Ιστορία**

#### **Αρχαία Ιστορία**

Ιστορία του Αρχαίου Ελληνικού Κόσμου

Ρωμαϊκή Ιστορία

#### **Μεσαιωνική- Βυζαντινή Ιστορία**

Μεσαιωνική Ιστορία της Δύσεως

Ιστορία του Βυζαντινού Κράτους

#### **Ιστορία Πρώιμων Νεότερων Χρόνων:**

Ιστορία Νέου Ελληνισμού (από τον 13ο αι. έως την Ελληνική Επανάσταση)

Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία (16ος - 18ος αι.)

Ιστορία της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας

#### **Νεότερη και Σύγχρονη Ιστορία, 19ος - 21ος αι. (Ελλάδα, Ευρώπη, Κόσμος):**

Νεότερη και Σύγχρονη Ελληνική Ιστορία (από την Ελληνική Επανάσταση έως σήμερα)

Ιστορία του Μεταπολεμικού Κόσμου

## Νεότερη και Σύγχρονη Ευρωπαϊκή Ιστορία (1789 έως σήμερα)

Η κατεύθυνση Ιστορίας είναι η μία από τις δύο ειδικεύσεις που μπορούν να επιλέξουν οι φοιτητές και φοιτήτριες του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας. Οι πτυχιούχοι με ιστορική ειδίκευση έχουν καταρχάς τη δυνατότητα να εργαστούν στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση, όπου μπορούν να διδάξουν Ιστορία και άλλα φιλολογικά μαθήματα. Ένας σημαντικός αριθμός των αποφοίτων μας έχει στραφεί με επιτυχία σε άλλες επαγγελματικές επιλογές (διαχείριση πολιτιστικών αγαθών, δημοσιογραφία, επιμέλεια εκδόσεων) στον δημόσιο και ιδιωτικό τομέα, με βάση τα εφόδια που έχει αποκτήσει στη διάρκεια των σπουδών του, τη συνθετική και κριτική σκέψη, τη γλωσσική επάρκεια, την πολύπλευρη και πολυπρισματική μελέτη των πολιτικών και κοινωνικών φαινομένων. Απόφοιτοι του Τομέα μας, μετά από μεταπτυχιακές σπουδές, διδάσκουν σε ελληνικά και ξένα ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα, ενώ παράλληλα υπάρχει η δυνατότητα να εργαστούν σε εξειδικευμένα κέντρα ιστορικής έρευνας και παραγωγής γνώσης (αρχαία, ερευνητικά κέντρα, βιβλιοθήκες, μουσεία κ.ά.).

### ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΚΛΑΔΩΝ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

#### 1. Αρχαιολογία

Αντικείμενο της επιστήμης της Αρχαιολογίας είναι η μελέτη του υλικού πολιτισμού του παρελθόντος, με σκοπό την κατανόηση και την ερμηνεία της οικονομικής, κοινωνικής, πολιτικής και πολιτισμικής δομής των κοινωνικών συνόλων. Μέσα από τη μελέτη της αρχαίας τεχνολογίας, χειροτεχνίας και τέχνης και των ιδεολογικών παραμέτρων που τις καθορίζουν, αλλά και των πάσης φύσεως οργανικών και ανόργανων καταλοίπων που σχετίζονται με την ζωή του ανθρώπου, ο αρχαιολόγος επιχειρεί να ανασυνθέσει τον τρόπο ζωής και σκέψης, των αρχαίων κοινωνιών. Η αρχαιολογική έρευνα περιστρέφεται συνήθως γύρω από κεντρικούς θεματικούς άξονες της ανθρώπινης δραστηριότητας, όπως: φυσικό και πολιτισμικό περιβάλλον, κοινωνική και πολιτική οργάνωση, θρησκεία και λατρεία, δημόσιος και ιδιωτικός βίος, τέχνη, τεχνολογία και αισθητική, οικονομία και εμπόριο, πολεμικές πρακτικές, ταφικά έθιμα, αθλητισμός, κόσμηση και ένδυση κ.ο.κ.

Η διδασκαλία της Αρχαιολογίας στο Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας του ΕΚΠΑ επικεντρώνεται στη μελέτη της μεθοδολογίας και της ιστορίας της αρχαιολογικής έρευνας, στην ανασκαφική μέθοδο, στη μελέτη των απαρχών του πολιτισμού στον ελληνικό χώρο και στις γύρω περιοχές, στη μελέτη του κλασικού πολιτισμού και των νεωτερικών του προσλήψεων, καθώς και στη μελέτη των ποικίλων εκφάνσεων της Βυζαντινής Τέχνης. Συγκεκριμένα, εξειδικεύεται στα παρακάτω γνωστικά αντικείμενα:

**A. Προϊστορική Αρχαιολογία:** Αντικείμενο της Προϊστορικής Αρχαιολογίας είναι η μελέτη του υλικού πολιτισμού και της οργάνωσης των ανθρώπινων κοινωνιών από την εμφάνιση του ανθρώπου (2,5 εκατ. χρόνια) έως το τέλος της εποχής του Χαλκού (1100 π.Χ.), κυρίως στην περιοχή του ελλαδικού - αιγαιακού χώρου και, ευρύτερα, της Ανατολικής Μεσογείου, και περιλαμβάνει τις παρακάτω μεγάλες χρονοπολιτισμικές ενότητες:

1. Παλαιολιθική και Μεσολιθική Εποχή
2. Νεολιθική Εποχή
3. Πρώιμη, Μέση και Ύστερη Εποχή του Χαλκού (Ελλαδικός-Κυκλαδικός-Μινωικός-Μυκηναϊκός-Κυπριακός πολιτισμός και νησιωτικός πολιτισμός του βορειοανατολικού Αιγαίου)

**B. Κλασική Αρχαιολογία:** Αντικείμενο της Κλασικής Αρχαιολογίας είναι η μελέτη των υλικών καταλοίπων της ανθρώπινης δραστηριότητας, από το τέλος της Εποχής του Χαλκού έως και την Ύστερη Αρχαιότητα, στον ευρύτερο Μεσογειακό χώρο. Ο κλάδος καλύπτει ένα ευρύ φάσμα δραστηριοτήτων, από τον εντοπισμό, την ανασκαφή και την αξιολόγηση των ευρημάτων έως τη μελέτη της ιστορίας της αρχαίας τέχνης. Οι εποχές της αρχαιότητας τις οποίες μελετά είναι οι

εξής:

1. Πρώιμοι Χρόνοι (Πρωτογεωμετρική και Γεωμετρική περίοδος)
2. Αρχαϊκοί Χρόνοι
3. Κλασικοί Χρόνοι
4. Ελληνιστικοί Χρόνοι
5. Ρωμαϊκοί Χρόνοι

**Γ. Βυζαντινή Αρχαιολογία και Αρχαιολογία της Μεταβυζαντινής περιόδου:** Αντικείμενο της Βυζαντινής Αρχαιολογίας είναι η μελέτη και ερμηνεία των υλικών καταλοίπων της ανθρώπινης δραστηριότητας, συμπεριλαμβανομένων των έργων καλλιτεχνικής δημιουργίας διαφόρων κλάδων, από την εμφάνιση του Χριστιανισμού έως την Άλωση της Κωνσταντινούπολης. Αντικείμενο της Αρχαιολογίας της Μεταβυζαντινής περιόδου είναι η μελέτη και ερμηνεία των μνημείων και γενικά παντοειδών αντικειμένων τέχνης από την Άλωση έως τη δημιουργία του Ελληνικού Κράτους. Το γνωστικό αντικείμενο περιλαμβάνει τις παρακάτω μεγάλες περιόδους:

1. Παλαιοχριστιανική περίοδος
2. Βυζαντινή περίοδος (Πρωτοβυζαντινή - Μεσοβυζαντινή - Υστεροβυζαντινή)
3. Μεταβυζαντινή περίοδος

Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στις γενικές αρχές, μεθόδους και τεχνικές της αρχαιολογικής έρευνας πεδίου, κυρίως μέσα από την πρακτική συμμετοχή των φοιτητών/-τριών στην πανεπιστημιακή ανασκαφή στο Πλάσι Μαραθώνα, η οποία είναι εκπαιδευτική και ταυτόχρονα ερευνητική.

Στο Τμήμα προσφέρονται επίσης μαθήματα Αρχαιολογίας της Ανατολικής Μεσογείου και της ευρύτερης Εγγύς Ανατολής από την Εποχή του Χαλκού έως και το τέλος της Νεοασσυριακής Περιόδου (609 π.Χ.).

**Δ. Επιπλέον, προσφέρονται μαθήματα Μουσειολογίας,** ενταγμένα στην κατεύθυνση της Αρχαιολογίας, προσαρμοσμένα ώστε να καλύπτουν τις ανάγκες όλου του Τμήματος προβάλλοντας διαφορετικού τύπου μουσεία, εντός και εκτός Ελλάδας, καθώς και τις λειτουργίες τους. Η μουσειολογία μελετά την ιστορία των μουσείων και των συλλογών, τις αξίες και τον ρόλο τους στην κοινωνία, τρόπους οργάνωσης και τομείς λειτουργίας τους, ζητήματα δεοντολογίας και καλής πρακτικής και τις ποικίλες δραστηριότητές τους. Τα μαθήματα που προσφέρονται έχουν ως στόχο να αναδείξουν την επιστήμη της μουσειολογίας, τις αξίες και ερμηνείες των μουσείων, των μουσειακών αντικειμένων και των συλλογών, καθώς και τη σχέση αυτών με τους ανθρώπους, όπως και να εξοικειώσουν τους/τις φοιτητές/-τριες με μουσειοπαιδαγωγικές θεωρίες και πρακτικές.

## 2. Ιστορία της Τέχνης

Η Ιστορία της Τέχνης ως γνωστικό αντικείμενο εξετάζει την Τέχνη (Ζωγραφική, Γλυπτική, Αρχιτεκτονική, Χαρακτική, Διακοσμητική) της Μεσαιωνικής Δύσης και των Νεότερων Χρόνων, καθώς και εκφάνσεις της Σύγχρονης Τέχνης, σε όλον τον κόσμο. Ως ειδικός επιστημονικός κλάδος συγκροτήθηκε στη Γερμανία κατά το δεύτερο μισό του 19ου αιώνα και ανέπτυξε δικά της, ευδιάκριτα μεθοδολογικά εργαλεία. Η μορφολογική/τεχνοτροπική ανάλυση και η εικονογραφική/εικονολογική θεωρία είναι από τις σημαντικότερες προσεγγίσεις έργων τέχνης που γνώρισαν ευρύτατη εφαρμογή και αποδοχή. Στον 20ό αιώνα άλλωστε εμφανίζονται στην Ιστορία της Τέχνης πολλαπλές ερμηνευτικές τάσεις που συνδέονται με την Ψυχανάλυση, την Κοινωνική Ανθρωπολογία, τη Σημειωτική, τον Μαρξισμό, κ.ά.

Στο Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας του ΕΚΠΑ η διδασκαλία της Ιστορίας της Τέχνης εξειδικεύεται στις παρακάτω τεχνοϊστορικές ενότητες:

1. Τέχνη της Αναγέννησης και του Μανιερισμού
2. Τέχνη του Μπαρόκ και του Ροκοκό
3. Νεότερη Ευρωπαϊκή Τέχνη - Νεοελληνική Τέχνη



#### 4. Σύγχρονη Τέχνη

Η αρχαιολογική παιδεία και η γνώση της ιστορίας της τέχνης αποτελούν τη βάση της αισθητικής και πνευματικής καλλιέργειας και κυρίως στηρίζουν και ολοκληρώνουν την ιστορική αντίληψη. Η γνώση των ιστορικών γεγονότων και της εξέλιξης του πνεύματος και των ιδεών, όπως προκύπτει από τα κείμενα, αντικείμενα μελέτης φιλολόγων και ιστορικών ολοκληρώνεται με τη γνώση των υλικών καταλοίπων των πολιτισμών – αντικείμενο μελέτης των αρχαιολόγων και ιστορικών της τέχνης.

Η κύρια επαγγελματική κατεύθυνση του αρχαιολόγου και του ιστορικού της τέχνης είναι η απορρόφησή του στην Αρχαιολογική Υπηρεσία του Κράτους, στόχο της οποίας αποτελεί η αρχαιολογική έρευνα και η προστασία των μνημείων (εντοπισμός, αποκάλυψη, μελέτη, συντήρηση, ανάδειξη, νομική προστασία και διαχείριση πολιτιστικών αγαθών) καθώς και η οργάνωση μουσείων και εκθέσεων. Αποφασιστική υπήρξε πάντοτε η συμβολή των αρχαιολόγων και ιστορικών της τέχνης στη διατήρηση και ανάδειξη της ιστορικής και πολιτιστικής φυσιογνωμίας του ελληνικού χώρου, με τη διάσωση των αρχαίων μνημείων και έργων τέχνης, των παραδοσιακών οικισμών και του ιστορικού, εν γένει, αλλά και φυσικού τοπίου μέσα στο οποίο έζησε και έδρασε ο άνθρωπος. Δημιουργούνται, έτσι, κίνητρα επισκεψιμότητας και επικοινωνίας με ανθρώπους από όλο τον κόσμο με πολλαπλά οφέλη, μεταξύ των οποίων και οικονομικά.

Αρχαιολόγοι και ιστορικοί της τέχνης απασχολούνται επίσης σε Ανώτατα Εκπαιδευτικά και σε Ερευνητικά Ιδρύματα, καθώς και σε ιδιωτικά Μουσεία και Συλλογές. Τέλος, η Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση απορροφά μεγάλο μέρος αποφοίτων του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας.

## II. ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

### A. ΓΕΝΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Το Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας περιλαμβάνει δύο κατευθύνσεις σπουδών, που αντιστοιχούν σε δύο ειδικεύσεις: α) **ειδίκευση Ιστορίας** και β) **ειδίκευση Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης**.

Η επιλογή κατεύθυνσης δηλώνεται από τον φοιτητή στη Γραμματεία μετά την ολοκλήρωση του Δ' εξαμήνου των σπουδών του. Με την ειδίκευση, ο φοιτητής εμβαθύνει, σύμφωνα με τις απαιτήσεις της σύγχρονης έρευνας, σε ορισμένες εποχές ή επιμέρους κλάδους και αποκομίζει ειδικές γνώσεις, ερεθίσματα και μεθόδους προσέγγισης της ιστορικής και αρχαιολογικής επιστήμης. Το πτυχίο του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας του ΕΚΠΑ, και των δύο κατευθύνσεων, εξασφαλίζει **Παιδαγωγική και Διδακτική Επάρκεια** στους αποφοίτους του, ώστε να είναι δυνατή η απορρόφησή τους και από τη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση. Για τους εισαχθέντες προ του 2013, η Παιδαγωγική και Διδακτική Επάρκεια εξασφαλίζεται από το πρόγραμμα το οποίο ήδη ακολουθούν. Στους εισαχθέντες από το ακαδημαϊκό έτος 2013-2014, το Τμήμα εξασφαλίζει την Παιδαγωγική και Διδακτική Επάρκεια σύμφωνα με τα όσα προβλέπονται στα οικεία χωρία του παρόντος Οδηγού.

Ο ελάχιστος χρόνος ολοκλήρωσης των σπουδών δεν μπορεί να είναι κατώτερος των **8 εξαμήνων**, κατά τα οποία οι φοιτητές/φοιτήτριες έχουν τη δυνατότητα να διαμορφώνουν οι ίδιοι το πρόγραμμά τους. Τα μαθήματα χωρίζονται σε μαθήματα **Βάσης**, σε μαθήματα **Κορμού**, σε μαθήματα **Ειδίκευσης** και σε μαθήματα **Ελεύθερης Επιλογής**.

Τα μαθήματα **Βάσης** περιλαμβάνουν μαθήματα Φιλολογίας και Παιδαγωγικής, τα οποία οι φοιτητές/φοιτήτριες του Τμήματός μας **υποχρεούνται** να παρακολουθήσουν, προκειμένου να διαμορφώσουν τη βάση εκείνη των γνώσεων που θα τους επιτρέψει να προσεγγίσουν, με την απαραίτητη ευρύτερη εποπτεία, τον επιστημονικό κλάδο που θα επιλέξουν, αλλά και να ανταποκριθούν επιτυχέστερα στις απαιτήσεις της πιθανής μελλοντικής τους απορρόφησης στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση.

Τα μαθήματα **Κορμού** περιλαμβάνουν μαθήματα Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης και είναι **υποχρεωτικά** για τους/τις φοιτητές/φοιτήτριες των δύο κατευθύνσεων. Με τα μαθήματα αυτά, οι φοιτητές/φοιτήτριες του Τμήματός μας αποκτούν έναν κοινό κορμό γνώσεων, με αφετηρία τον οποίο μπορούν, στη συνέχεια, να εμβαθύνουν σε ειδικότερους κλάδους της επιστήμης τους μέσω των μαθημάτων **Ειδίκευσης**. Η κατηγορία αυτή μαθημάτων περιλαμβάνει **Υποχρεωτικά** και **Επιλεγόμενα**.

Από τα προσφερόμενα Επιλεγόμενα μαθήματα Ειδίκευσης υποχρεούται ο φοιτητής να επιλέξει μέχρι το πέρας των σπουδών του τουλάχιστον δύο σεμιναριακά μαθήματα, στα οποία η απόδοσή του θα ελέγχεται με σεμιναριακή εργασία, που θα αποδεικνύει την ικανότητά του στον χειρισμό της επιστημονικής μεθόδου, στον εντοπισμό θεμάτων με ερευνητικό ενδιαφέρον και στην κριτική τοποθέτηση απέναντι στο θέμα που εξετάζεται.

Προσφέρονται επίσης μαθήματα **Ελεύθερης Επιλογής**, τα οποία ο/η φοιτητής/-τρια μπορεί να επιλέξει από δύο κατηγορίες μαθημάτων (βλ. παρακάτω). Μία από αυτές τις κατηγορίες είναι μαθήματα, υποχρεωτικά ή επιλεγόμενα, που προσφέρονται από την άλλη κατεύθυνση.

Μαθήματα του Τμήματος προσφέρονται στα υπόλοιπα Τμήματα της Σχολής είτε ως υποχρεωτικά είτε ως επιλεγόμενα (σε συνδιδασκαλία).

### B. ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

**Κάθε μάθημα θα πρέπει να διδαχθεί εξαμηνιαίως επί 13 πλήρεις εβδομάδες κατ' ελάχιστον, αλλιώς θεωρείται μη διδαχθέν.**

- 1) Το χειμερινό εξάμηνο αρχίζει το δεύτερο δεκαπενθήμερο του Σεπτεμβρίου και το εαρινό εξάμηνο λήγει το δεύτερο δεκαπενθήμερο του Ιουνίου.
- 2) Μετά την πάροδο του χρονικού διαστήματος που προβλέπεται ως ελάχιστη διάρκεια των προπτυχιακών σπουδών του Τμήματος προσαυξημένου κατά δύο (2) έτη, δεν χορηγούνται οι πάσης φύσεως παροχές προς τους/τις φοιτητές/-τριες (ιατροφαρμακευτική και

νοσοκομειακή περίθαλψη, υποτροφίες επίδοσης και υποτροφίες και δάνεια ενίσχυσης, δωρεάν σίτιση, στέγαση και παροχή διδακτικών βιβλίων ή άλλων βοηθημάτων, διευκόλυνση για τις μετακινήσεις κ.ά.).

- 3) Η Συνέλευση του Τμήματος (συν.9η/27-4-2017) αποφάσισε να δίνεται η δυνατότητα στους/στις φοιτητές/-τριες του 7ου και του 8ου εξαμήνου, καθώς και στους επί πτυχίω, να ζητούν βελτίωση της βαθμολογίας τους σε έως και τρία (3) μαθήματα (υποχρεωτικά και επιλεγόμενα κατεύθυνσης). Οι ημερομηνίες υποβολής αιτήσεων βελτίωσης βαθμολογίας θα είναι οι εξής: 30/10 έως 10/11 και 20/3 έως 30/3 κάθε ακαδ. έτους. Σημειώνεται ότι, με την υποβολή αίτησης, αυτόματα διαγράφεται ο προηγούμενος προβιβάσιμος βαθμός του μαθήματος του οποίου ο φοιτητής/η φοιτήτρια αιτείται τη βελτίωση καθώς επίσης και ότι η επανεξέταση του ίδιου μαθήματος για δεύτερη φορά, δεν επιτρέπεται.
- 4) Οι φοιτητές/-τριες κατά τη διάρκεια της φοίτησής τους δεν δικαιούνται δωρεάν βιβλία περισσότερα από τον υποχρεωτικό αριθμό μαθημάτων του προγράμματος σπουδών τους.
- 5) Για την απόκτηση του πτυχίου απαιτείται η επιτυχής παρακολούθηση **46** μαθημάτων<sup>1</sup>, το καθένα από τα οποία διδάσκεται επί τρεις ώρες κάθε εβδομάδα.  
**ΠΡΟΣΟΧΗ: Για τους/τις εισαχθέντες/εισαχθείσες παλαιότερων ετών ισχύει ο αριθμός των μαθημάτων και οι π.μ. του έτους κατά το οποίο εισήχθησαν.**
- 6) Σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία (νόμος 3374/2-8-2005), το πρόγραμμα σπουδών είναι οργανωμένο με βάση το σύστημα μεταφοράς και συσώρευσης πιστωτικών μονάδων ECTS –π.μ.–. Οι πιστωτικές μονάδες εκφράζουν ποσοτικά την εργασία που απαιτείται για την ολοκλήρωση όλων των προγραμματισμένων δραστηριοτήτων μάθησης και η οποία, κατά τη διάρκεια ενός εξαμήνου, αποτιμάται σε **τριάντα (30) π.μ.** Συνολικά, στη διάρκεια της φοίτησής τους οι φοιτητές/-τριες θα πρέπει να συγκεντρώσουν **240 π.μ.** (ECTS) τουλάχιστον<sup>2</sup>.

## Γ. ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΠΑΡΚΕΙΑ

Το πτυχίο του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας του ΕΚΠΑ εξασφαλίζει **Παιδαγωγική και Διδακτική Επάρκεια** στους αποφοίτους του ώστε να είναι δυνατή η απορρόφησή τους και από τη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση.

Α) Οι **προ του 2013-2014 εισαχθέντες/-είσες φοιτητές/-τριες του Τμήματος** καθώς και οι πτυχιούχοι αυτού **ΔΕΝ** υπάγονται στις σχετικές με την υποχρέωση πιστοποιημένης Παιδαγωγικής-Διδακτικής Επάρκειας διατάξεις και το πτυχίο του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής του ΕΚΠΑ τους διασφαλίζει αυτομάτως το δικαίωμα απασχόλησης στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση ως καθηγητών (ΠΕ02 Φιλολόγων), όπως αυτό ίσχυε και πριν από την ψήφιση του ν. 3848/2010.

Β) Για όσους έχουν εισαχθεί κατά το ακαδημαϊκό έτος 2013-2014 έως και το 2018-2019, η Παιδαγωγική και Διδακτική Επάρκεια εξασφαλίζεται σύμφωνα με τα όσα προβλέπονται στις σελ. **45, 51-55 και 56** του παρόντος Οδηγού.

Γ) Για όσους έχουν εισαχθεί κατά το ακαδημαϊκό έτος 2019-2020 και εξής, η Παιδαγωγική και Διδακτική Επάρκεια εξασφαλίζεται σύμφωνα με τα όσα προβλέπονται στις σελ. **30** του παρόντος Οδηγού.

<sup>1</sup> Ο αριθμός 46 αφορά τους φοιτητές/τριες που εισάγονται κατά το ακαδημαϊκό έτος 2019-2020. Οι φοιτητές/τριες προηγούμενων πρέπει να συμβουλευθούν τις αντίστοιχες σελίδες του Οδηγού Σπουδών.

<sup>2</sup> Στο ενδεικτικό πρόγραμμα σπουδών του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας ο αριθμός των τριάντα πιστωτικών μονάδων κατά εξάμηνο και των συνολικά 240 πιστωτικών μονάδων ισχύει κατά προσέγγιση.

#### **Δ. ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ/ΦΟΙΤΗΤΡΙΩΝ (ΕΣΠΑ 2014-2020)**

Η Πρακτική Άσκηση των φοιτητών του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας, που πραγματοποιείται μέσω προγραμμάτων ΕΚΠΑ- ΕΣΠΑ στοχεύει στην ερευνητική και επαγγελματική εξοικείωση όσο το δυνατόν μεγαλύτερου αριθμού φοιτητών και φοιτητριών του Τμήματος στους φυσικούς χώρους της μελλοντικής επαγγελματικής τους δραστηριότητας, προκειμένου να αποκτηθεί η σχετική εμπειρία και να επιτευχθεί η δημιουργία διαύλου αμφίδρομης επικοινωνίας και συνεργασίας.

Η πρακτική άσκηση πραγματοποιείται σε φορείς ιδιωτικούς και δημόσιους, σχετικούς με την Ιστορία, την Αρχαιολογία, την Ιστορία της Τέχνης και τη Μουσειολογία, όπως σε Εφορείες Αρχαιοτήτων, Ιστορικά Αρχεία, Μουσεία, Βιβλιοθήκες, Υπηρεσίες Υπουργείων, καθώς και σε ερευνητικά ιδρύματα και οργανισμούς.

Είναι προαιρετική, αμειβόμενη, έχει διάρκεια δύο μηνών και πραγματοποιείται κατ' έτος μεταξύ Ιανουαρίου και Οκτωβρίου των θερινών μηνών συμπεριλαμβανομένων.

Για την διαδικασία οι ενδιαφερόμενοι πρέπει να συμβουλευθούν τον Εσωτερικό Κανονισμό Πρακτικής Άσκησης, που είναι ανηρτημένος στην Ιστοσελίδα του Τμήματος.

Ακαδημαϊκοί Επόπτες: *Γ. Παπαδάτος, Α. Χασιακού*

**Το Τμήμα προσφέρει επίσης πρακτικές ασκήσεις και ελεύθερα φροντιστήρια (βλ. σελ. 98)**

## Ε. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

### ι. ΠΡΟΣΦΕΡΟΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΓΙΑ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ΠΟΥ ΕΙΣΑΓΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ ΕΤΟΣ 2019-2020

#### - Γενικά

Για τον καταρτισμό του ενδεικτικού προγράμματος που παρατίθεται στις επόμενες σελίδες θεωρήθηκε σκόπιμο τα γενικά και υποχρεωτικά μαθήματα να προτάσσονται των ειδικών, έτσι ώστε να δημιουργηθεί η βάση εκείνη των γνώσεων που θα επιτρέψει στον/στη φοιτητή/-τρια να κινηθεί με άνεση σε περισσότερο εξειδικευμένα μαθήματα. Με αυτό το σκεπτικό, στα πρώτα εξάμηνα απαντούν γενικά μαθήματα, ενώ στα τελευταία ειδικά.

Η κατανομή των μαθημάτων σε εξάμηνα είναι ενδεικτική και όχι υποχρεωτική για τον φοιτητή/-τρια, ο οποίος/η οποία μπορεί να συνδυάσει ελεύθερα τα μαθήματα που θέλει να παρακολουθήσει, εφόσον αυτά προσφέρονται. Ενδείκνυται τα γενικά μαθήματα να προηγούνται των ειδικών και επισημαίνεται ότι ο φοιτητής/η φοιτήτρια πρέπει να καταρτίσει το εβδομαδιαίο πρόγραμμά του/της, έτσι ώστε οι ώρες των διδασκομένων μαθημάτων να μη συμπίπτουν.

Η οργάνωση του προγράμματος προσαρμόζεται στον ελάχιστο αριθμό μαθημάτων και πιστωτικών μονάδων που απαιτούνται για την απόκτηση του πτυχίου, όπως αυτά αναλύονται στις προηγούμενες σελίδες. Από τα επιλεγόμενα μαθήματα ο/η φοιτητής/-τρια μπορεί να επιλέξει αυτά που ανταποκρίνονται στα ιδιαίτερα ενδιαφέροντά του/της, εφόσον αυτά προσφέρονται.

Οι φοιτητές/-τριες υποχρεούνται δύο φορές κάθε χρόνο, κατά το χειμερινό και το εαρινό εξάμηνο, ύστερα από σχετική ανακοίνωση της Γραμματείας του Τμήματος, να δηλώνουν όλα τα μαθήματα, στα οποία προτίθενται να εξετασθούν. Οι δηλώσεις των μαθημάτων γίνονται μέσω Διαδικτύου στην ιστοσελίδα: <http://my-studies.uoa.gr>.

Στα μαθήματα που προσφέρονται από περισσότερους από έναν διδάσκοντες καλούνται οι φοιτητές/-τριες να δηλώσουν τον διδάσκοντα που θα παρακολουθήσουν μία εβδομάδα μετά την έναρξη των μαθημάτων. Ο αριθμός των εγγεγραμμένων φοιτητών/-τριών θα κατανέμεται στους διδάσκοντες, εκτός αν έχει οριστεί διαφορετικά από τον Τομέα για το συγκεκριμένο μάθημα.

Η αποτυχία σε υποχρεωτικό μάθημα συνεπάγεται την εκ νέου παρακολούθησή του σε επόμενο εξάμηνο. Σε περίπτωση αποτυχίας σε μάθημα επιλογής, ο/η φοιτητής/-τρια μπορεί να επιλέξει το ίδιο ή άλλο μάθημα. Σε περίπτωση που οι φοιτητές/-τριες μετά την απόκτηση του πτυχίου τους επιθυμούν να παρακολουθήσουν την άλλη κατεύθυνση σπουδών, δεν δικαιούνται να επιλέξουν τα μαθήματα ειδίκευσης ή ελεύθερης επιλογής στα οποία είχαν επιτύχει κατά τον πρώτο κύκλο σπουδών τους.

#### - Κατατακτήριες εξετάσεις

Όσοι/-σες φοιτητές/-τριες εισάγονται στο 3ο εξάμηνο, οφείλουν όλα τα μαθήματα του ενδεικτικού προγράμματος σπουδών του Τμήματός μας εκτός των μαθημάτων που εξετάστηκαν κατά την κατάταξή τους.

Όσοι/-σες φοιτητές/-τριες εισάγονται στο 5ο εξάμηνο, (πτυχιούχοι του Τμήματός μας) οφείλουν να ακολουθήσουν τα μαθήματα ειδίκευσης και ελεύθερων επιλογών του ενδεικτικού προγράμματος σπουδών από το 5ο εξάμηνο και μετά.

#### - Πιστωτικές μονάδες (π.μ.) ανά προσφερόμενο μάθημα

**ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ:** Οι αριθμοί μαθημάτων και οι π.μ. που αναφέρονται στη συνέχεια ισχύουν **ΜΟΝΟ** για τους/τις εισαχθέντες/εισαχθείσες κατά το ακ. έτος 2019-2020 κ.ε. Για τους φοιτητές και τις φοιτήτριες παλαιότερων ετών ισχύουν οι αριθμοί μαθημάτων και οι π.μ. της χρονιάς κατά την οποία εισήχθησαν και φαίνονται κατά τη διαδικασία της δήλωσης μαθημάτων.

## I. ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΚΑΙ ΓΙΑ ΤΙΣ ΔΥΟ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ

<i>α) Μαθήματα Βάσης</i>	<i>π. μ.</i>
11 μαθήματα	55
ΦΑ03 Αρχαία Ελληνική Φιλολογία I	5
ΦΑ04 Αρχαία Ελληνική Φιλολογία II	5
ΦΑ27 Αρχαία Ελληνική Φιλολογία III	5
ΦΑ07 Αρχαία Ελληνική Φιλολογία IV ή ΦΓ07 Γλωσσολογία	5
ΦΛ03 Λατινική Φιλολογία I	5
ΦΛ04 Λατινική Φιλολογία II	5
ΦΒ27 Βυζαντινή Φιλολογία	5
ΦΝ03 Νεοελληνική Φιλολογία I	5
ΦΝ83 Νεοελληνική Φιλολογία II	5
ΤΕΚ301 Παιδαγωγικά I	5
ΤΕΚ303 Παιδαγωγικά II	5
<b>Σύνολο</b>	<b>55</b>

<i>β) Μαθήματα Κορμού</i>	<i>π. μ.</i>
i. 18 μαθήματα	90

<i>Μαθήματα Ιστορίας</i>	<i>π. μ.</i>
II 04 Εισαγωγή στις Ιστορικές Σπουδές	5
II 10 Αρχαία Ιστορία Α'	5
II 11 Αρχαία Ιστορία Β'	5
II 13 Βυζαντινή Ιστορία Α'	5
II 21 Βυζαντινή Ιστορία Β'	5
II 12 Μεσαιωνική Ιστορία της Δύσεως Α'	5
II 14 Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία Α'	5
II 17 Ιστορία Νέου Ελληνισμού Α'	5
II 18 Νεότερη Ελληνική Ιστορία Α'	5

<i>Μαθήματα Αρχαιολογίας</i>	<i>π. μ.</i>
ΙΑ 04 Εισαγωγή στην Επιστήμη της Αρχαιολογίας	5
ΙΑ 02 Προϊστορική Αρχαιολογία Α'	5
ΙΑ 10 Προϊστορική Αρχαιολογία Β'	5
ΙΑ 11 Κλασική Αρχαιολογία Α'	5
ΙΑ 12 Κλασική Αρχαιολογία Β'	5
ΙΑ 13 Βυζαντινή Αρχαιολογία Α'	5
ΙΑ 14 Βυζαντινή Αρχαιολογία Β'	5
ΙΑ 15 Ιστορία της Τέχνης Α'	5
ΙΑ 16 Ιστορία της Τέχνης Β'	5

<b>ii. 1 Μάθημα Κορμού Εσωτερικής Επιλογής:<sup>3</sup></b>	<b>π. μ.</b>
ΙΑ 190 Μουσειοπαιδαγωγική: το μουσείο ως χώρος μάθησης και δημιουργικότητας	6
ή	
ΙΙ 126 Ιστορία της Εκπαίδευσης	6
ή	
ΤΕΚ300 (Παιδαγωγικά ΙΙΙ) Παιδαγωγική Ψυχολογία (διδάσκεται στο χειμερινό εξάμηνο)	3
ή	
ΤΕΚ126 Αναλυτικό Πρόγραμμα. Διδασκαλία και Μάθηση-Ασκήσεις	3
ή	
ΤΕΚ008 Οργάνωση και Διοίκηση της Εκπαίδευσης (διδάσκεται χειμερινό εξάμηνο)	3
ή	
ΤΕΚ004 Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης	3

## II. ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ

Τα μαθήματα Κατεύθυνσης διακρίνονται σε υποχρεωτικά και σε επιλεγόμενα, σεμιναριακά και μη σεμιναριακά. Το Τμήμα και για τις δύο κατευθύνσεις σπουδών του προσφέρει μεγάλο αριθμό επιλεγόμενων μαθημάτων Κατεύθυνσης, τόσο σεμιναριακών όσο και μη σεμιναριακών. Οι φοιτητές/-τριες και των δύο Κατευθύνσεων υποχρεούνται να παρακολουθήσουν έξι (6) από τα επιλεγόμενα μαθήματα Κατεύθυνσης, εκ των οποίων τουλάχιστον τα δύο σεμιναριακά.<sup>4</sup> Κάθε

<sup>3</sup> Το υποχρεωτικό αυτό μάθημα Κορμού έχει αναγνωρισθεί ότι συμπεριλαμβάνεται στον κύκλο των έξι (6) μαθημάτων, που παρέχουν την Παιδαγωγική και Διδακτική Επάρκεια (βλ. σελ. 28-29). Για την κάλυψή του ο/η φοιτητής/-τρια επιλέγει με ελεύθερη εσωτερική επιλογή, ένα εκ των έξι μαθημάτων που αναφέρονται.

- Οι φοιτητές/-τριες της κατεύθυνσης Ιστορίας, που θα επιλέξουν ως υποχρεωτικό μάθημα Κορμού Εσωτερικής Επιλογής το «ΙΙ 126 Ιστορία της Εκπαίδευσης», έχουν τη δυνατότητα, εάν το επιθυμούν, να επιλέξουν επίσης και ένα ή περισσότερα από τα υπόλοιπα μαθήματα ως μάθημα/μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής.

- Σε περίπτωση που οι ανωτέρω φοιτητές/-τριες ΔΕΝ επιλέξουν ως –υποχρεωτικό– μάθημα Κορμού Εσωτερικής Επιλογής το «ΙΙ 126 Ιστορία της Εκπαίδευσης», αλλά άλλο εκ των υπολοίπων μαθημάτων, έχουν τη δυνατότητα, εάν το επιθυμούν, να επιλέξουν το μεν μάθημα «ΙΙ 126 Ιστορία της Εκπαίδευσης» ως μάθημα Επιλεγόμενο Κατεύθυνσης, ενώ τα υπόλοιπα μαθήματα ως μάθημα/μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής.

- Οι φοιτητές/-τριες της κατεύθυνσης Αρχαιολογίας, που θα επιλέξουν ως υποχρεωτικό μάθημα Κορμού Εσωτερικής Επιλογής το «ΙΑ190 Μουσειοπαιδαγωγική: το μουσείο ως χώρος μάθησης και δημιουργικότητας», έχουν τη δυνατότητα, εάν το επιθυμούν, να επιλέξουν επίσης και ένα ή περισσότερα από τα υπόλοιπα μαθήματα ως μάθημα/μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής.

- Σε περίπτωση που οι ανωτέρω φοιτητές/-τριες ΔΕΝ επιλέξουν ως –υποχρεωτικό– μάθημα Κορμού Εσωτερικής Επιλογής το «ΙΑ 190 Μουσειοπαιδαγωγική: το μουσείο ως χώρος μάθησης και δημιουργικότητας», αλλά άλλο εκ των τριών υπολοίπων μαθημάτων, έχουν τη δυνατότητα, εάν το επιθυμούν, να επιλέξουν το μεν μάθημα «ΙΑ 190 Μουσειοπαιδαγωγική: το μουσείο ως χώρος μάθησης και δημιουργικότητας» ως μάθημα Επιλεγόμενο Κατεύθυνσης, ενώ τα υπόλοιπα μαθήματα ως μάθημα/μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής.

<sup>4</sup> Από τα προσφερόμενα Επιλεγόμενα μαθήματα Ειδικότητας υποχρεούται ο/η φοιτητής/-τρια να επιλέξει μέχρι τέλους των Σπουδών του τουλάχιστον **δύο σεμιναριακά μαθήματα**. Η επίδοση του/της φοιτητή/-τριας στα σεμιναριακά μαθήματα θα διαμορφώνεται με βάση την όλη συμμετοχή του, την προφορική παρουσίαση σεμιναριακής εργασίας κατά τη διάρκεια του εξαμήνου και την τελική γραπτή μορφή της εργασίας αυτής, που θα αποδεικνύει την ικανότητά του στον χειρισμό της επιστημονικής μεθόδου, στον εντοπισμό ζητημάτων που ενδιαφέρουν ερευνητικά και στην κριτική τοποθέτηση απέναντι στο εξεταζόμενο θέμα, καθώς και την τήρηση της ακαδημαϊκής δεοντολογίας. Η συμμετοχή του/της φοιτητή/-τριας στα σεμιναριακά μαθήματα είναι υποχρεωτική. Η απουσία σε περισσότερα από δύο (2) τρίωρα μαθήματα ενός σεμιναριακού μαθήματος συνεπιφέρει τη μη αναγνώριση του μαθήματος αυτού. Το μέγεθος των

ένα από τα σεμιναριακά μαθήματα αντιστοιχεί σε 7 π.μ., ενώ κάθε ένα από τα μη σεμιναριακά μαθήματα αντιστοιχεί σε 6 π.μ. Επομένως, οι πιστωτικές μονάδες στο σύνολο των επιλεγόμενων μαθημάτων Κατεύθυνσης είναι από 38 (2 σεμιναριακά και 4 μη σεμιναριακά μαθήματα) έως και 42 π.μ. (6 σεμιναριακά μαθήματα).

## **Κατεύθυνση Ιστορίας**

<b>A) Υποχρεωτικά</b>	<b>π. μ.</b>
8 μαθήματα	49
II 03 Εισαγωγή στην Παγκόσμια Ιστορία	6
II 29 Μεθοδολογικά προβλήματα της Ιστορίας	7
II 25 Αρχαία Ιστορία Γ'	6
II 30 Ιστορία Νέου Ελληνισμού Β'	6
II 31 Νεότερη Ελληνική Ιστορία Β'	6
II 19 Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία Β'	6
II 24 Ιστορία της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας	6
II 84 Ιστορία Μεταπολεμικού Κόσμου	6
<b>Σύνολο</b>	<b>49</b>
<b>B) Επιλεγόμενα σεμιναριακά</b>	<b>π. μ.</b>
ΣΙ 38 Αρχαία Ιστορία	7
ΣΙ 71 Αρχαία Ιστορία	7
ΣΙ 162 Βυζαντινή Ιστορία	7
ΣΙ 75 Βυζαντινή Ιστορία	7
ΣΙ 41 Μεσαιωνική Ιστορία της Δύσεως	7
ΣΙ 217 Ιστορία της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας	7
ΣΙ 55 Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία	7
ΣΙ 210 Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία	7
ΣΙ 231 Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία	7
ΣΙ 102 Αρχειακές πηγές και έρευνα	7
ΣΙ 219 Ιστορία Νέου Ελληνισμού	7
ΣΙ 151 Ιστορία Νέου Ελληνισμού	7
ΣΙ 165 Ιστορία της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας	7
ΣΙ 18 Νεότερη Ελληνική Ιστορία	7
ΣΙ 19 Νεότερη Ελληνική Ιστορία	7
ΣΙ 06 Σύγχρονη Ιστορία	7
<b>Γ) Επιλεγόμενα μη σεμιναριακά</b>	<b>π. μ.</b>
II 91 Αρχαία Ιστορία	6
II 89 Αρχαία Ιστορία	6
II 215 Βυζαντινή Ιστορία	6
II 22 Μεσαιωνική Ιστορία της Δύσεως	6
II 140 Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία	6
II 142 Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία	6
II 64 Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία II	6

γραπτών σεμιναριακών εργασιών θα πρέπει να κυμαίνεται μεταξύ 5.500 και 7.000 λέξεων, συμπεριλαμβανομένων των υποσημειώσεων.

Σημειώνεται ότι ο αριθμός των φοιτητών/-τριών ανά σεμινάριο δεν είναι δυνατό να υπερβαίνει τους 23



Π 07 Ιστορία Νέου Ελληνισμού	6
Π 100 Ιστορία Νέου Ελληνισμού	6
Π 109 Οθωμανική Ιστορία	6
Π 110 Οθωμανική Ιστορία	6
Π 120 Οθωμανική Ιστορία	6
Π ?? Οθωμανική Ιστορία	6
Π 88 Σύγχρονη Ελληνική Πολιτική Ιστορία	6
Π 112 Ιστορία των Βαλκανικών Κρατών	6
Π 126 Ιστορία της Εκπαίδευσης	6
61 ΠρΑσκ Πρακτική Άσκηση Φοιτητών	6

## Κατεύθυνση Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης

<b>Α) Υποχρεωτικά</b>	<b>π. μ.</b>
8 μαθήματα	49
ΙΑ 21 Τοπογραφία – Αρχιτεκτονική – Πολεοδομία	6
ΙΑ 26 Προϊστορική Αρχαιολογία Γ'	6
ΙΑ 42 Αρχαιολογία των Ανατολικών Πολιτισμών	6
ΙΑ 31 Κλασική Αρχαιολογία Γ'	6
ΙΑ 108 Αρχαιολογία Ρωμαϊκών Χρόνων	6
ΙΑ 44 Αρχαιολογία της Μεταβυζαντινής περιόδου	6
ΙΑ 29 Ιστορία της Τέχνης Γ'	6
ΙΑ 103 Ανασκαφική και Επεξεργασία Αρχαιολογικού Υλικού – Μουσειολογία	7
<b>Σύνολο</b>	<b>49</b>
<b>Β) Επιλεγόμενα σεμιναριακά</b>	<b>π. μ.</b>
ΣΑ 116 Προϊστορική Αρχαιολογία	7
ΣΑ 22 Προϊστορική Αρχαιολογία	7
ΣΑ 111 Προϊστορική Αρχαιολογία	7
ΣΑ 153 Προϊστορική Αρχαιολογία	7
ΣΑ154 Προϊστορική Αρχαιολογία	7
ΣΑ191 Αρχαιολογία Ανατολικών Πολιτισμών	7
ΣΑ 13 Αρχαιολογία Ανατολικών Πολιτισμών	7
ΣΑ 84 Κλασική Αρχαιολογία	7
ΣΑ 88 Κλασική Αρχαιολογία	7
ΣΑ 131 Βυζαντινή Αρχαιολογία	7
ΣΑ 183 Βυζαντινή Αρχαιολογία	7
ΣΑ 184 Βυζαντινή Αρχαιολογία	
ΣΑ 80 Ιστορία της Τέχνης	7
ΣΑ 136 Μουσειολογία	7
<b>Γ) Επιλεγόμενα μη σεμιναριακά</b>	<b>π.μ.</b>

IA 72 Προϊστορική Αρχαιολογία	6
IA 74 Προϊστορική Αρχαιολογία	6
IA151 Προϊστορική Αρχαιολογία	6
IA152 Προϊστορική Αρχαιολογία	6
IA208 Προϊστορική Αρχαιολογία	6
IA 64 Αττικά Μελανόμορφα αγγεία	6
IA 161 Κλασική Αρχαιολογία	6
IA 146 Βυζαντινή Αρχαιολογία	6
IA 82 Βυζαντινή Αρχαιολογία	6
IA 43 (1-2-3) Εμβάνθυση στην Αρχαιολογία	6
IA 131 Ιστορία της Τέχνης	6
IA 17 Εισαγωγή στην Επιστήμη της Ιστορίας	6
IA 106 Μουσειολογία	6
IA 190 Μουσειοπαιδαγωγική: το μουσείο ως χώρος μάθησης και δημιουργικότητας	6
II 89 Αρχαία Ιστορία	6
61ΠρΑσκ Πρακτική Άσκηση φοιτητών	6

### III. ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΛΕΥΘΕΡΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ

2 μαθήματα

**ΠΡΟΣΟΧΗ:** Ο αριθμός των πιστωτικών μονάδων των μαθημάτων ελεύθερης επιλογής από άλλο Τμήμα ή άλλη Σχολή ή άλλο ΑΕΙ, εκτός του Τμήματός μας, Ιστορίας και Αρχαιολογίας, ορίζεται σε 3. Σε περίπτωση που οι φοιτητές/-τριες επιλέξουν ως μαθήματα ελεύθερης επιλογής μαθήματα του Τμήματός μας, Ιστορίας και Αρχαιολογίας, από την ίδια ή την άλλη κατεύθυνση σπουδών τους, πέραν των όσων υποχρεούνται για τη λήψη του πτυχίου τους, ο αριθμός των πιστωτικών μονάδων των μαθημάτων αυτών αντιστοιχεί στον αριθμό των πιστωτικών μονάδων που δίδεται από το Τμήμα μας, Ιστορίας και Αρχαιολογίας, σύμφωνα με τον παραπάνω κατάλογο (σελ. 24-27). Επομένως, οι πιστωτικές μονάδες στα δύο μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής μπορεί να κυμαίνονται μεταξύ των 14 (σε περίπτωση που και τα δυο μαθήματα που επιλέγονται είναι σεμιναριακά της ίδιας ή της άλλης Κατεύθυνσης του Τμήματός μας) και των 6 (σε περίπτωση που και τα δυο μαθήματα επιλέγονται από άλλο Τμήμα ή άλλη Σχολή ή άλλο ΑΕΙ).

Ο φοιτητής μπορεί να επιλέξει δύο (2) μαθήματα ελεύθερης επιλογής από:

1. μαθήματα του Τμήματος της ίδιας ή της άλλης κατεύθυνσης,
2. μαθήματα άλλων Τμημάτων της Φιλοσοφικής Σχολής και άλλων Πανεπιστημιακών Σχολών της Αθήνας σύμφωνα με τις διαθεσιμότητες (σχετικός κατάλογος θα αναρτηθεί στη Γραμματεία του Τμήματος).

Σε περίπτωση που ο/η φοιτητής/-τρια επιθυμεί να επιλέξει μαθήματα της κατηγορίας 2) παρακαλείται να επικοινωνήσει με τον σύμβουλο σπουδών του Τομέα της κατεύθυνσης σπουδών του.<sup>5</sup>

Σημειώνεται ότι:

το επιλεγόμενο μάθημα πρέπει να διδάσκεται τουλάχιστον τρεις ώρες εβδομαδιαίως.

#### ΣΤ. ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ Π.Μ. (ECTS)

##### Α) ΓΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ 2019-2020 -ΚΟΙΝΟΣ ΚΑΙ ΓΙΑ ΤΙΣ ΔΥΟ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ

Κατηγορία	Είδος	Αριθμός	Π.Μ.
Υποχρεωτικά και για τις δύο	Βάσης	11×5	55
	-Κορμού	18×5	90

<sup>5</sup> Οι φοιτητές/-τριες έχουν τη δυνατότητα, εκτός του αριθμού μαθημάτων ελεύθερης επιλογής που προβλέπει το πρόγραμμα σπουδών, να εξετάζονται, εάν το επιθυμούν, μέχρι και σε τέσσερα (4) επιπλέον μαθήματα.

κατευθύνσεις	-Κορμού εσωτερικής επιλογής	1×3 (ελάχιστες οι 3 π.μ.)	3
Κατεύθυνσης	Υποχρεωτικά Κατεύθυνσης	7×6 1×7	49
	Επιλογής Κατεύθυνσης	4×6=24 (μη σεμιναριακά) 2×7=14 (σεμιναριακά)	38
	Ελεύθερη Επιλογή	2×3	6 (ελάχιστον)
Σύνολο		46	241

## B) Για τους/τις φοιτητές/-τριες Erasmus

Οι π.μ. (ECTS) των μαθημάτων που παρακολουθούν οι φοιτητές/-τριες Erasmus του Τμήματος σε πανεπιστήμια του εξωτερικού καθορίζονται από το πανεπιστήμιο από το οποίο προσφέρονται τα μαθήματα. Οι φοιτητές/-τριες πρέπει να προσέχουν ώστε τα μαθήματα που θα επιλέξουν θα τους επιτρέψουν να συμπληρώσουν τον κατ' ελάχιστο απαιτούμενο αριθμό των 240 π.μ.

Οι π.μ. (ECTS) των μαθημάτων που προσφέρει το Τμήμα σε ξένους/-νες φοιτητές/-τριες έχουν διαμορφωθεί ως ακολούθως:

- Απλό μάθημα (διδασκαλία): 6 π.μ.
- Απλό μάθημα (διδασκαλία και πρακτική άσκηση): 6 π.μ.
- Απλό μάθημα επιλεγόμενο Κατεύθυνσης (μη σεμιναριακό): 6 π.μ.
- Σεμιναριακό μάθημα: 7 π.μ.
- **Μεταπτυχιακό μάθημα: 15 π.μ.**

Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες που εισέρχονται στο Τμήμα στο πλαίσιο του προγράμματος Erasmus έχουν τη δυνατότητα να εξεταστούν ή να καταθέσουν εργασία και στην αγγλική γλώσσα.

## Z. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΚΑΤΑ ΕΞΑΜΗΝΑ ΚΟΙΝΟ ΓΙΑ ΤΟΥΣ/ΤΙΣ ΦΟΙΤΗΤΕΣ/-ΤΡΙΕΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΔΥΟ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΩΝ

### 1ο Έτος: ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ (1ο)

	Κωδικός	Τίτλος μαθήματος
**	Π04	Εισαγωγή στις Ιστορικές Σπουδές
**	Π10	Αρχαία Ιστορία Α'
**	ΙΑ04	Εισαγωγή στην Επιστήμη της Αρχαιολογίας
**	ΙΑ11	Κλασική Αρχαιολογία Α'
**	ΙΑ15	Ιστορία της Τέχνης Α'
B	ΦΑ03	Αρχαία Ελληνική Φιλολογία Ι

### 1ο Έτος: ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ (2ο)

	Κωδικός	Τίτλος μαθήματος
--	---------	------------------

**	Π11	Αρχαία Ιστορία Β'
**	Π12	Μεσαιωνική Ιστορία της Δύσεως Α'
**	ΙΑ02	Προϊστορική Αρχαιολογία Α'
**	ΙΑ12	Κλασική Αρχαιολογία Β'
Β	ΦΝ03	Νεοελληνική Φιλολογία Ι
Β	ΦΛ03	Λατινική Φιλολογία Ι

**2ο Έτος: ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ (3ο)**

	Κωδικός	Τίτλος μαθήματος
**	Π13	Βυζαντινή Ιστορία Α'
**	Π17	Ιστορία Νέου Ελληνισμού Α'
**	ΙΑ13	Βυζαντινή Αρχαιολογία Α'
Β	ΦΑ04	Αρχαία Ελληνική Φιλολογία ΙΙ
Β	ΦΛ04	Λατινική Φιλολογία ΙΙ
Β	ΦΒ27	Βυζαντινή Φιλολογία

**2ο Έτος: ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ (4ο)**

	Κωδικός	Τίτλος μαθήματος
**	Π21	Βυζαντινή Ιστορία Β'
**	Π18	Νεότερη Ελληνική Ιστορία Α'
**	Π14	Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία Α'
**	ΙΑ10	Προϊστορική Αρχαιολογία Β'
**	ΙΑ14	Βυζαντινή Αρχαιολογία Β'
**	ΙΑ16	Ιστορία της Τέχνης Β'

**ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΙΣΤΟΡΙΑΣ**

**3ο Έτος: ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ (5ο)**

	Κωδικός	Τίτλος μαθήματος
*Ι	Π03	Εισαγωγή στην Παγκόσμια Ιστορία
*Ι	Π29	Μεθοδολογικά Προβλήματα Ιστορίας <sup>6</sup>
*Ι	Π25	Αρχαία Ιστορία Γ'
*Ι	Π31	Νεότερη Ελληνική Ιστορία Β'
*Ι	Π19	Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία Β'
Β	ΦΑ27	Αρχαία Ελληνική Φιλολογία ΙΙΙ

**3ο Έτος: ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ (6ο)**

	Κωδικός	Τίτλος μαθήματος
*Ι	Π30	Ιστορία Νέου Ελληνισμού Β'
*Ι	Π84	Ιστορία Μεταπολεμικού Κόσμου
*Ι	Π24	Ιστορία Οθωμανικής Αυτοκρατορίας
Β	ΦΑ07 ή ΦΓ07	Αρχαία Ελληνική Φιλολογία ΙV ή Γλωσσολογία
Β	ΦΝ83	Νεοελληνική Φιλολογία ΙΙ

**4ο Έτος: ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ (7ο)**

<sup>6</sup> Από το ακαδ. Έτος 2013-2014 το μάθημα συνοδεύεται από υποχρεωτική πρακτική άσκηση εξοικείωσης με αρχαιακό υλικό και τεχνικές της ιστορικής έρευνας. Βλ. Υποχρεωτική Πρακτική Άσκηση Φοιτητών/-τριών Κατεύθυνσης Ιστορίας σελ. 95.

	Κωδικός	Τίτλος μαθήματος
B	TEK301	(Παιδαγωγικά I) Διδακτική της Ιστορίας: Θεωρία και Πράξη
		Τέσσερα (4) από τα επιλεγόμενα μαθήματα Ιστορίας
		1 Μάθημα Ελεύθερης Επιλογής

**4ο Έτος: ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ (8ο)**

	Κωδικός	Τίτλος μαθήματος
B	TEK303	(Παιδαγωγικά II): Θεωρία και Πράξη της Διδασκαλίας των Φιλολογικών Μαθημάτων
		<b>Μάθημα Κορμού Εσωτερικής Επιλογής</b> Επιλέγεται, με ελεύθερη εσωτερική επιλογή, ένα μάθημα μεταξύ των έξι (6) ακόλουθων μαθημάτων:
	IA190	Μουσειοπαιδαγωγική: το μουσείο ως χώρος μάθησης και δημιουργικότητας (διδάσκεται στο χειμερινό εξάμηνο)
	Π126	ή Ιστορία της Εκπαίδευσης
	TEK008	ή Οργάνωση και Διοίκηση της Εκπαίδευσης (διδάσκεται στο χειμερινό εξάμηνο)
	TEK004	ή Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης
	TEK300	ή (Παιδαγωγικά III) Παιδαγωγική Ψυχολογία (διδάσκεται χειμερινό εξάμηνο)
	TEK126	ή (Παιδαγωγικά IV) Αναλυτικό Πρόγραμμα. Διδασκαλία και Μάθηση
		Δύο (2) από τα επιλεγόμενα μαθήματα Ιστορίας, το ένα εκ των οποίων μπορεί να είναι η Πρακτική Άσκηση 61ΠρΑσκ
		1 Μάθημα Ελεύθερης Επιλογής

**ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ & ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ**

**3ο Έτος: ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ (5ο)**

	Κωδικός	Τίτλος μαθήματος
*II	IA26	Προϊστορική Αρχαιολογία Γ'
*II	IA42	Αρχαιολογία των Ανατολικών Πολιτισμών
*II	IA44	Μεταβυζαντινή Αρχαιολογία
B	ΦΑ27	Αρχαία Ελληνική Φιλολογία III
		Ένα (1) από τα επιλεγόμενα μαθήματα Αρχαιολογίας & Ιστορίας της Τέχνης

**3ο Έτος: ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ (6ο)**

	Κωδικός	Τίτλος μαθήματος
*II	IA31	Κλασική Αρχαιολογία Γ'
*II	IA21	Τοπογραφία-Αρχιτεκτονική-Πολεοδομία
*II	IA29	Ιστορία της Τέχνης Γ'
B	ΦΑ07 ή	Αρχαία Ελληνική Φιλολογία IV ή

	ΦΓ07	Γλωσσολογία
B	ΦΝ83	Νεοελληνική Φιλολογία II
		Ένα (1) από τα επιλεγόμενα μαθήματα Αρχαιολογίας & Ιστορίας της Τέχνης ή την Πρακτική Άσκηση 61Πρ.Ασκ

**4ο Έτος: ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ (7ο)**

	Κωδικός	Τίτλος μαθήματος
B	TEK301	(Παιδαγωγικά I) Διδακτική της Ιστορίας: Θεωρία και Πράξη
		Τρία (3) από τα επιλεγόμενα μαθήματα Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης
		1 Μάθημα Ελεύθερης Επιλογής

**4ο Έτος: ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ (8ο)**

	Κωδικός	Τίτλος μαθήματος
B	TEK303	(Παιδαγωγικά II): Θεωρία και Πράξη της Διδασκαλίας των Φιλολογικών Μαθημάτων
*Π	ΙΑ103	Ανασκαφική και Επεξεργασία Αρχαιολογικού Υλικού – Μουσειολογία*
Π	ΙΑ108	Αρχαιολογία Ρωμαϊκών Χρόνων* οι επι πτυχίω φοιτητές θα εξεταστούν στην εξεταστική του Φεβρουαρίου 2021
		<u>Μάθημα Κορμού Εσωτερικής Επιλογής</u> Επιλέγεται, με ελεύθερη εσωτερική επιλογή, ένα μάθημα μεταξύ των έξι (6) ακολούθων μαθημάτων:
	ΙΑ190	Μουσειοπαιδαγωγική: το μουσείο ως χώρος μάθησης και δημιουργικότητας
	Π126	ή Ιστορία της Εκπαίδευσης
	TEK008	ή Οργάνωση και Διοίκηση της Εκπαίδευσης (διδάσκεται στο χειμερινό εξάμηνο)
	TEK004	ή Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης
	TEK300	ή (Παιδαγωγικά III) Παιδαγωγική Ψυχολογία (διδάσκεται στο χειμερινό εξάμηνο)
	TEK126	ή (Παιδαγωγικά IV) Αναλυτικό Πρόγραμμα. Διδασκαλία και Μάθηση
		Ένα (1) από τα επιλεγόμενα μαθήματα Αρχαιολογίας & Ιστορίας της Τέχνης
		1 Μάθημα Ελεύθερης Επιλογής

**Μαθήματα Παιδαγωγικής και Διδακτικής Επάρκειας**

(Για τους/τις φοιτητές/φοιτήτριες που θα εισαχθούν από το ακ. έτος 2019-2020 και εξής)

Με βάση την απόφαση της συνεδρίας της Συγκλήτου της 17ης Απριλίου 2019, η Παιδαγωγική και Διδακτική Επάρκεια για τους απόφοιτους του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας που θα εισαχθούν κατά το ακαδημαϊκό έτος 2019-2020 και εξής, εξασφαλίζεται με την επιτυχή τους εξέταση στα ακόλουθα μαθήματα, βάσει του προγράμματος σπουδών:

I) Π04 Εισαγωγή στις Ιστορικές Σπουδές

II) Δύο σεμινάρια

III) Τα δύο παιδαγωγικά μαθήματα βάσης:

α) ΤΕΚ 301 (Παιδαγωγικά I) Διδακτική της Ιστορίας, Θεωρία και Πράξη,

β) ΤΕΚ 303 (Παιδαγωγικά II), Θεωρία και πράξη της διδασκαλίας των φιλολογικών μαθημάτων.

IV) Ένα από τα ακόλουθα έξι (6) μαθήματα εσωτερικής επιλογής κορμού:

ΙΑ 190 Μουσειοπαιδαγωγική: το μουσείο ως χώρος μάθησης και δημιουργικότητας

ή

Π126 Ιστορία της Εκπαίδευσης

ή

ΤΕΚ008 Οργάνωση και Διοίκηση της Εκπαίδευσης (διδάσκεται στο χειμερινό εξάμηνο)

ή

ΤΕΚ004 Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης

ή

ΤΕΚ 300 (Παιδαγωγικά III) Παιδαγωγική Ψυχολογία (διδάσκεται στο χειμερινό εξάμηνο)

ή

ΤΕΚ 126 (Παιδαγωγικά IV) Αναλυτικό Πρόγραμμα. Διδασκαλία και Μάθηση

ii. ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΕΙΣΑΧΘΕΝΤΕΣ-ΕΙΣΕΞ ΠΑΛΑΙΟΤΕΡΩΝ ΕΤΩΝ

**(ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ: ΘΑ ΔΕΙΤΕ ΟΤΙ ΣΕ ΟΛΕΣ ΤΙΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ ΙΣΧΥΟΥΝ ΟΙ ΠΑΛΑΙΕΣ Π.Μ.)**

## 1. Οδηγίες για τους/τις φοιτητές/τριες με έτος εισαγωγής προ του 2011

Σύμφωνα με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης του Τμήματος, από το ακαδημαϊκό έτος 2011-2012 άρχισε η εφαρμογή του νέου προγράμματος σπουδών. Το νέο πρόγραμμα σπουδών προβλέπει: (1) μετατροπή των τετράωρων μαθημάτων σε τριώρα, (2) αύξηση του αριθμού μαθημάτων που απαιτούνται για τη λήψη πτυχίου, (3) κατάργηση αρκετών παλαιών μαθημάτων και αντικατάστασή τους από νέα, καθώς και (4) προσθήκη νέων μαθημάτων. Οι αλλαγές αυτές ισχύουν για τους/τις φοιτητές/-τριες οι οποίοι έχουν εισαχθεί από το ακαδημαϊκό έτος 2011-2012 και εξής. Για τους παλαιούς φοιτητές και παλαιές φοιτήτριες, εκείνους δηλαδή οι οποίοι εισήχθησαν μέχρι και το ακαδημαϊκό έτος 2010-2011, ισχύουν τα παρακάτω:

1) Το νέο πρόγραμμα άρχισε να εφαρμόζεται από το ακαδημαϊκό έτος 2011-2012.

2) **Δεν μεταβάλλεται** ο αριθμός των μαθημάτων που απαιτούνται για την απόκτηση πτυχίου. Ισχύει ο αριθμός των 42 μαθημάτων, εκ των οποίων τα 2 σεμιναριακά.

3) Δεν μεταβάλλεται ο αριθμός των υποχρεωτικών μαθημάτων βάσης, των υποχρεωτικών μαθημάτων κορμού, των υποχρεωτικών μαθημάτων κατεύθυνσης, των επιλεγόμενων μαθημάτων κατεύθυνσης (σεμιναριακών και μη σεμιναριακών) και των μαθημάτων ελεύθερης επιλογής που απαιτούνται για τη λήψη πτυχίου.

4) Όσα μαθήματα του παλαιού προγράμματος έχουν παύσει να προσφέρονται, έχουν αντικατασταθεί από νέα μαθήματα, σύμφωνα με τους πίνακες που ακολουθούν. Τα μαθήματα αυτά **δεν εξετάζονται** πλέον. Οι φοιτητές/-τριες που τα οφείλουν θα πρέπει να δηλώσουν τα νέα μαθήματα με τα οποία αντιστοιχίζονται (συμβουλευτείτε τους πίνακες που ακολουθούν για τις αντιστοιχίες).

## Μαθήματα του παλαιού προγράμματος που δεν εξετάζονται πλέον ή έχουν μεταφερθεί

### **1ο Έτος: ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ (1ο)**

	Κωδικός	Τίτλος μαθήματος	Παρατηρήσεις
**	ΙΑ02	Προϊστορική Αρχαιολογία Α'	Προσφέρεται πλέον στο 2ο εξάμηνο.

### **1ο Έτος: ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ (2ο)**

	Κωδικός	Τίτλος μαθήματος	Παρατηρήσεις
**	ΙΑ10	Προϊστορική Αρχαιολογία Β'	Προσφέρεται πλέον στο 4ο εξάμηνο.
B	ΦΓ03	Γλωσσολογία	Δεν προσφέρεται πλέον. Όσοι/-ες φοιτητές/-τριες το οφείλουν θα πρέπει να το δηλώσουν ως ΦΒ27 Βυζαντινή Φιλολογία του 3ου εξαμήνου.
**	ΙΑ02	Προϊστορική Αρχαιολογία Α'	Προσφέρεται πλέον στο 2ο εξάμηνο. Υποχρεούνται να το δηλώσουν μόνον όσοι/-ες φοιτητές/-τριες το οφείλουν.

### **2ο Έτος: ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ (3ο)**

	Κωδικός	Τίτλος μαθήματος	Παρατηρήσεις
B	ΦΒ27	Βυζαντινή Φιλολογία	Νέο μάθημα που αντικαθιστά το ΒΦΓ03 Γλωσσολογία. Υποχρεούνται να το δηλώσουν μόνο όσοι/-ες φοιτητές/-τριες οφείλουν το ΒΦΓ03.

### **2ο Έτος: ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ (4ο)**

	Κωδικός	Τίτλος μαθήματος	Παρατηρήσεις
**	Π21	Βυζαντινή Ιστορία Β'	Νέο μάθημα που αντικαθιστά το ΒΦ25 Βυζαντινά Κείμενα. Υποχρεούνται να το δηλώσουν μόνον όσοι/-ες φοιτητές/-τριες οφείλουν το ΒΦ25.
**	ΙΑ10	Προϊστορική Αρχαιολογία Β'	Προσφέρεται πλέον στο 4ο εξάμηνο. Υποχρεούνται να το δηλώσουν μόνο όσοι/-ες φοιτητές/-τριες το οφείλουν.



## ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

### 3ο Έτος: ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ (5ο)

	Κωδικός	Τίτλος μαθήματος	Παρατηρήσεις
B	ΦΒ25	Βυζαντινά Κείμενα	Δεν προσφέρεται πλέον. Όσοι φοιτητές/-τριες το οφείλουν θα πρέπει να το δηλώσουν ως Π21 Βυζαντινή Ιστορία Β' στο 4ο εξάμηνο.

### 3ο Έτος: ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ (6ο)

	Κωδικός	Τίτλος μαθήματος	Παρατηρήσεις
*I	Π26	Βυζαντινή Ιστορία Β'	Δεν προσφέρεται πλέον. Όσοι/-ες φοιτητές/-τριες το οφείλουν θα πρέπει να το δηλώσουν ως Π22 Μεσαιωνική Ιστορία της Δύσεως Β' στο 6ο εξάμηνο.
*I	Π22	Μεσαιωνική Ιστορία της Δύσεως Β'	Νέο μάθημα που αντικαθιστά το Π26 Βυζαντινή Ιστορία Β'. Υποχρεούνται να το δηλώσουν μόνον όσοι/-ες φοιτητές/-τριες οφείλουν το Π26.

### 4ο Έτος: ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ (7ο)

	Κωδικός	Τίτλος μαθήματος	Παρατηρήσεις
B	ΒΠΔ01	Παιδαγωγικά I	Δεν προσφέρεται πλέον το εναλλακτικό του μάθημα ΒΦΣ90 Ιστορία της Φιλοσοφίας. Όσοι/-ες φοιτητές/-τριες το οφείλουν υποχρεούνται να το δηλώσουν μόνο ως Βάσης ΤΕΚ301.

## ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ & ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

### 3ο Έτος: ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ (5ο)

	Κωδικός	Τίτλος μαθήματος	Παρατηρήσεις
*II	ΙΑ27	Κλασική Αρχαιολογία Γ'	Δεν προσφέρεται πλέον. Όσοι/-ες φοιτητές/-τριες το οφείλουν θα πρέπει να το δηλώσουν ως ΙΑ43 Εμβάθυνση στην Αρχαιολογία στο 5ο εξάμηνο.
*II	ΙΑ43	Εμβάθυνση στην Αρχαιολογία	Νέο μάθημα που αντικαθιστά το ΙΑ27 Κλασική Αρχαιολογία Γ'. Υποχρεούνται να το δηλώσουν μόνο όσοι φοιτητές/-τριες οφείλουν το ΙΑ27.
*II	ΙΑ44	Μεταβυζαντινή Αρχαιολογία	Νέο μάθημα που αντικαθιστά το ΙΑ28 Βυζαντινή Αρχαιολογία Γ'. οχρεούνται να το δηλώσουν μόνον όσοι φοιτητές/-τριες οφείλουν το ΙΑ28.
B	ΦΒ25	Βυζαντινά Κείμενα	Δεν προσφέρεται πλέον. Όσοι φοιτητές/-τριες το οφείλουν θα πρέπει να το δηλώσουν ως Π21 Βυζαντινή Ιστορία Β' στο 4ο εξάμηνο.

### 3ο Έτος: ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ (6ο)

	Κωδικός	Τίτλος μαθήματος	Παρατηρήσεις
*II	ΙΑ28	Βυζαντινή Αρχαιολογία Γ'	Δεν προσφέρεται πλέον. Όσοι/-ες φοιτητές/-τριες το οφείλουν θα πρέπει να το δηλώσουν ως ΙΑ44 Μεταβυζαντινή Αρχαιολογία στο 5ο εξάμηνο.

### 4ο Έτος: ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ (7ο)

	Κωδικός	Τίτλος μαθήματος	Παρατηρήσεις
*II	ΙΑ30	Προϊστορική Αρχαιολογία Δ'	Δεν προσφέρεται πλέον. Όσοι/-ες φοιτητές/-τριες το οφείλουν θα πρέπει να το δηλώσουν ως ΙΑ42 Αρχαιολογία των Ανατολικών Πολιτισμών στο 7ο εξάμηνο.
*II	ΙΑ42	Αρχαιολογία των Ανατολικών	Νέο μάθημα που αντικαθιστά το ΙΑ30 Προϊστορική Αρχαιολογία Δ'. Υποχρεούνται να το δηλώσουν μόνο όσοι/-

		Πολιτισμών	ες φοιτητές/-τριες οφείλουν το ΙΑ30.
*Π	ΙΑ32	Βυζαντινή Αρχαιολογία Δ'	Δεν προσφέρεται πλέον. Όσοι/-ες φοιτητές/-τριες το οφείλουν θα πρέπει να το δηλώσουν ως ΙΑ108 Αρχαιολογία Ρωμαϊκών Χρόνων στο 8ο εξάμηνο.
*Π	ΙΑ108	Αρχαιολογία Ρωμαϊκών Χρόνων	Νέο μάθημα που αντικαθιστά το ΙΑ32 Βυζαντινή Αρχαιολογία Δ'. Υποχρεούνται να το δηλώσουν μόνον όσοι/-ες φοιτητές/-τριες οφείλουν το ΙΑ32. * οι επι πτυχίω φοιτητές θα εξεταστούν στην εξεταστική του Φεβρουαρίου 2021
B	ΒΠΑ01	Παιδαγωγικά Ι	Δεν προσφέρεται πλέον το εναλλακτικό του μάθημα ΒΦΣ90 Ιστορία της Φιλοσοφίας. Όσοι/-ες φοιτητές/-τριες το οφείλουν υποχρεούνται να το δηλώσουν μόνο ως Βάσης ΤΕΚ301.

**4ο Έτος: ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ (8ο)**

	Κωδικός	Τίτλος μαθήματος	Παρατηρήσεις
*Π	ΙΑ25	Τοπογραφία-Ανασκαφική	Δεν προσφέρεται πλέον. Όσοι/-ες φοιτητές/-τριες το οφείλουν θα πρέπει να το δηλώσουν ως ΙΑ21 Τοπογραφία-Αρχιτεκτονική-Πολεοδομία στο 6ο εξάμηνο.
*Π	ΙΑ21	Τοπογραφία-Αρχιτεκτονική-Πολεοδομία	Νέο μάθημα που αντικαθιστά το ΙΑ25 Τοπογραφία-Ανασκαφική. Υποχρεούνται να το δηλώσουν μόνον όσοι/-ες φοιτητές/-τριες οφείλουν το ΙΑ25.
*Π	ΙΑ31	Κλασική Αρχαιολογία Γ'	Στο παλαιό πρόγραμμα προσφερόταν στο 5ο εξάμηνο, στο νέο πρόγραμμα προσφέρεται στο 8ο εξάμηνο.

## 2. Οδηγίες για τους/τις φοιτητές/τριες με έτη εισαγωγής 2011-2012 και 2012-2013

Οι πιστωτικές μονάδες οργανώνονται σε τρία εξαμηνιαία μαθήματα, που ενδέχεται να συνοδεύονται από φροντιστηριακές ασκήσεις ή επιτόπια μαθήματα προς ενδιαφερόμενους φοιτητές/-τριες. Τα μαθήματα κατανέμονται στις ακόλουθες ενότητες:

### 1) Μαθήματα υποχρεωτικά και για τις δύο κατευθύνσεις

#### α) Μαθήματα Βάσης:

11 μαθήματα = 40 π.μ. (9 μαθήματα από το Τμήμα Φιλολογίας × 3,5 π.μ και 2 μαθήματα από το Τμήμα Φιλοσοφίας - Παιδαγωγικής - Ψυχολογίας × 4 π.μ και × 4,5 π.μ., αντιστοίχως)

#### β) Μαθήματα Κορμού:

20 μαθήματα × 5 π.μ = 100 π.μ.

Ειδικότερα:

Μαθήματα Ιστορίας:

10 μαθήματα × 5 π.μ = 50 π.μ.

Μαθήματα Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης:

10 μαθήματα × 5 π.μ = 50 π.μ.

## 2. Μαθήματα κατεύθυνσης

### α) Μαθήματα Ειδίκευσης:<sup>7</sup>

17 μαθήματα, που οργανώνονται για την:

Κατεύθυνση Ιστορίας σε:

8 μαθήματα

Υποχρεωτικά Ειδίκευσης

40,5 π.μ. (7 μαθήματα × 5 π.μ. και 1 μάθημα × 5,5 π.μ)

(αναλυτικά παρακάτω)

9 μαθήματα

Επιλεγόμενα Ειδίκευσης

50,5 - 54 π.μ.

Κατεύθυνση Αρχαιολογίας σε:

9 μαθήματα

Υποχρεωτικά Ειδίκευσης

46 π.μ. (8 μαθήματα × 5 π.μ. και 1 μάθημα × 6 π.μ.)

(αναλυτικά παρακάτω)

8 μαθήματα

Επιλεγόμενα Ειδίκευσης

45 - 48 π.μ.

### β) Μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής

4 μαθήματα

Ο αριθμός των πιστωτικών μονάδων των μαθημάτων ελεύθερης επιλογής από άλλο Τμήμα ή άλλη Σχολή, εκτός του Τμήματός μας, Ιστορίας και Αρχαιολογίας, ορίζεται σε 3. Σε περίπτωση

---

<sup>7</sup> Από τα προσφερόμενα Επιλεγόμενα μαθήματα Ειδίκευσης υποχρεούται ο/η φοιτητής/-τρια να επιλέξει μέχρι τέλους των Σπουδών του τουλάχιστον **δύο σεμιναριακά μαθήματα**. Η επίδοση του/της φοιτητή/-τριας στα σεμιναριακά μαθήματα θα διαμορφώνεται με βάση την όλη συμμετοχή του, την προφορική παρουσίαση σεμιναριακής εργασίας κατά τη διάρκεια του εξαμήνου και την τελική γραπτή μορφή της εργασίας αυτής, που θα αποδεικνύει την ικανότητά του στον χειρισμό της επιστημονικής μεθόδου, στον εντοπισμό ζητημάτων που ενδιαφέρουν ερευνητικά και στην κριτική τοποθέτηση απέναντι στο εξεταζόμενο θέμα, καθώς και την τήρηση της ακαδημαϊκής δεοντολογίας. Η συμμετοχή του/της φοιτητή/-τριας στα σεμιναριακά μαθήματα είναι υποχρεωτική. Η απουσία σε περισσότερα από δύο (2) τρία μαθήματα ενός σεμιναριακού μαθήματος συνεπιφέρει τη μη αναγνώριση του μαθήματος αυτού. Το μέγεθος των γραπτών σεμιναριακών εργασιών θα πρέπει να κυμαίνεται μεταξύ 5.500 και 7.000 λέξεων, συμπεριλαμβανομένων των υποσημειώσεων.

Σημειώνεται ότι ο αριθμός των φοιτητών/-τριών ανά σεμινάριο δεν είναι δυνατό να υπερβαίνει τους 23.

που οι φοιτητές/-τριες επιλέξουν ως μαθήματα ελεύθερης επιλογής μαθήματα του Τμήματός μας, Ιστορίας και Αρχαιολογίας, από την ίδια ή την άλλη κατεύθυνση σπουδών τους, πέραν των όσων υποχρεούνται για τη λήψη του πτυχίου τους, ο αριθμός των πιστωτικών μονάδων των μαθημάτων αυτών αντιστοιχεί στον αριθμό των πιστωτικών μονάδων που δίδεται από το Τμήμα μας, Ιστορίας και Αρχαιολογίας, σύμφωνα με τον παρακάτω κατάλογο.

Συγκεντρωτικά η κατανομή των διδακτικών και πιστωτικών μονάδων έχει ως εξής:

**Για την κατεύθυνση Ιστορίας:**

Κατηγορία	Είδος	Αριθμός	Π.Μ.
Υποχρεωτικά και για τις δύο κατευθύνσεις	Βάσης	11	40
	Κορμού	20	100
Κατεύθυνσης	Υποχρεωτικά Ειδίκευσης	8	40,5
	Επιλεγόμενα Ειδίκευσης	9	50,5 -54
	Ελεύθερης Επιλογής	4	Κυμαινόμενος αριθμός π.μ., σύμφωνα με τη ρύθμιση για τις π.μ. των μαθημάτων ελεύθερης επιλογής
Σύνολο		52	231 - 234,5 π.μ και επιπλέον οι π.μ. των τεσσάρων μαθημάτων ελεύθερης επιλογής

**Για την κατεύθυνση Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης:**

Κατηγορία	Είδος	Αριθμός	Π.Μ.
Υποχρεωτικά και για τις δύο κατευθύνσεις	Βάσης	11	40
	Κορμού	20	100
Κατεύθυνσης	Υποχρεωτικά Ειδίκευσης	9	46
	Επιλεγόμενα Ειδίκευσης	8	45-48
	Ελεύθερης Επιλογής	4	Κυμαινόμενος αριθμός π.μ., σύμφωνα με τη ρύθμιση για τις π.μ. των μαθημάτων ελεύθερης επιλογής
Σύνολο		52	231 - 234 π.μ. και επιπλέον οι π.μ. των τεσσάρων μαθημάτων ελεύθερης επιλογής

**Προσφερόμενα μαθήματα**

Αναλυτικότερα οι πιστωτικές μονάδες ανά προσφερόμενο μάθημα έχουν ως εξής:

**ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΚΑΙ ΓΙΑ ΤΙΣ ΔΥΟ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ**

<b>α) Μαθήματα Βάσης</b>	π.μ.
11 μαθήματα	40
ΦΑ03 Αρχαία Ελληνική Φιλολογία Ι	3,5
ΦΑ04 Αρχαία Ελληνική Φιλολογία ΙΙ	3,5
ΦΑ27 Αρχαία Ελληνική Φιλολογία ΙΙΙ	3,5
ΦΑ07 Αρχαία Ελληνική Φιλολογία ΙV ή	
ΦΓ07 Γλωσσολογία	3,5
ΦΛ03 Λατινική Φιλολογία Ι	3,5
ΦΛ04 Λατινική Φιλολογία ΙΙ	3,5
ΦΒ27 Βυζαντινή Φιλολογία	3,5

ΦΝ03 Νεοελληνική Φιλολογία Ι	3,5
ΦΝ83 Νεοελληνική Φιλολογία ΙΙ	3,5
ΤΕΚ301 Παιδαγωγικά Ι	4
ΤΕΚ303 Παιδαγωγικά ΙΙ	4,5
<b>Σύνολο</b>	<b>40</b>

<i>β) Μαθήματα Κορμού</i>	<i>π.μ.</i>
20 μαθήματα	100

<i>Μαθήματα Ιστορίας</i>	<i>π.μ.</i>
ΙΙ 03 Εισαγωγή στην Παγκόσμια Ιστορία	5
ΙΙ 04 Εισαγωγή στις Ιστορικές Σπουδές	5
ΙΙ 10 Αρχαία Ιστορία Α'	5
ΙΙ 11 Αρχαία Ιστορία Β'	5
ΙΙ 12 Μεσαιωνική Ιστορία της Δύσεως Α'	5
ΙΙ 13 Βυζαντινή Ιστορία Α'	5
ΙΙ 21 Βυζαντινή Ιστορία Β'	5
ΙΙ 14 Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία Α'	5
ΙΙ 17 Ιστορία Νέου Ελληνισμού Α'	5
ΙΙ 18 Νεότερη Ελληνική Ιστορία Α'	5
<b>Σύνολο</b>	<b>50</b>

<i>Μαθήματα Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης</i>	<i>π.μ.</i>
ΙΑ 04 Εισαγωγή στην Επιστήμη της Αρχαιολογίας	5
ΙΑ 02 Προϊστορική Αρχαιολογία Α'	5
ΙΑ 10 Προϊστορική Αρχαιολογία Β'	5
ΙΑ 11 Κλασική Αρχαιολογία Α'	5
ΙΑ 12 Κλασική Αρχαιολογία Β'	5
ΙΑ 13 Βυζαντινή Αρχαιολογία Α'	5
ΙΑ 14 Βυζαντινή Αρχαιολογία Β'	5
ΙΑ 17 Εισαγωγή στην Επιστήμη της Ιστορίας της Τέχνης	5
ΙΑ 15 Ιστορία της Τέχνης Α'	5
ΙΑ 16 Ιστορία της Τέχνης Β'	5
<b>Σύνολο</b>	<b>50</b>

## ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ

### *α) Μαθήματα Ειδίκευσης*

#### **Κατεύθυνση Ιστορίας**

<i>Υποχρεωτικά</i>	<i>π.μ.</i>
8 μαθήματα	40,5
ΙΙ 25 Αρχαία Ιστορία Γ'	5
ΙΙ 22 Μεσαιωνική Ιστορία της Δύσεως Β'	5
ΙΙ 29 Μεθοδολογικά προβλήματα της Ιστορίας	5,5
ΙΙ 30 Ιστορία Νέου Ελληνισμού Β'	5
ΙΙ 31 Νεότερη Ελληνική Ιστορία Β'	5
ΙΙ 19 Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία Β'	5

II 24 Ιστορία Οθωμανικής Αυτοκρατορίας II	5
II 84 Ιστορία Μεταπολεμικού Κόσμου I	5
<b>Σύνολο</b>	<b>40,5</b>

### *Επιλεγόμενα*

Οι φοιτητές/-τριες της Κατ/σης Ιστορίας υποχρεούνται να παρακολουθήσουν εννέα (9) επιλεγόμενα μαθήματα Κατεύθυνσης, εκ των οποίων τουλάχιστον τα δύο σεμιναριακά. Κάθε ένα από τα επιλεγόμενα σεμιναριακά μαθήματα αντιστοιχεί σε 6 π.μ., ενώ κάθε ένα από τα επιλεγόμενα μη σεμιναριακά μαθήματα αντιστοιχεί σε 5,5 π.μ. Επομένως, οι πιστωτικές μονάδες στο σύνολο των επιλεγόμενων μαθημάτων Κατεύθυνσης Ιστορίας μπορεί να κυμαίνονται μεταξύ των 50,5 (2 σεμιναριακά και 7 μη σεμιναριακά μαθήματα) και των 54 π.μ. (9 σεμιναριακά μαθήματα).

#### *A) Επιλεγόμενα σεμιναριακά*

π. μ.

ΣΙ 38 Αρχαία Ιστορία	6
ΣΙ 71 Αρχαία Ιστορία	6
ΣΙ 162 Βυζαντινή Ιστορία	6
ΣΙ 75 Βυζαντινή Ιστορία	6
ΣΙ 41 Μεσαιωνική Ιστορία της Δύσεως	6
ΣΙ 217 Ιστορία της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας	6
ΣΙ 55 Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία	6
ΣΙ 210 Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία	6
ΣΙ 231 Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία	6
ΣΙ 102 Αρχειακές πηγές και έρευνα	6
ΣΙ 219 Ιστορία Νέου Ελληνισμού	6
ΣΙ 151 Ιστορία Νέου Ελληνισμού	6
ΣΙ 165 Ιστορία της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας	6
ΣΙ 18 Νεότερη Ελληνική Ιστορία	6
ΣΙ 19 Νεότερη Ελληνική Ιστορία	6
ΣΙ 06 Σύγχρονη Ιστορία	6

#### *B) Επιλεγόμενα μη σεμιναριακά*

II 91 Αρχαία Ιστορία	5,5
II 89 Αρχαία Ιστορία	5,5
II 215 Βυζαντινή Ιστορία	5,5
II 22 Μεσαιωνική Ιστορία της Δύσεως	5,5
II 140 Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία	5,5
II 142 Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία	5,5
II 64 Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία II	5,5
II 07 Ιστορία Νέου Ελληνισμού	5,5
II 100 Ιστορία Νέου Ελληνισμού	5,5
II 109 Οθωμανική Ιστορία	5,5
II 110 Οθωμανική Ιστορία	5,5
II 120 Οθωμανική Ιστορία	5,5
II 88 Σύγχρονη Ελληνική Πολιτική Ιστορία	5,5
II 112 Ιστορία των Βαλκανικών Κρατών	5,5
II 126 Ιστορία της Εκπαίδευσης	5,5
61 ΠρΑσκ Πρακτική Άσκηση Φοιτητών	5,5

## Κατεύθυνση Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης

<b>Υποχρεωτικά</b>	<b>π. μ.</b>
9 μαθήματα	46
ΙΑ 21 Τοπογραφία – Αρχιτεκτονική – Πολεοδομία	5
ΙΑ 26 Προϊστορική Αρχαιολογία Γ'	5
ΙΑ 42 Αρχαιολογία των Ανατολικών Πολιτισμών	5
ΙΑ 31 Κλασική Αρχαιολογία Γ'	5
ΙΑ 108 Αρχαιολογία Ρωμαϊκών Χρόνων	5
ΙΑ 43 Εμβάθυνση στην Αρχαιολογία	5
ΙΑ 44 Αρχαιολογία της Μεταβυζαντινής περιόδου	5
ΙΑ 29 Ιστορία της Τέχνης Γ'	5
ΙΑ 103 Ανασκαφική και Επεξεργασία Αρχαιολογικού Υλικού – Μουσειολογία	6
<b>Σύνολο</b>	<b>46</b>

### Επιλεγόμενα

Οι φοιτητές/-τριες της Κατεύθυνσης Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης υποχρεούνται να παρακολουθήσουν οκτώ (8) επιλεγόμενα μαθήματα Κατεύθυνσης, εκ των οποίων τουλάχιστον τα δύο σεμιναριακά. Κάθε ένα από τα επιλεγόμενα σεμιναριακά μαθήματα αντιστοιχεί σε 6 π.μ., ενώ κάθε ένα από τα επιλεγόμενα μη σεμιναριακά μαθήματα αντιστοιχεί σε 5,5 π.μ. Επομένως, οι πιστωτικές μονάδες στο σύνολο των επιλεγόμενων μαθημάτων Κατεύθυνσης Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης μπορεί να κυμαίνονται μεταξύ των 45 (2 σεμιναριακά και 6 μη σεμιναριακά μαθήματα) και των 48 π.μ. (8 σεμιναριακά μαθήματα).

<b>A) Επιλεγόμενα σεμιναριακά</b>	<b>π. μ.</b>
ΣΑ 116 Προϊστορική Αρχαιολογία	6
ΣΑ 22 Προϊστορική Αρχαιολογία	6
ΣΑ 111 Προϊστορική Αρχαιολογία	6
ΣΑ 153 Προϊστορική Αρχαιολογία	6
ΣΑ154 Προϊστορική Αρχαιολογία	6
ΣΑ191 Αρχαιολογία Ανατολικών Πολιτισμών	6
ΣΑ 13 Αρχαιολογία Ανατολικών Πολιτισμών	6
ΣΑ 84 Κλασική Αρχαιολογία	6
ΣΑ 88 Κλασική Αρχαιολογία	6
ΣΑ 131 Βυζαντινή Αρχαιολογία	6
ΣΑ 183 Βυζαντινή Αρχαιολογία	6
ΣΑ 184 Βυζαντινή Αρχαιολογία	6
ΣΑ 80 Ιστορία της Τέχνης	6
ΣΑ 136 Μουσειολογία	6
<b>B) Επιλεγόμενα μη σεμιναριακά</b>	<b>π. μ.</b>
ΙΑ 72 Προϊστορική Αρχαιολογία	5,5
ΙΑ 74 Προϊστορική Αρχαιολογία	5,5
ΙΑ 203 Προϊστορική Αρχαιολογία	5,5

IA 208 Προϊστορική Αρχαιολογία	5,5
IA151 Προϊστορική Αρχαιολογία	5,5
IA152 Προϊστορική Αρχαιολογία	5,5
IA 64 Αττικά Μελανόμορφα αγγεία	
IA 161 Κλασική Αρχαιολογία	5,5
IA 43 Εμβάθυνση στην Αρχαιολογία και Ιστορία της Τέχνης	5,5
IA 82 Βυζαντινή Αρχαιολογία	5,5
IA 146 Βυζαντινή Αρχαιολογία	5,5
IA 131 Ιστορία της Τέχνης	5,5
IA 106 Μουσειολογία	5,5
IA 190 Μουσειοπαιδαγωγική: το μουσείο ως χώρος μάθησης και δημιουργικότητας	5,5
<b>II 89</b> Αρχαία Ιστορία	5,5
61ΠρΑσκ Πρακτική Άσκηση φοιτητών	5,5

### **β) Μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής**

4 μαθήματα

**ΠΡΟΣΟΧΗ:** Ο αριθμός των πιστωτικών μονάδων των μαθημάτων ελεύθερης επιλογής από άλλο Τμήμα, άλλη Σχολή ή άλλο ΑΕΙ, εκτός του Τμήματός μας, Ιστορίας και Αρχαιολογίας, ορίζεται σε 3. Σε περίπτωση που οι φοιτητές/-τριες επιλέξουν ως μαθήματα ελεύθερης επιλογής μαθήματα του Τμήματός μας, Ιστορίας και Αρχαιολογίας, από την ίδια ή την άλλη κατεύθυνση σπουδών τους, πέραν των πόσων υποχρεούνται για τη λήψη του πτυχίου τους, ο αριθμός των πιστωτικών μονάδων των μαθημάτων αυτών αντιστοιχεί στον αριθμό των πιστωτικών μονάδων που δίδεται από το Τμήμα μας, Ιστορίας και Αρχαιολογίας, σύμφωνα με τον παραπάνω κατάλογο (18–24).

Ο/Η φοιτητής/-τρια μπορεί να επιλέξει τέσσερα μαθήματα ελεύθερης επιλογής από:

1. Μαθήματα του Τμήματος της ίδιας ή της άλλης κατεύθυνσης,
2. Μαθήματα άλλων Τμημάτων της Φιλοσοφικής Σχολής και άλλων Πανεπιστημιακών Σχολών της Αθήνας σύμφωνα με τις διαθεσιμότητες. (Για τον σχετικό κατάλογο, βλ. στην πλατφόρμα my studies / βασικός κύκλος / επιλογές άλλων Τμημάτων / 5ο, 7ο εξάμηνο για τα Χειμερινά προσφερόμενα, και βασικός κύκλος / επιλογές άλλων Τμημάτων / 6ο, 8ο εξάμηνο για τα Εαρινά προσφερόμενα).

Προς ενίσχυση της παιδαγωγικής κατάρτισης των φοιτητών/-τριών, συστήνεται η παρακολούθηση τριών μαθημάτων Παιδαγωγικών (πλέον των δύο υποχρεωτικών Βάσης). Από τα τρία συστηνόμενα μαθήματα τα δύο πρέπει να είναι τα μαθήματα ΤΕΚ300 «Παιδαγωγική Ψυχολογία» και ΤΕΚ126«Αναλυτικό Πρόγραμμα. Διδασκαλία και Μάθηση», που προσφέρονται από τον Τομέα Παιδαγωγικής του Τμήματος ΦΠΨ προς τους/τις φοιτητές/-τριες του Τμήματός μας, στο 5ο και 6ο εξάμηνο του ενδεικτικού μας προγράμματος. Το τρίτο από τα συστηνόμενα μαθήματα οι φοιτητές/φοιτήτριες του Τμήματός μας μπορούν να το επιλέγουν ανάμεσα από όλα τα προσφερόμενα μαθήματα Παιδαγωγικών του Τομέα Παιδαγωγικής του Τμήματος ΦΠΨ, σε συνδιδασκαλία με τους/τις φοιτητές/-τριες του Τμήματος ΦΠΨ.

Επαναλαμβάνεται ότι τα τρία συστηνόμενα μαθήματα Παιδαγωγικής θα είναι για τους/τις φοιτητές/-τριες του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας μαθήματα ελεύθερης επιλογής.

Σε περίπτωση που ο φοιτητής/-τρια επιθυμεί να επιλέξει μαθήματα της κατηγορίας 2, παρακαλείται να επικοινωνήσει με τον σύμβουλο σπουδών του Τομέα της κατεύθυνσης σπουδών του.



Σημειώνεται ότι:

το επιλεγόμενο μάθημα πρέπει να διδάσκεται τουλάχιστον τρεις ώρες εβδομαδιαίως.

**ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΚΑΤΑ ΕΞΑΜΗΝΑ<sup>8</sup>**  
**(ΓΙΑ ΤΟΥΣ/ΤΙΣ ΦΟΙΤΗΤΕΣ/ΤΡΙΕΣ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΕΙΣΑΧΘΕΙ**  
**ΚΑΤΑ ΤΑ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΑ ΕΤΗ 2011-12 ΚΑΙ 2012-13)**

**Κοινό για τους/τις φοιτητές/-τριες και των δύο κατευθύνσεων**

**1ο Έτος: ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ (1ο)**

	<b>Κωδικός</b>	<b>Τίτλος μαθήματος</b>
**	Π04	Εισαγωγή στις Ιστορικές Σπουδές
**	Π03	Εισαγωγή στην Παγκόσμια Ιστορία
**	Π10	Αρχαία Ιστορία Α'
**	ΙΑ04	Εισαγωγή στην Επιστήμη της Αρχαιολογίας
**	ΙΑ11	Κλασική Αρχαιολογία Α'
B	ΦΑ03	Αρχαία Ελληνική Φιλολογία Ι

**1ο Έτος: ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ (2ο)**

	<b>Κωδικός</b>	<b>Τίτλος μαθήματος</b>
**	Π11	Αρχαία Ιστορία Β'
**	Π12	Μεσαιωνική Ιστορία της Δύσεως Α'
**	ΙΑ02	Προϊστορική Αρχαιολογία Α'
**	ΙΑ12	Κλασική Αρχαιολογία Β'
**	ΙΑ17	Εισαγωγή στην Επιστήμη της Ιστορίας της Τέχνης
B	ΦΛ03	Λατινική Φιλολογία Ι

**2ο Έτος: ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ (3ο)**

	<b>Κωδικός</b>	<b>Τίτλος μαθήματος</b>
**	Π13	Βυζαντινή Ιστορία Α'
**	Π17	Ιστορία Νέου Ελληνισμού Α'
**	ΙΑ13	Βυζαντινή Αρχαιολογία Α'
B	ΦΑ04	Αρχαία Ελληνική Φιλολογία ΙΙ
B	ΦΛ04	Λατινική Φιλολογία ΙΙ
B	ΦΒ27	Βυζαντινή Φιλολογία
	ΙΑ 15	Ιστορία της Τεχνης Α

**2ο Έτος: ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ (4ο)**

	<b>Κωδικός</b>	<b>Τίτλος μαθήματος</b>
**	Π21	Βυζαντινή Ιστορία Β'
**	Π18	Νεότερη Ελληνική Ιστορία Α'
**	Π14	Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία Α'
**	ΙΑ10	Προϊστορική Αρχαιολογία Β'
**	ΙΑ14	Βυζαντινή Αρχαιολογία Β'
**	ΙΑ16	Ιστορία της Τέχνης Β'
B	ΦΝ03	Νεοελληνική Φιλολογία Ι

<sup>8</sup> Οι ενδείξεις με τους κωδικούς αριθμούς των μαθημάτων:

B = Μαθήματα Βάσης

\*\*= Μαθήματα υποχρεωτικά και για τις δύο κατευθύνσεις

\*I = Υποχρεωτικά Κατεύθυνσης Ιστορίας

\*II= Υποχρεωτικά Κατεύθυνσης Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης

Τα μαθήματα με την ένδειξη Β (Βάσης) και εκείνα που απαντούν στα 4 πρώτα εξάμηνα είναι υποχρεωτικά και για τις δύο κατευθύνσεις.

**ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΙΣΤΟΡΙΑΣ****3ο Έτος: ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ (5ο)**

	<b>Κωδικός</b>	<b>Τίτλος μαθήματος</b>
*I	Π29	Μεθοδολογικά Προβλήματα της Ιστορίας*
*I	Π25	Αρχαία Ιστορία Γ'
*I	Π31	Νεότερη Ελληνική Ιστορία Β'
*I	Π19	Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία Β'
B	ΦΑ27	Αρχαία Ελληνική Φιλολογία ΙΙΙ
		1 Επιλεγόμενο Ιστορίας
		1 Ελεύθερη Επιλογή**

\* Από το ακαδ. Έτος 2013-2014 το μάθημα συνοδεύεται από υποχρεωτική πρακτική άσκηση εξοικείωσης με αρχαικό υλικό και τεχνικές της ιστορικής έρευνας. Βλ. Υποχρεωτική Πρακτική Άσκηση Φοιτητών/-τριών Κατεύθυνσης Ιστορίας σελ. 95.

\*\* Συστήνεται η παρακολούθηση του μαθήματος ΤΕΚ300 «Παιδαγωγική Ψυχολογία» που προσφέρεται από τον Τομέα Παιδαγωγικής του Τμήματος ΦΠΨ.

**3ο Έτος: ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ (6ο)**

	<b>Κωδικός</b>	<b>Τίτλος μαθήματος</b>
*I	Π22	Μεσαιωνική Ιστορία της Δύσεως Β'
*I	Π30	Ιστορία Νέου Ελληνισμού Β'
*I	Π24	Ιστορία της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας
*I	Π84	Ιστορία Μεταπολεμικού Κόσμου
B	ΦΑ07 ή ΦΓ07	Αρχαία Ελληνική Φιλολογία ΙV ή Γλωσσολογία
B	ΦΝ83	Νεοελληνική Φιλολογία ΙΙ
		1 Ελεύθερη Επιλογή***

\*\*\* Συστήνεται η παρακολούθηση του μαθήματος ΠΔ302 «Αναλυτικό Πρόγραμμα. Διδασκαλία και Μάθηση» που προσφέρεται από τον Τομέα Παιδαγωγικής του Τμήματος ΦΠΨ.

**4ο Έτος: ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ (7ο)**

	<b>Κωδικός</b>	<b>Τίτλος μαθήματος</b>
B	ΤΕΚ301	Παιδαγωγικά Ι: Διδακτική της Ιστορίας: Θεωρία και Πράξη
		4 Επιλεγόμενα Ιστορίας
		1 Ελεύθερη Επιλογή

**4ο Έτος: ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ (8ο)**

	<b>Κωδικός</b>	<b>Τίτλος μαθήματος</b>
B	ΤΕΚ303	Παιδαγωγικά ΙΙ: Θεωρία και Πράξη της Διδασκαλίας των Φιλολογικών Μαθημάτων
		4 Επιλεγόμενα Ιστορίας
		1 Ελεύθερη Επιλογή

**ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ & ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ****3ο Έτος: ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ (5ο)**

	<b>Κωδικός</b>	<b>Τίτλος μαθήματος</b>
*ΙΙ	ΙΑ26	Προϊστορική Αρχαιολογία Γ'
*ΙΙ	ΙΑ42	Αρχαιολογία των Ανατολικών Πολιτισμών
*ΙΙ	ΙΑ43	Εμβάθυνση στην Αρχαιολογία και Ιστορία της Τέχνης
*ΙΙ	ΙΑ44	Μεταβυζαντινή Αρχαιολογία
B	ΦΑ27	Αρχαία Ελληνική Φιλολογία ΙΙΙ

		1 Επιλεγόμενο Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης
		1 Ελεύθερη Επιλογή*

\* Συστήνεται η παρακολούθηση του μαθήματος ΠΔ300 «Παιδαγωγική Ψυχολογία» που προσφέρεται από τον Τομέα Παιδαγωγικής του Τμήματος ΦΠΨ.

### 3ο Έτος: ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ (6ο)

	Κωδικός	Τίτλος μαθήματος
*Π	ΙΑ31	Κλασική Αρχαιολογία Γ'
*Π	ΙΑ21	Τοπογραφία-Αρχιτεκτονική-Πολεοδομία
*Π	ΙΑ29	Ιστορία της Τέχνης Γ'
B	ΦΑ07 ή ΦΓ07	Αρχαία Ελληνική Φιλολογία IV ή Γλωσσολογία
B	ΦΝ83	Νεοελληνική Φιλολογία II
		1 Επιλεγόμενο Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης
		1 Ελεύθερη Επιλογή**

\*\* Συστήνεται η παρακολούθηση του μαθήματος ΠΔ302 «Αναλυτικό Πρόγραμμα. Διδασκαλία και Μάθηση» που προσφέρεται από τον Τομέα Παιδαγωγικής του Τμήματος ΦΠΨ.

### 4ο Έτος: ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ (7ο)

	Κωδικός	Τίτλος μαθήματος
B	ΤΕΚ301	Παιδαγωγικά I: Διδακτική της Ιστορίας: Θεωρία και Πράξη
		3 Επιλεγόμενα Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης
		1 Ελεύθερη Επιλογή

### 4ο Έτος: ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ (8ο)

	Κωδικός	Τίτλος μαθήματος
B	ΤΕΚ303	Παιδαγωγικά II: Θεωρία και Πράξη της Διδασκαλίας των Φιλολογικών Μαθημάτων
*Π	ΙΑ103	Ανασκαφική και Επεξεργασία Αρχαιολογικού Υλικού – Μουσειολογία***
*Π	ΙΑ108	Αρχαιολογία Ρωμαϊκών Χρόνων
		3 Επιλεγόμενα Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης
		1 Ελεύθερη Επιλογή

\*\*\* Το μάθημα περιλαμβάνει πρακτική άσκηση των φοιτητών/-τριών με διάρκεια 8 ημερών συνολικά (κατά προτίμηση 2 ημέρες ανά εβδομάδα), βλ. σελ. 97.

### 3. Οδηγίες για τους/τις φοιτητές/τριες με έτη εισαγωγής από το 2013-2014 έως και το 2018-2019

Οι πιστωτικές μονάδες για την απόκτηση του πτυχίου οργανώνονται σε τρία εξαμηνιαία μαθήματα που ενδέχεται να συνοδεύονται από φροντιστηριακές ασκήσεις ή επιτόπια μαθήματα προς ενδιαφερόμενους φοιτητές/-τριες.

Το πτυχίο του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας του ΕΚΠΑ εξασφαλίζει Παιδαγωγική και Διδακτική Επάρκεια στους αποφοίτους του, οι οποίοι έχουν εισαχθεί στο Τμήμα από το ακαδημαϊκό έτος 2013-2014 και στο εξής. Η κατοχή της Παιδαγωγικής-Διδακτικής Επάρκειας δίδει στους ανωτέρω αποφοίτους τη δυνατότητα:

**Να γίνονται δεκτοί στον διαγωνισμό μέσω ΑΣΕΠ για την κατάρτιση πίνακα κατάταξης εκπαιδευτικών κατά κλάδο και ειδικότητα (στη συγκεκριμένη περίπτωση ως εκπαιδευτικών του κλάδου «ΠΕ02 Φιλολόγων»), με σκοπό τον διορισμό ή την πρόσληψή τους στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, σύμφωνα με τον νόμο 3848/2010, άρθρο 2, παράγραφος 3, περίπτωση β, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με τις διατάξεις του νόμου 4186/2013, άρθρο 36, παράγραφος 22, περίπτωση β και ε· 2) να προσλαμβάνονται στην ιδιωτική εκπαίδευση, σύμφωνα με τον νόμο 3848/2010, άρθρο 8.**

Με σκοπό την εξασφάλιση της Παιδαγωγικής και Διδακτικής Επάρκειας από το πτυχίο του, το Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας προέβη σε αναμόρφωση του προγράμματος σπουδών του για τους/τις φοιτητές/-τριες του που έχουν εισαχθεί από το ακαδημαϊκό έτος 2013-2014 και στο εξής, σε πλήρη προσαρμογή του στον νόμο 4186/2013, άρθρο 36, παράγραφος 22, περίπτωση β και ε, σύμφωνα με τον οποίο:

*Προϋπόθεση αποτελεί η ύπαρξη μέσα στο πρόγραμμα σπουδών του Τμήματος διδακτικών αντικειμένων που εμπίπτουν στις ακόλουθες θεματικές περιοχές: 1. Θέματα εκπαίδευσης και αγωγής, 2. Θέματα μάθησης και διδασκαλίας, 3. Ειδική διδακτική και πρακτική άσκηση.*

Κατ' εφαρμογή της παραπάνω διάταξης, το Τμήμα ενσωμάτωσε στο πρόγραμμα σπουδών του κύκλο μαθημάτων, που εξασφαλίζουν την Παιδαγωγική και Διδακτική Επάρκεια στους αποφοίτους του οι οποίοι έχουν εισαχθεί στο Τμήμα κατά το ακαδημαϊκό έτος 2013-2014 και στο εξής (οι εισαχθέντες κατά προηγούμενα ακαδημαϊκά έτη υπάγονται στην προ του νόμου 3848/2010 νομοθεσία, που δεν απαιτεί την παιδαγωγική και διδακτική επάρκεια και παρέχει στους κατόχους πτυχίου του Τμήματός μας τη δυνατότητα διορισμού ή πρόσληψής τους στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση χωρίς άλλες προϋποθέσεις). Σημειώνεται ότι τα περισσότερα από τα μαθήματα αυτά ήδη περιέχονται στο πρόγραμμα σπουδών του Τμήματος και διδάσκονται στους φοιτητές/-τριες του από πολλά έτη (βλ. αναλυτικά Πίνακα, σελ. 51-55).

Τα μαθήματα που απαιτούνται για την απόκτηση πτυχίου κατανέμονται στις ακόλουθες ενότητες:

#### **1) Μαθήματα υποχρεωτικά και για τις δύο κατευθύνσεις**

##### **α) Μαθήματα Βάσης:**

13 μαθήματα = 46 π.μ. (9 μαθήματα από το Τμήμα Φιλολογίας × 3,5 π.μ και 4 μαθήματα από το Τμήμα Φιλοσοφίας – Παιδαγωγικής – Ψυχολογίας, εκ των οποίων 1 × 4 π.μ., 1 × 4,5 π.μ., 2 × 3 π.μ.)

##### **β) Μαθήματα Κορμού:**

21 μαθήματα = 105,5 π.μ. (20 μαθήματα × 5 π.μ = 100 π.μ., 1 μάθημα × 5,5 π.μ = 5,5 π.μ.).

Ειδικότερα:

Μαθήματα Ιστορίας:

10 μαθήματα × 5 π.μ = 50 π.μ.

Μαθήματα Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης:

10 μαθήματα × 5 π.μ = 50 π.μ.

Μάθημα Κορμού Εσωτερικής Επιλογής:<sup>9</sup>

<sup>9</sup> Το υποχρεωτικό αυτό μάθημα Κορμού έχει αναγνωριστεί ότι συμπεριλαμβάνεται στον κύκλο των οκτώ (8) μαθημάτων, που παρέχουν την Παιδαγωγική και Διδακτική Επάρκεια (βλ. Πίνακα σελ. 51-55). Για την κάλυψή του ο φοιτητής/-τρια, που εισήχθη από το ακ. έτ. 2013-14 έως το ακ. έτ. 2018-19, επιλέγει με ελεύθερη εσωτερική επιλογή, ένα εκ των τεσσάρων (4) ακόλουθων μαθημάτων ακολούθων μαθημάτων (βλ. και Πίνακα σελ. 51-55).

ΙΑ 190 Μουσειοπαιδαγωγική: το μουσείο ως χώρος μάθησης και δημιουργικότητας

1 μάθημα×5,5 π.μ.

## 2. Μαθήματα κατεύθυνσης

### α) Μαθήματα Ειδίκευσης:<sup>10</sup>

16 μαθήματα, που οργανώνονται για την:

#### Κατεύθυνση Ιστορίας σε:

8 μαθήματα	8 μαθήματα
Υποχρεωτικά Ειδίκευσης	Επιλεγόμενα Ειδίκευσης
40,5 π.μ. (7 μαθήματα	45-48 π.μ.
× 5 π.μ. και 1 μάθημα × 5,5 π.μ)	
(αναλυτικά βλ. παρακάτω)	

#### Κατεύθυνση Αρχαιολογίας σε:

9 μαθήματα	7 μαθήματα
Υποχρεωτικά Ειδίκευσης	Επιλεγόμενα Ειδίκευσης
46 π.μ. (8 μαθήματα	39,5-42 π.μ.
× 5 π.μ. και 1 μάθημα × 6 π.μ.)	
(αναλυτικά βλ. παρακάτω)	

### β) Μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής

2 μαθήματα

Ο αριθμός των πιστωτικών μονάδων των μαθημάτων ελεύθερης επιλογής από άλλο Τμήμα ή

---

ή Π 126 Ιστορία της Εκπαίδευσης  
ή ΤΕΚ008 Οργάνωση και Διοίκηση της Εκπαίδευσης  
ή ΤΕΚ004 Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης)

- Οι φοιτητές της κατεύθυνσης Ιστορίας, που θα επιλέξουν ως υποχρεωτικό μάθημα Κορμού Εσωτερικής Επιλογής το «Π 126 Ιστορία της Εκπαίδευσης», έχουν τη δυνατότητα, εάν το επιθυμούν, να επιλέξουν επίσης και ένα ή περισσότερα από τα τρία υπόλοιπα μαθήματα (ΙΑ 190 Μουσειοπαιδαγωγική: το μουσείο ως χώρος μάθησης και δημιουργικότητας, ΤΕΚ 008 Οργάνωση και Διοίκηση της Εκπαίδευσης, ΤΕΚ004 Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης) ως μάθημα/μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής.

- Σε περίπτωση που οι ανωτέρω φοιτητές ΔΕΝ επιλέξουν ως –υποχρεωτικό– μάθημα Κορμού Εσωτερικής Επιλογής το «Π 126 Ιστορία της Εκπαίδευσης», αλλά άλλο εκ των τριών υπολοίπων μαθημάτων, έχουν τη δυνατότητα, εάν το επιθυμούν, να επιλέξουν το μεν μάθημα «Π 126 Ιστορία της Εκπαίδευσης» ως μάθημα Επιλεγόμενο Κατεύθυνσης, ενώ το ένα ή και τα δύο υπόλοιπα μαθήματα ως μάθημα/μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής.

- Οι φοιτητές της κατεύθυνσης Αρχαιολογίας, που θα επιλέξουν ως υποχρεωτικό μάθημα Κορμού Εσωτερικής Επιλογής το «ΙΑ 190 Μουσειοπαιδαγωγική: το μουσείο ως χώρος μάθησης και δημιουργικότητας», έχουν τη δυνατότητα, εάν το επιθυμούν, να επιλέξουν επίσης και ένα ή περισσότερα από τα τρία υπόλοιπα μαθήματα (Π 126 Ιστορία της Εκπαίδευσης, ΤΕΚ008 Οργάνωση και Διοίκηση της Εκπαίδευσης, ΤΕΚ004 Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης) ως μάθημα/μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής.

- Σε περίπτωση που οι ανωτέρω φοιτητές ΔΕΝ επιλέξουν ως –υποχρεωτικό– μάθημα Κορμού Εσωτερικής Επιλογής το «ΙΑ 190 Μουσειοπαιδαγωγική: το μουσείο ως χώρος μάθησης και δημιουργικότητας», αλλά άλλο εκ των τριών υπολοίπων μαθημάτων, έχουν τη δυνατότητα, εάν το επιθυμούν, να επιλέξουν το μεν μάθημα «ΙΑ 190 Μουσειοπαιδαγωγική: το μουσείο ως χώρος μάθησης και δημιουργικότητας» ως μάθημα Επιλεγόμενο Κατεύθυνσης, ενώ το ένα ή και τα δύο υπόλοιπα μαθήματα ως μάθημα/μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής.

<sup>10</sup> Από τα προσφερόμενα Επιλεγόμενα μαθήματα Ειδίκευσης υποχρεούται ο/η φοιτητής/-τρια να επιλέξει μέχρι τέλους των Σπουδών του τουλάχιστον **δύο σεμιναριακά μαθήματα**. Η επίδοση του/της φοιτητή/-τριας στα σεμιναριακά μαθήματα θα διαμορφώνεται με βάση την όλη συμμετοχή του, την προφορική παρουσίαση σεμιναριακής εργασίας κατά τη διάρκεια του εξαμήνου και την τελική γραπτή μορφή της εργασίας αυτής, που θα αποδεικνύει την ικανότητά του στον χειρισμό της επιστημονικής μεθόδου, στον εντοπισμό ζητημάτων που ενδιαφέρουν ερευνητικά και στην κριτική τοποθέτηση απέναντι στο εξεταζόμενο θέμα, καθώς και την τήρηση της ακαδημαϊκής δεοντολογίας. Η συμμετοχή του/της φοιτητή/-τριας στα σεμιναριακά μαθήματα είναι υποχρεωτική. Η απουσία σε περισσότερα από δύο (2) τρίωρα μαθήματα ενός σεμιναριακού μαθήματος συνεπιφέρει τη μη αναγνώριση του μαθήματος αυτού. Το μέγεθος των γραπτών σεμιναριακών εργασιών θα πρέπει να κυμαίνεται μεταξύ 5.500 και 7.000 λέξεων, συμπεριλαμβανομένων των παραπομπών.

Σημειώνεται ότι ο αριθμός των φοιτητών/-τριών ανά σεμινάριο δεν είναι δυνατό να υπερβαίνει τους 23. Τα δύο σεμιναριακά μαθήματα έχουν αναγνωριστεί και ως μαθήματα Παιδαγωγικής-Διδακτικής Επάρκειας (βλ. και Πίνακα σελ. 51-55).

άλλη Σχολή ή άλλο ΑΕΙ, εκτός του Τμήματός μας, Ιστορίας και Αρχαιολογίας, ορίζεται σε 3.  
Σε περίπτωση που οι φοιτητές/-τριες επιλέξουν ως μαθήματα ελεύθερης επιλογής μαθήματα του Τμήματός μας, Ιστορίας και Αρχαιολογίας, από την ίδια ή την άλλη κατεύθυνση σπουδών τους, πέραν των όσων υποχρεούνται για τη λήψη του πτυχίου τους, ο αριθμός των πιστωτικών μονάδων των μαθημάτων αυτών αντιστοιχεί στον αριθμό των πιστωτικών μονάδων που δίδεται από το Τμήμα μας, Ιστορίας και Αρχαιολογίας, σύμφωνα με τον παρακάτω κατάλογο και κυμαίνεται μεταξύ των **6 Π.Μ.** (σε περίπτωση που και τα δύο μαθήματα επιλεγούν από μαθήματα εκτός του Τμήματός μας) και των **12 Π.Μ.** (σε περίπτωση που και τα δυο μαθήματα επιλεγούν από σεμιναριακά μαθήματα του Τμήματός μας)

#### **ΕΠΕΞΗΓΗΣΗ**

Για τους φοιτητές που εισήχθησαν από το ακαδ. έτος 2013-2014 έως το ακαδ. έτος 2018-2019, δίνονται οι ακόλουθες διευκρινίσεις:

Το μάθημα Π03 (σ. 55) παραμένει μάθημα Κορμού

Το μάθημα Π22 (σ. 67) παραμένει υποχρεωτικό Κατεύθυνσης

Το μάθημα ΙΑ17 (σ. 85) παραμένει μάθημα Κορμού

Το μάθημα ΙΑ43 (σ. 75) παραμένει υποχρεωτικό Κατεύθυνσης

Το μάθημα ΠΔ300 αντικαθίσταται από το μάθημα ΤΕΚ300 και παραμένει μάθημα βάσης

Το μάθημα ΠΔ302 αντικαθίσταται από το μάθημα ΤΕΚ126 και παραμένει μάθημα βάσης

**ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΚΑΤΑ ΕΞΑΜΗΝΑ<sup>11</sup>**  
**(ΓΙΑ ΤΟΥΣ/ΤΙΣ ΦΟΙΤΗΤΕΣ/ΤΡΙΕΣ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΕΙΣΑΧΘΕΙ**  
**ΑΠΟ ΤΟ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΣ ΕΤΟΣ 2013-14 ΕΩΣ ΚΑΙ ΤΟ 2018-19)<sup>12</sup>**

**ΚΟΙΝΟ ΓΙΑ ΤΟΥΣ/ΤΙΣ ΦΟΙΤΗΤΕΣ/-ΤΡΙΕΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΔΥΟ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΩΝ**

**1ο Έτος: ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ (1ο)**

	Κωδικός	Τίτλος μαθήματος
**	Π04	Εισαγωγή στις Ιστορικές Σπουδές
**	Π03	Εισαγωγή στην Παγκόσμια Ιστορία
**	Π10	Αρχαία Ιστορία Α'
**	ΙΑ04	Εισαγωγή στην Επιστήμη της Αρχαιολογίας
**	ΙΑ11	Κλασική Αρχαιολογία Α'
B	ΦΑ03	Αρχαία Ελληνική Φιλολογία Ι

**1ο Έτος: ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ (2ο)**

	Κωδικός	Τίτλος μαθήματος
**	Π11	Αρχαία Ιστορία Β'
**	Π12	Μεσαιωνική Ιστορία της Δύσεως Α'
**	ΙΑ02	Προϊστορική Αρχαιολογία Α'
**	ΙΑ12	Κλασική Αρχαιολογία Β'
**	ΙΑ17	Εισαγωγή στην Επιστήμη της Ιστορίας της Τέχνης
B	ΦΛ03	Λατινική Φιλολογία Ι

**2ο Έτος: ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ (3ο)**

	Κωδικός	Τίτλος μαθήματος
**	Π13	Βυζαντινή Ιστορία Α'
**	Π17	Ιστορία Νέου Ελληνισμού Α'
**	ΙΑ13	Βυζαντινή Αρχαιολογία Α'
B	ΦΑ04	Αρχαία Ελληνική Φιλολογία ΙΙ
B	ΦΛ04	Λατινική Φιλολογία ΙΙ

<sup>11</sup> Οι ενδείξεις με τους κωδικούς αριθμούς των μαθημάτων:

B = Μαθήματα Βάσης

\*\*= Μαθήματα υποχρεωτικά και για τις δύο κατευθύνσεις

\*I = Υποχρεωτικά Κατεύθυνσης Ιστορίας

\*II = Υποχρεωτικά Κατεύθυνσης Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης

Τα μαθήματα με την ένδειξη B (Βάσης) και εκείνα που απαντούν στα 4 πρώτα εξάμηνα είναι υποχρεωτικά και για τις δύο κατευθύνσεις.

<sup>12</sup> Υπογραμμίζεται ότι για τη λήψη του πτυχίου ο/η φοιτητής/-τρια,

i. ανάλογα με την Κατεύθυνση, Ιστορίας ή Αρχαιολογίας, που ακολουθεί υποχρεούται, από τα οκτώ (8) Μαθήματα «Επιλεγόμενα Ιστορίας» / από τα επτά (7) Μαθήματα «Επιλεγόμενα Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης», να παρακολουθήσει δύο (2) τουλάχιστον σεμιναριακά μαθήματα, τα οποία παράλληλα έχει αναγνωρισθεί ότι συμπεριλαμβάνονται στον κύκλο των οκτώ (8) μαθημάτων, που παρέχουν την Παιδαγωγική και Διδακτική Επάρκεια.

ii. για την κάλυψη του υποχρεωτικού Μαθήματος Κορμού Εσωτερικής Επιλογής επιλέγει με ελεύθερη εσωτερική επιλογή, ένα εκ των ακόλουθων μαθημάτων (βλ. Πίνακα σελ. 48-52):

ΙΑ 190 Μουσειοπαιδαγωγική: το μουσείο ως χώρος μάθησης και δημιουργικότητας

ή

Π 126 Ιστορία της Εκπαίδευσης

ή

ΤΕΚ008 Οργάνωση και Διοίκηση της Εκπαίδευσης,

ή

ΤΕΚ004 Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης



B	ΦΒ27	Βυζαντινή Φιλολογία
	ΙΑ 15	Ιστορία της Τέχνης Α

**2ο Έτος: ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ (4ο)**

	Κωδικός	Τίτλος μαθήματος
**	Π21	Βυζαντινή Ιστορία Β'
**	Π18	Νεότερη Ελληνική Ιστορία Α'
**	Π14	Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία Α'
**	ΙΑ10	Προϊστορική Αρχαιολογία Β'
**	ΙΑ14	Βυζαντινή Αρχαιολογία Β'
**	ΙΑ16	Ιστορία της Τέχνης Β'
B	ΦΝ03	Νεοελληνική Φιλολογία Ι

**ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΙΣΤΟΡΙΑΣ**

**3ο Έτος: ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ (5ο)**

	Κωδικός	Τίτλος μαθήματος
*Ι	Π29	Μεθοδολογικά Προβλήματα Ιστορίας*
*Ι	Π25	Αρχαία Ιστορία Γ'
*Ι	Π31	Νεότερη Ελληνική Ιστορία Β'
*Ι	Π19	Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία Β'
B	ΦΑ27	Αρχαία Ελληνική Φιλολογία ΙΙΙ
B	ΤΕΚ300	(Παιδαγωγικά ΙΙΙ) Παιδαγωγική Ψυχολογία
		Ένα (1) από τα επιλεγόμενα μαθήματα Ιστορίας

\* Από το ακαδ. έτος 2013-2014 το μάθημα συνοδεύεται από υποχρεωτική πρακτική άσκηση εξοικείωσης με αρχαιολογικό υλικό και τεχνικές της ιστορικής έρευνας. Βλ. Πρακτική Άσκηση Φοιτητών/τριών Κατεύθυνσης Ιστορίας σελ. 95.

**3ο Έτος: ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ (6ο)**

	Κωδικός	Τίτλος μαθήματος
*Ι	Π22	Μεσαιωνική Ιστορία της Δύσεως Β'
*Ι	Π30	Ιστορία Νέου Ελληνισμού Β'
*Ι	Π84	Ιστορία Μεταπολεμικού Κόσμου
*Ι	Π24	Ιστορία Οθωμανικής Αυτοκρατορίας
B	ΦΑ07 ή ΦΓ07	Αρχαία Ελληνική Φιλολογία ΙV ή Γλωσσολογία
B	ΦΝ83	Νεοελληνική Φιλολογία ΙΙ
B	ΤΕΚ126	(Παιδαγωγικά ΙV ) Αναλυτικό Πρόγραμμα

**4ο Έτος: ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ (7ο)**

	Κωδικός	Τίτλος μαθήματος
B	ΤΕΚ301	(Παιδαγωγικά Ι) Διδακτική της Ιστορίας: Θεωρία και Πράξη
		Τέσσερα (4) από τα επιλεγόμενα μαθήματα Ιστορίας
		1 Μάθημα Ελεύθερης Επιλογής

**4ο Έτος: ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ (8ο)**

	Κωδικός	Τίτλος μαθήματος
B	ΤΕΚ303	(Παιδαγωγικά ΙΙ): Θεωρία και Πράξη της Διδασκαλίας των Φιλολογικών Μαθημάτων
		<u>Μάθημα Κορμού Εσωτερικής Επιλογής</u> Επιλέγεται, με ελεύθερη εσωτερική επιλογή, ένα μάθημα μεταξύ των τεσσάρων (4) ακολούθων μαθημάτων:

IA190	Μουσειοπαιδαγωγική: το μουσείο ως χώρος μάθησης και δημιουργικότητας
Π126	ή Ιστορία της Εκπαίδευσης
ΤΕΚ008	ή Οργάνωση και Διοίκηση της Εκπαίδευσης (διδάσκεται στο χειμερινό εξάμηνο)
ΤΕΚ004	ή Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης
	Τρία (3) από τα επιλεγόμενα μαθήματα Ιστορίας το ένα εκ των οποίων μπορεί να είναι η Πρακτική Άσκηση 61ΠρΑσκ
	1 Μάθημα Ελεύθερης Επιλογής

### ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ & ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

#### 3ο Έτος: ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ (5ο)

	Κωδικός	Τίτλος μαθήματος
*Π	ΙΑ26	Προϊστορική Αρχαιολογία Γ'
*Π	ΙΑ42	Αρχαιολογία των Ανατολικών Πολιτισμών
*Π	ΙΑ43	Εμβάθυνση στην Αρχαιολογία και Ιστορία της Τέχνης
*Π	ΙΑ44	Μεταβυζαντινή Αρχαιολογία
B	ΦΑ27	Αρχαία Ελληνική Φιλολογία III
B	ΤΕΚ300	(Παιδαγωγικά III) Παιδαγωγική Ψυχολογία
		Ένα (1) από τα επιλεγόμενα μαθήματα Αρχαιολογίας & Ιστορίας της Τέχνης

#### 3ο Έτος: ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ (6ο)

	Κωδικός	Τίτλος μαθήματος
*Π	ΙΑ31	Κλασική Αρχαιολογία Γ'
*Π	ΙΑ21	Τοπογραφία-Αρχιτεκτονική-Πολεοδομία
*Π	ΙΑ29	Ιστορία της Τέχνης Γ'
B	ΦΑ07 ή ΦΓ07	Αρχαία Ελληνική Φιλολογία IV ή Γλωσσολογία
B	ΦΝ83	Νεοελληνική Φιλολογία II
B	ΤΕΚ126	(Παιδαγωγικά IV ) Αναλυτικό Πρόγραμμα
		Ένα (1) από τα επιλεγόμενα μαθήματα Αρχαιολογίας & Ιστορίας της Τέχνης ή η Πρακτική Άσκηση 61 ΠρΑσκ

#### 4ο Έτος: ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ (7ο)

	Κωδικός	Τίτλος μαθήματος
B	ΤΕΚ301	(Παιδαγωγικά I) Διδακτική της Ιστορίας: Θεωρία και Πράξη
		Τρία (3) από τα επιλεγόμενα μαθήματα Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης
		1 Μάθημα Ελεύθερης Επιλογής

4ο Έτος: ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ (8ο)

	Κωδικός	Τίτλος μαθήματος
B	TEK303	(Παιδαγωγικά II): Θεωρία και Πράξη της Διδασκαλίας των Φιλολογικών Μαθημάτων
*Π	ΙΑ103	Ανασκαφική και Επεξεργασία Αρχαιολογικού Υλικού – Μουσειολογία*
Π	ΙΑ108	Αρχαιολογία Ρωμαϊκών Χρόνων**
		<u>Μάθημα Κορμού Εσωτερικής Επιλογής</u> Επιλέγεται, με ελεύθερη εσωτερική επιλογή, ένα μάθημα μεταξύ των τεσσάρων (4) ακολούθων μαθημάτων:
	ΙΑ190	Μουσειοπαιδαγωγική: το μουσείο ως χώρος μάθησης και δημιουργικότητας
	Π126	ή Ιστορία της Εκπαίδευσης
	TEK008	ή Οργάνωση και Διοίκηση της Εκπαίδευσης (διδάσκεται στο χειμερινό εξάμηνο)
	TEK004	ή Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης
		Δύο (2) από τα επιλεγόμενα μαθήματα Αρχαιολογίας & Ιστορίας της Τέχνης, το ένα εκ των οποίων μπορεί να είναι η Πρακτική Άσκηση 61ΠρΑσκ
		1 Μάθημα Ελεύθερης Επιλογής

\* Το μάθημα περιλαμβάνει πρακτική άσκηση των φοιτητών/-τριών με διάρκεια 8 ημερών συνολικά (κατά προτίμηση 2 ημέρες ανά εβδομάδα), βλ. σελ. 97.

\*\* διδάσκεται στο εαρινό εξάμηνο

**Μαθήματα Παιδαγωγικής και Διδακτικής Επάρκειας**  
**(για τους εισαχθέντες από το 2013-14 έως και το 2018-2019)**

	ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ - ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΩΡΕΣ	ECTS
<b>1<sup>η</sup> ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΧΗ: Θέματα εκπαίδευσης και αγωγής</b>			
1	Οι φοιτητές/τήτριες παρακολουθούν ως Μάθημα Υποχρεωτικό, με ελεύθερη εσωτερική επιλογή, ένα (1) από τα τέσσερα μαθήματα που ακολουθούν (1Α. Μουσειοπαιδαγωγική: το μουσείο ως χώρος μάθησης και δημιουργικότητας*), 1Β. Ιστορία της Εκπαίδευσης, 1Γ. Οργάνωση και Διοίκηση της Εκπαίδευσης, 1Δ. Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης).		

H	A	<p><b>Μουσειοπαιδαγωγική: το μουσείο ως χώρος μάθησης και δημιουργικότητας*</b> (Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας)</p> <p>Το μάθημα της μουσειοπαιδαγωγικής θέτει ως στόχο την εξοικείωση των φοιτητών/-τριών με τη θεωρία και την πράξη της μουσειακής εκπαίδευσης, η οποία εντάσσεται στα ευρύτερα γνωστικά αντικείμενα της μουσειολογίας και της παιδαγωγικής.</p> <p>Η δομή του μαθήματος αρθρώνεται στις ακόλουθες βασικές ενότητες:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Το μουσείο ως περιβάλλον μάθησης και δημιουργικότητας: σύγχρονες προσεγγίσεις</li> <li>2. Μουσειακή εκπαίδευση: αφετηρίες, τάσεις, προοπτικές στην Ελλάδα και διεθνώς</li> <li>3. Ο ρόλος του μουσειοπαιδαγωγού: φυσιογνωμία, δεξιότητες, εκπαίδευση</li> <li>4. Θεωρητικές προσεγγίσεις στη μουσειακή εκπαίδευση: θεωρίες γνώσης, μάθησης και επικοινωνίας</li> <li>5. Μέθοδοι, μέσα και πολιτικές στη μουσειακή εκπαίδευση</li> <li>6. Η παιδαγωγική διάσταση της μελέτης μουσειακών αντικειμένων και εν γένει του υλικού πολιτισμού</li> <li>7. Σχεδιασμός μουσειακών εκπαιδευτικών εφαρμογών για ποικίλες κοινωνικές ομάδες (παιδιά, εφήβους, οικογένειες, ενήλικους, ΑμεΑ, ευάλωτες κοινωνικές ομάδες, κ.ά.) και διαφορετικά είδη μουσείων και συλλογών</li> <li>8. Μουσείο και Σχολείο: πλαίσιο, προκλήσεις, προοπτικές μιας δημιουργικής συνεργασίας</li> <li>9. Μουσειακή εκπαίδευση σε ψηφιακό περιβάλλον: η αξιοποίηση των νέων μέσων</li> <li>10. Αξιολογώντας τα αποτελέσματα της μάθησης στα μουσεία: νέες προσεγγίσεις και μεθοδολογίες.</li> </ol>	<p>3 ώρες εβδομαδιαίως x 13 εβδομάδες = 39 ώρες σε ένα εξάμηνο</p>	5,5
H	B	<p><b>Ιστορία της Εκπαίδευσης</b> (Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας)</p> <p>Η εκπαιδευτική διαδικασία συντελείται πάντοτε εντός ενός συγκεκριμένου ιστορικού πλαισίου άμεσα συνδεδεμένου με την πολιτική, κοινωνική και πολιτισμική συγκυρία. Το μάθημα αποσκοπεί στη μελέτη ζητημάτων που αφορούν στην ιστορία της εκπαίδευσης επικεντρωμένη στον 19ο και 20ό αιώνα στο ελληνικό κράτος.</p> <p>Ενδεικτικά: οι θεωρίες που διαμόρφωσαν την εκπαίδευση, η εκπαίδευση στο μεταβαλλόμενο γεωγραφικό και πολιτικό σκηνικό, εγγραμματοσύνη και μόρφωση, οργάνωση και τρόπος λειτουργίας της εκπαίδευσης, κοινωνικός χαρακτήρας της παιδείας, μέθοδοι διδασκαλίας και μάθησης, εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις.</p> <p>Σημαντικές ενότητες του μαθήματος θα αφιερωθούν στην συγκριτική εξέταση των προηγούμενων και άλλων θεματικών σε παλαιότερες χρονικές περιόδους.</p>	<p>3 ώρες εβδομαδιαίως x 13 εβδομάδες = 39 ώρες σε ένα εξάμηνο</p>	5,5
H	Γ	<p><b>Οργάνωση και Διοίκηση της Εκπαίδευσης</b> (Τμήμα Φιλοσοφίας – Παιδαγωγικής – Ψυχολογίας)<sup>13</sup></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Εισαγωγή στη διοίκηση της εκπαίδευσης</li> <li>• Ο ρόλος του κράτους στη διοίκηση του εκπαιδευτικού συστήματος</li> <li>• Ιστορική επισκόπηση των σχολών διοίκησης</li> <li>• Οι έννοιες της οργάνωσης</li> <li>• Η έννοια της διοίκησης</li> <li>• Μορφές-μοντέλα διοίκησης</li> <li>• Η γραφειοκρατία στην εκπαίδευση</li> <li>• Το εκπαιδευτικό σύστημα ως ανοικτό σύστημα</li> <li>• Η δομή του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος –θεσμικό</li> </ul>	<p>3 ώρες εβδομαδιαίως x 13 εβδομάδες = 39 ώρες σε ένα εξάμηνο</p>	5,5

<sup>13</sup> Όπου Τμήμα Φιλοσοφίας - Παιδαγωγικής - Ψυχολογίας εννοείται το Τμήμα Παιδαγωγικής Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης.

		πλαίσιο • Αποτελεσματικότητα στην εκπαίδευση		
<b>Η</b>	<b>Δ</b>	<b>Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης</b> (Τμήμα Φιλοσοφίας – Παιδαγωγικής – Ψυχολογίας)  Κριτική ανάλυση της οργάνωσης του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος. Το μάθημα αποτελεί εισαγωγή στο πεδίο της κοινωνιολογίας της εκπαίδευσης και έχει ως βασικό στόχο τη μελέτη της σχέσης μεταξύ κοινωνίας και εκπαίδευσης. Για το λόγο αυτό μελετώνται οι κοινωνικές πτυχές τη εκπαίδευσης, τα οργανωτικά χαρακτηριστικά των σχολείων, οι σχέσεις μεταξύ εκπαίδευσης και κοινωνικής ανισότητας, καθώς και ο τρόπος με τον οποίο η εκπαίδευση συμβάλλει στην αναπαραγωγή της κοινωνικής ανισότητας. Ιδιαίτερη έμφαση δίδεται στον τρόπο με τον οποίο οι σχέσεις διάδρασης στο μικροπίεδο των εκπαιδευτικών θεσμών έχουν τον αντίκτυπό τους σε γενικότερες κοινωνικές διεργασίες. Στους στόχους του μαθήματος συγκαταλέγονται: 1. Η μελέτη της βασικής αποστολής της εκπαίδευσης. 2. Η κατανόηση του ρόλου και της σημασίας της εκπαίδευσης για το άτομο και την κοινωνία, καθώς και η κατανόηση των λόγων που οδήγησαν στη θέσπιση της υποχρεωτικής εκπαίδευσης. 3. Η εξοικείωση με τις διαφορετικές θεωρητικές προσεγγίσεις, αναφορικά με το ρόλο της εκπαίδευσης στην κοινωνία (Φονξιοναλισμός, Μαρξισμός, Νέα Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης) 4. Η μελέτη του ρόλου που παίζει η σχολική εκπαίδευση στις σημερινές κοινωνίες, από την κοινωνικοποίηση του υποκειμένου μέχρι την αναπαραγωγή των κοινωνικών θέσεων από γενιά σε γενιά. 5. Η μελέτη της προοπτικής της εκπαίδευσης στην Ελλάδα και παγκόσμια	3 ώρες εβδομαδιαίως x 13 εβδομάδες = 39 ώρες σε ένα εξάμηνο	5,5
<b>2</b>		<b>Εισαγωγή στις Ιστορικές Σπουδές</b> (Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας)  Το μάθημα αποσκοπεί στην εξοικείωση των φοιτητών/-τριών με τις βασικές έννοιες των ιστορικών σπουδών (χρόνος, χώρος, ιστορικό γεγονός, δομές, πηγές, κ.ά.) και τη μεθοδολογία τους (επιλογή και χρήση πηγών, διασταύρωση και αξιολόγησή τους, αρχαιολογική εργασία κ.ά.) Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στους σύγχρονους προβληματισμούς για την ιστορία, καθώς και στα νέα ερευνητικά πεδία μελέτης της. Εξετάζεται, ακόμη η ιστορική συγκρότηση της έννοιας των ιστορικών σπουδών, καθώς και η σημερινή τους θέση στο πλαίσιο των ανθρωπιστικών και κοινωνικών επιστημών. Τέλος, συστατικό στοιχείο του μαθήματος αποτελεί η εξοικείωση των φοιτητών/-τριών με διαφορετικά είδη ιστορικών πηγών, με την κριτική ανάγνωσή τους, καθώς και με τη συγγραφή ιστορικών εργασιών (στοιχεία αναγκαία για την ιστορική έρευνα και τη διδασκαλία του μαθήματος της Ιστορίας).	3 ώρες εβδομαδιαίως x 13 εβδομάδες = 39 ώρες σε ένα εξάμηνο	5
<b>2η ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΧΗ: Θέματα μάθησης και διδασκαλίας</b>				
<b>3</b>		<b>Παιδαγωγική Ψυχολογία</b> (Τμήμα Φιλοσοφίας-Παιδαγωγικής-Ψυχολογίας)  Η παιδαγωγική ψυχολογία είναι η εφαρμογή των ψυχολογικών μεθόδων στη μελέτη της μάθησης και της διδασκαλίας. Στο πλαίσιο του μαθήματος εξετάζονται οι μέθοδοι και θεωρίες της παιδαγωγικής ψυχολογίας και συγκεκριμένα η γνωστική, γλωσσική, ψυχοκοινωνική και ηθική ανάπτυξη των μαθητών μέσω των συμπεριφοριστικών και κοινωνικογνωστικών θεωριών δίνοντας έμφαση στις ατομικές διαφορές, τη μνήμη, την κατανόηση, τη μεταγνώση, την αυτοαντίληψη και τα κίνητρα των μαθητών. Εξίσου σημαντικό μέρος του μαθήματος αποτελεί η εξέταση της δυναμικής και της διαχείρισης της σχολικής τάξης για το χειρισμό των δυσκολιών που παρουσιάζουν οι μαθητές στη μάθηση. Στόχοι του μαθήματος είναι οι φοιτητές/-τριες: α. να εξοικειωθούν με θεωρίες	3 ώρες εβδομαδιαίως x 13 εβδομάδες = 39 ώρες σε ένα εξάμηνο	3

		και ερευνητικά πορίσματα στην περιοχή της μάθησης και β. να κατανοήσουν τον τρόπο εφαρμογής των θεωριών παιδαγωγικής ψυχολογίας στην πράξη.		
4		<p><b>Αναλυτικό Πρόγραμμα.</b>  <b>Διδασκαλία και Μάθηση</b>  (Τμήμα Φιλοσοφίας-Παιδαγωγικής-Ψυχολογίας)</p> <p>Το μάθημα αποβλέπει στο να αναπτύξει στους/στις φοιτητές/τήτριες γνώσεις, δεξιότητες και στάσεις σχετικά με την προβληματική των αναλυτικών προγραμμάτων (Α.Π.), τόσο στο μακροεπίπεδο ενός συστήματος όσο και στο μικροεπίπεδο της τάξης. Προς την κατεύθυνση αυτή οι φοιτητές/τριες θα ευαισθητοποιηθούν ως προς τις μεταρρυθμίσεις των Α.Π, τα «συστήματα γνώσης» και τα «καθεστώτα αλήθειας», τα οποία συνδέονται με κρίσιμα ερωτήματα που αφορούν τις σχέσεις ανάμεσα στην εξουσία, τη γνώση και την κοινωνία, τα ζητήματα της πιο «αξιολογής γνώσης», τις πολιτικές της γνώσης και τις φιλοσοφικές και ιδεολογικές θεωρήσεις για τα Α.Π., καθώς και των προεκτάσεων που δημιουργούνται σε όλα τα επίπεδα των σχολικών έργων, ιδιαίτερα στους ρόλους των εκπαιδευτικών στην «Κοινωνία της γνώσης». Παράλληλα, οι φοιτητές/τριες θα μνηθούν στο συστηματικό σχεδιασμό και την «αρχιτεκτονική» ανάπτυξης μαθημάτων (curriculum design), και στις στοχαστικές και αναστοχαστικές πρακτικές που απαιτούνται ως προς την υλοποίηση και προσαρμογή του Α.Π. στην τάξη.</p> <p>Για την επίτευξη των σκοπών αυτών οι φοιτητές/τριες θα εξοικειωθούν με τα κρίσιμα ζητήματα και τις διαδικασίες λήψης αποφάσεων ως προς τις θεωρίες των Α.Π., τις μεθοδολογίες εκπόνησής τους, την προέλευση, τις μορφές και χρήσεις της σχολικής γνώσης διαχρονικά, τις διαδικασίες επιλογής και διάχυσής της ως πιο «αξιολογής γνώσης», ενώ παράλληλα θα αναπτύξουν δεξιότητες και τεχνογνωσία σε θέματα που αφορούν: την υλοποίηση και προσαρμογή του Αναλυτικού Προγράμματος (Α.Π.) στο επίπεδο της τάξης και των μαθητών, τα διαφορετικά κριτήρια και μεθόδους σχετικά με την οργάνωση των γνωστικών περιεχομένων και τη διάταξη της διδακτέας ύλης, τα μοντέλα σχεδιασμού των Α.Π., καθώς και τους τρόπους συσχέτισης και αναπλαισίωσης της επιστημονικής, σχολικής και βιωματικής γνώσης. Ταυτόχρονα, θα αναλυθούν οι αδυναμίες και τα διαχρονικά προβλήματα των Α.Π. στην Ελλάδα, η σχέση Α.Π., διδασκαλίας και σχολικών εγχειριδίων, οι λειτουργίες του «κρυφού» ή αφανούς προγράμματος και οι επιδράσεις του στη σχολική κουλτούρα και «οικολογία» της τάξης. Θα αναπτυχθούν, επίσης, δεξιότητες σχετικά με τις μορφές, τις προσεγγίσεις, τα στάδια και τα μοντέλα αξιολόγησης των Α.Π. Θα αναλυθούν, τέλος, οι διεθνείς τάσεις των Α.Π., οι προοπτικές για τις κατευθύνσεις, το περιεχόμενο, τις δεξιότητες και την πιο «αξιολογής γνώση» των Α.Π., στο εγγύς μέλλον, αναζητώντας νέους ρόλους και διαδικασίες για τους μαθητές, τους εκπαιδευτικούς και εκπαιδευτικά συστήματα.</p>	3 ώρες εβδομαδιαίως x 13 εβδομάδες = 39 ώρες σε ένα εξάμηνο	3
<b>3η ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΧΗ: Ειδική διδακτική και πρακτική άσκηση</b>				
5		<p><b>Σεμιναριακό μάθημα</b>  (Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας)</p> <p>Οι φοιτητές/τήτριες του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας παρακολουθούν υποχρεωτικά δύο σεμιναριακά μαθήματα κατά τη διάρκεια των σπουδών τους με ελεύθερη, εσωτερική επιλογή μεταξύ των προσφερόμενων σεμιναριακών μαθημάτων Ιστορίας / Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης του προγράμματος σπουδών του Τμήματος. Στα σεμιναριακά μαθήματα κύρια επιδίωξη είναι η γνωριμία των φοιτητών/-τριών με τη μεθοδολογία της επιστημονικής έρευνας, ενώ, εκτός από την ερευνητική διάσταση, αξιοποιούνται τεχνικές μάθησης και διδασκαλίας, που συμπεριλαμβάνουν τη διδακτική διάσταση των μαθημάτων της Ιστορίας/Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης. Ο αριθμός των φοιτητών/-τριών στο κάθε σεμιναριακό μάθημα δεν υπερβαίνει τους 23 και η παρακολούθηση</p>	3 ώρες εβδομαδιαίως x 13 εβδομάδες = 39 ώρες σε ένα εξάμηνο	6

		είναι υποχρεωτική. Οι εγγεγραμμένοι φοιτητές/τήτριες έχουν ενεργό ρόλο στο μάθημα και η επίδοσή τους διαμορφώνεται με κριτήριο την προφορική παρουσίαση σεμιναριακής εργασίας, υπό τον τύπο του μαθήματος, ενώπιον του διδάσκοντα, ο οποίος προβαίνει σε επιστημονικές και διδακτικές παρεμβάσεις, και των συμφοιτητών/-τριών τους, καθώς επίσης την υποβολή της εργασίας αυτής σε γραπτή μορφή και την όλη συμμετοχή τους στο μάθημα.		
6		<b>Σεμιναριακό μάθημα</b> (Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας)  <i>Βλ. παραπάνω, αρ. 5.</i>	3 ώρες εβδομαδιαίως x 13 εβδομάδες = 39 ώρες σε ένα εξάμηνο	6
7		<b>Θεωρία και Πράξη της Διδασκαλίας των Φιλολογικών Μαθημάτων</b> (Τμήμα Φιλοσοφίας-Παιδαγωγικής-Ψυχολογίας)  ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ <ul style="list-style-type: none"> <li>• Ιστορική εξέλιξη της διδασκαλίας του μαθήματος.</li> <li>• Φυσιognωμία του μαθήματος: ιδιαίτερα χαρακτηριστικά.</li> <li>• Το θεσμικό πλαίσιο διδασκαλίας του μαθήματος (ΑΠΣ, ΔΕΠΠΣ και λοιπό νομοθετικό πλαίσιο: εγκύκλιοι, προεδρικά διατάγματα κ.ά.).</li> <li>• Η ερμηνευτική ως μέθοδος διδασκαλίας του μαθήματος.</li> <li>• Σύγχρονα εργαλεία διδασκαλίας: σχέδιο δράσης, ομαδοσυνεργατική διδασκαλία, νοητικοί χάρτες, εκπαιδευτικά λογισμικά).</li> <li>• Το σχολικό εγχειρίδιο του μαθήματος: έντυπο, ηλεκτρονικό, πολυτροπικό.</li> <li>• Η έννοια του σχεδίου διδασκαλίας.</li> </ul> ΠΡΑΚΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ <ul style="list-style-type: none"> <li>• Οργάνωση μικροδιδασκαλιών.</li> <li>• Παρακολούθηση δειγματικών διδασκαλιών.</li> </ul>	3 ώρες εβδομαδιαίως x 13 εβδομάδες = 39 ώρες σε ένα εξάμηνο	4
8		<b>Διδακτική της Ιστορίας: Θεωρία και Πράξη.</b> (Τμήμα Φιλοσοφίας – Παιδαγωγικής – Ψυχολογίας)  <i>Το μάθημα συνοδεύεται από Πρακτική Άσκηση σε σχολεία</i>  Η επιστήμη της ιστορίας και οι κοινωνικές της διαστάσεις. Η ιστορική γνώση και οι ιδιαιτερότητες της. Δομή της ιστορικής γνώσης. Ιστορική αφήγηση, ιστορική εξήγηση, ιστορικές έννοιες, ιστορικοί χρόνοι. Σχολική ιστορία και επιστημονική γνώση. Η ιστορία ως αντικείμενο μάθησης. Ψυχολογικές αρχές και μαθησιακές προϋποθέσεις, ο μαθητής ως αναγνώστης της ιστορίας. Η διδασκαλία της ιστορίας ως θεσμός. Διαμεσολαβήσεις της ιστορικής γνώσης. Προγράμματα Σπουδών ιστορίας και σχολικά εγχειρίδια. Εποικοδομιστικές θεωρίες μάθησης και πρόσληψη ιστορικού κειμένου. Νοητικά μοντέλα των μαθητών και εμπόδια στην οικειοποίηση της ιστορικής γνώσης. Οργάνωση μαθησιακών περιβαλλόντων, σύγχρονα μέσα διδασκαλίας και αξιολόγηση. Δημόσιες χρήσεις της ιστορίας, ιστορική μνήμη και πολιτισμική ταυτότητα.	3 ώρες εβδομαδιαίως x 13 εβδομάδες = 39 ώρες σε ένα εξάμηνο	4,5
		<b>Πρακτική Άσκηση των φοιτητών/-τριών του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας σε σχολεία</b> (Τμήμα Φιλοσοφίας – Παιδαγωγικής – Ψυχολογίας)		
<b>ΣΥΝΟΛΟ</b>			<b>ΣΥΝΟΛΟ</b>	<b>ΣΥΝΟΛΟ</b>
<b>8</b>			<b>312</b>	<b>37</b>

## Αντιστοίχιση κωδικών

## ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΑ

Μάθημα	Παλαιός κωδικός	Νέος κωδικός
Παιδαγωγική Ψυχολογία	62ΠΔ300	61TEK300
Διδακτική της Ιστορίας: Θεωρία και Πράξη	61ΠΔ01 61ΠΔ301	61TEK301
Από το αναλυτικό πρόγραμμα και το σχολικό εγχειρίδιο στη διδακτική πράξη	62ΠΔ206	74TEK111
Οργάνωση και Διοίκηση της Εκπαίδευσης	62ΠΔ162	61TEK008
Ειδική Αγωγή	62ΠΔ158	74TEK007
Αναλυτικά Προγράμματα	62ΠΔ155	74TEK009
Μεθοδολογία διδασκαλίας της πρότυπης νέας ελληνικής γλώσσας	62ΠΔ205	74TEK013
Συγκριτική Εκπαίδευση	62ΠΔ229	74TEK513
Ψηφιακές Τεχνολογίες στην Εκπαίδευση	62ΠΔ171	74TEK012
Αναλυτικό πρόγραμμα, διδασκαλία και μάθηση- ασκήσεις	62ΠΔ302	61TEK126
Θεωρία και Πράξη της Διδασκαλίας των Φιλολογικών μαθημάτων	62ΠΔ303	61TEK303
Εισαγωγή στη Διαπολιτισμική Εκπαίδευση	62ΠΔ173	74TEK005
Περιβαλλοντική Εκπαίδευση	62ΠΔ169	74TEK011
Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης	62ΠΔ119	61TEK004
Ειδική Διδακτική της Λογοτεχνίας	62ΠΔ217	74TEK123
Ευρωπαϊκή διάσταση στην εκπαίδευση	62ΠΔ178	74TEK523
Σύγχρονα Περιβαλλοντικά Ζητήματα	62ΠΔ203	74TEK212

## ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ

Μάθημα	Παλαιός κωδικός	Νέος κωδικός
Βυζαντινή Φιλοσοφία	62ΦΣ106	73ΦΛΣ204
Ηθική Φιλοσοφία	62ΦΣ107	73ΦΣ107
Αισθητική	62ΦΣ115	73ΦΣ115
Φιλοσοφία της Θρησκείας	62ΦΣ137	73ΦΣ137



## ΣΤ. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

### 1. ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Χειμερινό εξάμηνο α) Μαθήματα Κορμού	
Κωδικός. – Τίτλος	Περιγραφή μαθήματος – Διδάσκων – Ωρες
Π 04 Εισαγωγή στις Ιστορικές Σπουδές	<p>Το μάθημα αποσκοπεί στην εξοικείωση των φοιτητών/-τριών με τις βασικές έννοιες των ιστορικών σπουδών (χρόνος, χώρος, ιστορικό γεγονός, δομές, πηγές κ.ά.) και τη μεθοδολογία τους (επιλογή και χρήση πηγών, διασταύρωση και αξιολόγησή τους, αρχειακή έρευνα κ.ά.). Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στους σύγχρονους προβληματισμούς για την ιστορία, καθώς και στα νέα ερευνητικά πεδία μελέτης της. Εξετάζεται ακόμη η ιστορική συγκρότηση της έννοιας των ιστορικών σπουδών, καθώς και η σημερινή τους θέση στο πλαίσιο των ανθρωπιστικών και των κοινωνικών επιστημών. Τέλος, συστατικό στοιχείο του μαθήματος αποτελεί η εξοικείωση των φοιτητών/-τριών με διαφορετικά είδη ιστορικών πηγών, με την κριτική ανάγνωση τους, καθώς και με τη συγγραφή ιστορικών εργασιών.</p> <p><i>Β. Καραμανωλάκης, 3 ώρες</i></p>
Π 10 Αρχαία Ιστορία Α'	<p><b>Από τη δημιουργία των Μυκηναϊκών Κρατών έως και το τέλος του Πελοποννησιακού πολέμου</b></p> <p>Θα εξεταστούν η εξέλιξη του αρχαίου ελληνικού κόσμου κατά την αρχαϊκή περίοδο, η εμφάνιση και οργάνωση της πόλεως ως μορφής πολιτειακής οργάνωσης, η νομοθεσία, ο αποικισμός, η τυραννίδα καθώς και η μετάβαση στους κλασσικούς χρόνους, οι εξελίξεις στον ελλαδικό χώρο, η σύγκρουση με τους Αχαιμενίδες, η ηγεμονία της Αθήνας και η τελική αναμέτρηση με τη Σπάρτη.</p> <p><i>Σ.. Ψωμά, 3 ώρες</i></p>
Π 13 Βυζαντινή Ιστορία Α	<p><b>Ιστορία του βυζαντινού κράτους από τον 4ο έως τον 11ο αιώνα</b></p> <p>Βασικές δομές του βυζαντινού κράτους (πολιτική ιδεολογία, πολιτειακοί παράγοντες, κρατική οργάνωση). Τομές στην πολιτική, κοινωνική, θρησκευτική, οικονομική και πολιτισμική ιστορία της αυτοκρατορίας κατά την υπό εξέταση εποχή.</p> <p><i>Αναμένεται ο/η διδάσκων/διδάσκουσα, 3 ώρες</i></p>

<p><b>Π 17 Ιστορία Νέου Ελληνισμού Α'</b></p>	<p><b>Οικονομικοκοινωνική – πνευματική – εθνική πορεία του Ελληνισμού από την άλωση της Κωνσταντινούπολης έως και τις αρχές του 19ου αι.</b></p> <p>Το μάθημα καλύπτει την περίοδο από τον 15ο έως τις αρχές του 19ου αιώνα. Στόχος του είναι η ανάδειξη πτυχών που αφορούν την κοινωνικο-οικονομική, πολιτική, διανοητική και εθνική συγκρότηση των πληθυσμών του ελληνικού χώρου και της ελληνικής διασποράς στα χρόνια της οθωμανικής κυριαρχίας, καθώς και η ανίχνευση των διαφορετικών αποτυπωμάτων της οθωμανικής κατάκτησης στον ελληνικό χώρο.</p> <p><i>Β. Σειρηνίδου, 3 ώρες</i></p>
---	--

<p><b>Β) Μαθήματα Ειδίκευσης</b> <b>Υποχρεωτικά</b></p>	
<p><b>Π 29 Μεθοδολογικά προβλήματα της Ιστορίας</b></p>	<p><b>Μεθοδολογικά προβλήματα της Ιστορίας</b></p> <p>Πώς από τα άπειρα συμβάντα και φαινόμενα του παρελθόντος χρόνου δημιουργούμε συνεκτικές ιστορίες, ιστορίες με νόημα; Είναι η ιστορία ο μοναδικός τρόπος με τον οποίο οι σύγχρονες κοινωνίες σχετίζονται με το παρελθόν; Ποιος είναι ο ρόλος του μύθου, της μνήμης, της τέχνης; Τι ονομάζουμε δημόσια ιστορία; Τι είναι η ιστορική εμπειρία; Τα μεγάλα ρεύματα στην ιστορική σκέψη: Ιστορισμός και κοινωνική ιστορία, οι μεγάλες διάρκειες και ο δομισμός, από την κουλτούρα στην πολιτισμική ιστορία, μικροϊστορία και κοινωνική ανθρωπολογία, μνημονικές σπουδές, προφορική ιστορία και ψυχανάλυση, φεμινισμός και έμφυλη ιστορία, μετα-ιστορία και γλωσσική στροφή. Μεταμοντερνισμός και το πρόβλημα της αλήθειας. Δια-εθνική ιστορία και ιστοριογραφία. Τι σημαίνει το τέλος της Ιστορίας, και ποιο το μέλλον των ιστορικών σπουδών και των ιστορικών;</p> <p><i>Β. Καραμανωλάκης, 3 ώρες</i></p>
<p><b>Π 25 Αρχαία Ιστορία Γ'</b></p>	<p><b>Εισαγωγή και επισκόπηση της Ρωμαϊκής Ιστορίας από τις αρχές έως και την περίοδο του Διοκλητιανού.</b></p> <p>Εισαγωγική επισκόπηση της εξέλιξης της Ρωμαϊκής Ιστορίας από την ίδρυση της Ρώμης (753 π.Χ.) έως και την Τετραρχία του Διοκλητιανού (305 μ.Χ.). Ειδικότερα, έμφαση θα δοθεί στα εξής θέματα: στους πολιτικούς θεσμούς, το πολίτευμα και την κοινωνική οργάνωση της ρεπουμπλικανικής Ρώμης, στην επέκταση της Ρώμης στην Ιταλία και τη Μεσόγειο και τις συνέπειές της, στην κρίση της ρωμαϊκής <i>res publica</i> κατά τον ύστερο 2ο και τον 1ο αιώνα π.Χ., στη συγκρότηση του καθεστώτος της Ηγεμονίας (<i>principatus</i>) επί Αυγούστου, στη διοικητική οργάνωση και την κοινωνική διαστρωμάτωση του Ρωμαϊκού Κράτους κατά τους Αυτοκρατορικούς Χρόνους, στην κρίση του 3ου αιώνα μ.Χ.</p> <p><i>Νίκος Γιαννακόπουλος, 3 ώρες.</i></p>

<p><b>Π 19 Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία Β'</b></p>	<p><b>Οι δυτικοευρωπαϊκές κοινωνίες της Πρώιμης Νεότερης Περιόδου (16ος - 18ος αι.)</b>  Κοινωνική διαστρωμάτωση και οικονομική συγκρότηση, σχέσεις εξουσίας, πολιτισμικές παραδόσεις και συλλογικές νοοτροπίες, ζητήματα συγκρότησης ταυτοτήτων (κοινωνικών, έμφυλων, θρησκευτικών, εθνοτικών, εθνικών). Παράγοντες και όψεις του κοινωνικοοικονομικού και πολιτικού μετασχηματισμού των δυτικών κοινωνιών, 1500-1789.</p> <p><i>Κ. Γαγανάκης, 3 ώρες</i></p>
<p><b>Π 03 Εισαγωγή στην Παγκόσμια Ιστορία</b></p>	<p>Εντοπισμός των κομβικών φαινομένων και τομών στην εξέλιξη των ανθρωπίνων κοινωνιών από τις απαρχές της ανθρωπίνης ύπαρξης έως σήμερα. Η διαδρομή αυτή θα παρακολουθηθεί με την βοήθεια χαρτών, πρωτογενών πηγών και κειμένων, θα ενισχυθεί δε με την προβολή φωτεινών διαφανειών καθώς και με το άκουσμα μουσικών παραδειγμάτων.</p> <p>Το μάθημα θα συνοδεύεται από επισκέψεις σε Μουσεία, ιστορικούς χώρους και χώρους λατρείας.</p> <p>Κατά την εξέταση του μαθήματος ιδιαίτερη έμφαση δίδεται στην γνώση της γεωγραφίας και στην εξοικείωση με τον παγκόσμιο χάρτη.</p> <p><i>Μ. Ευθυμίου, 3 ώρες</i></p>
<p><b>Π 31 Νεότερη Ελληνική Ιστορία Β'</b></p>	<p>Εξετάζονται οι κυριότερες πολιτικές, κοινωνικές και οικονομικές εξελίξεις της ελληνικής ιστορίας από το κίνημα στο Γουδί (1909) έως την εμπλοκή της Ελλάδας στον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο (1940). Ανάμεσα στα άλλα, αναλύονται οι θεματικές ενότητες: βενιζελισμός και αστικός εκσυγχρονισμός, οι Εθνικοί Πόλεμοι (1912-1922), η αποκατάσταση των προσφύγων, η αγροτική οικονομία, η οικονομική κρίση του Μεσοπολέμου, το καθεστώς Ι. Μεταξά. Η παρουσίαση της ύλης των μαθημάτων θα συνοδεύεται από έντυπο υλικό με πρωτογενείς πηγές και από επισκέψεις σε μουσεία και τόπους ιστορικής μνήμης.</p> <p><i>Σπ. Πλουμίδης, 3 ώρες</i></p>
<p><b>Α. Επιλεγόμενα σεμιναριακά<sup>14</sup></b></p>	
<p><b>ΣΙ 38 Αρχαία Ιστορία</b></p>	<p><b>Όψεις θρησκευτικού και λατρευτικού βίου στις αρχαίες ελληνικές πόλεις</b>  Αντικείμενο του σεμιναρίου είναι η προσέγγιση των αρχαίων ελληνικών θρησκευτικών αντιλήψεων και λατρευτικών πρακτικών μέσα από διάφορες εκδηλώσεις του ιδιωτικού και δημόσιου βίου. Τα</p>

<sup>14</sup> Οι φοιτητές/τριες δηλώνουν την επιλογή τους στον/στη διδάσκοντα/ουσα με την έναρξη των μαθημάτων. Η βαθμολόγησή τους θα γίνει με βάση τη συμμετοχή τους, την προφορική παρουσίαση και τη γραπτή μορφή της εργασίας τους.

	<p>ιερά, οι δρόμοι, οι αγορές, τα θέατρα, τα νεκροταφεία, τα δημόσια κτήρια, αλλά και οι οικίες αποτελούν το περιβάλλον στο οποίο εκφράζεται με πολλούς διαφορετικούς τρόπους η θρησκευτικότητα της πόλης και των ανθρώπων της, πολιτών και μη πολιτών, ελεύθερων και δούλων, αξιωματούχων και ιδιωτών, ανδρών και γυναικών, παιδιών και εφήβων. Στο πλαίσιο αυτού του σεμιναρίου θα γίνει μια συστηματική προσπάθεια προσέγγισης των γραπτών κειμένων, γραμματειακών πηγών και επιγραφών, προκειμένου να φωτιστούν διάφορες όψεις της αρχαίας ελληνικής θρησκευτικότητας και των κοινωνικών, πολιτικών και οικονομικών προεκτάσεών της.</p> <p>η-Τάξη: ARCH619 Σ. Ανεζίρη, 3 ώρες</p>
<p><b>ΣΙ 162 Βυζαντινή Ιστορία</b></p>	<p><b>Η βυζαντινή κοινωνία κατά την εποχή των Παλαιολόγων</b> Στο πλαίσιο αυτού του μαθήματος θα εξεταστούν ζητήματα της κοινωνικής ιστορίας του Βυζαντίου κατά την εποχή των Παλαιολόγων (13<sup>ος</sup>-15<sup>ος</sup> αι.) όπως τα ακόλουθα.</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Η βυζαντινή αριστοκρατία</li> <li>2. Σχέσεις παραγωγής στην ύπαιθρο</li> <li>3. Πόλεις</li> <li>3α. Η έννοια και η οργάνωση του αστικού χώρου</li> <li>3β. Αναπτυξη των αστικών οικονομικών δραστηριοτήτων</li> <li>4. Σχέσεις Εκκλησίας και Κράτους κατά την εξεταζόμενη εποχή</li> <li>5. Μοναστήρια</li> </ol> <p>A. Κιουσοπούλου, 3 ώρες</p>
<p><b>ΣΙ 41 Μεσαιωνική Ιστορία της Δύσεως</b></p>	<p><b>Από την οικογένεια στην αγορά: Οικογενειακά εμπορικά δίκτυα στη Δ. Μεσόγειο</b> Το ενδιαφέρον των μαθημάτων στρέφεται στον τρόπο με τον οποίο λειτουργούν τα μεγάλα οικογενειακά εμπορικά δίκτυα. Έχοντας ως αφετηρία τις αρχαικές πηγές καταγραφής των εμπορικών κινήσεων που σώζονται για το γαλλικό Νότο, θα επιχειρήσουμε μια διαδρομή στους τρόπους με τους οποίους δραστηριοποιούνται οι έμποροι, αλλά συγχρόνως θα επιχειρηθεί μια επίσκεψη στα βιβλία των λογαριασμών τους, τα οποία σηματοδοτούν μια μεγάλη μετάβαση από ένα περιορισμένο παρελθόν σε ένα πιο σύνθετο και ευρύ μέλλον. «Μοντέρνες» μέθοδοι καταγραφής οικονομικών δεδομένων. Η έναρξη του καπιταλισμού;</p> <p>N. Γιαντσή-Μελετιάδη, 3 ώρες</p>
<p><b>ΣΙ 217 Ιστορία της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας</b></p>	<p><b>Ιδεολογικά ρεύματα στους κόλπους της Ορθόδοξης Εκκλησίας κατά την οθωμανική περίοδο</b> Στο σεμινάριο θα επιχειρηθεί -με τη χρήση πηγών και ενδεικτικής βιβλιογραφίας- να περιγραφούν και να αναλυθούν οι ιδεολογικές τάσεις που παρατηρούνται στους κόλπους της Ορθόδοξης Εκκλησίας -και ιδιαίτερα του Ορθόδοξου Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως- κατά την οθωμανική περίοδο, δεδομένου ότι ο θεσμός αυτός ήταν κομβικός για τον ορθόδοξο κόσμο που ζούσε στην Οθωμανική Αυτοκρατορία μετά την Άλωση, ιδιαίτερα κατά</p>

	<p>τους πρώτους αιώνες που ακολούθησαν την πτώση της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας. Έμφαση θα δοθεί σε ζητήματα όπως οι προσπάθειες διατήρησης της βυζαντινής κληρονομιάς, οι σχέσεις με την ρωμαιοκαθολική και προτεσταντική Δυτική Ευρώπη αλλά και την ορθόδοξη Ρωσία, η αντίληψη περί «Ρωμιουσύνης» και η σχέση της με μορφές ελληνικότητας, καθώς και η αντιμετώπιση κινήματων, όπως ο Διαφωτισμός, αλλά και οι εθνικισμοί που διαδίδονται κυρίως κατά τη διάρκεια του 19<sup>ου</sup> αιώνα στην Οθωμανική Αυτοκρατορία. Ιδιαίτερη σημασία θα δοθεί στο βάρος που είχε το οθωμανικό θεσμικό και ιδεολογικοπολιτικό πλαίσιο στην διαμόρφωση των παραπάνω, καθώς και η θέση των εκκλησιαστικών Αρχών απέναντι στην οθωμανική εξουσία.</p> <p>Όπως είναι προφανές, συνιστάται στους φοιτητές και τις φοιτήτριες που επιθυμούν να παρακολουθήσουν το σεμινάριο, να έχουν παρακολουθήσει ή να παρακολουθούν και τα μαθήματα με κωδικούς Π 120 και Π 110 (χειμερινό εξάμηνο) και Π 109 (εαρινό εξάμηνο)</p> <p><i>Π. Κονόρτας, 3 ώρες</i></p>
<p><b>ΣΙ 102 Αρχειακές πηγές και έρευνα</b></p>	<p><b>Αρχειακές Πηγές και Έρευνα.</b></p> <p>Το σεμιναριακό αυτό μάθημα θα επικεντρωθεί στην αξιοποίηση των ιστορικών στοιχείων που προέρχονται από τα Ιστορικά Αρχεία. Οι φοιτητές/-τριες θα εξοικειωθούν, κατ'αρχάς, με την ανάγνωση πηγών, με την κατάταξη του ιστορικού υλικού και τη λειτουργία των Αρχείων. Σε δεύτερη φάση, θα εντρυφήσουν για 30 συνολικά ώρες (μία εβδομάδα πέντε εργασίμων ημερών) σε Ιστορικά Αρχεία της Αθήνας όπου, υπό την επίβλεψη της διδάσκουσας και των εκεί ιστορικών και αρχειονόμων, θα ασχοληθούν με ταξινομητικές αρχειακές εργασίες και με αρχειακή καταλογογράφηση. Στο τέλος, θα προβούν στη συγγραφή σεμιναριακής εργασίας στη βάση του αρχειακού υλικού που διεξήλθαν.</p> <p><i>Μ. Ευθυμίου, 3 ώρες</i></p> <p>Με τη συνεπικουρία του μέλους Ε.ΔΙ.Π του Τμήματός μας Χ. Μπαλή</p>
<p><b>ΣΙ 55 Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία</b></p>	<p><b>Το κυνήγι των μαγισσών στη Δύση, 1500-1700</b></p> <p>Λόγιες και λαϊκές θεωρήσεις, προσβάσεις και χρήσεις της μαγείας στην καθημερινότητα των ανθρώπων. Ο ομογενοποιητικός διωκτικός λόγος της εκκλησιαστικής και κοσμικής ελίτ και οι λαϊκές προσλήψεις της μαγείας: <i>Sabbath</i> και <i>maleficium</i>. Η αυτενέργεια της κοινότητας και η εργαλειοποίηση της μαγείας. Η έμφυλη διάσταση του κυνηγιού των μαγισσών. Μαγεία, φτώχεια και περιθωριακότητα. Αμφισβητήσεις της ύπαρξης μάγων και μαγισσών και εναντιώσεις στο κυνήγι των μαγισσών, από τον Weyer στον Scot.</p> <p>Για τη συμμετοχή στο σεμινάριο απαιτούνται καλή γνώση της αγγλικής και η προηγούμενη παρακολούθηση στο υποχρεωτικό μάθημα ειδίκευσης Π 19 <i>Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία Β'.</i></p> <p><i>Κ. Γαγανάκης, 3 ώρες</i></p>

<b>ΣΙ 210 Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία</b>	<p><b>Η Ευρώπη κατά τον Πρώτο Παγκόσμιο Πόλεμο</b></p> <p>Το σεμινάριο εξετάζει τα αίτια, καθώς και τις πολιτικές, στρατιωτικές, γεωπολιτικές, οικονομικές, κοινωνικές και πολιτισμικές όψεις και συνέπειες του «Μεγάλου Πολέμου» στην Ευρώπη (και δευτερευόντως στον υπόλοιπο κόσμο). Για τη συμμετοχή στο σεμινάριο απαιτούνται αναγνωστική ικανότητα της αγγλικής γλώσσας και προηγούμενη επιτυχής παρακολούθηση του μαθήματος Π14: Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία Α'.</p> <p><i>Κ. Ράπτης, 3 ώρες.</i></p>
<b>ΣΙ 18 Νεότερη Ελληνική Ιστορία</b>	<p><b>Ελληνική συνταγματική ιστορία: 20ός αιώνας</b></p> <p>Εξέταση της λειτουργίας του Συντάγματος στην ελληνική ιστορία του 20ού αιώνα. Δίνεται έμφαση στην εξέταση της λειτουργίας του Συντάγματος στις ευρωπαϊκές χώρες, στις συνταγματικές μεταρρυθμίσεις του 1911, 1927, 1952 και 1975, στις προτάσεις αναθεώρησης του Συντάγματος, καθώς και στην επιρροή των δύο διχασμών (Εθνικός Διχασμός και εμφύλιος πόλεμος) που συγκροτούν την ελληνική «κρίση των θεσμών» του 1915-1974.</p> <p><i>Εν. Χατζηβασιλείου, 3 ώρες</i></p>

## B. Επιλεγόμενα μη σεμιναριακά

<b>ΠΙ 120 Ιστορία της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας</b>	<p><b>Εισαγωγή στην Ιστορία του Ισλάμ (7<sup>ος</sup>-14<sup>ος</sup> αι.)</b></p> <p>Στόχος του μαθήματος είναι να παράσχει βασικά στοιχεία για την ιστορία του αραβοϊσλαμικού κόσμου από την εμφάνιση του Ισλάμ (7<sup>ος</sup> αι.) ως τη γέννηση του Οθωμανικού κράτους (τέλη 13<sup>ου</sup> αι.). Επισημαίνεται ότι πολλά στοιχεία του αραβοϊσλαμικού πολιτισμού θα υιοθετηθούν αργότερα από τους τουρκικούς λαούς μετά τον εξισλαμισμό τους, ο οποίος είχε σχεδόν ολοκληρωθεί στις αρχές του 11<sup>ου</sup> αιώνα. Τα στοιχεία αυτά θα διαδοθούν αργότερα από τους Οθωμανούς και σε άλλες περιοχές, όπως η Νοτιοανατολική Ευρώπη.</p> <p>Θα εξετασθούν κυρίως η κατάσταση στην Αραβική Χερσόνησο πριν από την γέννηση του Ισλάμ, οι παράγοντες που οδήγησαν στην εμφάνιση και διάδοση της νέας θρησκείας, οι αραβικές κατακτήσεις και οι συνέπειές τους, το Ισλάμ ως θρησκεία, ο θεσμός του Χαλιφάτου, το ισλαμικό δίκαιο, η αραβοϊσλαμική κοινωνία και οι εξελίξεις που αυτή γνώρισε, ο αραβοϊσλαμικός πολιτισμός και οι πολιτισμικές αλληλεπιδράσεις που τον καθόρισαν, η καλλιέργεια των επιστημών στον αραβοϊσλαμικό κόσμο, καθώς και η αραβοϊσλαμική λογοτεχνία. Τέλος, θα γίνει εκτεταμένη αναφορά στις συνθήκες που οδήγησαν στον πολιτικό κατακερματισμό του αραβοϊσλαμικού κόσμου από τον 10<sup>ο</sup> αιώνα και εξής και στην εμφάνιση και τον ρόλο των τουρκικών λαών στην πολιτική κονίστρα της Μέσης Ανατολής μέχρι και τον 14<sup>ο</sup> αιώνα.</p> <p>Το μάθημα συνδέεται με τα προσφερόμενα μαθήματα με κωδικούς</p>
--	---

	<p>Π 110 (χειμερινό εξάμηνο) και Π 24, καθώς και Π 109 (εαρινό εξάμηνο).</p> <p><i>Π. Κονόρτας, 3 ώρες</i></p>
<p><b>Π 110 Ιστορία της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας</b></p>	<p><b>Εισαγωγή στην Ιστορία της Οθωμανική Αυτοκρατορίας (15<sup>ος</sup> - 18<sup>ος</sup> αι).</b></p> <p>Στόχος του μαθήματος είναι να προσφέρει στους φοιτητές τις βασικές γνώσεις όσον αφορά την ιστορία της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας, από την ανάδυση του οθωμανικού κράτους στη δυτική Ανατολία (τέλη 13<sup>ου</sup> αι.) ως τα τέλη του 18ου αι. Θα γίνει ιδιαίτερη αναφορά στις μεθόδους που οδήγησαν στις κατακτήσεις, στην εξάπλωση του οθωμανικού κράτους και τη μετεξέλιξή του σε αυτοκρατορία. Θα επιχειρηθεί, επίσης, -με τη χρήση πηγών, χαρτών και βιβλιογραφίας- να γίνει ανάλυση της πολιτικής συγκρότησης, των μεθόδων διακυβέρνησης και των θεσμών, της οικονομικής και κοινωνικής οργάνωσης, του ιδεολογικού προσανατολισμού και των μεθόδων νομιμοποίησης της οθωμανικής εξουσίας. Ιδιαίτερη μνεία θα γίνει στις προσπάθειες «οθωμανοποίησης» του χώρου, καθώς και στην οργάνωση και τη λειτουργία του συστήματος των «μιλλετιών», των θρησκευτικών κοινοτήτων και τη λειτουργία τους μέσα στο πλαίσιο της οθωμανικής έννομης τάξης.</p> <p>Στο πλαίσιο του μαθήματος θα δοθούν πληροφορίες σχετικά με την εξέλιξη και τη μετάβαση της αυτοκρατορίας από την «κλασική» στη νεότερη περίοδο, ενώ παράλληλα θα εξεταστούν οι πολιτικές, οικονομικές και κοινωνικές μεταβολές που προκλήθηκαν κατά τη διάρκεια της περιόδου αυτής, οι σχέσεις της με τα ευρωπαϊκά κράτη, οι ιδεολογικές αναζητήσεις και το ιδεολογικό υπόβαθρο.</p> <p><i>Αναμένεται ο/η διδάσκων/σκουσα, 3 ώρες</i></p>
<p><b>Π 140 Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία</b></p>	<p><b>Ιστορία της Παιδικής Ηλικίας και της Νεότητας</b></p> <p>Εξετάζονται κεντρικά ζητήματα και βασικές όψεις της ιστορίας κατά κύριο λόγο της παιδικής ηλικίας αλλά ευρύτερα και της νεότητας στην Ευρώπη (προπάντων στη βόρεια, τη βορειοδυτική και τη δυτική Ευρώπη, αλλά και γενικότερα στον λεγόμενο δυτικό κόσμο) από τον 18ο αιώνα μέχρι τη μεσοπολεμική περίοδο, με εκτενείς αναδρομές στην πρώιμη νεότερη και τη μεσαιωνική εποχή: το ιστορικό περιεχόμενο της κατηγορίας «παιδική ηλικία», οι κυρίαρχες αντιλήψεις, λόγοι και πρακτικές των ενηλίκων σε σχέση με τα παιδιά, η καθημερινή ζωή, η θέση, ο ρόλος, οι εμπειρίες των παιδιών, στο πλαίσιο οικιακών ομάδων, ιδρυμάτων, εκπαιδευτικών μηχανισμών, ομάδων ομηλικών, εθνικών κρατών και αποικιακών αυτοκρατοριών, πάντοτε σε συνάρτηση με το φύλο και την κοινωνική τάξη.</p> <p><i>Μ. Παπαθανασίου, 3 ώρες</i></p>
<p><b>Π 142 Νεότερη Ευρωπαϊκή</b></p>	<p><b>Η ευρωπαϊκή οικονομία ύστερος 19ος-20ός αι.</b></p> <p>Το μάθημα αποτελεί μια εισαγωγή στην οικονομική ιστορία της</p>

<p><b>Ιστορία</b></p>	<p>Ευρώπης από την εποχή της Δεύτερης Βιομηχανικής Επανάστασης και της εδραίωσης της παγκόσμιας οικονομικής κυριαρχίας προπάντων των δυτικοευρωπαϊκών κρατών έως την εποχή της παγκοσμιοποίησης, οπότε η Ευρώπη (ως ευρωπαϊκή Ένωση) εξακολουθεί να συνιστά βασικό, αλλά όχι πλέον τον κυρίαρχο, πυλώνα της παγκόσμιας οικονομίας. Εξετάζονται οι ιδεολογικοί-πολιτικοί όροι καθώς και οι δημογραφικές, κοινωνικές, τεχνολογικές και θεσμικές προϋποθέσεις των οικονομικών εξελίξεων και μεταβολών, ενώ δίνεται έμφαση στις ενδο-ευρωπαϊκές διαφορές και συγκλίσεις, και στην παγκόσμια διάσταση της ευρωπαϊκής οικονομίας. Στο επίκεντρο θα βρεθούν ακόμη οι οικονομικές συνθήκες που διαμόρφωσαν οι δύο παγκόσμιοι πόλεμοι, η εγκαθίδρυση και κατάρρευση του «υπαρκτού σοσιαλισμού» στην ανατολική Ευρώπη και οι οικονομικές πολιτικές που διαμορφώθηκαν γύρω από το δίπολο κράτος και αγορά (ελεύθερη οικονομία) με κύριο χαρακτηριστικό τη μεγαλύτερη εμπλοκή του κράτους ως παρεμβατικού, διευθυντικού και αναδιανεμητικού μηχανισμού της οικονομίας κατά το μεγαλύτερο μέρος του 20ού αιώνα.</p> <p><i>Κ. Ράπτης, 3 ώρες</i></p>
<p><b>Π 88 Σύγχρονη Ελληνική Πολιτική Ιστορία</b></p>	<p><b>Το ελληνικό πολιτικό σύστημα, 1929-1967</b></p> <p>Εξέταση της εξέλιξης του ελληνικού πολιτικού συστήματος κατά την περίοδο από την Παγκόσμια Οικονομική Κρίση έως την επιβολή της δικτατορίας των συνταγματαρχών. Θα αναλυθούν οι πολιτικές δυνάμεις και οι μετεξελίξεις τους, τα αίτια της πτώσης της δημοκρατίας το 1936, η διενέργεια των μεταπολεμικών εκλογών, η αναζήτηση νέων κατευθύνσεων και αναπτυξιακών στρατηγικών στη μεταπολεμική εποχή, η επιρροή διεθνών ιδεολογικών τάσεων, η επιρροή του εμφυλίου πολέμου και η μετεμφυλιακή πραγματικότητα, τα αίτια της πτώσης της δημοκρατίας το 1967. Επιπλέον, θα εξεταστούν οι συγκλίσεις και αποκλίσεις του ελληνικού πολιτικού συστήματος με τα αντίστοιχα δυτικοευρωπαϊκά της μεταπολεμικής εποχής, με έμφαση στη Γαλλία και την Ιταλία.</p> <p>Στο πλαίσιο του μαθήματος θα προσφερθούν τρία δώρα εργαστήρια με αντικείμενο «Το Πανεπιστήμιο Αθηνών και η ελληνική πολιτική, 1930-1945», υπό την επίβλεψη της Χ. Μπαλή (Ε.ΔΙ.Π.).</p> <p><i>Εν. Χατζηβασιλείου, 3 ώρες</i></p>



**Εαρινό εξάμηνο**  
**α) Μαθήματα Κορμού**

Κωδ. Αριθ. – Τίτλος Μαθήματος	Περιγραφή μαθήματος – Διδάσκων - Ώρες
Π 11 Αρχαία Ιστορία Β'	<p><b>Υστεροκλασικοί και ελληνοιστοικοί χρόνοι</b></p> <p>Μέρος Α': Από το τέλος του Πελοποννησιακού πολέμου έως και τον θάνατο του Φιλίππου Β'.</p> <p>Μέρος Β': Εισαγωγή και επισκόπηση της περιόδου από τον Αλέξανδρο έως το πολιτικό τέλος του ελληνοιστοικού κόσμου (336-30 π.Χ.).</p> <p>Σ. Ανεζίρη, 3 ώρες</p>
Π 21 Βυζαντινή Ιστορία Β'	<p><b>Ιστορία του βυζαντινού κράτους 1081-1453</b></p> <p>Στο μάθημα αυτό θα γίνει μια επισκόπηση της περιόδου 1081-1453, με έμφαση στην ανάδειξη των κύριων χαρακτηριστικών της βυζαντινής κοινωνίας και των αλλαγών που συντελούνται κατά τη διάρκεια της εξεταζόμενης περιόδου. Ειδικότερα θα μελετηθούν προφανώς αλληλένδετα μεταξύ τους τα ακόλουθα θέματα.</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Η οργάνωση της κεντρικής εξουσίας</li> <li>2. Οι παραγωγικές σχέσεις στη βυζαντινή ύπαιθρο</li> <li>3. Μεγάλη αριστοκρατία</li> <li>4. Οι πόλεις</li> <li>5. Εμπόριο και έμποροι</li> <li>6. Σχέσεις Εκκλησίας και Κράτους</li> <li>7. Συλλογικές ταυτότητες των Βυζαντινών</li> </ol> <p>Α. Κιορσοπούλου, 3 ώρες</p>
Π 12 Μεσαιωνική Ιστορία της Δύσεως Α'	<p><b>Εισαγωγή στη Μεσαιωνική Ιστορία της Ευρώπης</b></p> <p>Με αφορμή ορισμένα ζητήματα της πολιτικής, κοινωνικής και οικονομικής ιστορίας της περιόδου, το μάθημα θα εστιάσει στις αλλαγές που συντελούνται στο μεσαιωνικό ευρωπαϊκό περιβάλλον, ιδίως κατά την περίοδο 11ος -15ος αι..</p> <p>Ν. Γιαντσή-Μελετιάδη, 3 ώρες</p>
Π 14 Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία Α'	<p><b>Εισαγωγή στην Ιστορία της Ευρώπης κατά την περίοδο 1789-1989</b></p> <p>Εξετάζονται οι σημαντικότερες πτυχές της οικονομικής, κοινωνικής και πολιτικής ιστορίας της Ευρώπης από τη Γαλλική Επανάσταση έως την κατάρρευση των καθεστώτων του «υπαρκτού σοσιαλισμού» στην Ανατολική Ευρώπη.</p>

	<p><i>Μ. Παπαθανασίου, 3 ώρες για τους φοιτητές/τις φοιτήτριες με επώνυμο Α-Μα</i></p> <p><i>Κ. Ράπτης, 3 ώρες για τους φοιτητές/τις φοιτήτριες με επώνυμο Με-Ω</i></p>
<p><b>Π 18 Νεότερη Ελληνική Ιστορία Α'</b></p>	<p><b>Η συγκρότηση του ελληνικού κράτους (19ος-αρχές 20ού αι.)</b></p> <p>Η συγκρότηση του νεοελληνικού κράτους (1830-1909): Η πολιτική, κοινωνικο-οικονομική και ιδεολογική συγκρότηση του νεοελληνικού κράτους από την Ανεξαρτησία έως την Επανάσταση στο Γουδί. Ενδεικτικά, αναλύονται οι θεματικές ενότητες: Το κυβερνητικό έργο του Ι. Καποδίστρια και της Αντιβασιλείας του Όθωνος, ο κοινοβουλευτισμός τον 19ο αιώνα, η Μεγάλη Ιδέα, το αγροτικό ζήτημα, η κοινωνική ληστεία, η πρόωμη εκβιομηχάνιση κ.ά. Οι εξελίξεις τοποθετούνται στο ευρωπαϊκό και στο βαλκανικό τους πλαίσιο.</p> <p><i>Σ. Πλουμίδης, 3 ώρες. Στη διδασκαλία θα συμμετάσχει ο κος. Ανδρέας Αντωνόπουλος (μέλος ΕΔΙΠ), ο οποίος θα προσφέρει ένα τρίωρο.</i></p>
<p><b>β) Μαθήματα Ειδίκευσης</b></p> <p><b>Υποχρεωτικά</b></p>	
<p><b>Π 30 Ιστορία Νέου Ελληνισμού Β'</b></p>	<p><b>Ιστορία των βενετοκρατούμενων ελληνικών περιοχών (13ος - 18ος αι.)</b></p> <p>Πολιτικό περιβάλλον, ιδεολογία, διοικητικοί θεσμοί και εκκλησιαστική πολιτική, κοινωνική διαστρωμάτωση και συσσωματώσεις, οικονομικές δραστηριότητες, πολιτισμικός βίος.</p> <p><i>Κ. Κωνσταντινίδου, 3 ώρες</i></p>
<p><b>Π 24 Ιστορία της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας</b></p>	<p><b>Ιστορία της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας και του πρώιμου τουρκικού κράτους (19ος αι. -1946)</b></p> <p>Θα αναλυθούν κατά πρώτον οι διαδικασίες που οδήγησαν στην πορεία εκδυτικισμού και εκσυγχρονισμού της Αυτοκρατορίας μέσω των λεγομένων <i>Μεταρρυθμίσεων (Tanzimat)</i>, οι οποίες επηρεάζουν σημαντικά την οικονομία, την κοινωνία, την πολιτική, την ιδεολογία, το θεσμικό πλαίσιο, καθώς και την λογοτεχνία και την τέχνη. Τα παραπάνω συμβαίνουν σε συνδυασμό με την προϊούσα οικονομική και πολιτική εξάρτηση της Αυτοκρατορίας από τα χριστιανικά ευρωπαϊκά κράτη και το δυτικοευρωπαϊκό κεφάλαιο. Στην συνέχεια θα δοθεί έμφαση στην θέση των μη μουσουλμάνων και στην γέννηση και διάδοση εθνικιστικών κινήματων, συμπεριλαμβανομένου και του τουρκικού εθνικισμού. Τα κινήματα αυτά οδήγησαν, ανάμεσα σε άλλους παράγοντες, στο τέλος της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας και στην εμφάνιση του τουρκικού εθνικού κράτους (1923). Τέλος, θα εξετασθούν οι βασικές δομές του τουρκικού κράτους και της τουρκικής κοινωνίας κατά την περίοδο που ονομάζεται «περίοδος του μονοκομματικού κράτους» (1923-1946).</p> <p>Για την καλύτερη κατανόηση της ύλης του μαθήματος, συνιστάται η παρακολούθηση κατά το χειμερινό εξάμηνο των μαθημάτων με</p>

	<p>κωδικούς Π 110 και Π 120 και κατά το εαρινό εξάμηνο του μαθήματος με κωδικό Π 109.</p> <p><i>Π. Κονόρτας, 3 ώρες</i></p>
<b>Π 84 Ιστορία του Μεταπολεμικού κόσμου</b>	<p><b>Ιστορία του Μεταπολεμικού κόσμου</b> Εξέταση της πορείας της μεταπολεμικής ιστορίας των διεθνών σχέσεων με άξονα την ανάληψη τριών βασικών διεργασιών της: Ψυχρός Πόλεμος, Αποαποικιοποίηση και άνοδος του Τρίτου Κόσμου, Ευρωπαϊκή ενοποίηση.</p> <p><i>Εν. Χατζηβασιλείου, 3 ώρες</i></p>
<p><b>Επιλεγόμενα</b> <b>Α. Επιλεγόμενα Σεμιναριακά<sup>15</sup></b></p>	
<b>ΣΙ 71 Αρχαία Ιστορία (Ρωμαϊκοί Χρόνοι)</b>	<p><b>Πηγές για την ελληνική πόλη των Ρωμαϊκών Χρόνων</b> Στο προπτυχιακό αυτό σεμινάριο θα εξεταστούν ιστορικές πηγές (γραμματειακές, νομικές και επιγραφικές) οι οποίες αφορούν τους θεσμούς, την πολιτική οργάνωση και τις κοινωνικές εξελίξεις στις ελληνικές πόλεις κατά τους Ρωμαϊκούς Χρόνους. Ειδικότερα θα μελετηθούν ζητήματα τα οποία αφορούν:</p> <p>α) τη θέση της βουλής και της εκκλησίας του δήμου στην πολιτική ζωή των ελληνικών πόλεων υπό ρωμαϊκή κυριαρχία β) τις διάφορες αρχές που συγκροτούσαν τη διοικητική δομή των πόλεων αυτών γ) τη σημασία θεσμισμένων σωμάτων με επίκεντρο το γυμνάσιο (νέοι, γερουσία) και των ποικίλων ιδιωτικών συλλόγων δ) το φαινόμενο του ευεργετισμού και των αποδόσεων τιμών ως μέσων διαμόρφωσης της σχέσης μεταξύ διαφόρων πολιτικών και κοινωνικών ομάδων εντός της πόλεως ε) τη διάδοση των ρωμαϊκών πολιτικών δικαιωμάτων και την ενσωμάτωση των ιθνουσών ομάδων των ελληνικών πόλεων στη διοικητική και κοινωνική ιεραρχία του Ρωμαϊκού Κράτους</p> <p><i>Νίκος Γιαννακόπουλος, 3 ώρες.</i></p>
<b>ΣΙ 75 Βυζαντινή Ιστορία</b>	<p><b>Η βυζαντινή διπλωματία της Παλαιολόγειας εποχής (1261- 1453)</b> Η Παλαιολόγεια εποχή χαρακτηρίζεται από έντονη διπλωματική δραστηριότητα και υιοθέτηση δραστικών αλλαγών στον τρόπο διεξαγωγής της διπλωματίας. Ο ρόλος της διπλωματίας αυτήν την περίοδο αποδεικνύεται καιρίος αλλά και αρκετά περίπλοκος καθώς η διπλωματική πρακτική που υιοθετήθηκε κάτω από το βάρος των περιστάσεων απέκλινε καταφανώς από τη βυζαντινή διπλωματική δεοντολογία.</p>

<sup>15</sup> Οι φοιτητές/τριες δηλώνουν την επιλογή τους στον/στη διδάσκοντα/ουσα με την έναρξη των μαθημάτων. Η βαθμολόγησή τους θα γίνει με βάση τη συμμετοχή τους, την προφορική παρουσίαση και τη γραπτή μορφή της εργασίας τους.

	<p>Στόχος του σεμιναρίου αυτού είναι η εξοικείωση των φοιτητών με χαρακτηριστικές πηγές της περιόδου, βυζαντινές και δυτικές, τη βασική για το θέμα βιβλιογραφία, ελληνική και ξενόγλωσση, καθώς και με τις μεθόδους και την τεχνική της επιστημονικής εργασίας.</p> <p>Σ. Μεργιαλή-Σαχά, 3 ώρες</p>
<b>ΣΙ 219 Ιστορία Νέου Ελληνισμού</b>	<p><b>Η Βενετία και το κράτος της Θάλασσας (13ος-18ος αι.)</b></p> <p>Στο σεμινάριο θα εξεταστούν η συγκρότηση του κράτους της Θάλασσας, οι πρακτικές οργάνωσης και διακυβέρνησης των βενετικών αποικιών στον ελληνικό χώρο, η ταυτότητα της κυριαρχίας και η διαμόρφωση των σχέσεων μεταξύ κυβερνώντων και κυβερνωμένων.</p> <p>Για την παρακολούθηση του σεμιναρίου, οι φοιτητές και οι φοιτήτριες θα πρέπει να έχουν εξεταστεί επιτυχώς στο μάθημα Π30 Ιστορία Νέου Ελληνισμού Β'.</p> <p>Κ. Κωνσταντινίδου, 3 ώρες</p>
<b>ΣΙ 151 Ιστορία του Νέου Ελληνισμού</b>	<p><b>Βία, καθημερινές διενέξεις και κοινωνικός έλεγχος στον πρώιμο νεότερο ελληνικό κόσμο (15ος – αρχές 19ου αι.)</b></p> <p>Ποια θέση είχαν η βία, οι συγκρούσεις και οι διενέξεις στην καθημερινή ζωή των κοινωνιών του παρελθόντος; Με ποιον τρόπο διευθετούσαν οι άνθρωποι τις προσωπικές τους διαφορές; Ποιοι μηχανισμοί εξασφάλιζαν τη κοινωνική συνοχή και την αναπαραγωγή της κοινωνικής τάξης;</p> <p>Με πεδίο μελέτης την υπό οθωμανική κυριαρχία ελληνική κοινωνία των πρώιμων νεότερων χρόνων, τα παραπάνω ερωτήματα θα εξεταστούν μέσα από το πλούσιο υλικό που προσφέρουν τα ελληνικά κοινοτικά και οθωμανικά ιεροδικαστικά έγγραφα.</p> <p>Β. Σειρηνίδου, 3 ώρες</p>
<b>ΣΙ 165 Ιστορία της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας</b>	<p><b>Η Ελληνική Επανάσταση και η Μεγάλη Ιδέα από την πλευρά των Οθωμανών, 1821 – 1922.</b></p> <p>Στόχος του μαθήματος είναι να παράσχει τις βασικές πληροφορίες όσον αφορά τις οθωμανικές προσλήψεις και αντιδράσεις των Οθωμανών απέναντι στην Ελληνική Επανάσταση του 1821 και στον ελληνικό αλυτρωτισμό, όπως αυτός εκφράστηκε με τον όρο της Μεγάλης Ιδέας</p> <p>Θα εξετασθούν κυρίως οι οθωμανικές θεωρήσεις απέναντι στο νεωτερικό πολιτικό λεξιλόγιο των Ελλήνων και θα μελετηθούν οι αντιδράσεις του σουλτάνου Μαχμούτ Β', των υψηλόβαθμων αξιωματούχων της Πύλης, των οθωμανών λογίων και των αξιωματούχων της περιφέρειας απέναντι στην Ελληνική Επανάσταση και στη δημιουργία του ανεξάρτητου ελληνικού κράτους. Μέσα από τη μελέτη του αρχειακού υλικού και των έργων των οθωμανών χρονικογράφων της εποχής θα εξεταστούν οι αλλαγές που προκάλεσε η εθνικοαπελευθερωτική επανάσταση</p>

	<p>των Ελλήνων στην οθωμανική πολιτική σκέψη, καθώς και οι συνέπειες των αλλαγών αυτών στο οθωμανικό πολιτειακό οικοδόμημα.</p> <p>Επίσης, θα μελετηθούν οι οθωμανικές αντιδράσεις στις αλυτρωτικές φιλοδοξίες του ελληνικού κράτους, καθώς και οι πολιτικές, κοινωνικές και ιδεολογικές αλλαγές, τις οποίες προκάλεσε η αντιπαράθεση του οθωμανικού κράτους με την ελληνική εθνική ιδέα και τον ελληνικό εθνικισμό. Η παρουσίαση των οθωμανικών αντιδράσεων θα πραγματοποιηθεί μέσα από την επισκόπηση των βασικών γεγονότων που προκάλεσαν ένταση στις ελληνοοθωμανικές σχέσεις από την έναρξη των διπλωματικών σχέσεων των δύο κρατών (1840) έως το 1922.</p> <p><i>Αναμένεται ο/η διδάσκων/σκουσα, 3 ώρες</i></p>
<p><b>ΣΙ 231 Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία</b></p>	<p><b>Ιστορία της Βρετανικής Αυτοκρατορίας: 1763-1947</b></p> <p>Στο σεμινάριο εξετάζεται η ιστορία της ισχυρότερης αποικιακής αυτοκρατορίας των νεώτερων χρόνων από το τέλος του Επταετούς Πολέμου (1763) με το οποίο εδραιώθηκε η βρετανική αποικιακή υπεροχή έναντι της Γαλλίας και της Ισπανίας, μέχρι την Πράξη Ανεξαρτησίας της Ινδίας το 1947 που σηματοδοτεί την αρχή του τέλους της βρετανικής αποικιακής ισχύος. Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στην περίοδο της «δεύτερης βρετανικής αποικιακής αυτοκρατορίας» (1815-1914), οπότε η αυτοκρατορία βρισκόταν στο απόγειο της δύναμής της. Λαμβάνοντας υπόψη τον ιστοριογραφικό διαχωρισμό μεταξύ «επίσημης» και «ανεπίσημης» βρετανικής αυτοκρατορίας και υπό το πρίσμα πολλαπλών ιστοριογραφικών τάσεων, θα μελετήσουμε: 1) τα αίτια και τους μηχανισμούς της βρετανικής αποικιακής εξάπλωσης, 2) τη σύνδεσή της με την ανάπτυξη του βιομηχανικού καπιταλισμού, 3) τις μεθόδους αποικιακής εξάπλωσης, διοίκησης των διαφορετικών εδαφών, καθώς και τις μεθόδους ελέγχου των γηγενών πληθυσμών, 4) τις αμφίδρομες πολιτισμικές επιρροές, 5) τον κυρίαρχο κοινωνικό δαρβινισμό και την εργαλειοποίησή του. Τα παραπάνω ζητήματα θα εξεταστούν με αναφορές σε συγκεκριμένα γεωγραφικά παραδείγματα, γεγονότα-σταθμούς, βιογραφικές διαδρομές, και όπου αυτό είναι δυνατόν, σε σύγκριση με τις λοιπές αποικιακές αυτοκρατορίες της περιόδου.</p> <p>Απαραίτητες προϋποθέσεις για την παρακολούθηση του σεμιναρίου και την εκπόνηση εργασίας: επιτυχής εξέταση στο μάθημα κορμού Νεώτερη Ευρωπαϊκή Ιστορία Α' (Π14) – πολύ καλή γνώση της αγγλικής γλώσσας.</p> <p><i>Μ. Παπαθανασίου, 3 ώρες</i></p>
<p><b>ΣΙ 06 Σύγχρονη ιστορία</b></p>	<p><b>Προφορική Ιστορία: ερευνητικά ερωτήματα, πρακτικές εφαρμογές, θεωρητικοί στοχασμοί.</b></p> <p>Το σεμινάριο αποτελεί εισαγωγή στα κεντρικά μεθοδολογικά και θεωρητικά ζητήματα της προφορικής ιστορίας: Πώς συγκροτήθηκε η προφορική ιστορία ως ιδιαίτερο γνωστικό πεδίο; Τι είναι αυτό που την κάνει διαφορετική; Ποια χαρακτηριστικά έχουν οι προφορικές μαρτυρίες ως ιστορικά τεκμήρια; Με ποιους τρόπους μπορούν να φωτίσουν την ιστορία του πρόσφατου παρελθόντος; Τι είδους προκλήσεις φέρνουν στο έργο των ιστορικών;</p>

	<p>Θα εστιάσουμε στη σχέση ανάμεσα στη μνήμη και την ιστορία, τη μνημονική διαδικασία ως πηγή της ταυτότητας, τη σχέση ανάμεσα στο ατομικό και το συλλογικό πεδίο, τις στρατηγικές της αφήγησης, την αλληλεπίδραση μεταξύ ερευνητή/τριας και πληροφορητή/τριας.</p> <p>Βασικοί στόχοι είναι να εξοικειωθούν οι φοιτήτριες και οι φοιτητές: (α) με τη βασική ελληνική και διεθνή βιβλιογραφία σχετικά με την προφορική ιστορία, (β) με τη μεθοδολογία και τις τεχνικές της έρευνας που χρησιμοποιεί την προφορική συνέντευξη ως βασική ιστορική πηγή.</p> <p>Προϋποθέσεις για τη συμμετοχή στο σεμινάριο είναι (α) η επιτυχής εξέταση στο μάθημα «Μεθοδολογικά προβλήματα ιστορίας», (β) η πολύ καλή γνώση της αγγλικής γλώσσας.</p> <p><i>Δ. Λαμπροπούλου, 3 ώρες.</i></p>
<p><b>ΣΙ 19 Νεότερη Ελληνική Ιστορία</b></p>	<p><b>Από τα Σκιαδικά (1859) στην εξέγερση του Πολυτεχνείου (1973) Ιστορίες από τις φοιτητικές κινητοποιήσεις στην Ελλάδα</b></p> <p>Τι σήμαιναν οι φοιτητικές κινητοποιήσεις στην Ελλάδα, από την ίδρυση του Πανεπιστημίου της Αθήνας (1837) έως σήμερα; Πώς τι μελετάμε συνδέοντας τις με τις με τις εκάστοτε πολιτικές και κοινωνικές εξελίξεις; Πώς τις αντιμετώπισαν οι πανεπιστημιακές αρχές αλλά και οι κρατικές υπηρεσίες, ιδιαίτερα σε περιόδους αυταρχικών διακυβερνήσεων; Πότε μπορούμε να μιλάμε για φοιτητικό κίνημα και πρέπει να χρησιμοποιούμε τον ενικό ή τον πληθυντικό; Κίνημα ή κινήματα; Ποιές ήταν οι στιγμές που τα καθόρισαν; Πώς διαβάζουμε τις συνέχειες και τις τομές στη διαδρομή τους; Το σεμινάριο θα σταθεί σε σημαντικές στιγμές της ιστορίας των φοιτητικών κινητοποιήσεων επικεντρώνοντας στην έννοια του φοιτητικού κινήματος, επιχειρώντας να το συνδέσει τόσο με αντίστοιχα κινήματα στο εξωτερικό, όσο και με τις πολιτικές και κοινωνικές συνθήκες της κάθε εποχής.</p> <p>Τα Σκιαδικά, τα Ευαγγελικά, ο φοιτητικός συνδικαλισμός στον Μεσοπόλεμο, η αντίσταση στους κατακτητές κατά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, ο αντιδικτατορικός αγώνας (1967-1974) θα αποτελέσουν σταθμούς αυτής της διαδρομής. Χρησιμοποιώντας μια ευρεία διεθνή και ελληνική βιβλιογραφία, το σεμινάριο θα θέσει μια σειρά από προβληματισμούς γύρω από την ιδιότητα του φοιτητή, την έννοια των κινήματων και ιδιαίτερα του φοιτητικού, τον χαρακτήρα των αιτημάτων του, την παρουσία του στη δημόσια σφαίρα, την σχέση του με διεθνή δρώμενα.</p> <p>Οι φοιτητές και φοιτήτριες που θα συμμετάσχουν στο σεμινάριο θα εργαστούν με πρωτότυπο αρχειακό υλικό από το Ιστορικό Αρχείο του Πανεπιστημίου Αθηνών και από άλλα αρχεία.</p> <p><i>Β. Καραμανωλάκης, 3 ώρες</i></p>
<p><b>Β. Επιλεγόμενα μη σεμιναριακά</b></p>	

<b>Π191 Αρχαία Ιστορία</b>	<p><b>Εισαγωγή στην Αρχαία Ελληνική Νομισματική</b>  Εκτενής εισαγωγή στην αρχαία ελληνική ιστορική νομισματική ως επιστήμη βοηθητική της Ιστορίας που περιλαμβάνει τις εξής ενότητες: η εισαγωγή του νομίσματος, η σχέση νόμου και νομίσματος, οι διαφορετικές αξίες του νομίσματος, οι τύποι, το μέταλλο, οι εκδότριες αρχές, οι σταθμητικοί κανόνες, η νομισματική πολιτική, η κυκλοφορία, τα λεγόμενα διεθνή νομίσματα της Αρχαιότητας, η ερμηνεία της αύξησης της παραγωγής νομίσματος.</p> <p>Σ. Ψωμά, 3 ώρες</p>
<b>Π189 Αρχαία Ιστορία</b>	<p><b>Εισαγωγή στην Αρχαία Ελληνική Επιγραφική</b>  Το μάθημα στοχεύει στην εξοικείωση των φοιτητών/-τριών με τις μεθόδους προσέγγισης και μελέτης των αρχαίων ελληνικών επιγραφών. Εξετάζονται βασικές κατηγορίες ελληνικών επιγραφών δημόσιου και ιδιωτικού χαρακτήρα, όπως ψηφίσματα, νόμοι, επιστολές, διατάγματα, τιμητικές, αναθηματικές και επιτύμβιες επιγραφές. Επιδιώκεται ο συσχετισμός των επιγραφικών πηγών με φιλολογικές μαρτυρίες και ιστορικά γεγονότα, καθώς επίσης με ζητήματα τοπογραφίας και προσωπογραφίας. Στο πλαίσιο του μαθήματος προβλέπονται επισκέψεις στο Επιγραφικό Μουσείο.</p> <p>Σ. Ανεζίρη, 3 ώρες</p>
<b>Π 215 Βυζαντινή Ιστορία</b>	<p><b>Βυζαντινή Ιστορία: Γυναίκες και εξουσία στο Βυζάντιο</b>  Μελετάται ο ρόλος της γυναίκας στην πολιτική ιστορία του Βυζαντίου κατά την πρώιμη και μέση εποχή. Εξετάζονται αφενός οι περιπτώσεις των γυναικών εκείνων που, ως μέλη της οικογενείας τους, επηρέασαν τους βυζαντινούς αυτοκράτορες κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, και αφετέρου εκείνων που επιχείρησαν να ασκήσουν ή άσκησαν την ανώτατη εξουσία στο Βυζάντιο από τον 5ο αιώνα ως το τέλος της μακεδονικής δυναστείας. Το ενδιαφέρον επικεντρώνεται στις συνθήκες που επέτρεψαν την εμπλοκή τους στην πολιτική της αυτοκρατορίας ή της ανόδου τους στο θρόνο, στον τρόπο που διαχειρίστηκαν την εξουσία και στις αντιδράσεις των Βυζαντινών στην άσκηση εξουσίας από γυναίκες, όπως αυτές εκφράστηκαν στα κείμενα της εποχής. Γίνεται ιστορικός σχολιασμός επιλεγμένων αποσπασμάτων κειμενικών πηγών.</p> <p>Κ. Νικολάου, 3 ώρες</p>

<p><b>Π 109 Ιστορία της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας</b></p>	<p><b>Ιστορία της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας: οι πηγές</b></p> <p>Στόχος του μαθήματος είναι η «γνωριμία» και η εξοικείωση των φοιτητών με τις διάφορες πηγές της Οθωμανικής Ιστορίας και τη μεθοδολογία που εφαρμόζεται στη χρήση και την προσέγγισή τους.</p> <p>Θα επιχειρηθεί να παρουσιαστούν τα είδη των πηγών και των εγγράφων που παρήγαγε η οθωμανική γραμματεία και να εξεταστεί ο σκοπός και η διαδικασία σύνταξης, το περιεχόμενο, τα μέρη και οι ιστορικές πληροφορίες που εμπεριέχονται στα έγγραφα αυτά. Ιδιαίτερη αναφορά θα γίνει στις αρχειακές συλλογές στην Τουρκία, στην Ελλάδα και σε άλλες χώρες, στις οποίες φυλάσσεται σημαντικός αριθμός οθωμανικών εγγράφων.</p> <p>Στο πλαίσιο του μαθήματος θα παρουσιαστούν και θα αναλυθούν έργα από τη λόγια οθωμανική παραγωγή (πραγματείες, παραινετική λογοτεχνία, ιστοριογραφίες, φιλοσοφικά έργα), θα γίνει αναφορά στην έκδοση, στα περιεχόμενα και στον ιδεολογικό προσανατολισμό των εφημερίδων και των περιοδικών που κυκλοφορούσαν στην Οθωμανική Αυτοκρατορία, ενώ θα παρουσιαστούν και έργα ξένων και οθωμανών περιηγητών.</p> <p>Οι φοιτητές έχουν την ευκαιρία να διαβάσουν και να σχολιάσουν ενδεικτικές μεταφράσεις οθωμανικών εγγράφων, αποσπασμάτων έργων των χρονικογράφων, καθώς και αποσπάσματα εφημερίδων, ώστε να αποκτήσουν την ανάλογη εξοικείωση. Παράλληλα, θα γίνει προσπάθεια εξοικείωσης των φοιτητών με την πρόσβαση σε ψηφιοποιημένα αρχεία και ψηφιοποιημένες πηγές.</p> <p><i>Αναμένεται ο/η διδάσκων/σκουσα, 3 ώρες</i></p>
<p><b>Π 22 Μεσαιωνική Ιστορία της Δύσεως Β'</b></p>	<p><b>Ιστορική προσέγγιση των σχέσεων μεταξύ των οικονομικών άκρωνσε περιόδους κρίσεων.</b></p> <p><b>Αλληλεγγύη/εκμετάλλευση/σηματοδότηση των διαφορών στην Ευρώπη (12ος-15ος αι.)</b></p> <p>Τα ερωτήματα που θέτει το μάθημα αναφέρονται στη σχέση μεταξύ εκείνων που μπορούν να είναι φιλόανθρωποι και εκείνων που έχουν ανάγκη από τη φιλανθρωπία. Πώς εδραιώνεται η σχέση ανάμεσα στους φτωχούς και τους πλούσιους; Με ποιον τρόπο λειτουργούν τα φιλανθρωπικά ιδρύματα στην περιοχή αυτή και ποια είναι η σχέση της λειτουργίας τους αυτής με την αστικοποίηση που παρατηρείται στην περιοχή αυτή</p> <p><i>N. Γιαντσή, 3 ώρες</i></p>
<p><b>Π 07 Ιστορία Νέου Ελληνισμού</b></p>	<p><b>Η Επανάσταση του 1821</b></p> <p>Αντιμετώπιση των κεντρικών πολιτικών, κοινωνικών και ιδεολογικών παραμέτρων και διεργασιών που, παράλληλα με τα πολεμικά γεγονότα, χαρακτήρισαν την Ελληνική Επανάσταση.</p> <p><i>M. Ευθυμίου, 3 ώρες</i></p>
<p><b>Π 100</b></p>	<p><b>Η Μεσόγειος μετά τη «Μεσόγειο»: Ιστορία και ιστοριογραφία</b></p>



<p><b>Ιστορία του Νέου Ελληνισμού</b></p>	<p><b>της «Μεγάλης Θάλασσας» (τέλη 16ου – αρχές 19ου αι.)</b>          Με έμφαση στην ελληνική περίπτωση, στο μάθημα εξετάζονται οι εξελίξεις που διαμόρφωσαν την περιβαλλοντική, οικονομική, πολιτική και πολιτισμική ιστορία της Μεσογείου από τα τέλη του 16ου αιώνα, από το σημείο, δηλαδή, που σταματά το εμβληματικό έργο της μεσογειακής ιστορίας, «Η Μεσόγειος και ο μεσογειακός κόσμος την εποχή του Φιλίππου Β' της Ισπανίας», του F. Braudel, μέχρι τις αρχές του 19ου αιώνα. Παράλληλα, με αφετηρία το ίδιο έργο, εξετάζονται οι ποικίλες προσεγγίσεις και εννοιολογήσεις της Μεσογείου που επιχειρήθηκαν κατά την τελευταία πενήκονταετία από τη σκοπιά της ιστορίας, της ανθρωπολογίας και άλλων κοινωνικών επιστημών.</p> <p><i>Β. Σειρηνίδου, 3 ώρες</i></p>
<p><b>Π 64 Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία II</b></p>	<p><b>Προπαγανδιστικές στρατηγικές, πολιτικός λόγος και συγκρότηση ταυτοτήτων στην Ευρώπη της Μεταρρύθμισης.</b>          Ενότητα 1η: Ανάλυση της οπτικοποιημένης λουθηρανικής προπαγάνδας στο γερμανικό χώρο. Η καθολική αντιπροπαγάνδα.          Ενότητα 2η: Η προπαγανδιστική αντιπαράθεση στους γαλλικούς θρησκευτικούς πολέμους (1562-1598). Η μετάβαση από τον θρησκευτικό στον πολιτικό λόγο, στην καλβινιστική προπαγάνδα. Η προπαγανδιστική στρατηγική της ακραίας καθολικής Λίγκας (1585-1594).</p> <p><i>Κ. Γαγανάκης, 3 ώρες</i></p>
<p><b>Π 112 Ιστορία των Βαλκανικών Κρατών</b></p>	<p><b>Ιστορία των Βαλκανικών Κρατών (19ος – 20ός αιώνας)</b>          Εισαγωγή στην πολιτική και διπλωματική ιστορία των κρατών της Βαλκανικής Χερσονήσου (Βουλγαρία, Ρουμανία, πρώην Γιουγκοσλαβικές χώρες, Αλβανία) κατά τον 19ο και 20ό αιώνα. Αντικείμενο των παραδόσεων θα αποτελέσει η επισκόπηση των κύριων πολιτικών και διπλωματικών εξελίξεων της Βαλκανικής από την εθνογένεση των λαών της περιοχής έως την πτώση των καθεστώτων του υπαρκτού σοσιαλισμού. Αρχικά, θα εξεταστούν η συγκρότηση των εθνικών ταυτοτήτων και οι εθνικοαπελευθερωτικές επαναστάσεις, οι κύριες πολιτειακές παράμετροι των νέων εθνικών κρατών και οι αλληλοσυγκρουόμενοι εθνικισμοί. Στη συνέχεια θα παρουσιαστεί η μετεξέλιξη των βαλκανικών κρατών στον Μεσοπόλεμο, οι βασιλικές δικτατορίες και το ρεύμα του ρεβιζιονισμού. Τέλος, θα συζητηθεί η δομή των σοσιαλιστικών καθεστώτων (με έμφαση στην ιδιοτυπία της Γιουγκοσλαβίας) και οι παράγοντες που οδήγησαν στην πτώση τους καθώς και οι πόλεμοι της Γιουγκοσλαβικής διαδοχής.</p> <p><i>Σπ. Πλουμίδης, 3 ώρες, και προαιρετικές εργασίες και βιβλιοπαρουσιάσεις, όπου θα αναλύονται χαρακτηριστικές ιστορικές εξελίξεις της περιοχής, καθώς και από μελέτη χαρτών και ανάγνωση πρωτογενών πηγών, οι οποίες θα διανεμηθούν έντυπες στους φοιτητές.</i></p>

<p><b>Π 126 Ιστορία της εκπαίδευσης</b></p>	<p>Η εκπαιδευτική διαδικασία συντελείται πάντοτε εντός ενός συγκεκριμένου ιστορικού πλαισίου άμεσα συνδεδεμένου με την πολιτική, κοινωνική και πολιτισμική συγκυρία. Το μάθημα αποσκοπεί στη μελέτη ζητημάτων που αφορούν στην ιστορία της εκπαίδευσης επικεντρωμένη στον 19ο και 20ό αιώνα στο ελληνικό κράτος. Ενδεικτικά: οι θεωρίες που διαμόρφωσαν την εκπαίδευση, η εκπαίδευση στο μεταβαλλόμενο γεωγραφικό και πολιτικό σκηνικό, εγγραμματοσύνη και μόρφωση, οργάνωση και τρόπος λειτουργίας της εκπαίδευσης, κοινωνικός χαρακτήρας της παιδείας, μέθοδοι διδασκαλίας και μάθησης, εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις. Σημαντικές ενότητες του μαθήματος θα αφιερωθούν στη συγκριτική εξέταση των προηγούμενων και άλλων θεματικών σε παλαιότερες χρονικές περιόδους.</p> <p>Στο μάθημα προσφέρει τριώρη διδασκαλία η Χ. Μπαλή (Ε.ΔΙ.Π.), η οποία συνεργάζεται και στην πραγματοποίηση εκπαιδευτικών ξεναγήσεων.</p> <p><i>Εν. Καραμανωλάκης, 3 ώρες</i></p>
<p><b>61 ΠρΑσκ</b></p>	<p><b>Πρακτική Άσκηση Φοιτητών</b></p> <p>Η Πρακτική Άσκηση των φοιτητών του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας, που πραγματοποιείται μέσω προγραμμάτων ΕΚΠΑ- ΕΣΠΑ στοχεύει στην ερευνητική και επαγγελματική εξοικείωση όσο το δυνατόν μεγαλύτερου αριθμού φοιτητών και φοιτητριών του Τμήματος στους φυσικούς χώρους της μελλοντικής επαγγελματικής τους δραστηριότητας, προκειμένου να αποκτηθεί η σχετική εμπειρία και να επιτευχθεί η δημιουργία διαύλου αμφίδρομης επικοινωνίας και συνεργασίας.</p> <p>Η πρακτική άσκηση πραγματοποιείται σε φορείς ιδιωτικούς και δημόσιους, σχετικούς με την Ιστορία, την Αρχαιολογία και την Ιστορία της Τέχνης, όπως Εφορείες Αρχαιοτήτων, Ιστορικά Αρχεία, Μουσεία, Βιβλιοθήκες, Υπηρεσίες Υπουργείων, καθώς και σε ερευνητικά ιδρύματα και οργανισμούς.</p> <p>Είναι προαιρετική, αμειβόμενη, έχει διάρκεια δύο μηνών και πραγματοποιείται κατ' έτος μεταξύ Ιανουαρίου και Οκτωβρίου των θερινών μηνών συμπεριλαμβανομένων.</p> <p>Για την διαδικασία οι ενδιαφερόμενοι πρέπει να συμβουλευθούν τον Εσωτερικό Κανονισμό Πρακτικής Άσκησης, που είναι ανηρτημένος στην Ιστοσελίδα του Τμήματος.</p> <p><i>Ακαδημαϊκός Επόπτης: Μ. Ευθυμίου</i></p>

## 2. ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

### ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ

#### Α) ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΚΟΡΜΟΥ

Κωδ. Αριθ. – Τίτλος Μαθήματος	Περιγραφή μαθήματος – Διδάσκων/ουσα – Ώρες
IA 04 Εισαγωγή στην Επιστήμη της Αρχαιολογίας	<p><b>Εισαγωγή στην Επιστήμη της Αρχαιολογίας</b></p> <p>Αντικείμενο του μαθήματος είναι μία συνοπτική και συνολική θεώρηση της Επιστήμης της Αρχαιολογίας. Παρουσιάζονται οι ορισμοί, οι αρχές, οι μέθοδοι και οι πρακτικές. Εξετάζονται οι κυριότεροι τρόποι εντοπισμού, αποκάλυψης, χρονολόγησης και μελέτης των αρχαιολογικών καταλοίπων. Επίσης παρουσιάζονται στοιχεία που σχετίζονται με την αρχαιολογική δεοντολογία, τη διαχείριση της πολιτιστικής κληρονομιάς, τη σημασία της επιστήμης της αρχαιολογίας και την αξία της μελέτης του παρελθόντος για το παρόν και το μέλλον των σύγχρονων κοινωνιών. Για την καλύτερη κατανόηση των παραπάνω παρουσιάζονται μελέτες περιπτώσεων από την αρχαιολογική έρευνα του ελληνικού (και όχι μόνο) χώρου. Γίνονται επισκέψεις σε μουσεία και αρχαιολογικούς χώρους, στις οποίες η συμμετοχή είναι προαιρετική.</p> <p><i>η-Τάξη: ARCH284 (σημειώσεις, παρουσιάσεις, βιβλιογραφία) Γ. Παπαδάτος, 3 ώρες</i></p>
IA 11 Κλασική Αρχαιολογία Α'	<p><b>Εισαγωγή στην Αρχαιολογία και επισκόπηση των πρώιμων και αρχαϊκών χρόνων (περ. 1050-480 π.Χ.)</b></p> <p>Εισαγωγή στην επιστήμη της Αρχαιολογίας και συνοπτική επισκόπηση της περιόδου 1050-480 π.Χ. σύμφωνα με τα αρχαιολογικά δεδομένα. Αρχιτεκτονική, γλυπτική, μεταλλοτεχνία και κεραμική-αγγειογραφία. Ανάλυση των βασικών προβλημάτων της έρευνας.</p> <p>Το μάθημα υποστηρίζεται από εβδομαδιαίο προαιρετικό εργαστήριο στην αρχαιολογική περιγραφή, που διεξάγεται υπό την επίβλεψη της Δρ. Α.Σφυρόερα (Ε.ΔΙ.Π.) στο Μουσείο Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης του Τμήματος.</p> <p><i>η-Τάξη: ARCH451 (μάθημα) και ARCH514 (ασκήσεις) Ενρ. Κεφαλίδου, 3 ώρες</i></p>
IA 13 Βυζαντινή Αρχαιολογία Α'	<p><b>Αρχαιολογία και Τέχνη της Πρωτοβυζαντινής Περιόδου (4<sup>ος</sup> – 7<sup>ος</sup> αι. μ.Χ.)</b></p> <p>Γνωριμία με τον κλάδο της Βυζαντινής Αρχαιολογίας: από την</p>

	<p>ιστορία της Χριστιανικής τέχνης του 19<sup>ου</sup> αι. στις διεπιστημονικές προσεγγίσεις του 21ου αι. Μελέτη της κοσμικής και εκκλησιαστικής αρχιτεκτονικής, της μνημειακής ζωγραφικής, της αρχιτεκτονικής γλυπτικής και της μικροτεχνίας της πρωτοβυζαντινής περιόδου (4ος – 7ος αι. μ.Χ.).</p> <p>η-Τάξη: ARCH272 Π. Πετρίδης, 3 ώρες</p>
--	---

<p><b>ΙΑ 15 Ιστορία της Τέχνης Α'</b></p>	<p><b>Η τέχνη της Αναγέννησης και του Μανιερισμού (15ος - 16ος αι.)</b></p> <p>Αντικείμενο του μαθήματος αποτελεί η εξέταση της Ζωγραφικής, Γλυπτικής και Αρχιτεκτονικής στα μεγάλα καλλιτεχνικά κέντρα της Ιταλίας (Φλωρεντία, Ρώμη, Βενετία) κατά τον 15ο και 16ο αιώνα, με αφετηρία την ανάπτυξη του «Φυσικού Ύφους» και την καλλιτεχνική παραγωγή του Giotto κατά τον 14ο αιώνα. Έμφαση θα δοθεί επίσης στα θεωρητικά κείμενα περί Τέχνης την περίοδο αυτή, κυρίως στις πραγματείες περί ζωγραφικής του Leon Battista Alberti (<i>Della Pittura</i>, Φλωρεντία 1436) και του Leonardo da Vinci (<i>Trattato della Pittura</i>, Παρίσι 1651).</p> <p>η-Τάξη: ARCH200 (με πλήρες αρχείο εικόνων των παραδόσεων) Ε. Μαυρομιχάλη, 3 ώρες</p>
---	--

## B) ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ

<p><b>ΙΑ 42 Αρχαιολογία των Ανατολικών Πολιτισμών</b></p>	<p><b>Αρχαιολογία των Ανατολικών Πολιτισμών</b></p> <p>Αντικείμενο της παράδοσης θα αποτελέσει η επισκόπηση της ιστορίας και αρχαιολογίας της Εγγύς Ανατολής από την ύστερη 3η έως και πρώιμη 1η χιλιετία π.Χ. Θα δοθεί έμφαση στην Ανατολία (Χεττιτική αυτοκρατορία, Φρυγία, Λυδία), την Συροπαλαιστίνη (Υστεροχεττιτικά και Αραμαϊκά βασίλεια, Ισραήλ/ Φιλισταίοι, Χαναανίτες/ Φοίνικες, Ασσυριακή εξάπλωση) και την Αίγυπτο (Μέσο και Νέο Βασίλειο). Ιδιαίτερη αναφορά θα γίνει στα κείμενα της Ανατολής που αναφέρονται στο Αιγαίο (Ahhiyawa, Keftiu, Tanaja).</p> <p>η-Τάξη: ARCH275 Κ. Κοπανιάς, 3 ώρες</p>
---	---

<p><b>ΙΑ 26 Προϊστορική Αρχαιολογία Γ'</b></p>	<p><b>Προϊστορική Αρχαιολογία Γ': Θεωρία της αρχαιολογικής επιστήμης - Κύρια ρεύματα και σχολές</b></p> <p>Αντικείμενο του μαθήματος είναι η εξοικείωση με τις κυριότερες κατευθύνσεις της αρχαιολογικής σκέψης, όπως η Ιστορία του Πολιτισμού, η Νέα ή Διαδικαστική Αρχαιολογία, η Μεταδιαδικαστική Αρχαιολογία και οι τρέχουσες νέο-υλιστικές τάσεις. Το μάθημα εξετάζει επίσης τη συμβολή φιλοσοφικών ρευμάτων, όπως ο θετικισμός, ο εξελικτικισμός, ο μαρξισμός και η φαινομενολογία στην αρχαιολογική έρευνα. Στόχος του μαθήματος είναι η κριτική παρουσίαση του θεωρητικού πλαισίου,</p>
--	---

	<p>μέσα στο οποίο εγγράφεται κάθε είδος αρχαιολογικής έρευνας. Η πραγμάτευση θεωρητικών ζητημάτων στηρίζεται σε ενδεικτικά παραδείγματα κυρίως αλλά όχι αποκλειστικά από το προϊστορικό Αιγαίο.</p> <p>η-Τάξη: ARCH325  <a href="http://opencourses.uoa.gr/courses/ARCH12/">http://opencourses.uoa.gr/courses/ARCH12/</a>  <i>Γ. Βαβουρανάκης, 3 ώρες</i></p>
<p><b>ΙΑ 44 Αρχαιολογία της Μεταβυζαντινής Περιόδου</b></p>	<p><b>Ο ελληνικός κόσμος μετά την Άλωση: αρχαιολογία και τέχνη, 15ος - 18ος αι.</b></p> <p>Στο μάθημα θα εξεταστούν τα υλικά κατάλοιπα και η τέχνη που αναπτύχθηκε στις περιοχές δράσης ελληνικών πληθυσμών και κοινοτήτων, κατά την περίοδο από την Άλωση της Κωνσταντινούπολης μέχρι περίπου το 1800. Στις περιοχές αυτές, που βρίσκονταν υπό οθωμανική ή λατινική κυριαρχία, εξετάζονται η πολεοδομία, η κοσμική και εκκλησιαστική αρχιτεκτονική, η γλυπτική σε λίθο και ξύλο και η κεραμική. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στα κυρίαρχα ρεύματα της θρησκευτικής ζωγραφικής της περιόδου, όπως αυτά εκφράστηκαν σε μνημειακά σύνολα και φορητά έργα, καθώς και βασικά στοιχεία της μεταλλοτεχνίας και της κεντητικής. Τις επιμέρους θεματικές διατρέχει ο προβληματισμός γύρω από την αναγνώριση στοιχείων παράδοσης και ανανέωσης στην τέχνη της εποχής, με αναφορές τόσο στην παλαιολόγεια παρακαταθήκη, όσο και στην υποδοχή και ενσωμάτωση στοιχείων από την δυτική και την οθωμανική τέχνη. Τις διαλέξεις συμπληρώνουν επισκέψεις σε μνημεία και μουσεία της Αθήνας και της Αττικής.</p> <p>η-Τάξη: ARCH649 και ARCH717  <i>Α. Δρανδάκη, Γ. Πάλλης, 3 ώρες</i></p>

## Γ) ΕΠΙΛΕΓΟΜΕΝΑ

### Γ1. ΕΠΙΛΕΓΟΜΕΝΑ ΣΕΜΙΝΑΡΙΑΚΑ<sup>16</sup>

<p><b>ΣΑ 153</b> <b>Προϊστορική</b> <b>Αρχαιολογία</b></p>	<p><b>Προϊστορικές λιθοτεχνίες και λίθινα εργαλεία</b></p> <p>Οι προϊστορικές λιθοτεχνίες και τα λίθινα εργαλεία συνιστούν ένα νέο σχετικά γνωστικό αντικείμενο της αρχαιολογικής έρευνας στη χώρα. Ως τεκμήρια ανθρώπινης δραστηριότητας, αποτελούν μια σημαντική κατηγορία αρχαιολογικού υλικού που απαντά σε όλες τις εποχές, από την Παλαιολιθική έως και την Ύστερη Εποχή του Χαλκού. Τα λίθινα αποτελούν το κλειδί για την διερεύνηση και κατανόηση της ανθρώπινης νοημοσύνης, συμπεριφοράς και δεξιοτεχνίας. Στο μάθημα παρουσιάζεται το ιστορικό της έρευνας των λίθινων εργαλειοτεχνιών από την Αναγέννηση έως τις μέρες μας, σχολιάζεται το θεωρητικό και μεθοδολογικό υπόβαθρο της έρευνας και αναπτύσσονται οι τέσσερις βασικοί άξονες της μελέτης: προσδιορισμός και διακίνηση των λίθινων πρώτων υλών, τεχνικές παραγωγής των εργαλείων και εγχειρηματικές αλυσίδες, τυπολογική προσέγγιση και λειτουργική ανάλυση. Υπογραμμίζεται η συμβολή της πειραματικής αρχαιολογίας στη κατανόηση της παραγωγής και χρήσης των λίθινων εργαλείων. Το μάθημα εμπλουτίζεται με πρακτική άσκηση σε λίθινες προϊστορικές συλλογές. Εκπόνηση σεμιναριακής εργασίας.</p> <p>η-Τάξη: ARCH178 Γ. Κουρτέση-Φιλιππάκη, 3 ώρες</p>
<p><b>ΣΑ 116 Προϊστορική</b> <b>Αρχαιολογία</b></p>	<p><b>Μινωική θρησκεία</b></p> <p>Το σεμινάριο βασίζεται στα αρχαιολογικά στοιχεία που προσφέρουν πληροφορίες για τον χαρακτήρα και την εξέλιξη των θρησκευτικών πεποιθήσεων, ιδεών και πρακτικών στην Κρήτη κατά την Εποχή του Χαλκού. Αποτελείται από τα εξής ειδικά θέματα: η ιστορία της έρευνας και οι πρωτοπόροι στο πεδίο της θρησκείας στην Εποχή του Χαλκού στο Αιγαίο· οι απαρχές της Μινωικής θρησκείας· το «πάνθεον»· τα προανακτορικά Κρητικά ιερά· η λατρεία κατά την Προανακτορική και Παλαιοανακτορική περίοδο· θρησκευτικές πεποιθήσεις και πρακτικές κατά την περίοδο των νέων ανακτόρων· οι χώροι λατρείας εντός και εκτός των οικισμών· οι τελετουργίες, θρησκευτικά σύμβολα και αντικείμενα· εικονογραφικά στοιχεία· η θρησκεία κατά την Μετανακτορική περίοδο· επιδράσεις και επιβιώσεις· συμπερασματικές παρατηρήσεις</p> <p>η-Τάξη: ARCH375 Ελ. Πλάτων, 3 ώρες</p>
<p><b>ΣΑ 191</b> <b>Αρχαιολογία των</b> <b>Ανατολικών</b> <b>Πολιτισμών</b></p>	<p><b>Η Ιστορική Γεωγραφία της Ανατολικής Μεσογείου κατά την Ύστερη Εποχή του Χαλκού και την Πρώιμη Εποχή του Σιδήρου</b></p> <p>Στο πλαίσιο του σεμιναρίου θα εξετασθεί συνολικά η Ιστορική</p>

<sup>16</sup> Οι φοιτητές/τριες δηλώνουν την επιλογή τους στον/στη διδάσκοντα/ουσα με την έναρξη των μαθημάτων. Η βαθμολόγησή τους θα γίνει με βάση τη συμμετοχή τους, την προφορική παρουσίαση και τη γραπτή μορφή της εργασίας τους.

	<p>Γεωγραφία της Ανατολικής Μεσογείου κατά την Ύστερη Εποχή του Χαλκού και την Πρώιμη Εποχή του Σιδήρου. Θα εξετασθούν οι γεωπολιτικές συνθήκες που επικρατούσαν στην περιοχή της Ανατολίας, της Συροπαλαιστίνης, της Μεσοποταμίας και της Αιγύπτου και είχαν ως αποτέλεσμα την ανάπτυξη των Μεγάλων Βασιλείων. Επίσης, θα μελετηθούν οι νέες γεωπολιτικές συνθήκες που επικράτησαν στην Ανατολική Μεσόγειο κατά την Πρώιμη Εποχή του Σιδήρου. Οι συμμετέχοντες θα συνεργασθούν για να δημιουργήσουν StoryMaps στο ArcGIS.</p> <p>η-Τάξη: ARCH795.</p> <p>Κ. Κοπανιάς, 3 ώρες</p>
<p><b>ΣΑ 84 Κλασική Αρχαιολογία</b></p>	<p><b>Μιξάνθρωποι: Οι μύθοι της μεταμόρφωσης στην αρχαϊκή και κλασική εικονογραφία</b></p> <p>Στην αρχαία ελληνική μυθολογία συναντούμε ένα πλήθος μύθων που περιλαμβάνουν διάφορα επεισόδια μεταμόρφωσης θεών, ηρώων και θνητών, οι οποίοι μετατρέπονται σε ζώα, σε φυτά αλλά και σε αντικείμενα. Στο σεμινάριο εστιάζουμε στην εικαστική – οπτική αφήγησή τους κατά την αρχαϊκή και κλασική εποχή. Καθώς ο κύριος όγκος των εικαστικών αφηγήσεων εκείνων των περιόδων βρίσκεται στα αγγεία του 6ου, 5ου και 4ου αι. π.Χ., αυτά θα είναι οι κύριοι (αλλά όχι οι μοναδικοί) οπτικοί οδηγοί μας. Θα σχολιάσουμε τις πηγές έμπνευσης και τις επιλογές των δημιουργών τους, θα συζητήσουμε τους οπτικούς κώδικες που χρησιμοποιούν και θα συγκρίνουμε, κατά περίπτωση, την εικαστική και τη φιλολογική αφήγηση των μυθικών μεταμορφώσεων.</p> <p>η-Τάξη: ARCH473</p> <p>Ευρ. Κεφαλίδου, 3 ώρες.</p>
<p><b>ΣΑ 183 Βυζαντινή Αρχαιολογία</b></p>	<p><b>Οι πόλεις του ελλαδικού χώρου κατά τη μέση και ύστερη βυζαντινή περίοδο</b></p> <p>Το σεμινάριο εξετάζει τη μορφή και την εξέλιξη των πόλεων του ελλαδικού χώρου κατά τη μέση και ύστερη βυζαντινή περίοδο, με βάση τις γραπτές πηγές και τα αρχαιολογικά κατάλοιπα. Η ζωή στην περιοχή οργανώθηκε σε ένα δίκτυο αρχαίων πόλεων με νέα πολεοδομική αντίληψη και οργάνωση, η οποία επέδρασε στη μορφή τους σχεδόν μέχρι τις μέρες μας. Η πολεοδομία, η αρχιτεκτονική και η λειτουργία αυτών των μεσαιωνικών πόλεων θα αποτελέσουν τα κύρια ζητήματα του μαθήματος. Επιπλέον, ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στη μεθοδολογία και τα επιστημονικά εργαλεία για την προσέγγιση μίας βυζαντινής πόλης.</p> <p>Επισκέψεις στην Αθήνα και τη Θήβα/</p> <p>η-τάξη: ARCH797</p> <p>Γ. Πάλλης, 3 ώρες</p>
<p><b>ΣΑ 80 Ιστορία της Τέχνης</b></p>	<p><b>Καλλιτέχνες και τάσεις στη Σύγχρονη Τέχνη</b></p> <p>Αντικείμενο του μαθήματος αποτελεί η εξέταση της ζωγραφικής και της γλυπτικής στην Ευρώπη και στην Αμερική κατά τον 20όν αιώνα.</p>

	<p>η-Τάξη: ARCH444 Δ. Πανλόπουλος, 3 ώρες</p>
<p><b>ΣΑ 136</b> <b>Μουσειολογία</b></p>	<p><b>Τα μουσεία σε περιόδους κρίσης: Πολιτικές και στρατηγικές διαχείρισης, καλές πρακτικές</b></p> <p>Το μάθημα αντλεί από την τρέχουσα επικαιρότητα με την διακοπή της λειτουργίας των μουσείων στο φυσικό τους χώρο (σε ποσοστό 90% παγκοσμίως) λόγω της πανδημίας αλλά και την έκρηξη της δράσης τους στο ψηφιακό περιβάλλον.</p> <p>Αρχικά αναλύεται η έννοια και η εμπειρία της διαχείρισης κρίσεων στα μουσεία (είτε από ανθρωπογενή αίτια είτε φυσικούς παράγοντες) και μελετώνται χαρακτηριστικά παραδείγματα διεθνώς.</p> <p>Το κύριο μέρος του μαθήματος εστιάζει στις δυσκολίες, προκλήσεις, ευκαιρίες και καλές πρακτικές που αναδύθηκαν με την αναγκαστική μετακίνηση της δράσης των μουσείων ψηφιακά και μελετώνται τα δεδομένα που προέκυψαν από ποικίλες μελέτες εθνικών και διεθνών ενώσεων μουσείων. Αναλύονται οι συνθήκες και εμπειρίες που προέκυψαν με την σταδιακή επαναλειτουργία των μουσείων υπό το πρίσμα ενός ευρύτερου ανοικτού ερωτήματος για το μέλλον τους και τον επαναπροσδιορισμό της ταυτότητάς τους σε μια εποχή αλλαγών και ρευστότητας. Οι φοιτητές θα ερευνήσουν πληθώρα μουσειακών εφαρμογών στο Διαδίκτυο, μελετώντας παράλληλα τα πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα της νέας ψηφιακής εποχής των μουσείων.</p> <p>η-Τάξη: ARCH802 Μ. Μούλιον, 3 ώρες</p>

## Γ2. ΕΠΙΛΕΓΟΜΕΝΑ ΜΗ ΣΕΜΙΝΑΡΙΑΚΑ

<p><b>ΙΑ 72 Προϊστορική Αρχαιολογία</b></p>	<p><b>Το νησιωτικό Αιγαίο κατά την Πρώιμη Εποχή του Χαλκού</b></p> <p>Αντικείμενο του μαθήματος είναι μία συνολική θεώρηση του πολιτισμού που αναπτύχθηκε στο νησιωτικό Αιγαίο κατά την 3η χιλιετία π.Χ. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στις Κυκλάδες, γίνονται όμως αναφορές και σε γειτονικές περιοχές: Βορειοανατολικό Αιγαίο, Μικρασιατικά παράλια, Αττική-Εύβοια και Βόρεια Κρήτη) για την καλύτερη κατανόηση των στενών σχέσεων και των έντονων αλληλεπιδράσεων που αναπτύχθηκαν αυτήν την περίοδο μεταξύ των διαφόρων περιοχών του Αιγαίου. Γίνονται επισκέψεις σε μουσεία και αρχαιολογικούς χώρους, στις οποίες η συμμετοχή είναι προαιρετική.</p> <p>η-Τάξη: ARCH170 (σημειώσεις, παρουσιάσεις, βιβλιογραφία) Γ. Παπαδάτος, 3 ώρες</p>
---	--



**ΙΑ 74 Προϊστορική Αρχαιολογία**

**Η Προϊστορία της Κύπρου**

Εξετάζεται συνοπτικά η ανάπτυξη των πρώιμων κοινωνιών στο νησί, δηλ. της νεολιθικής και χαλκολιθικής περιόδου, ενώ παράλληλα επιχειρείται η σύνδεση της τελευταίας με τις εξελίξεις της Εποχής του Χαλκού. Μεγαλύτερη έμφαση δίνεται στα κοινωνικά φαινόμενα που χαρακτηρίζουν την Πρώιμη, Μέση και Ύστερη Χαλκοκρατία. Αναλύονται ζητήματα χωροοργάνωσης, παραγωγικών διαδικασιών και θεσμικών μεταβολών (διοίκηση, οικονομία, θρησκεία) στη διάρκεια της μακράς αυτής περιόδου, μέσα από τη μελέτη των υλικών καταλοίπων. Η πολιτισμική φυσιογνωμία του νησιού εντάσσεται στο ευρύτερο πλαίσιο των σημαντικών εξελίξεων που έλαβαν χώρα στην ανατολική Μεσόγειο κατά την εποχή αυτή.

Επίσης, το μάθημα συμπληρώνεται με επισκέψεις σε μουσειακές συλλογές κυπριακών αρχαιοτήτων στην Αθήνα.

η-Τάξη: ARCH132

Ε. Μαντζουράνη, 3 ώρες

**ΙΑ 152 Προϊστορική Αρχαιολογία**

**Εισαγωγή στη Μυκηναϊκή Αρχαιολογία**

Εισαγωγή στην Μυκηναϊκή αρχαιολογία: συνοπτική παρουσίαση των βασικών χαρακτηριστικών του Μυκηναϊκού πολιτισμού από την περίοδο των Λακκοειδών Τάφων έως το τέλος της Εποχής του Χαλκού. Θα παρουσιαστούν και θα αναλυθούν η οικιστική αρχιτεκτονική (πόλεις, ακροπόλεις και ανάκτορα), η ταφική αρχιτεκτονική, οι ταφικές πρακτικές και το σύνολο του υλικού πολιτισμού με σκοπό την ανασύνθεση άυλων πτυχών όπως η θρησκεία, η ιδεολογία και η κοινωνικοπολιτική οργάνωση του μυκηναϊκού κόσμου.

Ακαδημαϊκός Υπότροφος....

**ΙΑ 43 Εμβάθυνση στην Αρχαιολογία και την Ιστορία της Τέχνης**

**Α. Μεγάλα ελληνικά ιερά**

Εξέταση των μεγάλων ελληνικών ιερών (Ολυμπία, Δελφοί, Δήλος, Επίδαυρος) σε σχέση με το ιστορικό τοπίο και με έμφαση στην αρχιτεκτονική. Πραγμάτευση ζητημάτων χωροθεσίας, λειτουργίας και οργάνωσης, καθώς και τυπολογίας των προτύπων, των στοών και των βωμών. Η εξέλιξη των ντόπιων αρχιτεκτονικών εργαστηρίων σε συνδυασμό με τις κυρίαρχες, επίσημες, διαθέσεις και το αφήγημα του ιερού. Η κίνηση των 'ακαδημαϊκών' αρχιτεκτονικών κύκλων στον Ελλαδικό χώρο.

Το μάθημα υποστηρίζεται από εβδομαδιαίο προαιρετικό εργαστήριο για τα κινητά ευρήματα (αγγεία, γλυπτά, νομίσματα κ.ά.) από τα μεγάλα ελληνικά ιερά, είτε πρόκειται για αναθήματα, είτε για αντικείμενα σχετιζόμενα με τις δραστηριότητες σε αυτά. Το εργαστήριο διεξάγεται υπό την επίβλεψη της Δρ. Φ. Μπαλλά (Ε.ΔΙ.Π.) στο (Εργαστήριο Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης) του Τμήματος.

η-Τάξη: ARCH702

Χ. Κανελλόπουλος, 3 ώρες

	<p><b>Β. Τέχνη και Τεχνολογία στο Βυζάντιο</b>  Μάθημα εμβάθυνσης στην ιστορία της τέχνης και τον υλικό πολιτισμό του Βυζαντίου με έμφαση στη σχέση καλλιτεχνικής έκφρασης και τεχνολογίας. Φορητές εικόνες, έργα μικρογλυπτικής και κοσμηματοτεχνίας, υφάσματα, μεταλλοτεχνία κ.ά., θα εξεταστούν από την πλευρά των πρώτων υλών, των τεχνικών μέσων και της τεχνογνωσίας των εργαστηρίων, αλλά και των ανταλλαγών με τη Δύση και τον ισλαμικό κόσμο. Θα διερευνηθούν σύγχρονες διεπιστημονικές προσεγγίσεις με τη χρήση νέων τεχνολογιών στη μελέτη αρχαιολογικών αντικειμένων και έργων τέχνης. Θα αναλυθεί επίσης ο ρόλος των έργων στην οικονομία, το εμπόριο και τη διπλωματία του Βυζαντίου.  Θα πραγματοποιηθούν επισκέψεις σε μουσεία και άμεση επαφή με έργα τέχνης (με τη συνδρομή του Τμήματος Συντήρησης του Μουσείου Μπενάκη)</p> <p>η-Τάξη: ARCH700  Α. Δρανδάκη, 3 ώρες</p> <hr/> <p><b>Γ. Νεοελληνική Γλυπτική (19ος αι.)</b>  Εξετάζεται η Νεοελληνική Γλυπτική σε σχέση με την αντίστοιχη ευρωπαϊκή. Στο πλαίσιο του μαθήματος θα οργανώνονται επισκέψεις/ξεναγήσεις σε εκθέσεις και σε εργαστήρια γλυπτών. Εργασίεςπροαιρετικές.</p> <p>η-Τάξη: ARCH445  Δ. Παυλόπουλος, 3 ώρες</p>
<p><b>ΙΑ 146 Βυζαντινή Αρχαιολογία</b></p>	<p><b>Πρωτοβυζαντινή κεραμική</b>  Μελέτη των κεραμικών τεχνέργων, της τεχνολογίας κατασκευής τους, της οργάνωσης των εργαστηρίων και της διακίνησης της βυζαντινής κεραμικής με έμφαση στις μεσογειακές παραγωγές της πρωτοβυζαντινής περιόδου. Θα διερευνηθούν επίσης η ιστορική, οικονομική και η κοινωνική διάσταση της κεραμικής  Το μάθημα συνοδεύεται από βιωματικό εργαστήριο κεραμικής που συντονίζει ο Ν. Λιάρος (ΚΜΝΚ, ΥΠΠΟΑ) και περιλαμβάνει προετοιμασία πηλού, κατασκευή κεραμικών και ψήσιμο σε μικρογραφία κλιβάνου που έχει κατασκευαστεί ειδικά για το μάθημα. Λόγω της φύσης του μαθήματος, η παρακολούθηση είναι υποχρεωτική.</p> <p>η-Τάξη: ARCH466  Π. Πετρίδης, 3 ώρες</p>
<p><b>ΙΑ 106 Μουσειολογία</b></p>	<p><b>Εισαγωγή στη Μουσειολογία</b>  Στόχος του μαθήματος είναι η εξοικείωση των φοιτητών/-τριών με τον διεπιστημονικό κλάδο της Μουσειολογίας, ο οποίος μελετά την ιστορία και θεωρία των μουσείων και των συλλογών.  Το μάθημα αναζητά απαντήσεις σε ερωτήματα όπως: Πώς ορίζουμε το μουσείο, το μουσειακό αντικείμενο, τη συλλογή, την πολιτισμική κληρονομιά; Ποιες οι αξίες και οι σύγχρονες προκλήσεις των μουσείων; Γιατί υπάρχουν μουσεία και ποιες οι σύγχρονες προκλήσεις για τη λειτουργία τους; Πώς ορίζουμε τις</p>

αξίες των μουσείων για διαφορετικές ομάδες πολιτών; Ποια τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα διαφορετικών τύπων μουσείων; Πώς προσεγγίζεται ιστορικά η συγκρότηση των συλλογών και η δημιουργία μουσείων; Ποιες οι μέθοδοι και πρακτικές διαχείρισης, επιμέλειας και ερμηνείας μουσειακών συλλογών; Ποια μπορεί να είναι η σχέση των μουσείων με τους επισκέπτες αλλά και ευρύτερα με την κοινωνία; Ποιο το θεσμικό πλαίσιο για τη λειτουργία τους στην Ελλάδα και ποιες προϋποθέσεις θέτουν διεθνή πρότυπα μουσειακής ηθικής και πρακτικής για την πιστοποίηση τους; Ποιο το εύρος του μουσειακού επαγγέλματος και πώς υπηρετείται ο επαγγελματισμός στα μουσεία;

η-Τάξη: ARCH442

Μ. Μούλιου, 3 ώρες

## ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ

### Α) ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΚΟΡΜΟΥ

Κωδ. Αριθ. – Τίτλος Μαθήματος	Περιγραφή μαθήματος – Διδάσκων – Ώρες
<b>ΙΑ 02 Προϊστορική Αρχαιολογία Α'</b>	<p><b>Το Προϊστορικό Αιγαίο</b>            Αντικείμενο του μαθήματος αποτελεί η γενική επισκόπηση της Εποχής του Λίθου και της Εποχής του Χαλκού στο Αιγαίο (ιδίως ηπειρωτική Ελλάδα και Κυκλάδες). Εξετάζονται ανά περίοδο οι κυριότερες κατηγορίες του υλικού πολιτισμού: η οικιστική και η ταφική αρχιτεκτονική, τα ταφικά έθιμα, η κεραμική, η λιθοτεχνία, η ειδωλοπλαστική, η μικροτεχνία και περιγράφονται η οικονομία και η οργάνωση της κοινωνίας.</p> <p>η-Τάξη: ARCH166 (σημειώσεις, διαφάνειες, βιβλιογραφία)  <i>Αφρ. Χασιακού-Αργυράκη</i>, 3 ώρες</p>
<b>ΙΑ 10 Προϊστορική Αρχαιολογία Β'</b>	<p><b>Μινωική Αρχαιολογία</b>            Εξετάζονται όλες οι περιόδοι ανάπτυξης του Μινωικού πολιτισμού. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην εξέλιξη της αρχιτεκτονικής και των τεχνών (κεραμική, λιθοτεχνία, ελεφαντουργία, φαγεντιανουργία, τοιχογραφία κ.ά.), από την Προανακτορική μέχρι και την Τελική Ανακτορική περίοδο.</p> <p>η-Τάξη: ARCH146 &amp; ARCH173 (σημειώσεις, εικόνες, βιβλιογραφία).  <i>Ε. Μαντζουράνη</i>, 3 ώρες (φοιτητές/-τριες με επώνυμο από Α-Μα)  <i>Ελ. Πλάτων</i>, 3 ώρες (φοιτητές/-τριες με επώνυμο από Με-Ω)</p>
<b>ΙΑ 12 Κλασική Αρχαιολογία Β'</b>	<p><b>Αρχαιολογία των κλασικών και ελληνιστικών χρόνων (480 π.Χ. – 1ος αι. π.Χ.)</b>            Αντικείμενο του μαθήματος είναι η συνοπτική, συνολική θεώρηση της Αρχαιολογίας της περιόδου από τους Περσικούς Πολέμους μέχρι την υποταγή του τελευταίου ελληνιστικού βασιλείου, αυτού της Πτολεμαϊκής Αιγύπτου, στην κυριαρχία της Ρώμης το 30 π.Χ. Έμφαση δίνεται στην αρχιτεκτονική και τη γλυπτική, αλλά και στην</p>

	<p>κεραμική-αγγειογραφία – ιδίως των κλασικών χρόνων -, τη ζωγραφική και τα ψηφιδωτά. Παρακολουθούνται τα στάδια εξέλιξης και βασικοί δημιουργοί, μέσα στο ιστορικό και κοινωνικό πλαίσιο της κάθε εποχής. Εντοπίζονται τα προβλήματα της έρευνας και οι περαιτέρω προοπτικές μελέτης.</p> <p>Στο πλαίσιο του μαθήματος γίνονται επισκέψεις στο Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο (κυρίως στη Συλλογή Γλυπτών), στο Μουσείο Ακρόπολης και στην Ακρόπολη. Δίνεται επίσης η δυνατότητα προαιρετικής, πρακτικής άσκησης στο Μουσείο Εκμαγείων του Τμήματός μας από τον γλύπτη Λ. Αραχωβίτη (Ε.ΔΙ.Π.).</p> <p>η-Τάξη: ARCH410 Στ. Κατάκης, 3 ώρες</p>
<p><b>ΙΑ 14 Βυζαντινή Αρχαιολογία Β'</b></p>	<p><b>Αρχαιολογία και τέχνη της Μέσης και Ύστερης Βυζαντινής περιόδου (7ος αι. – 1453)</b></p> <p>Γενικό εποπτικό μάθημα για την αρχαιολογία και την τέχνη των χρόνων από τα μέσα του 7ου αιώνα μέχρι την Άλωση της Κωνσταντινούπολης το 1453. Προσφέρεται συνολική επισκόπηση της αρχιτεκτονικής και της ζωγραφικής και χαρακτηριστικών καταλοίπων του υλικού βίου της περιόδου. Εξετάζονται η πολεοδομία, η κοσμική και εκκλησιαστική αρχιτεκτονική, η γλυπτική και η ζωγραφική της περιόδου σε όλες τις εκφάνσεις της (μνημειακή ζωγραφική και ψηφιδωτά, φορητές εικόνες, εικονογραφημένα χειρόγραφα). Σε κάθε επιμέρους θεματική παρουσιάζονται τα βασικά μεθοδολογικά εργαλεία της έρευνας που προσφέρουν κριτήρια χρονολόγησης και ανάλυσης της βυζαντινής τέχνης. Το μάθημα θα ολοκληρωθεί με επισκέψεις σε μνημεία και μουσεία της Αττικής και της Πελοποννήσου.</p> <p>η-Τάξη: ARCH603 και ARCH741 Γ. Πάλλης, Α. Δρανδάκη, 3 ώρες</p>
<p><b>ΙΑ 16 Ιστορία της Τέχνης Β'</b></p>	<p><b>Η Τέχνη του Μπαρόκ και του Ροκοκό</b></p> <p>Αντικείμενο του μαθήματος αποτελεί η εξέταση της ζωγραφικής, της γλυπτικής και της αρχιτεκτονικής στην Ευρώπη κατά τις περιόδους του Μπαρόκ και του Ροκοκό.</p> <p>η-Τάξη: ARCH333 Δ. Παυλόπουλος, 3 ώρες</p>
<p><b>Β) ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ</b></p>	
<p><b>ΙΑ 21 Τοπογραφία – Αρχιτεκτονική – Πολεοδομία</b></p>	<p><b>Μνημειακή τοπογραφία των Αθηνών</b></p> <p>Σύντομη εισαγωγή για την ιστορία της πόλεως, την ιστορία, τη διαδρομή και τα κατάλοιπα των τειχών κατά εποχές, καθώς και πλήρης παρουσίαση των αρχαιολογικών χώρων και των μνημείων της Ακροπόλεως, της Νότιας κλιτύος, της Αρχαίας και της Ρωμαϊκής Αγοράς, του Κεραμεικού και του Ολυμπίου.</p> <p>Θα εξεταστούν οι μεταβολές στην τοπογραφία και πολεοδομική ανάπτυξη της Αθήνας κατά την ύστερη αρχαιότητα, οι ανακατατά-</p>

	<p>ξεις που επέφερε στο κτισμένο περιβάλλον της η σταδιακή κυριαρχία του χριστιανισμού και ο νέος ρόλος των πόλεων στο μεσαιωνικό Βυζάντιο.</p> <p>η-Τάξη: ARCH682, ARCH 358  <b>Ακαδημαϊκός Υπότροφος, Π. Πετρίδης, 3 ώρες</b></p>
<p><b>ΙΑ 108 Αρχαιολογία Ρωμαϊκών Χρόνων</b></p>	<p><b>Εισαγωγή στην Αρχαιολογία των Ρωμαϊκών Χρόνων</b>  Αντικείμενο του μαθήματος είναι η εξέλιξη της τέχνης των ρωμαϊκών αυτοκρατορικών χρόνων από τον Αύγουστο, το 30 π.Χ., όταν τυπικά τελειώνει η Ελληνιστική Εποχή, μέχρι και τον Μ. Κωνσταντίνο και το τέλος του αρχαίου κόσμου. Εξετάζονται επίσης οι αρχές της τέχνης της περιόδου, τόσο στον ιταλικό χώρο (Ετρούσκοι, Δημοκρατική / «Ρεπουμπλικανική» Ρώμη) όσο και στην ελληνιστική Ανατολή, καθώς και η Ύστερη Αρχαιότητα, η μετάβαση δηλαδή στο χριστιανικό κόσμο. Παράλληλα, μελετώνται τα ιστορικά και κοινωνικοπολιτικά δεδομένα για την πληρέστερη κατανόηση των καλλιτεχνικών μορφών.</p> <p>Στο πλαίσιο του μαθήματος πραγματοποιούνται επισκέψεις στο Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο (Συλλογή Γλυπτών) και στον αρχαιολογικό χώρο της Ρωμαϊκής Αγοράς και της Βιβλιοθήκης του Αδριανού.</p> <p>Για την κατανόηση όμως του μαθήματος είναι επιθυμητό οι φοιτητές/τριες να έχουν περάσει το υποχρεωτικό μάθημα κορμού ΙΑ 12 (Κλασική Αρχαιολογία Β'). *οι επι πτυχίω φοιτητές θα εξεταστούν στην εξεταστική του Φεβρουαρίου 2021</p> <p>η-Τάξη: ARCH274 (βιβλιογραφία, παρουσιάσεις και κείμενα για θέματα που δεν περιλαμβάνονται στο προσφερόμενο εγχειρίδιο)  <b>Στ. Κατάκης, 3 ώρες</b></p>
<p><b>ΙΑ 31 Κλασική Αρχαιολογία Γ'</b></p>	<p><b>Ελληνική Μνημειακή Ζωγραφική</b>  Σκοπός του μαθήματος είναι η μελέτη της ελληνικής μνημειακής ζωγραφικής από την Αρχαϊκή περίοδο έως και τους πρώιμους αυτοκρατορικούς χρόνους. Εξετάζονται τα σωζόμενα έργα από τον ελληνικό και ελληνιστικό κόσμο, καθώς και οι μεταπλάσεις κλασικών έργων από καλλιτέχνες της ρωμαϊκής περιόδου. Με βάση σύγχρονες και μεταγενέστερες γραπτές πηγές επιχειρείται η συστηματική μελέτη της τεχνικής, της θεματογραφίας, και της ιστορικής εξέλιξης της αρχαιοελληνικής μνημειακής ζωγραφικής και αναλύεται η συμβολή συγκεκριμένων καλλιτεχνών.</p> <p>Το μάθημα υποστηρίζεται από εβδομαδιαίο προαιρετικό εργαστήριο στην αρχαιολογική περιγραφή των αγγείων, που διεξάγεται υπό την επίβλεψη της Δρ. Φ. Μπαλλά (Ε.ΔΙ.Π.) στο (Εργαστήριο Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης) του Τμήματος.</p> <p>η-Τάξη: ARCH779 (ασκήσεις)</p> <p>η-Τάξη: ARCH561  <b>Δ. Πλάντζος, 3 ώρες</b></p>
<p><b>ΙΑ 103 Ανασκαφική και Επεξεργασία Αρχαιολογικού</b></p>	<p><b>Ανασκαφική και επεξεργασία αρχαιολογικού υλικού – Μουσειολογία</b>  Αντικείμενο του μαθήματος αποτελεί η εκπαίδευση των φοιτητών</p>

**Υλικού –  
Μουσειολογία**

στην αρχαιολογική έρευνα πεδίου, με έμφαση στην ανασκαφή, και στις αρχές διαχείρισης αρχαιολογικού υλικού μετά την ανασκαφή στο μουσείο. Οι κύριες έννοιες και ζητήματα που εξετάζονται είναι: αρχαιολογική μαρτυρία, αρχαιολογική θέση, στρωματογραφία, ανασκαφικές μέθοδοι, τεκμηρίωση ανασκαφικών δεδομένων. Επίσης εξετάζονται ζητήματα συντήρησης, μελέτης, συντήρησης και επεξεργασίας του αρχαιολογικού υλικού, και βασικές αρχές τεκμηρίωσης, επιμέλειας, ερμηνείας και έκθεσης αρχαιολογικών ευρημάτων στο πλαίσιο μουσειακών συλλογών. Στο πλαίσιο του μαθήματος διεξάγεται:

1) πρακτική άσκηση στην πανεπιστημιακή ανασκαφή στο Πλάσι Μαραθώνα

2) φροντιστηριακή άσκηση διαλογής και καταγραφής αρχαίας κεραμικής στο Μουσείο Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης

3) θεωρία και πρακτική άσκηση στη συντήρηση αρχαιολογικών ευρημάτων στην ανασκαφή και το εργαστήριο

4) εκπαιδευτικές δράσεις για σχολικές ομάδες, με επιλεγμένους φοιτητές αρχαιολογίας (και του συγκεκριμένου μαθήματος) ως εμπυχωτές.

Στην πρακτική άσκηση του μαθήματος συμβάλλει το μέλος Ε.ΔΙ.Π. Δρ. Α. Σφυρόερα (αρχαιολόγος) και το μέλος Ε.ΔΙ.Π Μισέλ Ρογκενμπούκε (συντηρητής αρχαιοτήτων και έργων τέχνης/ΜΔΕ στις Μουσειακές Σπουδές).

η-Τάξη: ARCH492 (σημειώσεις, παρουσιάσεις και βιβλιογραφία)

Γ. Παπαδάτος, Αφρ. Χασιακού-Αργυράκη, Γ. Βαβουρανάκης, Μ. Μούλιον, 3 ώρες

**ΙΑ 29 Ιστορία της  
Τέχνης Γ'**

**Η Ευρωπαϊκή τέχνη από τον Νεοκλασικισμό έως την Art Nouveau (18ος - 19ος αιώνας)**

Στο μάθημα εξετάζονται τα καλλιτεχνικά ρεύματα και οι καλλιτεχνικές τάσεις του 18ου και του 19ου αιώνα: νεοκλασικισμός, ρομαντισμός, ρεαλισμός, ιμπρεσιονισμός, μετεμπρεσιονιστικές τάσεις, συμβολισμός, Art Nouveau. Εξετάζονται οι παράγοντες που διαμόρφωσαν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά κάθε ρεύματος, σε μια εποχή που βασικό χαρακτηριστικό της είναι η βιομηχανική επανάσταση και η ανάπτυξη των επιστημών. Έμφαση δίνεται στη θεωρία της τέχνης της περιόδου 1880-1900, γνωστή με τη φράση fin-de-siècle.

η-Τάξη: ARCH149 (με πλήρες αρχείο εικόνων των παραδόσεων)

Ε. Μαυρομιχάλη, 3 ώρες

**Γ) ΕΠΙΛΕΓΟΜΕΝΑ**

**Γ.1. ΕΠΙΛΕΓΟΜΕΝΑ ΣΕΜΙΝΑΡΙΑΚΑ<sup>17</sup>**

**ΣΑ 111**

**Κριτική (επαν-)ερμηνεία των προϊστορικών ταφικών**

<sup>17</sup>Οι φοιτητές/τριες δηλώνουν την επιλογή τους στον/στη διδάσκοντα/ουσα με την έναρξη των μαθημάτων. Η βαθμολόγησή τους θα γίνει με βάση τη συμμετοχή τους, την προφορική παρουσίαση και τη γραπτή μορφή της εργασίας τους.

<p><b>Προϊστορική Αρχαιολογία</b></p>	<p><b>δεδομένων</b></p> <p>Τα ταφικά σύνολα αντιμετωπίζονται ποικιλότροπα από την αρχαιολογική έρευνα: Π.χ. ως κλειστά σύνολα και άρα σημαντικά για την τυπολογία τεχνέργων και τη χρονολόγησή τους, ως ενδεικτικά της ταυτότητας και της κοινωνικής θέσης των νεκρών, ως πηγές πληροφόρησης για τα βιολογικά χαρακτηριστικά των ανθρώπων του παρελθόντος, ως δείγματα μεταφυσικών πεποιθήσεων, αλλά και γενικότερα συλλογικών αντιλήψεων για τον κόσμο και τη λειτουργία της κοινωνίας. Το σεμινάριο χωρίζεται σε δύο μέρη. Στο πρώτο μέρος συζητούνται οι κυριότερες θεωρητικές και ερμηνευτικές κατευθύνσεις της έρευνας. Στο δεύτερο μέρος οι φοιτητές/-τριες καλούνται να εφαρμόσουν τις παραπάνω κατευθύνσεις, επανερμηνεύοντας τα ευρήματα της ανασκαφής ενός προϊστορικού νεκροταφείου της επιλογής τους. Υποχρεωτική η εκπόνηση σειράς σύντομων γραπτών εργασιών και η παρουσίασή τους.</p> <p>η-Τάξη: ARCH324 Γ. Βαβουρανάκης, 3 ώρες</p>
<p><b>ΣΑ 22</b> <b>Προϊστορική Αρχαιολογία</b></p>	<p><b>Μινωική Κεραμική: τυπολογική εξέλιξη και διακοσμητικοί ρυθμοί</b></p> <p>Το σεμινάριο περιγράφει τα βασικά στάδια στην εξέλιξη της μινωικής κεραμικής και συζητά ζητήματα, που άπτονται της τεχνολογίας, τυπολογίας, διακόσμησης και χρονολόγησης των σημαντικότερων κεραμικών συνόλων. Αξιολόγηση με γραπτή εργασία, της οποίας θα προηγηθεί υποχρεωτική προφορική παρουσίαση. Θα δοθεί βασική βιβλιογραφία. Το μάθημα υποστηρίζεται από εβδομαδιαίο φροντιστήριο, υπό την επίβλεψη της Δρ. Α. Σφυρόερα (Ε.ΔΙ.Π.), με θέμα την ορολογία της κεραμικής.</p> <p>η-Τάξη: ARCH356 Ελ. Πλάτων, 3 ώρες</p>
<p><b>ΣΑ154</b> <b>Προϊστορική Αρχαιολογία</b></p>	<p><b>Μυκηναϊκή τέχνη</b></p> <p>Εξετάζεται όλο το φάσμα της Μυκηναϊκής τέχνης και τεχνολογίας: κεραμική, μεταλλουργία, τοιχογραφίες και μικροτεχνία (σφραγιδογλυφία, κοσμηματοτεχνία και ειδωλοπλαστική) καθώς και η σημασία τους για την κατανόηση της Μυκηναϊκής κοινωνίας. Οι φοιτητές εκπονούν ατομικές εργασίες στο πλαίσιο των θεμάτων του μαθήματος.</p> <p>Ακαδημαϊκός Υπότροφος, 3 ώρες....</p>
<p><b>ΣΑ13</b> <b>Αρχαιολογία των Ανατολικών Πολιτισμών</b></p>	<p><b>Το Παλάτι της Ereshkigal. Ταφικά έθιμα και οι αντιλήψεις για τον Κάτω Κόσμο στην ανατολική Μεσόγειο κατά την Εποχή του Χαλκού και την Πρώιμη Εποχή του Σιδήρου.</b></p> <p>Αντικείμενο του σεμιναρίου θα αποτελέσει η μελέτη των ταφικών εθίμων στην ευρύτερη περιοχή της ανατολικής Μεσογείου (Ανατολία, Συροπαλαιστίνη, Αίγυπτος). Οι αρχαιολογικές μαρτυρίες θα συνδεθούν με διαθέσιμα κείμενα από την Εγγύς Ανατολή, συμπεριλαμβανομένης και της Μεσοποταμίας, που μας</p>

	<p>επιτρέπουν να ανασυνθέσουμε τις αντιλήψεις που είχαν οι άνθρωποι εκείνης της εποχής σχετικά με τον Κάτω Κόσμο και την μεταθανάτια ύπαρξη.</p> <p>η-Τάξη: ARCH351. Κ. Κοπανιάς, 3 ώρες</p>
<p><b>ΣΑ 88</b> <b>Κλασική</b> <b>Αρχαιολογία</b></p>	<p><b>Θεωρητικές και μεθοδολογικές αρχές στη μελέτη της κλασικής τέχνης</b></p> <p>Το σεμινάριο βοηθά τους/τις φοιτητές/τριες να εμπεδώσουν τα μεθοδολογικά εργαλεία που απαιτούνται για τη μελέτη της κλασικής τέχνης. Ως κομμάτι της κλασικής αρχαιολογίας, η μελέτη της ελληνορωμαϊκής τέχνης προϋποθέτει εξειδικευμένα ερευνητικά εργαλεία που έχουν αναπτυχθεί από την ιστορία και την ιστορία της τέχνης, με την συνεπικουρία και άλλων επιστημονικών κλάδων, όπως η κοινωνική ανθρωπολογία, η φιλοσοφία, η ψυχανάλυση και η ιστορία των ιδεών. Μέσα από συγκεκριμένα παραδείγματα, στο σεμινάριο επιχειρείται η ανάλυση ευρύτερων ερευνητικών ζητημάτων που αφορούν την κατανόηση, ερμηνεία, απόλαυση και διδασκαλία της κλασικής τέχνης.</p> <p>Δηλώσεις συμμετοχής από 7 Ιανουαρίου 2021, αποκλειστικά στην η-διεύθυνση: dkplantzos@arch.uoa.gr</p> <p>η-Τάξη: ARCH562 Δ. Πλάντζος, 3 ώρες</p>
<p><b>ΣΑ 184</b> <b>Βυζαντινή</b> <b>Αρχαιολογία</b></p>	<p><b>Η βυζαντινή τέχνη ανάμεσα στον ισλαμικό κόσμο και τα σταυροφορικά κράτη, 12ος-15ος αι.</b></p> <p>Με την έλευση των σταυροφόρων στην ανατολική Μεσόγειο, διαμορφώθηκε μία νέα πολιτικοοικονομική πραγματικότητα η οποία επηρέασε καθοριστικά την καλλιτεχνική δημιουργία σε όλες τις εκφάνσεις της. Με διαφορετικό τρόπο και σε διαφορετικό βαθμό, η βυζαντινή μεταλλοτεχνία, η κεραμική, τα χειρόγραφα και η μνημειακή τέχνη αποτυπώνουν τις νέες διεργασίες και αντανακλούν τις διαρκείς επαφές μεταξύ βυζαντινών, σταυροφόρων και μουσουλμάνων που δεν περιορίζονταν πλέον στις διπλωματικές επαφές του αυτοκρατορικού παλατιού. Μετά το 1204, η αναγκαστική συμβίωση Λατίνων, Ελλήνων και Οθωμανών πυροδότησε όχι μόνο συγκρούσεις και αντιπαλότητες αλλά και ώσμωση που αντανακλάται στην καλλιτεχνική παραγωγή και τον υλικό πολιτισμό της περιόδου.</p> <p>η-Τάξη: ARCH804 Α. Δρανδάκη, 3 ώρες</p>
<p><b>ΣΑ 131</b> <b>Βυζαντινή</b> <b>Αρχαιολογία</b></p>	<p><b>Η Κωνσταντινούπολη και οι ελλαδικές πόλεις κατά την πρωτοβυζαντινή περίοδο</b></p> <p>Μελέτη της πολεοδομικής εξέλιξης της πρωτεύουσας της βυζαντινής αυτοκρατορίας και των πόλεων της περιφέρειας από</p>



την ίδρυση της Κωνσταντινούπολης έως τα μέσα του 7ου αι. μ.Χ.

η-Τάξη: ARCH747  
Π. Πετρίδης, 3 ώρες

## Γ.2. ΕΠΙΛΕΓΟΜΕΝΑ ΜΗ ΣΕΜΙΝΑΡΙΑΚΑ

<b>ΙΑ 208</b> <b>Προϊστορική</b> <b>Αρχαιολογία</b>	<b>Αιγαιακή εικονογραφία</b> Εξετάζεται η Αιγαιακή εικονογραφία (Κρήτη, Κυκλάδες και Ηπειρωτική Ελλάδα) μέσα από την τέχνη της μεγάλης ζωγραφικής (τοιχογραφίες), σε συνδυασμό με την αντίστοιχη θεματική της κεραμικής, της σφραγιδογλυφίας, της χρυσοχοΐας, της ελεφαντουργίας, της φαγεντιανουργίας και λιθοτεχνίας. Στόχος του μαθήματος είναι η ανάλυση και συζήτηση των ζητημάτων που θέτει η εικονογραφία αναφορικά με την πρόσληψη και την ερμηνεία των εικόνων, αλλά και τη σημασία τους για τη αιγαιακή κοινωνία σε επίπεδο ιδεολογίας/θρησκείας.  <i>η-Τάξη: ARCH345</i> <i>Ε. Μαντζουράνη, 3 ώρες</i>
<b>ΙΑ151</b> <b>Προϊστορική</b> <b>Αρχαιολογία</b>	<b>Η οργάνωση των μυκηναϊκών ανακτορικών κρατών</b> Αντικείμενο του μαθήματος είναι τα μυκηναϊκά ανακτορικά κράτη κατά τον 14 <sup>ο</sup> και 13 <sup>ο</sup> αι. π.Χ. Παρουσιάζονται τα σημαντικότερα ανακτορικά κέντρα και τα βασικά τους χαρακτηριστικά. Αναλύεται η δομή της μυκηναϊκής κοινωνίας, και εξετάζονται πτυχές του διοικητικού συστήματος και της οικονομίας, με βάση τα αρχαιολογικά ευρήματα και τις γραπτές πηγές, καθώς και ζητήματα εικονογραφίας, ιδεολογίας και θρησκείας που σχετίζονται με τους μηχανισμούς επιβολής της ανακτορικής εξουσίας.  <i>Ακαδημαϊκός Υπότροφος....., 3 ώρες</i>
<b>ΙΑ 17</b> Εισαγωγή στην Επιστήμη της Ιστορίας της Τέχνης	<b>Ιστορία της Τέχνης: Βασικές αρχές</b> Αντικείμενο του μαθήματος αποτελεί η επισκόπηση της επιστήμης της Ιστορίας της Τέχνης από τον 13ο αιώνα έως την εποχή μας.  <i>η-Τάξη: ARCH387</i> <i>Δ. Παυλόπουλος, 3 ώρες</i>
<b>ΙΑ 64</b> Κλασική Αρχαιολογία	<b>Αττικά μελανόμορφα αγγεία</b> Παρουσιάζονται και σχολιάζονται οι τεχνικές κατασκευής, τα σχήματα, οι χρήσεις, το εμπόριο και η εικονογραφία των αττικών μελανόμορφων αγγείων, που παράγονταν σε μεγάλες ποσότητες και εξάγονταν σε ολόκληρη τη Μεσόγειο. Παρακολουθώντας χρονολογικά το έργο των σημαντικότερων αγγειογράφων και των εργαστηρίων τους, διερευνώνται οι βασικοί εικονογραφικοί κύκλοι, οι μέθοδοι της εικαστικής αφήγησης καθώς η σχέση των παραστάσεων με τις κοινωνικές και πολιτικές συνθήκες της αρχαϊκής εποχής. Στο πλαίσιο του μαθήματος γίνεται επίσκεψη στο Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο (Συλλογή Αγγείων) και

	<p>πρακτική άσκηση- εργαστήριο <u>στη συλλογή στο Μουσείο</u> του Τμήματός μας.</p> <p>η-Τάξη: ARCH418 Ε. Κεφαλίδου, 3 ώρες</p>
<p><b>ΙΑ 161</b> <b>Κλασική</b> <b>Αρχαιολογία</b></p>	<p><b>Ελληνική Ναοδομία</b></p> <p>Εξετάζονται οι ναοί και τα ιερά της Ελλάδας από το 700 π.Χ. έως τον 1ο αιώνα π.Χ. Γίνεται επισκόπηση των συστατικών των ιερών και αποτυπώνεται με τρόπο συστηματικό η εξέλιξη του δωρικού και του ιωνικού ρυθμού. Η καταγωγή, η ορολογία και η αισθητική των τριών ελληνικών ρυθμών. Θίγεται το ζήτημα της οργάνωσης του ιερού, της σημασίας του αρχαίου ελληνικού ναού ως προϊόντος σχεδίασης και των οργανικών λεπτομερειών. Θα δοθεί βασική βιβλιογραφία. Το μάθημα εμπλουτίζεται με διαλέξεις διακεκριμένων αρχιτεκτόνων.</p> <p><i>Ακαδημαϊκός Υπότροφος....., 3 ώρες</i></p>
<p><b>ΙΑ 82 Βυζαντινή</b> <b>Αρχαιολογία</b></p>	<p><b>Από το ξίφος στο πυροβόλο. Αρχαιολογία του πολέμου στη βυζαντινή και την πρώιμη μεταβυζαντινή περίοδο.</b></p> <p>Αντικείμενο του μαθήματος αποτελούν τα υλικά τεκμήρια της πολεμικής δραστηριότητας στον ελλαδικό κυρίως χώρο, από την εποχή της αναμέτρησης του Βυζαντίου με τους Άραβες και τους Βούλγαρους ως τη σύγκρουση των Βενετών με τους Οθωμανούς. Εξετάζονται αφενός τα οχυρωματικά έργα που εξασφάλισαν την άμυνα και καθόρισαν την πολεοδομία και το τοπίο της περιοχής (κάστρα, διατειχίσματα, βίγλες) αφετέρου τα δείγματα στρατιωτικού εξοπλισμού τα οποία αντιπροσωπεύουν την τεχνολογία της εποχής. Στόχος είναι να αναδειχθούν η συνέχεια στοιχείων της αρχαιότητας στην πολεμική πρακτική, η επινόηση νέων τακτικών και όπλων, καθώς και η ριζική αλλαγή που επέφερε στην οχυρωματική αρχιτεκτονική και τη διεξαγωγή του πολέμου η διάδοση των πυροβόλων όπλων.</p> <p>Οι παραδόσεις θα συμπεριλάβουν επισκέψεις σε μουσεία της Αθήνας και μνημεία της Πελοποννήσου.</p> <p>η-Τάξη: ARCH 520 Γ. Πάλλης, 3 ώρες</p>

**ΙΑ 131 Ιστορία της Τέχνης**

**Ιστορία της Ελληνικής Χαρακτικής, 19ος - 20ός αι.**

Εξετάζονται η διδασκαλία του μαθήματος της χαρακτικής στο Βασιλικό Πολυτεχνείο και στην Ανωτάτη Σχολή Καλών Τεχνών, οι καθηγητές και οι μαθητές. Μελετώνται χαρακτες και καλλιτέχνες που επιδόθηκαν στη χαρακτική, γίνεται η διάκριση ανάμεσα στον βιοτέχνη και στον καλλιτέχνη χαρακτή, αναλύονται χαρακτηριστικά έργα και προβάλλονται συμμετοχές τους σε καλλιτεχνικές εκθέσεις, μνημονεύεται ο εφαρμοσμένος ρόλος της χαρακτικής, αναδεικνύεται η σύνδεσή της με την τυπογραφία κατά τον 19ο αιώνα, ερευνώνται η απήχηση των θεμάτων της στις κοινωνικές τάξεις και ο ρόλος της στη διαμόρφωση της ιστορικής πραγματικότητας. Περιλαμβάνονται υποχρεωτικές επισκέψεις σε σχετικές εκθέσεις μουσείων, πινακοθηκών και αιθουσών τέχνης, καθώς και σε εργαστήρια σύγχρονων Ελλήνων χαρακτών. Εργασίες προαιρετικές.

η-Τάξη: ARCH422

Δ. Παυλόπουλος, 3 ώρες

**ΙΑ 190 Μουσείο-παιδαγωγική**

**Μουσειοπαιδαγωγική: το μουσείο ως χώρος μάθησης και δημιουργικότητας**

Τα μουσεία, ως φορείς που συλλέγουν, επιμελούνται, ερμηνεύουν και εκθέτουν τον υλικό πολιτισμό και τη μνήμη κάθε κοινωνίας, αποτελούν συνεκτικό πεδίο συνάντησης πολλών επιστημών (αρχαιολογίας, ιστορίας, κοινωνικής ανθρωπολογίας, ψυχολογίας, παιδαγωγικής, φιλοσοφίας, κ.ά.). Παράλληλα, ο τρισδιάστατος κόσμος των αντικειμένων τους, με τους χωρικούς όσο και νοηματικούς συσχετισμούς που δημιουργούν, αποτελεί ιδανικό πεδίο προσωπικής αναζήτησης και εξέλιξης για κάθε άτομο ή ομάδα με στόχο την αποτελεσματική εξατομικευμένη μάθηση, την απόκτηση νέων γνώσεων, δεξιοτήτων και εμπειριών, την παραγωγή νοήματος, τη διαμόρφωση πολιτισμικών αξιών, τη ψυχαγωγία, την ανάπτυξη της έρευνας και της δημιουργικής έκφρασης.

Τα τελευταία χρόνια, τα μουσεία ανταποκρινόμενα στην ευρεία εκπαιδευτική και κοινωνική τους αποστολή, που στοχεύει στην ουσιαστική κατανόηση του κόσμου και στην ποιοτική αλλαγή της ζωής των πολιτών, αξιοποιούν σύγχρονες θεωρητικές προσεγγίσεις για τη μάθηση και την προοδευτική εκπαίδευση και υλοποιούν πληθώρα δράσεων για διαφορετικές ομάδες στόχευσης (με κυρίαρχη τα παιδιά και τις σχολικές ομάδες). Έχουν, δε, εμπράκτως αποδείξει, τόσο στην Ελλάδα όσο και διεθνώς, ότι αποτελούν βασικούς συν-εταίρους της επίσημης και τυπικής εκπαίδευσης για την παραγωγή εναλλακτικών εκπαιδευτικών εφαρμογών και εμπειριών με αφετηρία (αλλά όχι και «τερματικό σταθμό») τη θεματολογία που προσφέρουν τα αναλυτικά προγράμματα σπουδών της α'βάθμιας και β'βάθμιας εκπαίδευσης.

Το μάθημα της μουσειοπαιδαγωγικής θέτει ως στόχο την εξοικείωση των φοιτητών/-τριών με τη θεωρία και την πράξη της μουσειακής εκπαίδευσης, η οποία εντάσσεται στα ευρύτερα γνωστικά αντικείμενα της μουσειολογίας και της παιδαγωγικής.

	<p>η-Τάξη: ARCH471  M. Μούλιου, 3 ώρες</p>
<p><b>Π89 Αρχαία Ιστορία</b></p>	<p><b>Εισαγωγή στην Αρχαία Ελληνική Επιγραφική</b>  Το μάθημα στοχεύει στην εξοικείωση των φοιτητών/-τριών με τις μεθόδους προσέγγισης και μελέτης των αρχαίων ελληνικών επιγραφών. Εξετάζονται βασικές κατηγορίες ελληνικών επιγραφών δημόσιου και ιδιωτικού χαρακτήρα, όπως ψηφίσματα, νόμοι, επιστολές, διατάγματα, τιμητικές, αναθηματικές και επιτύμβιες επιγραφές. Επιδιώκεται ο συσχετισμός των επιγραφικών πηγών με φιλολογικές μαρτυρίες και ιστορικά γεγονότα, καθώς επίσης με ζητήματα τοπογραφίας και προσωπογραφίας. Στο πλαίσιο του μαθήματος προβλέπονται επισκέψεις στο Επιγραφικό Μουσείο.</p> <p>Σ. Ανεζίρη, 3 ώρες</p>
<p><b>61 ΠρΑσκ</b></p>	<p><b>Πρακτική Άσκηση φοιτητών</b>  Η Πρακτική Άσκηση των φοιτητών του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας, που πραγματοποιείται μέσω προγραμμάτων ΕΚΠΑ-ΕΣΠΑ στοχεύει στην ερευνητική και επαγγελματική εξοικείωση όσο το δυνατόν μεγαλύτερου αριθμού φοιτητών και φοιτητριών του Τμήματος στους φυσικούς χώρους της μελλοντικής επαγγελματικής τους δραστηριότητας, προκειμένου να αποκτηθεί η σχετική εμπειρία και να επιτευχθεί η δημιουργία διαύλου αμφίδρομης επικοινωνίας και συνεργασίας.</p> <p>Η πρακτική άσκηση πραγματοποιείται σε φορείς ιδιωτικούς και δημόσιους, σχετικούς με την Ιστορία, την Αρχαιολογία και την Ιστορία της Τέχνης, όπως Εφορείες Αρχαιοτήτων, Ιστορικά Αρχεία, Μουσεία, Βιβλιοθήκες, Υπηρεσίες Υπουργείων, καθώς και σε ερευνητικά ιδρύματα και οργανισμούς.</p> <p>Είναι προαιρετική, αμειβόμενη, έχει διάρκεια δύο μηνών και πραγματοποιείται κατ' έτος μεταξύ Ιανουαρίου και Οκτωβρίου των θερινών μηνών συμπεριλαμβανομένων.</p> <p>Για την διαδικασία οι ενδιαφερόμενοι πρέπει να συμβουλευθούν τον Εσωτερικό Κανονισμό Πρακτικής Άσκησης, που είναι ανηρτημένος στην Ιστοσελίδα του Τμήματος.</p> <p>Ακαδημαϊκός Επόπτης: <i>Ι. Παπαδάτος, Αφρ. Χασιακού-Αργυράκη</i></p>

**ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΒΑΣΗΣ ΑΠΟ ΑΛΛΑ ΤΜΗΜΑΤΑ**  
**ΠΟΥ ΘΑ ΔΙΔΑΧΘΟΥΝ ΚΑΤΑ ΤΟ ΑΚΑΔ. ΕΤΟΣ 2020-21**

**ΦΑ03 Αρχαία Ελληνική Φιλολογία Ι. Εισαγωγή στην Αρχαία Ελληνική Φιλολογία**

**ΦΑ04 Αρχαία Ελληνική Φιλολογία ΙΙ. Ηρόδοτος**

**ΦΑ27 Αρχαία Ελληνική Φιλολογία ΙΙΙ. Θουκυδίδης**

**ΦΑ07 Αρχαία Ελληνική Φιλολογία ΙV. Μεταγενέστερη Ιστοριογραφία**

ή

**ΦΓ07 Γλωσσολογία. Ιστορική Γλωσσολογία: Εισαγωγή στην Ιστορικοσυγκριτική Γλωσσολογία,  
Ιστορία της ελληνικής γλώσσας**

**ΦΛ03 Λατινική Φιλολογία Ι. Θεματογραφία**

**ΦΛ04 Λατινική Φιλολογία ΙΙ. Ιστοριογραφία**

**ΦΒ27 Βυζαντινή Φιλολογία. Ρητορική**

**ΦΝ03 Νεοελληνική Φιλολογία Ι: Ιστορία της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας από τις αρχές έως και  
τον 20ό αι.**

**ΦΝ83 Νεοελληνική Φιλολογία ΙΙ: Ποίηση και πεζογραφία 19ου και 20ού αι.**

**ΤΕΚ301 Παιδαγωγικά Ι. Διδακτική της Ιστορίας: Θεωρία και Πράξη**

**ΤΕΚ303 Παιδαγωγικά ΙΙ. Θεωρία και Πράξη της Διδασκαλίας των Φιλολογικών Μαθημάτων**

**ΤΕΚ300 Παιδαγωγικά ΙΙΙ. Παιδαγωγική Ψυχολογία**

**ΤΕΚ126 Παιδαγωγικά ΙV. Αναλυτικό πρόγραμμα. Διδασκαλία και Μάθηση - Ασκήσεις**

(Τα δύο τελευταία μαθήματα για τους εισαχθέντες από το ακ. έτος 2019-2020 δεν αποτελούν μαθήματα βάσης αλλά μαθήματα εσωτερικής επιλογής)

## V. ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ/-ΤΡΙΩΝ

- ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ ακαδ. έτους 2019 -2020

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ/ ΦΟΙΤΗΤΡΙΩΝ ΤΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ( ΣΥΝΟΔΕΥΕΙ ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ “Π29 ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ”)

**Λόγω της πανδημίας του Covid 19 και των ειδικών υγειονομικών συνθηκών, το πρόγραμμα της πρακτικής άσκησης θα ανακοινωθεί τον Οκτώβριο του τρέχοντος ακαδημαϊκού έτους.**

Υπεύθυνη: Μαρία Δ. Ευθυμίου, Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας του ΕΚΠΑ





**ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ/ΤΡΙΩΝ ΤΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ  
ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ  
«ΑΝΑΣΚΑΦΙΚΗ ΚΑΙ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ-ΜΟΥΣΕΙΟΛΟΓΙΑ»**

(Βλ. σελ. 41, 80)

**Πανεπιστημιακή Ανασκαφή στο Πλάσι Μαραθώνα**

Η Πανεπιστημιακή Ανασκαφή στο Πλάσι Μαραθώνα είναι ερευνητικό πρόγραμμα του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών. Αποτελεί την πανεπιστημιακή ανασκαφή του Τομέα Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης και σε αυτήν συμμετέχουν όλα τα μέλη ΔΕΠ του Τομέα ανάλογα με την ειδίκευσή τους. Η ανασκαφή στο Πλάσι ξεκίνησε το Μάιο του 2014, αντικαθιστώντας την παλαιότερη πανεπιστημιακή ανασκαφή στο Διογέγειο Γυμνάσιο.

Ο στόχος της ανασκαφής είναι διττός, διδακτικός και ερευνητικός. Για την ένταξή της στην εκπαιδευτική διαδικασία, η ανασκαφή πραγματοποιείται κάθε Μάιο στο πλαίσιο του μαθήματος «ΙΑ103: Ανασκαφική και Επεξεργασία Αρχαιολογικού Υλικού – Μουσειολογία». Το μάθημα αυτό είναι υποχρεωτικό για όλους τους/τις φοιτητές/-τριες που επιλέγουν την κατεύθυνση Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης, διότι αποτελεί το βασικό πεδίο πρακτικής άσκησης των υποψήφιων αρχαιολόγων που θα στελεχώσουν μελλοντικά την Αρχαιολογική Υπηρεσία, τα μουσεία αλλά και όλους τους φορείς που σχετίζονται με την ανασκαφή, μελέτη και ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς. **Η πρακτική άσκηση περιλαμβάνει οκτώ εργάσιμες ημέρες συμμετοχής στην ανασκαφή, κατά προτίμηση δύο ημέρες σε κάθε μία από τις τέσσερις εβδομάδες των εργασιών στο πεδίο και μία τριώρη φροντιστηριακή άσκηση στο Μουσείο Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης.**

Ως ερευνητικό πρόγραμμα η ανασκαφή στο Πλάσι έχει ως βασικό στόχο την αποκάλυψη των καταλοίπων της ανθρώπινης δραστηριότητας σε ένα χώρο ο οποίος φαίνεται να αποτελεί διαχρονικά το κέντρο κατοίκησης της πεδιάδας του Μαραθώνα. Η ανασκαφή διεξάγεται σε μια περιοχή που σχετίζεται άμεσα με ένα ορόσημο της Παγκόσμιας Ιστορίας, τη μάχη του Μαραθώνα (490 π.Χ.), αλλά και σε μία από τις εμβληματικότερες και σημαντικότερες περιοχές της πόλης κράτους της αρχαίας Αθήνας, τον αρχαίο Δήμο του Μαραθώνα. Η θέση βρίσκεται στο μέσον της πεδιάδας και του πεδίου της μάχης, στην περιοχή ανάμεσα στον Τύμβο των Αθηναίων και το Τρόπαιο της νίκης. Οι πρώτες ανασκαφές έγιναν το 1969, και, μολοντί περιορισμένης έκτασης, αποκάλυψαν σημαντικά στοιχεία ανθρώπινης δραστηριότητας, τα οποία όμως δεν έχουν δημοσιευτεί και ελάχιστα στοιχεία είναι γνωστά, μέσα από ολιγοσέλιδες ανασκαφικές εκθέσεις.

Για το λόγο αυτό ο Τομέας Αρχαιολογίας ανέλαβε τη συνέχιση των ανασκαφών στο Πλάσι προκειμένου να συμπληρώσει τα πολλά κενά της γνώσης μας σχετικά με την ανθρώπινη παρουσία στην περιοχή πριν και μετά το σημαντικό ιστορικό γεγονός. Τα έως τώρα ευρήματα τεκμηριώνουν συνεχή ανθρώπινη δραστηριότητα σε όλες σχεδόν τις περιόδους της ελληνικής προϊστορίας και αρχαίας ιστορίας, καθώς έχουν εντοπιστεί κεραμική της Τελικής Νεολιθικής περιόδου, κτίρια και οχυρώσεις της Πρώιμης και Μέσης Εποχής του Χαλκού, τάφοι του τέλους της Μέσης Εποχής του Χαλκού, οικιστικά κατάλοιπα της Μυκηναϊκής περιόδου, κτίρια και τάφοι των Πρώιμων Ιστορικών Χρόνων, αρχιτεκτονικά κατάλοιπα της Αρχαϊκής και Κλασικής περιόδου και κεραμική της Ελληνιστικής και Ρωμαϊκής περιόδου.

Περισσότερες λεπτομέρειες για την ανασκαφή υπάρχουν στην ιστοσελίδα του Τμήματος: <http://www.arch.uoa.gr/ereyna/anaskafes/plasi-mara8onas.html>

## ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΕΛΕΥΘΕΡΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΚΑΙ ΕΛΕΥΘΕΡΑ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ

Το Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας προσφέρει τη δυνατότητα σε όλους τους/τις φοιτητές/-τριες, προπτυχιακούς/-κές και μεταπτυχιακούς/-κές, να παρακολουθήσουν πρακτικές ασκήσεις και φροντιστήρια που προσφέρονται από μέλη Ε.ΔΙ.Π. και βοηθητικό προσωπικό του Τμήματος. Οι ασκήσεις και τα φροντιστήρια γίνονται και στα δύο εξάμηνα, μπορεί να σχετίζονται με συγκεκριμένο μάθημα μέλους ΔΕΠ, και έχουν δίωρη ή τριώρη διάρκεια.

### **A. ArchaeoCosmos. Ιστορική Γεωγραφία της Μεσογείου και της Εγγύς Ανατολής από την Προϊστορική Εποχή έως και την Ύστερη Αρχαιότητα**

*Χειμερινό και εαρινό εξάμηνο:*

Αντικείμενο της πρακτικής άσκησης θα είναι η αποδελτίωση αρχαίων κειμένων και η καταγραφή αρχαιολογικών θέσεων στην γεωχωρική βάση δεδομένων του προγράμματος. Θα διδαχθεί η χρήση του λογισμικού ArcGIS.

*η-Τάξη: ARCH757*

*Κ. Κοπανιάς, 2 ώρες*

### **B. Εφαρμογές σε τεχνικές και υλικά της γλυπτικής**

*B.1. Χειμερινό Εξάμηνο:*

Η λειτουργία των καλλιτεχνικών μορφών και η σχέση τους με τις ανθρώπινες δραστηριότητες - Μέσα της γλυπτικής - Τεχνικές: συμβατικές μέθοδοι και ιδίωμα - Οπτικά και απτικά φαινόμενα: επικοινωνία και απόκριση - Από τη σπουδή στο πρόπλασμα: θετικός και αρνητικός χώρος - Σχεδιαστική αντιμετώπιση των στοιχείων της σύνθεσης: γραμμή, σχήμα και φόρμα, αναλογίες, κλίμακα και μέγεθος, τονική και ποσοτική τάξη, ρυθμός και ποικιλία, υφή, χρώμα - Προσθετική και αφαιρετική μέθοδος - Ολόγλυφο/ανάγλυφο έργο: ειδικά προβλήματα και διαφορές - Ασκήσεις στα είδη του αναγλύφου.

*η-Τάξη: ARCH233*

*Λ. Αραχωβίτης (Ε.ΔΙ.Π.)*

*B.2. Εαρινό Εξάμηνο:*

Κλίμακες και αναλογίες: πρακτικές γεωμετρικές μέθοδοι μεταφοράς σημείων, σμίκρυνσης και μεγέθυνσης - Κλασικοί, μεσαιωνικοί και αναγεννησιακοί κανόνες και παρατηρήσεις - Μήτρες και εκμαγεία - Οι αισθητές ιδιότητες των υλικών και οι εφαρμογές τους: Τερακότα - Χαλκοχυτική - Μαρμαρογλυπτική (με επισκέψεις σε εργαστήρια).

*η-Τάξη: ARCH233*

*Λ. Αραχωβίτης (Ε.ΔΙ.Π.)*

### **Γ. Η Μεγάλη Ιδέα μεταξύ δύο εναλλακτικών προοπτικών: Η πολιτική της ενέργειας απέναντι σ' εκείνη της φιλικής προσέγγισης με την Οθωμανική Αυτοκρατορία (β' μισό 19ου αιώνα). Εξοικείωση με τις πηγές.**

*Εαρινό εξάμηνο*

Το φροντιστηριακό αυτό μάθημα έχει ως στόχο να εξοικειώσει τους φοιτητές και τις φοιτήτριες με τη Μεγάλη Ιδέα που κυριάρχησε στο ελληνικό κράτος από την ίδρυσή του το 1830 μέχρι τις αρχές της τρίτης δεκαετίας του 20ου αιώνα, τις διάφορες εκφάνσεις της ("πολιτική της ενέργειας"-με πρωταγωνιστές τους Αλέξανδρο Κουμουνδούρο, Χαρίλαο Τρικούπη [κατά διαστήματα] και εκείνη της φιλικής προσέγγισης με την Οθωμανική Αυτοκρατορία, εν όψει της λεγόμενης "σλαβικής απειλής"- με πρωταγωνιστές τους Επαμεινώνδα Δεληγεώργη, Χαρίλαο Τρικούπη [ιδίως κατά τη δεκ. του 1880], Σταύρος Βουτυράς- τον συσχετισμό της με τις πολιτικές και διπλωματικές και άλλες εξελίξεις της περιόδου, αλλά και την διασύνδεσή της με τα εκσυγχρονιστικά προτάγματα κορυφαίων πολιτικών μορφών της περιόδου. Στο πλαίσιο του ελεύθερου αυτού φροντιστηρίου θα πραγματοποιηθούν επισκέψεις στο Αρχείο Τύπου της

Βουλής των Ελλήνων (Καπνεργοστάσιο).

Όριο συμμετοχής: 15-20 άτομα. Διάρκεια: 3 ώρες.

Α. Αντωνόπουλος (Ε.ΔΙ.Π.)

#### **Δ. Δοκιμακός λόγος και συγγραφή επιστημονικής εργασίας**

*Χειμερινό εξάμηνο*

Το φροντιστήριο στοχεύει να εκπαιδεύσει τους φοιτητές και τις φοιτήτριες στις πειθαρχίες της συγγραφής επιστημονικής εργασίας, εξοικειώνοντάς τους ταυτόχρονα με το δοκιμακό λόγο. Δίνεται, επίσης, βαρύτητα στη δομή των εργασιών (περιεχόμενα, πρόλογος, εισαγωγή, κυρίως θέμα - μέρη της εργασίας, συμπέρασμα, βιβλιογραφία) και τις παραπομπές/υποσημειώσεις. Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες, με τη βοήθεια της διδάσκουσας, θα αναλαμβάνουν την εκπόνηση ενδεικτικών ασκήσεων εντός της αίθουσας ή και ως εργασία για το σπίτι. Αυτές θα αποτελούν αφορμή για γόνιμη συζήτηση, έτσι ώστε, μετά από διορθωτικές υποδείξεις, να είναι σε θέση να συντάσσουν με μεγαλύτερη άνεση τις εργασίες, τις οποίες θα κληθούν να εκπονήσουν κατά τη διάρκεια των σπουδών τους. Απευθύνεται κυρίως σε φοιτητές και φοιτήτριες της κατεύθυνσης Ιστορίας και των τεσσάρων πρώτων εξαμήνων. Δεν αποκλείονται, όμως, όσοι/όσες από την κατεύθυνση Αρχαιολογίας θελήσουν να το παρακολουθήσουν.

*η-Τάξη: ARCH554*

Όριο συμμετοχών: 15 άτομα. Διάρκεια: 3 ώρες.

Χ. Μπαλή (Ε.ΔΙ.Π.)

#### **Ε. Αρχαιολογική Φωτογραφία: Τεχνική – Αισθητική - Δεοντολογία**

*Χειμερινό εξάμηνο*

Γ. Σταθόπουλος, 3 ώρες

#### **ΣΤ. Αρχαιολογία του πεδίου: Επιφανειακή έρευνα – Χαρτογραφία - Αρχαιομετρία.**

*Εαρινό εξάμηνο*

Γ. Σταθόπουλος, 3 ώρες

## Η. Μαθήματα Ιστορίας και Αρχαιολογίας / Ιστορίας της Τέχνης που προσφέρονται σε άλλα Τμήματα

### 1. ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

Τα μαθήματα που σημειώνονται με αστερίσκο (\*) προσφέρονται από τους διδάσκοντες σε ιδιαίτερες ώρες (διαφορετικές από αυτές του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας).

#### 1) Για το Τμήμα Φιλολογίας

(σε παρένθεση ο κωδικός του μαθήματος στο Τμήμα Φιλολογίας)

#### *Για την κατεύθυνση Κλασικής Φιλολογίας*

- Υποχρεωτικά:

#### **ΙΑ 01 (ΚΙΑ 01) Κλασική Αρχαιολογία: Εισαγωγή στην Κλασική Αρχαιολογία\***

Σύντομη επισκόπηση της αρχαίας ελληνικής τέχνης από τους πρώιμους ιστορικούς χρόνους μέχρι το τέλος της ελληνιστικής περιόδου (1050-50 π.Χ.): Αρχιτεκτονική, τοπογραφία, γλυπτική, κεραμική, ειδωλοπλαστική, μεταλλοτεχνία και μικροτεχνία: υλικά και τεχνικές, εξέλιξη, κεντρικά και περιφερειακά εργαστήρια. Τα αρχαία κτήρια και τέχνηρα ως άμεσες πηγές για τον δημόσιο και ιδιωτικό βίο των αρχαίων. Θα δοθεί ιδιαίτερη έμφαση σε ζητήματα που ενδιαφέρουν τους/τις φιλόλογους, όπως το αρχαίο θέατρο.

(χειμερινό εξάμηνο)

η-Τάξη: ARCH754

Δ. Πλάντζος, 3 ώρες

- Επιλεγόμενα (περιορισμένης επιλογής)

#### **ΙΑ 02 (ΚΙΑ 02) Προϊστορική Αρχαιολογία Α'. Το Προϊστορικό Αιγαίο.**

Αντικείμενο του μαθήματος αποτελεί η γενική επισκόπηση της Εποχής του Λίθου και της Εποχής του Χαλκού στο Αιγαίο (ιδίως ηπειρωτική Ελλάδα και Κυκλάδες).

Εξετάζονται ανά περίοδο οι κυριότερες κατηγορίες του υλικού πολιτισμού: η οικιστική και η ταφική αρχιτεκτονική, τα ταφικά έθιμα, η κεραμική, η λιθοτεχνία, η ειδωλοπλαστική, η μικροτεχνία. Περιγράφονται η οικονομία και η οργάνωση της κοινωνίας και επιχειρείται η ανασύσταση της καθημερινής ζωής.

(εαρινό εξάμηνο)

η-Τάξη: ARCH 166 (αναλυτικές σημειώσεις, διαφάνειες, βιβλιογραφία)

Αφρ. Χασιακού-Αργυράκη, 3 ώρες

#### **ΙΑ 14 (ΚΙΑ 14) Βυζαντινή Αρχαιολογία Β'. Αρχαιολογία και τέχνη της Μέσης και Ύστερης Βυζαντινής περιόδου (7ος αι. – 1453)**

Εισαγωγικό μάθημα για την αρχαιολογία και την τέχνη των χρόνων από τα μέσα του 7ου αιώνα μέχρι την Άλωση της Κωνσταντινούπολης το 1453, με στόχο την απόκτηση μιας συνολικής εικόνας για την αρχιτεκτονική και την καλλιτεχνική παραγωγή και τα κατάλοιπα του υλικού βίου της περιόδου. Εξετάζονται η πολεοδομία, η κοσμική και εκκλησιαστική αρχιτεκτονική, η γλυπτική, η μνημειακή ζωγραφική, τα εικονογραφημένα χειρόγραφα, η μικροτεχνία και η κεραμική, με σύντομη αναφορά στην επιγραφική και τη νομισματική. Επισκέψεις σε μνημεία και μουσεία της Αθήνας και της Βοιωτίας.

(εαρινό εξάμηνο)

η-Τάξη: ARCH603, ARCH741

Γ. Πάλλης, Α. Δρανδάκη, 3 ώρες

**Για την κατεύθυνση Βυζαντινής και Μεσαιωνικής Φιλολογίας:**

- **Επιλεγόμενα (περιορισμένης επιλογής)**

**ΙΑ 01 (ΜΙΑ 01) Κλασική Αρχαιολογία: Εισαγωγή στην Κλασική Αρχαιολογία\***

Σύντομη επισκόπηση της αρχαίας ελληνικής τέχνης από τους πρώιμους ιστορικούς χρόνους μέχρι το τέλος της ελληνιστικής περιόδου (1050-50 π.Χ.): Αρχιτεκτονική, τοπογραφία, γλυπτική, κεραμική, ειδωλοπλαστική, μεταλλοτεχνία και μικροτεχνία: υλικά και τεχνικές, εξέλιξη, κεντρικά και περιφερειακά εργαστήρια. Τα αρχαία κτήρια και τέχνηρα ως άμεσες πηγές για τον δημόσιο και ιδιωτικό βίο των αρχαίων. Θα δοθεί ιδιαίτερη έμφαση σε ζητήματα που ενδιαφέρουν τους/τις φιλόλογους, όπως το αρχαίο θέατρο.

(χειμερινό εξάμηνο)

η-Τάξη: ARCH754

Δ. Πλάντζος, 3 ώρες

**ΙΑ 02 (ΜΙΑ 02) Προϊστορική Αρχαιολογία Α'. Το Προϊστορικό Αιγαίο.**

Αντικείμενο του μαθήματος αποτελεί η γενική επισκόπηση της Εποχής του Λίθου και της Εποχής του Χαλκού στο Αιγαίο (ιδίως ηπειρωτική Ελλάδα και Κυκλάδες).

Εξετάζονται ανά περίοδο οι κυριότερες κατηγορίες του υλικού πολιτισμού: η οικιστική και η ταφική αρχιτεκτονική, τα ταφικά έθιμα, η κεραμική, η λιθοτεχνία, η ειδωλοπλαστική, η μικροτεχνία. Περιγράφονται η οικονομία και η οργάνωση της κοινωνίας και επιχειρείται η ανασύσταση της καθημερινής ζωής

(εαρινό εξάμηνο)

η-Τάξη: ARCH166 (αναλυτικές σημειώσεις, διαφάνειες, βιβλιογραφία)

Αφρ. Χασιακού-Αργυράκη, 3 ώρες

**ΙΑ 14 (ΜΙΑ 14) Βυζαντινή Αρχαιολογία Β'. Αρχαιολογία και τέχνη της Μέσης και Ύστερης Βυζαντινής περιόδου (7ος αι. – 1453)**

Εισαγωγικό μάθημα για την αρχαιολογία και την τέχνη των χρόνων από τα μέσα του 7ου αιώνα μέχρι την Αλωση της Κωνσταντινούπολης το 1453, με στόχο την απόκτηση μιας συνολικής εικόνας για την αρχιτεκτονική και την καλλιτεχνική παραγωγή και τα κατάλοιπα του υλικού βίου της περιόδου. Εξετάζονται η πολεοδομία, η κοσμική και εκκλησιαστική αρχιτεκτονική, η γλυπτική, η μνημειακή ζωγραφική, τα εικονογραφημένα χειρόγραφα, η μικροτεχνία και η κεραμική, με σύντομη αναφορά στην επιγραφική και τη νομισματική. Επισκέψεις σε μνημεία και μουσεία της Αθήνας και της Βοιωτίας.

(εαρινό εξάμηνο)

η-Τάξη: ARCH603, ARCH741

Γ. Πάλλης, Α. Δρανδάκη, 3 ώρες

**Για την κατεύθυνση Γλωσσολογίας:**

- **Επιλεγόμενο (περιορισμένης επιλογής)**

**ΙΑ 01 (ΓΙΑ 01) Κλασική Αρχαιολογία: Εισαγωγή στην Κλασική Αρχαιολογία\***

Σύντομη επισκόπηση της αρχαίας ελληνικής τέχνης από τους πρώιμους ιστορικούς χρόνους μέχρι το τέλος της ελληνιστικής περιόδου (1050-50 π.Χ.): Αρχιτεκτονική, τοπογραφία, γλυπτική, κεραμική, ειδωλοπλαστική, μεταλλοτεχνία και μικροτεχνία: υλικά και τεχνικές, εξέλιξη, κεντρικά και περιφερειακά εργαστήρια. Τα αρχαία κτήρια και τέχνηρα ως άμεσες πηγές για τον δημόσιο και ιδιωτικό βίο των αρχαίων. Θα δοθεί ιδιαίτερη έμφαση σε ζητήματα που ενδιαφέρουν

τους/τις φιλολόγους, όπως το αρχαίο θέατρο.  
(χειμερινό εξάμηνο)  
η-Τάξη: ARCH754  
Δ. Πλάντζος, 3 ώρες

**2) Για τα Τμήματα: Ψυχολογίας, Παιδαγωγικής Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, Ρωσικής Γλώσσας και Φιλολογίας και Σλαβικών Σπουδών, Γερμανικής, Αγγλικής, Γαλλικής, Ιταλικής και Ισπανικής Γλώσσας και Φιλολογίας**

- *Επιλεγόμενο*

**ΙΑ01 Κλασική Αρχαιολογία: Εισαγωγή στην Κλασική Αρχαιολογία\***

Σύντομη επισκόπηση της αρχαίας ελληνικής τέχνης από τους πρώιμους ιστορικούς χρόνους μέχρι το τέλος της ελληνιστικής περιόδου (1050-50 π.Χ.): Αρχιτεκτονική, τοπογραφία, γλυπτική, κεραμική, ειδωλοπλαστική, μεταλλοτεχνία και μικροτεχνία: υλικά και τεχνικές, εξέλιξη, κεντρικά και περιφερειακά εργαστήρια. Τα αρχαία κτήρια και τέχνηρα ως άμεσες πηγές για τον δημόσιο και ιδιωτικό βίο των αρχαίων. Θα δοθεί ιδιαίτερη έμφαση σε ζητήματα που ενδιαφέρουν τους/τις φιλολόγους, όπως το αρχαίο θέατρο.

(χειμερινό εξάμηνο)  
η-Τάξη: ARCH754  
Δ. Πλάντζος, 3 ώρες

**3) Για το Τμήμα Φιλοσοφίας**

- *Επιλεγόμενο*

**ΙΑ01 Κλασική Αρχαιολογία: Εισαγωγή στην Κλασική Αρχαιολογία\***

Σύντομη επισκόπηση της αρχαίας ελληνικής τέχνης από τους πρώιμους ιστορικούς χρόνους μέχρι το τέλος της ελληνιστικής περιόδου (1050-50 π.Χ.): Αρχιτεκτονική, τοπογραφία, γλυπτική, κεραμική, ειδωλοπλαστική, μεταλλοτεχνία και μικροτεχνία: υλικά και τεχνικές, εξέλιξη, κεντρικά και περιφερειακά εργαστήρια. Τα αρχαία κτήρια και τέχνηρα ως άμεσες πηγές για τον δημόσιο και ιδιωτικό βίο των αρχαίων. Θα δοθεί ιδιαίτερη έμφαση σε ζητήματα που ενδιαφέρουν τους/τις φιλολόγους, όπως το αρχαίο θέατρο.

(χειμερινό εξάμηνο)  
η-Τάξη: ARCH552  
Δ. Πλάντζος, 3 ώρες

- *Επιλεγόμενο*

**ΙΑ31 Κλασική Αρχαιολογία Γ: Αρχαία ελληνική Ζωγραφική.**

Το μάθημα προσφέρει επισκόπηση των σημαντικότερων έργων ελληνικής μνημειακής ζωγραφικής από τον 7ο αι. π.Χ. έως και τον 2ο αι. μ.Χ.

(εαρινό εξάμηνο)  
η-Τάξη: ARCH561  
Δ. Πλάντζος, 3 ώρες

**ΙΑ 16 Ιστορία της Τέχνης Β: Η τέχνη του Μπαρόκ**

Αντικείμενο του μαθήματος αποτελεί η εξέταση της Ζωγραφικής, Γλυπτικής και Αρχιτεκτονικής στην Ευρώπη κατά τις περιόδους του Μπαρόκ και του Ροκοκό.

(εαρινό εξάμηνο)  
η-Τάξη: ARCH333  
Δ. Παυλόπουλος, 3 ώρες

#### 4) Για το Τμήμα Μουσικών Σπουδών

- *Επιλεγόμενο*

##### **ΙΑ01 Κλασική Αρχαιολογία: Εισαγωγή στην Κλασική Αρχαιολογία\***

Σύντομη επισκόπηση της αρχαίας ελληνικής τέχνης από τους πρώιμους ιστορικούς χρόνους μέχρι το τέλος της ελληνιστικής περιόδου (1050-50 π.Χ.): Αρχιτεκτονική, τοπογραφία, γλυπτική, κεραμική, ειδωλοπλαστική, μεταλλοτεχνία και μικροτεχνία: υλικά και τεχνικές, εξέλιξη, κεντρικά και περιφερειακά εργαστήρια. Τα αρχαία κτήρια και τέχνηρα ως άμεσες πηγές για τον δημόσιο και ιδιωτικό βίο των αρχαίων. Θα δοθεί ιδιαίτερη έμφαση σε ζητήματα που ενδιαφέρουν τους/τις φιλολόγους, όπως το αρχαίο θέατρο.

(χειμερινό εξάμηνο)

η-Τάξη: ARCH754

Δ. Πλάντζος, 3 ώρες

- *Επιλεγόμενο*

##### **ΙΑ 15 Ιστορία της Τέχνης Α: Η τέχνη της Αναγέννησης και του Μανιερισμού (15ος-16ος αι.).**

Αντικείμενο του μαθήματος αποτελεί η εξέταση της Ζωγραφικής, Γλυπτικής και Αρχιτεκτονικής στα μεγάλα καλλιτεχνικά κέντρα της Ιταλίας (Φλωρεντία, Ρώμη, Βενετία) κατά τον 15ο και 16ο αιώνα, με αφετηρία την ανάπτυξη του «Φυσικού Ύφους» και την καλλιτεχνική παραγωγή του Giotto κατά τον 14ο αιώνα.

Έμφαση θα δοθεί επίσης στα θεωρητικά κείμενα περί Τέχνης την περίοδο αυτή, κυρίως στις πραγματείες περί ζωγραφικής του Leon Battista Alberti (*Della Pittura*, Φλωρεντία 1436) και του Leonardo da Vinci (*Trattato della Pittura*, Παρίσι 1651).

(χειμερινό εξάμηνο).

η-Τάξη: ARCH200 (με πλήρες αρχείο εικόνων των παραδόσεων)

Ε. Μανρομιχάλη, 3 ώρες

#### 5) Για το Τμήμα Θεατρικών Σπουδών

- *Επιλεγόμενο*

##### **ΙΑ01 Κλασική Αρχαιολογία: Εισαγωγή στην Κλασική Αρχαιολογία\***

Σύντομη επισκόπηση της αρχαίας ελληνικής τέχνης από τους πρώιμους ιστορικούς χρόνους μέχρι το τέλος της ελληνιστικής περιόδου (1050-50 π.Χ.): Αρχιτεκτονική, τοπογραφία, γλυπτική, κεραμική, ειδωλοπλαστική, μεταλλοτεχνία και μικροτεχνία: υλικά και τεχνικές, εξέλιξη, κεντρικά και περιφερειακά εργαστήρια. Τα αρχαία κτήρια και τέχνηρα ως άμεσες πηγές για τον δημόσιο και ιδιωτικό βίο των αρχαίων. Θα δοθεί ιδιαίτερη έμφαση σε ζητήματα που ενδιαφέρουν τους/τις φιλολόγους, όπως το αρχαίο θέατρο.

(χειμερινό εξάμηνο)

η-Τάξη: ARCH754

Δ. Πλάντζος, 3 ώρες

- *Επιλεγόμενο*

##### **ΙΑ 16 Ιστορία της Τέχνης Β: Η τέχνη του Μπαρόκ**

Αντικείμενο του μαθήματος αποτελεί η εξέταση της Ζωγραφικής, Γλυπτικής και Αρχιτεκτονικής στην Ευρώπη κατά τις περιόδους του Μπαρόκ και του Ροκοκό.

(εαρινό εξάμηνο)

η-Τάξη: ARCH333

Δ. Παυλόπουλος, 3 ώρες

- *Επιλεγόμενο*

### **ΙΑ 31 Κλασική Αρχαιολογία Γ: Ελληνική Μνημειακή Ζωγραφική**

Σκοπός του μαθήματος είναι η μελέτη της ελληνικής μνημειακής ζωγραφικής από την Αρχαϊκή περίοδο έως και τους πρώιμους αυτοκρατορικούς χρόνους. Εξετάζονται τα σωζόμενα έργα από τον ελληνικό και ελληνιστικό κόσμο, καθώς και οι μεταπλάσεις κλασικών έργων από καλλιτέχνες της ρωμαϊκής περιόδου. Με βάση σύγχρονες και μεταγενέστερες γραπτές πηγές επιχειρείται η συστηματική μελέτη της τεχνικής, της θεματογραφίας, και της ιστορικής εξέλιξης της αρχαιοελληνικής μνημειακής ζωγραφικής και αναλύεται η συμβολή συγκεκριμένων καλλιτεχνών.

(εαρινό εξάμηνο)

η-Τάξη: ARCH561

Δ. Πλάντζος, 3 ώρες



## 2. ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Τα μαθήματα που σημειώνονται με αστερίσκο (\*) προσφέρονται από τους διδάσκοντες σε ιδιαίτερες ώρες (διαφορετικές από αυτές του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας).

Για το Τμήμα Φιλολογίας (σε παρένθεση ο κωδικός του μαθήματος στο Τμήμα Φιλολογίας):

Για την κατεύθυνση Κλασικής Φιλολογίας

- Υποχρεωτικά:

### Π 10ΑΤ (ΚΠ01) Αρχαία Ιστορία Α \* (χειμερινό εξάμηνο)

Αρχαία Ελληνική Ιστορία από των αρχών έως και την Ρωμαϊκή αυτοκρατορική περίοδο Στο πλαίσιο αυτού του μαθήματος παρουσιάζονται τα βασικά πολιτικά γεγονότα καθώς και τα πολιτειακά, κοινωνικά και οικονομικά χαρακτηριστικά των επιμέρους περιόδων της αρχαίας ιστορίας.

Σ. Ψωμά, 3 ώρες

### Π 11ΑΤ (ΜΠ02) Αρχαία Ιστορία Β\* (χειμερινό εξάμηνο)

#### Ελληνιστικοί και Ρωμαϊκοί χρόνοι (από τον Αλέξανδρο έως τον Διοκλητιανό)

Στο πλαίσιο αυτού του μαθήματος γίνεται παρουσίαση των βασικών πολιτικών γεγονότων, καθώς και των πολιτειακών, κοινωνικών, οικονομικών και θρησκευτικών φαινομένων της ελληνιστικής εποχής (336-30 π.Χ.) και της ρωμαϊκής αυτοκρατορικής περιόδου (από την εποχή του Αυγούστου ως το Διοκλητιανό)

Σ. Ανεζίρη, 3 ώρες

- Επιλεγόμενα (περιορισμένης επιλογής):

### Π 89 Αρχαία Ιστορία (εαρινό εξάμηνο)

#### Εισαγωγή στην Αρχαία Ελληνική Επιγραφική

Το μάθημα στοχεύει στην εξοικείωση των φοιτητών/-τριών με τις μεθόδους προσέγγισης και μελέτης των αρχαίων ελληνικών επιγραφών. Εξετάζονται βασικές κατηγορίες ελληνικών επιγραφών δημόσιου και ιδιωτικού χαρακτήρα, όπως ψηφίσματα, νόμοι, επιστολές, διατάγματα, τιμητικές, αναθηματικές και επιτύμβιες επιγραφές. Επιδιώκεται ο συσχετισμός των επιγραφικών πηγών με φιλολογικές μαρτυρίες και ιστορικά γεγονότα, καθώς επίσης με ζητήματα τοπογραφίας και προσωπογραφίας. Στο πλαίσιο του μαθήματος προβλέπονται επισκέψεις στο Επιγραφικό Μουσείο.

Σ. Ανεζίρη, 3 ώρες

### Π 13ΑΤ (ΚΠ03) Βυζαντινή Ιστορία\* (εαρινό εξάμηνο)

#### Εισαγωγή στην ιστορία του βυζαντινού κόσμου

Εισαγωγή στην ιστορία και στον πολιτισμό του βυζαντινού κόσμου. Το Βυζάντιο στη διαχρονική του πορεία: η πολιτική ιδεολογία, το πολίτευμα, οι κύριες χρονικές τομές, ο γεωγραφικός χώρος και η ροή των γεγονότων, το δίκαιο, η κοινωνία στη διάρκεια των ένδεκα αιώνων ζωής του Βυζαντίου. Η θέση του Βυζαντίου στη διεθνή σκηνή, οι γεωπολιτικές αλλαγές και η γεωστρατηγική του κράτους. Χαρακτηριστικά επιτεύγματα του βυζαντινού πολιτισμού.

Σ. Μεργιαλή-Σαχά, 3 ώρες

### ΚΠ04 Νεότερη Ελληνική Ιστορία / Θέματα Νεοελληνικής Ιστορίας, 15ος - 20ός αι.\* (χειμερινό εξάμηνο)

Το μάθημα εξετάζει, σε θεματικές ενότητες, τις κύριες πολιτικές, κοινωνικές και οικονομικές εξελίξεις της νεοελληνικής ιστορίας από την Άλωση (1453) έως την αυγή του 20ού αιώνα (1909).  
Συνεπικουρία του Α. Αντωνόπουλου (Ε.ΔΙ.Π.), ο οποίος στο πλαίσιο του μαθήματος θα προσφέρει την (τρίωρη) διδασκαλία.  
Σ. Πλουμίδης, 3 ώρες

*Για την κατεύθυνση Βυζαντινής και Μεσαιωνικής Φιλολογίας:*

- *Υποχρεωτικά:*

**Π 13ΑΤ (ΜΠ03) Βυζαντινή Ιστορία\*** (εαρινό εξάμηνο)

**Εισαγωγή στην ιστορία του βυζαντινού κόσμου**

Εισαγωγή στην ιστορία και στον πολιτισμό του βυζαντινού κόσμου. Το Βυζάντιο στη διαχρονική του πορεία: η πολιτική ιδεολογία, το πολίτευμα, οι κύριες χρονικές τομές, ο γεωγραφικός χώρος και η ροή των γεγονότων, το δίκαιο, η κοινωνία στη διάρκεια των ένδεκα αιώνων ζωής του Βυζαντίου. Η θέση του Βυζαντίου στη διεθνή σκηνή, οι γεωπολιτικές αλλαγές και η γεωστρατηγική του κράτους. Χαρακτηριστικά επιτεύγματα του βυζαντινού πολιτισμού.

Σ. Μεργιαλή-Σαχά, 3 ώρες

*Για την κατεύθυνση Βυζαντινής και Μεσαιωνικής Φιλολογίας:*

- *Επιλεγόμενα (περιορισμένης επιλογής):*

**Π 10Φ (ΜΠ01) Αρχαία Ιστορία Α\*** (χειμερινό εξάμηνο)

Αρχαία Ελληνική Ιστορία από των αρχών έως και την Ρωμαϊκή αυτοκρατορική περίοδο Στο πλαίσιο αυτού του μαθήματος παρουσιάζονται τα βασικά πολιτικά γεγονότα καθώς και τα πολιτειακά, κοινωνικά και οικονομικά χαρακτηριστικά των επιμέρους περιόδων της αρχαίας ιστορίας.

Σ. Ψωμά, 3 ώρες

**Π 11ΑΤ (ΜΠ02) Αρχαία Ιστορία Β\*** (χειμερινό εξάμηνο)

**Ελληνιστικοί και Ρωμαϊκοί χρόνοι (από τον Αλέξανδρο έως τον Διοκλητιανό)**

Στο πλαίσιο αυτού του μαθήματος γίνεται παρουσίαση των βασικών πολιτικών γεγονότων, καθώς και των πολιτειακών, κοινωνικών, οικονομικών και θρησκευτικών φαινομένων της ελληνιστικής εποχής (336-30 π.Χ.) και της ρωμαϊκής αυτοκρατορικής περιόδου (από την εποχή του Αυγούστου ως το Διοκλητιανό)

Σ. Ανεζίρη, 3 ώρες

**Π 89 Αρχαία Ιστορία** (εαρινό εξάμηνο)

**Εισαγωγή στην Αρχαία Ελληνική Επιγραφική**

Το μάθημα στοχεύει στην εξοικείωση των φοιτητών/-τριών με τις μεθόδους προσέγγισης και μελέτης των αρχαίων ελληνικών επιγραφών. Εξετάζονται βασικές κατηγορίες ελληνικών επιγραφών δημόσιου και ιδιωτικού χαρακτήρα, όπως ψηφίσματα, νόμοι, επιστολές, διατάγματα, τιμητικές, αναθηματικές και επιτύμβιες επιγραφές. Επιδιώκεται ο συσχετισμός των επιγραφικών πηγών με φιλολογικές μαρτυρίες και ιστορικά γεγονότα, καθώς επίσης με ζητήματα τοπογραφίας και προσωπογραφίας. Στο πλαίσιο του μαθήματος προβλέπονται επισκέψεις στο Επιγραφικό Μουσείο.

Σ. Ανεζίρη, 3 ώρες

**ΜΠ04 Νεότερη Ελληνική Ιστορία / Θέματα Νεοελληνικής Ιστορίας, 15ος - 20ός αι.\***

(χειμερινό εξάμηνο)

Το μάθημα εξετάζει, σε θεματικές ενότητες, τις κύριες πολιτικές, κοινωνικές και οικονομικές

εξελίξεις της νεοελληνικής ιστορίας από την Άλωση (1453) έως την αυγή του 20ού αιώνα (1909).  
Συνεπικουρία του Α. Αντωνόπουλου (Ε.ΔΙ.Π.), ο οποίος στο πλαίσιο του μαθήματος θα προσφέρει την (τρίωρη) διδασκαλία.  
Σ. Πλουμίδης, 3 ώρες

**Για την κατεύθυνση Γλωσσολογίας:**

- **Επιλεγόμενα (περιορισμένης επιλογής):**

**Π 10Φ (ΓΠ01) Αρχαία Ιστορία Α\* (χειμερινό εξάμηνο)**

Αρχαία Ελληνική Ιστορία από των αρχών έως και την Ρωμαϊκή αυτοκρατορική περίοδο Στο πλαίσιο αυτού του μαθήματος παρουσιάζονται τα βασικά πολιτικά γεγονότα καθώς και τα πολιτειακά, κοινωνικά και οικονομικά χαρακτηριστικά των επιμέρους περιόδων της αρχαίας ιστορίας.  
Σ. Ψωμά, 3 ώρες

**Π 11ΑΤ (ΓΠ02) Αρχαία Ιστορία Β\* (χειμερινό εξάμηνο)**

**Ελληνιστικοί και Ρωμαϊκοί χρόνοι (από τον Αλέξανδρο ως το Διοκλητιανό)**

Στο πλαίσιο αυτού του μαθήματος γίνεται παρουσίαση των βασικών πολιτικών γεγονότων καθώς και των πολιτειακών, κοινωνικών, οικονομικών και θρησκευτικών φαινομένων της ελληνιστικής εποχής (336-30 π.Χ.) και της ρωμαϊκής αυτοκρατορικής περιόδου (από την εποχή του Αυγούστου ως το Διοκλητιανό)  
Σ. Ανεζίρη, 3 ώρες

**Π 89 Αρχαία Ιστορία (εαρινό εξάμηνο)**

**Εισαγωγή στην Αρχαία Ελληνική Επιγραφική**

Το μάθημα στοχεύει στην εξοικείωση των φοιτητών/-τριών με τις μεθόδους προσέγγισης και μελέτης των αρχαίων ελληνικών επιγραφών. Εξετάζονται βασικές κατηγορίες ελληνικών επιγραφών δημόσιου και ιδιωτικού χαρακτήρα, όπως ψηφίσματα, νόμοι, επιστολές, διατάγματα, τιμητικές, αναθηματικές και επιτύμβιες επιγραφές. Επιδιώκεται ο συσχετισμός των επιγραφικών πηγών με φιλολογικές μαρτυρίες και ιστορικά γεγονότα, καθώς επίσης με ζητήματα τοπογραφίας και προσωπογραφίας. Στο πλαίσιο του μαθήματος προβλέπονται επισκέψεις στο Επιγραφικό Μουσείο.  
Σ. Ανεζίρη, 3 ώρες

**Π 13ΑΤ (ΓΠ03) Βυζαντινή Ιστορία\* (εαρινό εξάμηνο)**

**Εισαγωγή στην ιστορία του βυζαντινού κόσμου**

Εισαγωγή στην ιστορία και στον πολιτισμό του βυζαντινού κόσμου. Το Βυζάντιο στη διαχρονική του πορεία: η πολιτική ιδεολογία, το πολίτευμα, οι κύριες χρονικές τομές, ο γεωγραφικός χώρος και η ροή των γεγονότων, το δίκαιο, η κοινωνία στη διάρκεια των ένδεκα αιώνων ζωής του Βυζαντίου. Η θέση του Βυζαντίου στη διεθνή σκηνή, οι γεωπολιτικές αλλαγές και η γεωστρατηγική του κράτους. Χαρακτηριστικά επιτεύγματα του βυζαντινού πολιτισμού.  
Σ. Μεργιαλή-Σαχά, 3 ώρες

**ΓΠ04 Νεότερη Ελληνική Ιστορία / Θέματα Νεοελληνικής Ιστορίας, 15ος - 20ός αι.\* (χειμερινό εξάμηνο)**

Το μάθημα εξετάζει, σε θεματικές ενότητες, τις κύριες πολιτικές, κοινωνικές και οικονομικές εξελίξεις της νεοελληνικής ιστορίας από την Άλωση (1453) έως την αυγή του 20ού αιώνα (1909).  
Συνεπικουρία του Α. Αντωνόπουλου (Ε.ΔΙ.Π.), ο οποίος στο πλαίσιο του μαθήματος θα προσφέρει την (τρίωρη) διδασκαλία.  
Σ. Πλουμίδης, 3 ώρες

## Για το Τμήμα Παιδαγωγικής Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης

- **Υποχρεωτικά:**

### **Π 10ΑΤ Αρχαία Ιστορία\*** (εαρινό εξάμηνο)

#### **Αρχαία Ελληνική Ιστορία από των αρχών έως και την Ρωμαϊκή αυτοκρατορική περίοδο**

Στο πλαίσιο αυτού του μαθήματος παρουσιάζονται τα βασικά πολιτικά γεγονότα, καθώς και τα πολιτειακά, κοινωνικά και οικονομικά χαρακτηριστικά των επιμέρους περιόδων της αρχαίας ελληνικής ιστορίας.

*Ν. Γιαννακόπουλος, 3 ώρες*

### **Π 13ΑΤ Βυζαντινή Ιστορία\*** (εαρινό εξάμηνο)

#### **Εισαγωγή στην ιστορία του βυζαντινού κόσμου**

Εισαγωγή στην ιστορία και στον πολιτισμό του βυζαντινού κόσμου. Το Βυζάντιο στη διαχρονική του πορεία: η πολιτική ιδεολογία, το πολίτευμα, οι κύριες χρονικές τομές, ο γεωγραφικός χώρος και η ροή των γεγονότων, το δίκαιο, η κοινωνία στη διάρκεια των ένδεκα αιώνων ζωής του Βυζαντίου. Η θέση του Βυζαντίου στη διεθνή σκηνή, οι γεωπολιτικές αλλαγές και η γεωστρατηγική του κράτους. Χαρακτηριστικά επιτεύγματα του βυζαντινού πολιτισμού.

*Σ. Μεργιαλή-Σαχά, 3 ώρες*

### **Π 88 Σύγχρονη ελληνική πολιτική ιστορία** (χειμερινό εξάμηνο)

#### **Το ελληνικό πολιτικό σύστημα, 1929-1967**

Εξέταση της εξέλιξης του ελληνικού πολιτικού συστήματος κατά την περίοδο από την Παγκόσμια Οικονομική Κρίση έως την επιβολή της δικτατορίας των συνταγματαρχών.

*Ευ. Χατζηβασιλείου, 3 ώρες*

- **Επιλεγόμενα:**

### **Π 30 Ιστορία Νέου Ελληνισμού Β'** (εαρινό εξάμηνο)

#### **Ιστορία των βενετοκρατούμενων ελληνικών περιοχών (13ος - 18ος αι.).**

Πολιτικό περιβάλλον, ιδεολογία, διοικητικοί θεσμοί και εκκλησιαστική πολιτική, κοινωνική διαστρωμάτωση και συσσωματώσεις, οικονομικές δραστηριότητες, πολιτισμικός βίος.

*Κ. Κωνσταντινίδου, 3 ώρες*

### **Π 84 Ιστορία του Μεταπολεμικού Κόσμου** (εαρινό εξάμηνο)

Εξέταση της πορείας της μεταπολεμικής ιστορίας των διεθνών σχέσεων με άξονα την ανάληψη τριών βασικών διεργασιών της: Ψυχρός Πόλεμος, Αποαποικιοποίηση και άνοδος του Τρίτου Κόσμου, Ευρωπαϊκή ενοποίηση.

*Ευ. Χατζηβασιλείου, 3 ώρες*

## Για το Τμήμα Φιλοσοφίας

- **Υποχρεωτικά:**

### **Π 10ΑΤ Αρχαία Ιστορία\*** (εαρινό εξάμηνο)

#### **Αρχαία Ελληνική Ιστορία από των αρχών έως και την Ρωμαϊκή αυτοκρατορική περίοδο**

Στο πλαίσιο αυτού του μαθήματος παρουσιάζονται τα βασικά πολιτικά γεγονότα, καθώς και τα πολιτειακά, κοινωνικά και οικονομικά χαρακτηριστικά των επιμέρους περιόδων της αρχαίας ελληνικής ιστορίας.

*Ν. Γιαννακόπουλος, 3 ώρες*

### **Π 13ΑΤ Βυζαντινή Ιστορία\*** (εαρινό εξάμηνο)

#### **Εισαγωγή στην ιστορία του βυζαντινού κόσμου**

Εισαγωγή στην ιστορία και στον πολιτισμό του βυζαντινού κόσμου. Το Βυζάντιο στη διαχρονική του πορεία: η πολιτική ιδεολογία, το πολίτευμα, οι κύριες χρονικές τομές, ο γεωγραφικός χώρος και η ροή των γεγονότων, το δίκαιο, η κοινωνία στη διάρκεια των ένδεκα αιώνων ζωής του

Βυζαντίου. Η θέση του Βυζαντίου στη διεθνή σκηνή, οι γεωπολιτικές αλλαγές και η γεωστρατηγική του κράτους. Χαρακτηριστικά επιτεύγματα του βυζαντινού πολιτισμού.

Σ. Μεργιαλή-Σαχά, 3 ώρες

#### **ΙΥ 20 Νεότερη Ελληνική Ιστορία / Θέματα Νεοελληνικής Ιστορίας, 15ος - 20ός αι.\*** (χειμερινό εξάμηνο)

Το μάθημα καλύπτει την περίοδο από την Άλωση της Κωνσταντινούπολης έως και τις πρώτες δεκαετίες του νέου ελληνικού κράτους. Στόχος του είναι, αφενός, η ανάδειξη πτυχών που αφορούν την κοινωνικο-οικονομική, πολιτική και πολιτισμική συγκρότηση του πληθυσμού της ελληνικής χερσονήσου στα χρόνια της οθωμανικής και της βενετικής κυριαρχίας. Αφετέρου, θα συζητηθούν ζητήματα της ιστορίας του νέου ελληνικού κράτους, με έμφαση στη συγκρότηση του πολιτικού πεδίου, την ιδεολογία, την οργάνωση της οικονομίας και την κοινωνική διάρθρωση.

Κ. Κωνσταντινίδου, 3 ώρες

- **Επιλεγόμενα:**

#### **Π 30 Ιστορία Νέου Ελληνισμού Β' (εαρινό εξάμηνο)**

##### **Ιστορία των βενετοκρατούμενων ελληνικών περιοχών (13ος - 18ος αι.).**

Πολιτικό περιβάλλον, ιδεολογία, διοικητικοί θεσμοί και εκκλησιαστική πολιτική, κοινωνική διαστρωμάτωση και συσσωματώσεις, οικονομικές δραστηριότητες, πολιτισμικός βίος.

Κ Κωνσταντινίδου, 3 ώρες

#### **Π 88 Σύγχρονη ελληνική πολιτική ιστορία** (χειμερινό εξάμηνο)

##### **Το ελληνικό πολιτικό σύστημα, 1929-1967**

Εξέταση της εξέλιξης του ελληνικού πολιτικού συστήματος κατά την περίοδο από την Παγκόσμια Οικονομική Κρίση έως την επιβολή της δικτατορίας των συνταγματαρχών.

Ευ. Χατζηβασιλείου, 3 ώρες

#### **Π 84 Ιστορία του Μεταπολεμικού Κόσμου** (εαρινό εξάμηνο)

Εξέταση της πορείας της μεταπολεμικής ιστορίας των διεθνών σχέσεων με άξονα την ανάληψη τριών βασικών διεργασιών της: Ψυχρός Πόλεμος, Αποαποικιοποίηση και άνοδος του Τρίτου Κόσμου, Ευρωπαϊκή ενοποίηση.

Ευ. Χατζηβασιλείου, 3 ώρες

### **Για το Τμήμα Ψυχολογίας**

- **Επιλεγόμενα:**

#### **Π 10ΑΤ Αρχαία Ιστορία\*** (εαρινό εξάμηνο)

##### **Αρχαία Ελληνική Ιστορία από των αρχών έως και την Ρωμαϊκή αυτοκρατορική περίοδο**

Στο πλαίσιο αυτού του μαθήματος παρουσιάζονται τα βασικά πολιτικά γεγονότα, καθώς και τα πολιτειακά, κοινωνικά και οικονομικά χαρακτηριστικά των επιμέρους περιόδων της αρχαίας ελληνικής ιστορίας.

Ν. Γιαννακόπουλος, 3 ώρες

#### **Π 13ΑΤ Βυζαντινή Ιστορία\*** (εαρινό εξάμηνο)

##### **Εισαγωγή στην ιστορία του βυζαντινού κόσμου**

Εισαγωγή στην ιστορία και στον πολιτισμό του βυζαντινού κόσμου. Το Βυζάντιο στη διαχρονική του πορεία: η πολιτική ιδεολογία, το πολίτευμα, οι κύριες χρονικές τομές, ο γεωγραφικός χώρος και η ροή των γεγονότων, το δίκαιο, η κοινωνία στη διάρκεια των ένδεκα αιώνων ζωής του Βυζαντίου. Η θέση του Βυζαντίου στη διεθνή σκηνή, οι γεωπολιτικές αλλαγές και η γεωστρατηγική του κράτους. Χαρακτηριστικά επιτεύγματα του βυζαντινού πολιτισμού.

Σ. Μεργιαλή-Σαχά, 3 ώρες

### **Π 30 Ιστορία Νέου Ελληνισμού Β' (εαρινό εξάμηνο)**

#### **Ιστορία των βενετοκρατούμενων ελληνικών περιοχών (13ος - 18ος αι.).**

Πολιτικό περιβάλλον, ιδεολογία, διοικητικοί θεσμοί και εκκλησιαστική πολιτική, κοινωνική διαστρωμάτωση και συσσωματώσεις, οικονομικές δραστηριότητες, πολιτισμικός βίος.

*Κ. Κωνσταντινίδου, 3 ώρες*

### **ΙΥ 20 Νεότερη Ελληνική Ιστορία / Θέματα Νεοελληνικής Ιστορίας, 15ος - 20ός αι.\* (χειμερινό εξάμηνο)**

Το μάθημα καλύπτει την περίοδο από την Άλωση της Κωνσταντινούπολης έως και τις πρώτες δεκαετίες του νέου ελληνικού κράτους. Στόχος του είναι, αφενός, η ανάδειξη πτυχών που αφορούν την κοινωνικο-οικονομική, πολιτική και πολιτισμική συγκρότηση του πληθυσμού της ελληνικής χερσονήσου στα χρόνια της οθωμανικής και της βενετικής κυριαρχίας. Αφετέρου, θα συζητηθούν ζητήματα της ιστορίας του νέου ελληνικού κράτους, με έμφαση στη συγκρότηση του πολιτικού πεδίου, την ιδεολογία, την οργάνωση της οικονομίας και την κοινωνική διάρθρωση.

*Κ. Κωνσταντινίδου, 3 ώρες*

### **Π 88 Σύγχρονη ελληνική πολιτική ιστορία (χειμερινό εξάμηνο)**

#### **Το ελληνικό πολιτικό σύστημα, 1929-1967**

Εξέταση της εξέλιξης του ελληνικού πολιτικού συστήματος κατά την περίοδο από την Παγκόσμια Οικονομική Κρίση έως την επιβολή της δικτατορίας των συνταγματαρχών.

*Ευ. Χατζηβασιλείου, 3 ώρες*

### **Π 84 Ιστορία του Μεταπολεμικού Κόσμου (εαρινό εξάμηνο)**

Εξέταση της πορείας της μεταπολεμικής ιστορίας των διεθνών σχέσεων με άξονα την ανάληψη τριών βασικών διεργασιών της: Ψυχρός Πόλεμος, Αποαποικιοποίηση και άνοδος του Τρίτου Κόσμου, Ευρωπαϊκή ενοποίηση.

*Ευ. Χατζηβασιλείου, 3 ώρες*

### **Για το Τμήμα Αγγλικής Γλώσσας και Φιλολογίας**

- **Επιλεγόμενο:**

#### **ΕΕΙ01 Νεότερη Ελληνική Ιστορία / Θέματα Νεοελληνικής Ιστορίας, 15ος - 20ός αι.\* (χειμερινό εξάμηνο)**

Το μάθημα καλύπτει την περίοδο από την Άλωση της Κωνσταντινούπολης έως και τις πρώτες δεκαετίες του νέου ελληνικού κράτους. Στόχος του είναι, αφενός, η ανάδειξη πτυχών που αφορούν την κοινωνικο-οικονομική, πολιτική και πολιτισμική συγκρότηση του πληθυσμού της ελληνικής χερσονήσου στα χρόνια της οθωμανικής και της βενετικής κυριαρχίας. Αφετέρου, θα συζητηθούν ζητήματα της ιστορίας του νέου ελληνικού κράτους, με έμφαση στη συγκρότηση του πολιτικού πεδίου, την ιδεολογία, την οργάνωση της οικονομίας και την κοινωνική διάρθρωση.

*Κ. Κωνσταντινίδου, 3 ώρες*

### **Για το Τμήμα Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας**

- **Επιλεγόμενο:**

#### **64679 Νεότερη Ελληνική Ιστορία / Θέματα Νεοελληνικής Ιστορίας, 15ος - 20ός αι.\* (χειμερινό εξάμηνο).**

Το μάθημα καλύπτει την περίοδο από την Άλωση της Κωνσταντινούπολης έως και τις πρώτες δεκαετίες του νέου ελληνικού κράτους. Στόχος του είναι, αφενός, η ανάδειξη πτυχών που αφορούν την κοινωνικο-οικονομική, πολιτική και πολιτισμική συγκρότηση του πληθυσμού της ελληνικής χερσονήσου στα χρόνια της οθωμανικής και της βενετικής κυριαρχίας. Αφετέρου, θα συζητηθούν ζητήματα της ιστορίας του νέου ελληνικού κράτους, με έμφαση στη συγκρότηση του πολιτικού πεδίου, την ιδεολογία, την οργάνωση της οικονομίας και την κοινωνική διάρθρωση.

*Κ. Κωνσταντινίδου, 3 ώρες*

## Για το Τμήμα Γερμανικής Γλώσσας και Φιλολογίας

- **Επιλεγόμενα:**

**ΓΥ 20 Νεότερη Ελληνική Ιστορία / Θέματα Νεοελληνικής Ιστορίας, 15ος - 20ός αι.\*** (χειμερινό εξάμηνο)

Το μάθημα καλύπτει την περίοδο από την Άλωση της Κωνσταντινούπολης έως και τις πρώτες δεκαετίες του νέου ελληνικού κράτους. Στόχος του είναι, αφενός, η ανάδειξη πτυχών που αφορούν την κοινωνικο-οικονομική, πολιτική και πολιτισμική συγκρότηση του πληθυσμού της ελληνικής χερσονήσου στα χρόνια της οθωμανικής και της βενετικής κυριαρχίας. Αφετέρου, θα συζητηθούν ζητήματα της ιστορίας του νέου ελληνικού κράτους, με έμφαση στη συγκρότηση του πολιτικού πεδίου, την ιδεολογία, την οργάνωση της οικονομίας και την κοινωνική διάρθρωση.

*Κ. Κωνσταντινίδου, 3 ώρες*

**Π 13ΑΤ (ΚΠ03) Βυζαντινή Ιστορία\*** (εαρινό εξάμηνο)

**Εισαγωγή στην ιστορία του βυζαντινού κόσμου**

Εισαγωγή στην ιστορία και στον πολιτισμό του βυζαντινού κόσμου. Το Βυζάντιο στη διαχρονική του πορεία: η πολιτική ιδεολογία, το πολίτευμα, οι κύριες χρονικές τομές, ο γεωγραφικός χώρος και η ροή των γεγονότων, το δίκαιο, η κοινωνία στη διάρκεια των ένδεκα αιώνων ζωής του Βυζαντίου. Η θέση του Βυζαντίου στη διεθνή σκηνή, οι γεωπολιτικές αλλαγές και η γεωστρατηγική του κράτους. Χαρακτηριστικά επιτεύγματα του βυζαντινού πολιτισμού.

*Σ. Μεργιαλή-Σαχά, 3 ώρες*

**Π 30 Ιστορία Νέου Ελληνισμού Β'** (εαρινό εξάμηνο)

**Ιστορία των βενετοκρατούμενων ελληνικών περιοχών (13ος-18ος αι.)**

Πολιτικό περιβάλλον, ιδεολογία, διοικητικοί θεσμοί και εκκλησιαστική πολιτική, κοινωνική διαστρωμάτωση και συσσωματώσεις, οικονομικές δραστηριότητες, πολιτισμικός βίος.

*Κ. Κωνσταντινίδου, 3 ώρες*

**Π 140 Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία** (χειμερινό εξάμηνο)

**Ιστορία της Παιδικής Ηλικίας και της Νεότητας**

Εξετάζονται κεντρικά ζητήματα και βασικές όψεις της ιστορίας κατά κύριο λόγο της παιδικής ηλικίας αλλά ευρύτερα και της νεότητας στην Ευρώπη (προπάντων στη βόρεια, τη βορειοδυτική και τη δυτική Ευρώπη, αλλά και γενικότερα στον λεγόμενο δυτικό κόσμο) από τον 18ο αιώνα μέχρι τη μεσοπολεμική περίοδο, με εκτενείς αναδρομές στην πρώιμη νεότερη και τη μεσαιωνική εποχή: το ιστορικό περιεχόμενο της κατηγορίας «παιδική ηλικία», οι κυρίαρχες αντιλήψεις, λόγοι και πρακτικές των ενηλίκων σε σχέση με τα παιδιά, η καθημερινή ζωή, η θέση, ο ρόλος, οι εμπειρίες των παιδιών, στο πλαίσιο οικιακών ομάδων, ιδρυμάτων, εκπαιδευτικών μηχανισμών, ομάδων ομηλικών, εθνικών κρατών και αποικιακών αυτοκρατοριών, πάντοτε σε συνάρτηση με το φύλο και την κοινωνική τάξη.

*Μ. Παπαθανασίου, 3 ώρες*

**Π 88 Σύγχρονη ελληνική πολιτική ιστορία** (χειμερινό εξάμηνο)

**Το ελληνικό πολιτικό σύστημα, 1929-1967**

Εξέταση της εξέλιξης του ελληνικού πολιτικού συστήματος κατά την περίοδο από την Παγκόσμια Οικονομική Κρίση έως την επιβολή της δικτατορίας των συνταγματαρχών.

*Ευ. Χατζηβασιλείου, 3 ώρες*

**Π 84 Ιστορία του Μεταπολεμικού Κόσμου** (εαρινό εξάμηνο)

Εξέταση της πορείας της μεταπολεμικής ιστορίας των διεθνών σχέσεων με άξονα την ανάληψη τριών βασικών διεργασιών της: Ψυχρός Πόλεμος, Αποαποικιοποίηση και άνοδος του Τρίτου Κόσμου, Ευρωπαϊκή ενοποίηση.

*Ευ. Χατζηβασιλείου, 3 ώρες*

### Για το Τμήμα Ισπανικής Γλώσσας και Φιλολογίας

- Υποχρεωτικό:

**72ΚΟΙ 009 Νεότερη Ελληνική Ιστορία / Θέματα Νεοελληνικής Ιστορίας, 15ος-20ός αι.\***

(χειμερινό εξάμηνο)

Το μάθημα καλύπτει την περίοδο από την Άλωση της Κωνσταντινούπολης έως και τις πρώτες δεκαετίες του νέου ελληνικού κράτους. Στόχος του είναι, αφενός, η ανάδειξη πτυχών που αφορούν την κοινωνικο-οικονομική, πολιτική και πολιτισμική συγκρότηση του πληθυσμού της ελληνικής χερσονήσου στα χρόνια της οθωμανικής και της βενετικής κυριαρχίας. Αφετέρου, θα συζητηθούν ζητήματα της ιστορίας του νέου ελληνικού κράτους, με έμφαση στη συγκρότηση του πολιτικού πεδίου, την ιδεολογία, την οργάνωση της οικονομίας και την κοινωνική διάρθρωση.

*Κ. Κωνσταντινίδου, 3 ώρες*

### Για το Τμήμα Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών

- Επιλεγόμενο

**Π 84 Ιστορία του Μεταπολεμικού Κόσμου** (εαρινό εξάμηνο)

Εξέταση της πορείας της μεταπολεμικής ιστορίας των διεθνών σχέσεων με άξονα την ανάληψη τριών βασικών διεργασιών της: Ψυχρός Πόλεμος, Αποαποικιοποίηση και άνοδος του Τρίτου Κόσμου, Ευρωπαϊκή ενοποίηση.

*Ευ. Χατζηβασιλείου, 3 ώρες*



## ΥΠΟΤΡΟΦΙΕΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ERASMUS

Στο πλαίσιο του προγράμματος ανταλλαγών φοιτητών/-τριών με ευρωπαϊκά πανεπιστήμια (ERASMUS), υπάρχει δυνατότητα υποτροφιών, διάρκειας 1-2 εξαμήνων, για τους/τις φοιτητές/-τριες του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας. Σύμφωνα με το πρόγραμμα οι διδακτικές μονάδες και οι βαθμοί, που αποκτώνται στο ξένο πανεπιστήμιο, μεταφέρονται στο Πανεπιστήμιο Αθηνών και, κατόπιν συνεννοήσεως με τους υπευθύνους συντονιστές, αναγνωρίζονται και ενσωματώνονται στο πρόγραμμα σπουδών του φοιτητή του Τμήματός μας. Πληροφορίες παρέχονται από τους αρμόδιους συντονιστές.

Ακολουθεί πίνακας συνεργαζόμενων πανεπιστημίων και υπευθύνων συντονιστών:

Συνεργαζόμενα Πανεπιστήμια	Υπεύθυνος Καθηγητής/Καθηγήτρια
<b>ΑΥΣΤΡΙΑ</b>	
Universität Wien	ΚΑΤΑΚΗΣ
Karl-Franzens-Universität Graz	ΣΕΙΡΗΝΙΔΟΥ
Leopold-Franzens-Universität Innsbruck	ΡΑΠΤΗΣ
Universität Wien	ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ
<b>ΒΕΛΓΙΟ</b>	
Université Libre de Bruxelles	ΓΙΑΝΤΣΗ
<b>ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ</b>	
Sofia University "Saint Kliment Ohridski"	ΠΛΟΥΜΙΔΗΣ
Bulgarian Academy of Sciences	ΠΛΟΥΜΙΔΗΣ
<b>ΓΑΛΛΙΑ</b>	
Université d' Angers	ΑΝΕΖΙΡΗ
Université Lumiere Lyon II	ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ
Université de Haute Bretagne Rennes II	ΓΙΑΝΤΣΗ
Université de Nice-Sophia Antipolis	ΚΑΡΑΛΗ
Université de Toulouse-Le Mirail	ΑΝΕΖΙΡΗ
École Pratique des Hautes Études (EPHE)	ΠΕΤΡΙΔΗΣ
Université de Strasbourg	ΠΕΤΡΙΔΗΣ
Université d' Aix-Marseille	ΠΕΤΡΙΔΗΣ
Université de Lille 3	ΠΕΤΡΙΔΗΣ
Université Pantheon Sorbonne (Paris I)	ΠΕΤΡΙΔΗΣ
Université de Caen Basse Normandie	ΣΕΙΡΗΝΙΔΟΥ
Université de Rouen	ΣΕΙΡΗΝΙΔΟΥ
Université de Lorraine	ΨΩΜΑ
Université de Paris Sorbonne (Paris IV)	ΨΩΜΑ
<b>ΓΕΡΜΑΝΙΑ</b>	
Albert-Ludwigs-Universität Freiburg	ΑΝΕΖΙΡΗ

Johannes-Gutenberg-Universität Mainz	ΚΕΦΑΛΙΔΟΥ
Humboldt-Universität zu Berlin	ΚΑΤΑΚΗΣ
Freie Universität Berlin	ΚΑΤΑΚΗΣ
Rheinische Friedrich-Wilhelms-Universität Bonn	ΚΑΤΑΚΗΣ
Universität zu Köln	ΑΝΕΖΙΡΗ ΚΑΤΑΚΗΣ
Westfälische Wilhelms-Universität Munster	ΚΑΤΑΚΗΣ
Ruhr-Universität Bochum	ΚΟΠΑΝΙΑΣ
Eberhard-Karls-Universität Tübingen	ΚΟΠΑΝΙΑΣ
Westfälische Wilhelms-Universität Munster	ΑΝΕΖΙΡΗ
Universität Hamburg	ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ
Martin Luther Universität Halle Wittenberg	ΡΑΠΤΗΣ
Ruprecht-Karls-Universität Heidelberg	ΑΝΕΖΙΡΗ
Universität Regensburg	ΚΑΤΑΚΗΣ
Universität Bielefeld	ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ
Ludwig-Maximilians-Universität München	ΠΕΤΡΙΔΗΣ
Technische Universität Chemnitz	ΡΑΠΤΗΣ
Universität Leipzig	ΣΕΙΡΗΝΙΔΟΥ
<b>ΔΑΝΙΑ</b>	
Roskilde Universitetscenter	ΣΕΙΡΗΝΙΔΟΥ
<b>ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ</b>	
University of Leicester	ΨΩΜΑ
University of Durham	ΨΩΜΑ
<b>ΙΣΠΑΝΙΑ</b>	
Universidad Autónoma de Madrid	ΚΕΦΑΛΙΔΟΥ
Universitat de Barcelona	ΚΑΡΑΜΑΝΩΛΑΚΗΣ
Universidad de Zaragoza	ΠΛΑΝΤΖΟΣ
Universidad de Salamanca	ΣΕΙΡΗΝΙΔΟΥ
<b>ΙΤΑΛΙΑ</b>	
Università "Ca Foscari" Venezia	ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΟΥ
Università degli Studi Roma Tre	ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΟΥ
Università degli Studi di Milano	ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΟΥ
Università degli Studi di Napoli L'Orientale	ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΟΥ
Sapienza-Università di Roma	ΚΑΡΑΜΑΝΩΛΑΚΗΣ
Università degli Studi di Roma "Tor Vergata"	ΚΑΤΑΚΗΣ
Università degli Studi di Palermo	ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΟΥ
Università degli Studi di Padova	ΡΑΠΤΗΣ
Università degli studi della Basilicata	ΚΕΦΑΛΙΔΟΥ

Università degli studi di Salerno	ΚΕΦΑΛΙΔΟΥ
Università degli studi di Ferrara	ΒΑΒΟΥΡΑΝΑΚΗΣ
Università Cattolica del Sacro Cuore di Milano	ΨΩΜΑ
Università degli studi di Perugia	ΨΩΜΑ
Università degli studi di Genova	ΓΙΑΝΤΣΗ
Università degli studi SUOR ORSOLA BENINCASA di Napoli	ΚΕΦΑΛΙΔΟΥ
Università degli studi di Pisa	ΣΕΙΡΗΝΙΔΟΥ
Università degli studi di Bologna	ΠΙΕΤΡΙΔΗΣ
<b>ΚΥΠΡΟΣ</b>	
University of Cyprus	ΓΙΑΝΤΣΗ
<b>ΟΛΛΑΝΔΙΑ</b>	
RijksUniversiteit Groningen	ΑΝΕΖΙΡΗ
Universiteit van Amsterdam	ΜΟΥΛΙΟΥ
RijksUniversiteit Groningen	ΜΟΥΛΙΟΥ
<b>ΠΟΛΩΝΙΑ</b>	
Jagellonian University	ΚΑΤΑΚΗΣ
<b>ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ</b>	
Universidade do Minho	ΣΕΙΡΗΝΙΔΟΥ
<b>ΤΟΥΡΚΙΑ</b>	
Istanbul Üniversitesi	ΑΝΕΖΙΡΗ
Bogazici Üniversitesi	ΚΟΝΟΡΤΑΣ
Orta Dogu Teknik Üniversitesi (Middle East Technical University)	ΠΙΕΤΡΙΔΗΣ
<b>ΦΙΝΛΑΝΔΙΑ</b>	
University of Helsinki	ΣΕΙΡΗΝΙΔΟΥ

## **ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ**

Στο Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας λειτουργούν τρία μονοτμηματικά και δύο διατμηματικά Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών, όπως επίσης και ένα Αγγλόφωνο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών. Πληροφορίες για τις προϋποθέσεις, τον τρόπο και τον χρόνο εισαγωγής στα Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών, καθώς και για τους Κανονισμούς αυτών μπορείτε να βρείτε στην ιστοσελίδα του Τμήματος: <http://www.arch.uoa.gr/metaptyxiakes-spoydes.html>

## ΥΠΟΤΡΟΦΙΕΣ

Το Πανεπιστήμιο Αθηνών χορηγεί κάθε χρόνο υποτροφίες για προπτυχιακές και μεταπτυχιακές σπουδές στο εσωτερικό ή το εξωτερικό καθώς και βραβεία σε φοιτητές/-τριες, συγγραφείς επιστημονικής πραγματείας κλπ. Οι υποτροφίες και τα βραβεία χορηγούνται, σύμφωνα με τη θέληση του διαθέτη κάθε κληροδοτήματος, με ορισμένες προϋποθέσεις και, ακόμη, άλλοτε με διαγωνισμό, άλλοτε με επιλογή. Ο αριθμός των υποτρόφων δεν είναι συγκεκριμένος ή ο ίδιος κάθε χρόνο γιατί αυτό εξαρτάται από τα έσοδα κάθε κληροδοτήματος. Σε περίπτωση διαγωνισμού τα μαθήματα στα οποία εξετάζονται οι υποψήφιοι προσδιορίζονται με βάση το Ενδεικτικό Πρόγραμμα του Τμήματος.

Παραθέτουμε πίνακα των υποτροφιών και βραβείων των κληροδοτημάτων με τα απαραίτητα στοιχεία, προκειμένου να ενημερωθούν οι φοιτητές/-τριες του Τμήματός μας. Για περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να απευθυνθείτε στη Διεύθυνση Κληροδοτημάτων - Τμήμα Υποτροφιών και Βραβείων, στην οδό Χρ. Λαδά 6.

ΣΠ. ΜΠΑΛΤΑΤΖΗ: Δίνονται υποτροφίες σε καταγόμενους από το Συρράκο Ιωαννίνων για τη Δημοτική, Μέση, Ανωτέρα και Ανωτάτη Εκπαίδευση. Γίνεται επιλογή.

ΜΑΡΙΑΣ ΑΒΡΑΣΟΓΛΟΥ: Ενισχύεται ένας σπουδαστής από τις Σχολές του Πανεπιστημίου Αθηνών, άπορος, με καταγωγή από την Ανατολική Ρωμυλία. Γίνεται επιλογή.

ΔΗΜΗΤΡ. ΑΡΑΠΟΓΛΟΥ: Δίνονται υποτροφίες για τη Φιλοσοφική, Ιατρική, Οδοντιατρική και Θεολογική Σχολή όλων των Ελληνικών Πανεπιστημίων σε ομογενείς, κατά προτίμηση από την Κωνσταντινούπολη. Γίνεται επιλογή.

ΜΑΤΘ. ΒΑΡΒΑΡΕΣΟΥ: Δίνονται υποτροφίες σε διδάκτορες ή πτυχιούχους με βαθμό «λίαν καλώς» (τουλάχιστον) του Πανεπιστημίου Αθηνών για μεταπτυχιακές σπουδές σε Οικονομικές και Πολιτικές Επιστήμες στην Ευρώπη και στην Αμερική. Γίνεται διαγωνισμός.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΒΑΡΥΚΑ: Δίνονται υποτροφίες σε δευτεροετείς φοιτητές/-τριες της Φιλοσοφικής Σχολής (μόνον άρρενες), άπορους. Γίνεται διαγωνισμός.

ΚΩΝ. ΓΕΡΟΣΤΑΘΗ: Δίνονται υποτροφίες σε φοιτητές/-τριες του Πανεπιστημίου Αθηνών με καταγωγή από την Άρτα. Γίνεται διαγωνισμός.

Ι. ΔΕΛΛΙΟΥ ή ΝΑΚΙΔΟΥ: Δίνονται υποτροφίες για την τελειοποίηση νέων επιστημόνων σε οποιαδήποτε επιστήμη, εκτός της Ιατρικής, στην Ευρώπη, με προτίμηση σε αυτούς που κατάγονται από την Ανατολική Μακεδονία.

Ε. ΘΕΟΔΩΡΙΔΟΥ-ΣΤΙΜΣΟΝ: Δίνονται υποτροφίες για μεταπτυχιακές σπουδές σε Πανεπιστήμια της Γαλλίας και της Ρωσίας σε απόφοιτους των Τμημάτων της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών με κριτήριο την οικονομική τους κατάσταση και το βαθμό του πρώτου έτους και με απόφαση της Πανεπιστημιακής Συγκλήτου.

ΠΕΤΡΟΥ ΚΑΝΕΛΛΗ: Δίνεται υποτροφία σε φοιτητή του Πανεπιστημίου Αθηνών με καταγωγή από το Μελιγαλά Μεσσηνίας. Γίνεται επιλογή.

ΚΩΝ/ΝΟΥ ΚΡΙΕΖΗ: Δίνονται υποτροφίες σε πτυχιούχους ή διδάκτορες με βαθμό «λίαν καλώς» (τουλάχιστον) των Ελληνικών Πανεπιστημίων, με προτίμηση σε αυτούς που κατάγονται από Ύδρα και Σπέτσες, για μεταπτυχιακές σπουδές σε Νομικές, Πολιτικές και Οικονομικές Επιστήμες, Ιατρική και Οδοντιατρική, στην Ευρώπη και την Αμερική. Γίνεται διαγωνισμός.

ΤΡΙΑΝΤ. ΚΡΙΕΖΗ: Δίνονται υποτροφίες σε φοιτητές/-τριες των Θεωρητικών Σχολών όλων των Ελληνικών Πανεπιστημίων που κατάγονται από τη Μακεδονία. Γίνεται επιλογή.

ΘΕΟΔ. ΜΑΝΟΥΣΗ: Δίνονται υποτροφίες σε φοιτητές/-τριες όλων των ΑΕΙ της χώρας που κατάγονται από τη Σιάτιστα. Γίνεται επιλογή.

Δίνεται υποτροφία σε έναν πτυχιούχο Φιλολογίας, σε έναν πτυχιούχο Ιστορίας και Αρχαιολογίας και σε έναν πτυχιούχο Θεολογίας για μεταπτυχιακές σπουδές στη Δυτική Ευρώπη, για μια τριετία. Πρέπει να είναι πρώην υπότροφοι του Κληροδοτήματος.

ΑΝΤ. ΠΑΠΑΔΑΚΗ: Δίνονται υποτροφίες σε φοιτητές/-τριες του Πανεπιστημίου Αθηνών. Γίνεται διαγωνισμός.

Σ. ΠΑΠΑΖΑΦΕΙΡΟΠΟΥΛΟΥ: Δίνονται υποτροφίες σε νεοεισαχθέντες/-είσες φοιτητές/-τριες όλων των Ελληνικών Πανεπιστημίων που κατάγονται από την Ανδρίτσαινα. Γίνεται επιλογή.

Ν. ΠΑΠΑΜΙΧΑΛΟΠΟΥΛΟΥ: Δίνονται υποτροφίες σε φοιτητές/-τριες του Πανεπιστημίου Αθηνών που κατάγονται από τη Λακωνία και κατά προτίμηση από το χωριό Κρεμαστή και την επαρχία Επιδαύρου Λιμηράς. Γίνεται επιλογή.

ΜΑΡΙΑΣ ΡΑΔΟΥ: Δίνονται υποτροφίες σε φοιτητές/-τριες της Φιλοσοφικής Σχολής που κατάγονται από την Αθήνα και την Ήπειρο. Γίνεται διαγωνισμός.

ΣΟΦΙΑΣ ΣΑΡΙΠΟΛΟΥ: Δίνονται υποτροφίες σε πτυχιούχους ή διδάκτορες της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών με βαθμό «λίαν καλώς» (τουλάχιστον) και «άριστα» στον κλάδο που θα μετεκπαιδευθούν για μεταπτυχιακές σπουδές στην Ευρώπη και την Αμερική. Γίνεται διαγωνισμός.

ΜΑΡΙΑΣ ΣΤΑΗ: Δίνονται υποτροφίες σε νεοεισαχθέντες φοιτητές/-τριες των ΑΕΙ που κατάγονται από τα Κύθηρα. Γίνεται επιλογή.

Δίνονται υποτροφίες σε πτυχιούχους των ΑΕΙ, με βαθμό «λίαν καλώς» (τουλάχιστον), που κατάγονται από τα Κύθηρα, για μεταπτυχιακές σπουδές στην Ευρώπη και την Αμερική. Γίνεται επιλογή.

Ι. ΣΦΟΓΓΟΠΟΥΛΟΥ: Δίνονται υποτροφίες σε μαθητές γυμνασίου που κατάγονται από την Πορταριά Βόλου.

Δίνονται υποτροφίες σε άπορους φοιτητές/-τριες του Πανεπιστημίου Αθηνών που κατάγονται από τα 24 χωριά του Βόλου Μαγνησίας. Γίνεται διαγωνισμός.

ΓΕΩΡΓ. ΑΡΩΝΗ: Απονέμεται το εισόδημα του καταπιστεύματος σε Έλληνα συγγραφέα, με απόφαση της Συγκλήτου, ο οποίος θα έχει γράψει όχι μυθιστόρημα, αλλά βιβλίο μορφωτικής, θρησκευτικής ή άλλης φιλοσοφικής φύσεως.

ΚΩΝ. ΚΟΝΤΟΥ: (Κοντείου διαγωνίσματος δωρεά): Προκηρύσσεται διαγωνισμός κάθε δύο χρόνια για τη συγγραφή πραγματείας φιλολογικού περιεχομένου.

ΠΕΤΡΟΥ ΚΟΣΚΟΡΟΖΗ: Προκηρύσσεται διαγωνισμός, κάθε πέντε χρόνια για τη συγγραφή πραγματείας αναφερομένης στις επιστήμες ή στις καλές τέχνες.

ΕΠΑΘΛΟΝ ΠΟΠΗΣ ΜΑΡΗ-ΚΑΜΑΡΑ: Απονέμονται κάθε χρόνο έπαθλα στους καλύτερους σε επίδοση και ήθος σπουδαστές του Πανεπιστημίου.

ΠΑΝΤΙΑ ΡΑΛΛΗ: Απονέμονται κάθε χρόνο βραβεία σε φοιτητές/-τριες όλων των Σχολών του Πανεπιστημίου Αθηνών, οι οποίοι διακρίνονται για το ήθος και την πρόοδο τους, κατά την κρίση του Πρυτάνεως και της Συγκλήτου.

ΒΡΑΒΕΙΟ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΤΣΑΜΠΟΥΛΑ: Απονέμεται κάθε χρόνο έπαθλο σε φοιτητή ή φοιτήτρια της Ιατρικής κατά προτίμηση, διαφορετικά της Οδοντιατρικής ή άλλης Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών, που κατάγεται από το Μεγάλο Χωριό Ευρυτανίας είτε από το Καρπενήσι είτε από το Μικρό Χωριό, Βούτυρο, Ανάδα, Νόστιμο, Καρίτσα και Δερμάτι.

## **ΜΟΝΑΔΑ ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑΣ ΓΙΑ ΦΟΙΤΗΤΕΣ/-ΤΡΙΕΣ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ**

Η Μονάδα Προσβασιμότητας για Φοιτητές/-τριες με Αναπηρία (ΜοΠροΦμεΑ) του ΕΚΠΑ επιδιώκει την ισότιμη πρόσβαση στις ακαδημαϊκές σπουδές των φοιτητών/-τριών με διαφορετικές ικανότητες και απαιτήσεις, μέσω της παροχής προσαρμογών στο περιβάλλον, Υποστηρικτικών Τεχνολογιών Πληροφορικής και Υπηρεσιών Πρόσβασης.

Η Μονάδα Προσβασιμότητας προσφέρει:

- Υπηρεσία καταγραφής των συγκεκριμένων αναγκών κάθε ΦμεΑ.
- Τμήμα Προσβασιμότητας στο Δομημένο Χώρο του Πανεπιστημίου.
- Υπηρεσία Μεταφοράς των ΦμεΑ από την κατοικία τους στις Σχολές και αντιστρόφως
- Υποστηρικτικές Τεχνολογίες Πληροφορικής.
- Δωρεάν Λογισμικό για ΦμεΑ.
- Προσβάσιμα Συγγράμματα.
- Προσβάσιμους Σταθμούς Εργασίας στις Βιβλιοθήκες.
- Υπηρεσία Διαμεταγωγής για την άμεση ζωντανή τηλεπικοινωνία των ΦμεΑ, μέσω διερμηνείας στην Ελληνική Νοηματική Γλώσσα, με τους συμφοιτητές/-τριες, καθηγητές και υπαλλήλους του Πανεπιστημίου.
- Υπηρεσία εθελοντών συμφοιτητών/-τριών υποστήριξης ΦμεΑ.
- Οδηγίες σχετικά με τους ενδεδειγμένους τρόπους εξέτασης των ΦμεΑ.
- Υπηρεσία Ψυχολογικής Συμβουλευτικής Υποστήριξης για ΦμεΑ.

Για την καλύτερη εξυπηρέτηση των ΦμεΑ σε κάθε Τμήμα/Σχολή του ΕΚΠΑ έχουν οριστεί:

α) Σύμβουλος Καθηγητής ΦμεΑ και αναπληρωτής του και

β) Αρμόδιος υπάλληλος της Γραμματείας και αναπληρωτής του για την εξυπηρέτηση ΦμεΑ με τους οποίους οι ενδιαφερόμενοι μπορούν επιπλέον να επικοινωνούν τηλεφωνικά, με fax, με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο ή μέσω της Υπηρεσίας Διαμεταγωγής. Τα στοιχεία επικοινωνίας με τους αρμοδίους κάθε Τμήματος/Σχολής υπάρχουν στην ιστοσελίδα της [ΜοΠροΦμεΑ](#).

### **Επικοινωνία και περισσότερες πληροφορίες:**

Τηλέφωνα: 2107275130, 2107275687, 2107275183

Fax: 2107275193

Ηλ. ταχυδρομείο [access@uoa.gr](mailto:access@uoa.gr)

Ιστοθέση: <http://access.uoa.gr>

MSN ID: [m.emmanouil@di.uoa.gr](mailto:m.emmanouil@di.uoa.gr)

ooVoo ID: m.emmanouil

Αποστολή SMS: 695845086



## ΤΑΜΕΙΟ ΑΡΩΓΗΣ ΦΟΙΤΗΤΩΝ

Το Ταμείο Αρωγής Φοιτητών/-τριών είναι ανεξάρτητη Υπηρεσία του Πανεπιστημίου, η οποία διοικείται από Επταμελή Επιτροπή, αποτελούμενη από πέντε μέλη του Διδακτικού Προσωπικού του ΕΚΠΑ και δύο εκπροσώπους των φοιτητών/-τριών.

Σκοπός του Ταμείου είναι η ηθική και υλική ενίσχυση φοιτητών/-τριών για την κάλυψη σοβαρών, εκτάκτων αναγκών, που θέτουν σε κίνδυνο τη συνέχιση των σπουδών τους και που δεν μπορούν, κατά την κρίση της Διοικούσας Επιτροπής, να αντιμετωπισθούν διαφορετικά, όπως: σοβαρές παθήσεις, είδος περίθαλψης που δεν καλύπτεται από την ισχύουσα νομοθεσία, περίθαλψη στο εξωτερικό σε περιπτώσεις πολύ σοβαρών νοσημάτων, παροχή οικονομικού βοηθήματος σε απόρους φοιτητές/-τριες, οικονομικά επιδόματα σε περιπτώσεις εκτάκτων αναγκών εξαιτίας οικογενειακών ή οικονομικών πληγμάτων και συμπαράσταση με κάθε τρόπο σε φοιτητές/-τριες που νοσηλεύονται σε νοσοκομεία.

Για τη χορήγηση βοηθήματος απαιτούνται η υποβολή αίτησης από τον ενδιαφερόμενο και η συνυποβολή δικαιολογητικών (πιστοποιητικά και γνωματεύσεις) στη Γραμματεία του Ταμείου, που στεγάζεται στην Πανεπιστημιακή Λέσχη, Ιπποκράτους 15, 3ος όροφος, Γραφείο Επιμελητείας, τηλ. 210 - 3688221, 3688240, 3688256, όπου οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να απευθύνονται για περισσότερες πληροφορίες. Πληροφορίες υπάρχουν επίσης στην ιστοσελίδα: <http://tafpa.uoa.gr>.

## **ΔΙΕΥΚΡΙΝΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΔΟΑΤΑΠ ΚΑΙ ΤΙΣ ΣΥΣΤΑΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ**

### **ΔΟΑΤΑΠ**

Οι πτυχιούχοι ξένων Πανεπιστημίων, οι οποίοι θέλουν να αποκτήσουν αντιστοιχία από ΔΟΑΤΑΠ, θα εξετάζονται αποκλειστικά και μόνον κατά τις εξεταστικές περιόδους, δηλαδή Ιούνιο, Σεπτέμβριο και Φεβρουάριο. Θα αναρτάται ανακοίνωση ορισμού της ακριβούς ημερομηνίας και ώρας έναν μήνα πριν από τις εξετάσεις. Οι υποψήφιοι πρέπει να δηλώσουν την συμμετοχή τους στις εξετάσεις ένα μήνα νωρίτερα.

### **ΣΥΣΤΑΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ**

Οι φοιτητές/-τριες, οι οποίοι ζητούν συστατικές επιστολές πρέπει να καταθέτουν αίτησή τους με πλήρη στοιχεία στο γραφείο του διδάσκοντος τουλάχιστον δεκαπέντε μέρες νωρίτερα.

### **ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΤΟΜΕΑ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ**

Για την ψυχοκοινωνική υποστήριξη σε φοιτητές και φοιτήτριες με ειδικές ανάγκες και αλλοδαπούς φοιτητές και φοιτήτριες καθώς επίσης για παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών μέσω ηλεκτρονικού υπολογιστή, οι ενδιαφερόμενοι/νες μπορούν λάβουν πληροφορίες στον ακόλουθο σύνδεσμο:

[https://www.uoa.gr/foitites/symboyleytikes\\_ypiresies/symboyleytiko\\_kentro\\_tomea\\_psychologias/](https://www.uoa.gr/foitites/symboyleytikes_ypiresies/symboyleytiko_kentro_tomea_psychologias/)